

အင်္ဂလိပ်-ကယားလီ
ပြောင်းပြန်
ဘာသာပြန်

English-Kayah Li
Reverse Dictionary
with Helps

John R. Bryant

PAYAP
UNIVERSITY

Linguistics Institute
PAYAP UNIVERSITY

Payap University/Linguistics Institute
Chiang Mai, Thailand

ကဏ္ဍလှေ-ကဏ္ဍဟေလှေ
ဇယားဂီၤဇုၤ

**English-Kayah Li
Reverse* Dictionary**
with Helps

John R. Bryant

© 2014 *SIL International*

in cooperation with
Payap University/Linguistics Institute

Language Code: *kyu*

ISBN 978-1-4675-6167-9

5 4 3 2 1

Cover Designed by
Khu PluReh

Published for
Karenni Literature & Culture Department

*This is not a standard English learning dictionary but rather the second portion of a potential Kayah Li-English, English-Kayah Li Dictionary or what might be called a ‘travel dictionary.’

Table of Contents

Acknowledgements.....	iv
Introduction.....	v
Structure of an Entry.....	vi
Kayah Li Alphabet	vii
Syllable Structure and Special Features.....	viii
Abbreviations.....	x
English - Kayah Li Reverse Dictionary	1-192
Appendix:	
Guide to Kayah Li Language Sounds.....	193-196
Helpful Phrases Quick List.....	197-202
Grammatical Helps	203-216

Acknowledgments

The author wishes to thank Payap University and the Payap Linguistics Institute, Chiang Mai Thailand for sponsoring the English – Kayah Li Reverse Dictionary. Payap University is a strong advocate for language communities in Mainland Southeast Asia. A special thanks to the Payap Language Software Group (Palaso Group) in the Linguistics Institute for their technical assistance. As the creators of the WeSay dictionary program, they helped to transfer data, program the mapping to incorporate the IPA phonetic entry and format the final typeset copy.

Finally, this dictionary is the result of the efforts of the Kayah Li people themselves who in recent years have resettled throughout the world. The author wishes to thank those living in Winston Salem, North Carolina, for their help in filling in the dictionary gaps and Khu Myar Reh for his help on the grammar section.

The author wishes to also acknowledge the following helps:

Bryant, John, with assistance from Khu KlawReh and Khu Noah, Notes on Western Kayah Li (Western Red Karen) Phonology, PRDI Payap University, Chiang Mai Thailand 1992.

The Modern Kayah Li – English Lexicon, published by the Karenni Literature Department, 1994.

Nolan, Dr. Stephen with assistance from Nyi Nyi Lwin, Pocket Burmese Dictionary: Burmese-English, English-Burmese, Periplus Editions, 2008.

Introduction

Kayah Li (Red Karen) is a Central Karenic language of the Tibeto Burman Language family. It is spoken by the Kayah Li people from Myanmar. (Li means “red”) The Kayah people live predominantly in Kayah State, Shan State and along Thailand’s northwestern border. In more recent years, Kayah Li people have been given the opportunity to emigrate all over the world from New Zealand and Australia to Finland, the USA and other countries. While there is no recent census data to draw official figures from, an estimate of the Kayah Li speaking population is over 100,000 people.

While the Kayah language has three dialects, western, eastern and northern, the reality is that different speech varieties can be found from village to village. One man illustrated the richness of varieties with some hyperbole, complaining that even in one household, the Kayah spoke differently from each other.

The English-Kayah Reverse Dictionary with Helps is based on the Western Kayah Li dialect from the Keliya area of Kayah State. The Keliya area might be called the “royal” dialect or the prestige dialect due to its history as the home of the historically famous Chief Kephodu. While the population of speakers is small, Chief Kephodu’s fame, the prominent history of the Keliya area, and a decision by the Kayah leadership, have impacted the choice to base language development on the Western Kayah Li dialect.

The Dictionary and Helps are written with three audiences in mind. The first is the Kayah people themselves who are interested in learning English and need resources or help to understand a word in English. The second audience is the non-linguist who has an interest or need to communicate with the Kayah. Whether they are a volunteer, case-worker helping the Kayah in their resettlement to a third country or just a friend interested to learn to speak Kayah, the author hopes they will find this resource helpful. The third audience is the linguist who would like to understand more about the Kayah language sound system along with some descriptive examples of its grammatical functions. In order to make the Helps accessible to a wider audience, I have intentionally sought to explain the linguistic aspects in an easy to understand format.

The reader will surely find mistakes within the pages of this first edition. Despite this, the author trusts that this will be a helpful foundation for the Kayah Li people to use as they develop resources in their language.

(To help with future publications, please send your corrections to john_bryant@sil.org.)

Kayah Li Alphabet

In the Western Kayah Li national script there are 24 consonants and 9 vowels (plus 9 breathy vowels), 1 diphthong and 3 tones. The following table in alphabetical order lists each Kayah Li letter followed by its' corresponding sound according to the International Phonetic Alphabet (*IPA*).

CONSONANTS

Kayah	=	IPA
က	=	/k/
ခ	=	/k ^h /
ဂ	=	/g/
င	=	/ŋ/
စ	=	/s/
ဆ	=	/s ^h /
ဇ	=	/z/
ည	=	/j ^h /

Kayah	=	IPA
တ	=	/t/
ထ	=	/t ^h /
ဒ	=	/n/
ဇ	=	/p/
ဇ	=	/p ^h /
မ	=	/m/
ဋ	=	/d/
ဍ	=	/b/

Kayah	=	IPA
၇	=	/r/
၈	=	/j/
၉	=	/l/
၆	=	/w/
၅	=	/ʃ/
၄	=	/h/
၃	=	/v/
၂	=	/dʒ/

VOWELS

ဧ	=	/a/
ဩ	=	/ə/
ဪ	=	/i/

ဧ	=	/o/
ဩ	=	/u/
ဪ	=	/ε/

ဧ	=	/u/
ဩ	=	/e/
ဪ	=	/ɔ/

Each of the vowels can also occur with a breathy feature which is marked in IPA by two dots below the vowel. (*see BREATHINESS below*)

DIPHTHONG

တု	=	/wə/

BREATHINESS

ဗု	=	vεː

TONES

(in alphabetical order)

၂	=	high*	1
၃	=	low	4
၄	=	mid	1
၅	=	mid-high	1

*high tone only occurs on a few words

Syllable Structure & Special Features

1. Kayah Li has four syllable types: **V**, **CV**, **CCV**, and **CCCV** (where **V** stands for Vowel and **C** for consonant). An important difference between Kayah and English is that there are no closed syllables in Kayah other than a glottal stop. This means that a final consonant like the ‘p’ in ‘stop’ never occurs after a vowel in Kayah. This is a challenge for the Kayah person who is learning English and will require special attention to pronouncing the final consonants in English.

Note the following examples of syllable types in Kayah:

Syllable Type	Phonetic	Kayah Li	English Meaning
V	a↓	ḙ	he/she/it
V	o↓	ḙ	drink
CV	tə↓	ḙ	one
CV	bi↓	ḙ	when
CCV	plu↓	ḙ	punch
CCV	kru↓	ḙ	firewood
CCCV	klja↓	ḙ	road
CCCV	prja↓	ḙ	quickly

The V, CV and CCV syllable structures are less restricted in regards to which vowels and consonants can occur in those slots but the CCCV is restricted to klj, krj, klw, krw, plj, prj, plw, prw.

2. **Kayah is a TONAL language.** English speakers are usually not familiar with tone but it makes a huge difference to the meaning of a word. Two or three words may be spelled exactly the same but have different meanings depending on whether the syllable has a low tone (↓), mid tone (↓), mid- high tone (un- marked) or high tone (↑). Tones only occur on the vowel and are marked directly below it. For example, ‘ascend’ ḙ /tʰja↓/ where the low tone mark ḙ occurs below the vowel ḙ /a/)

↓ **Low tone:** adjust your voice downward when you say the word

↓ **Mid Tone:** adjust your voice at a mid normal range

↓ **Mid-High Tone:** adjust your voice at slightly higher than the mid (this tone is not marked in Kayah)

↓ **High Tone:** adjust your voice even higher like “Where?” in “You want to go where?”

Here is the chart once again which shows the Kayah Li tone symbols:

TONES

(in alphabetical order)

·	=	high*	1
˘	=	low	4
ˉ	=	mid	1
ˉ˘	=	mid-high	1

*high tone only occurs on a few words

Practice the following examples with a Kayah speaker and see if you can hear the difference between the tones:

English Word	Phonetic	Kayah Li	Tone
ascend	tʰja˨	၎်ဟ့	low
sharp	tʰja˨	၎်ဟ့	mid
pig	tʰja˨	၎်ဟ့	mid-high

sour	ʃje˨	ဆဟ့	low
chicken	ʃje˨	ဆဟ့	mid
ten	ʃje˨	ဆဟ့	mid-high

Here is an example of a word with high tone though its use is very limited.

language	ŋo˨	ဧဟ့	high tone (<i>rare</i>)

- 3. Breathiness:** In Kayah Li, breathiness occurs on the vowel and is written with an **ʰ** /h/ immediately preceding the vowel. We demonstrate this phonetically with two dots under the vowel (i.e. /aː/). Breathiness is a feature in the Western dialect of the Kayah language and, like tone, can result in two words that seem to sound the same having different meanings. The breathy word may sound a bit heavier to your ear.

Practice the following examples with a Kayah speaker and see if you can hear the difference between the two words:

English Word	Phonetic	Kayah Li	Tone
husband	ve˨	ဗဲ	normal
bamboo	ve˨	ဗဲဟ့	breathy
letter	li˨	လိ	normal
the color red	li˨	လိဟ့	breathy

Abbreviations

Abbreviations	English	Kayah Li
<i>adj</i>	adjective	ឲ្យចុកយុទ្ធកម្មី
<i>adv</i>	adverb	ឲ្យចុកយុទ្ធកម្មី
<i>dem</i>	demonstrative	ឲ្យចុកខហនីយ្យកម្ម
<i>der</i>	derivative	ឲ្យចុក ឲ្យកម្ម
<i>n</i>	noun	ឲ្យចុកម្យង្គ
<i>num</i>	number	ខហន
<i>phr</i>	phrase	យ្យខឲ្យកម្ម
<i>part</i>	particle	យ្យកម្មឲ្យកម្ម
<i>prep</i>	preposition	ឲ្យចុកយុទ្ធកម្ម
<i>pron</i>	pronoun	ឲ្យចុកម្យង្គ ខត្តកម្ម
<i>v</i>	verb	ឲ្យចុកយុទ្ធកម្ម

A a

a little bit *phr* /ta-lki-lp^hu¹/

គន្លងខ្លីតិច

phr /be-lme¹/ កន្លះម៉ែ

a lot *adv* /ε¹/ ច្រើន

a short while ago *phr* /pa¹lnu-¹/

មួយនាទី

abandon *v* to put and leave

there /dja-lkja¹/ ខ្ចាត់ខ្ចាយ

v to throw away /vi-lkja¹/

ចាត់ចោល

abdomen *n* belly /ho¹ku-¹/

ម្រាមកង្កែប *der.* ម្រាម

abdominal pain *n* /s^hε-tho¹/

គន្លងម្រាម

ability *n* /tɛ-lɔ¹ja¹tɛ-lde¹/

កម្លាំងនិយមនកម្លាំងខ្លួន *der.*

កម្លាំងនិយមនខ្លួន

able *adv* can, able or

learned /ɔ¹ja¹/ និយមន *der.*

និយមនកង

v can, able /pe¹/ មិន

abomination *n* something

which is disgusting

/tɛ-lɔ¹ja¹tɛ-lde¹/

កម្លាំងកខ្វក់ម្រាម

aborted *v* miscarried

/p^hu¹la-lwo¹/ រឹតល្អិតល្អន់

abounding *adj* /ta¹po¹-ta¹pe¹/

កម្លាំងម្រាមកម្លាំងម្រាម

about *prep* /a-ri-la-lkja¹/

ទ្រង់ទ្រាយ

n the details relating to

/tɛ-lri-ltɛ-lkja¹/

កម្លាំងទ្រង់ទ្រាយ

adv /be-lkja¹na¹/ កន្លះម៉ែ

about to *phr* /ku¹re¹/

នឹង

above *prep* see on /a-lk^hu-¹/

ខ្ពស់

phr located above the

head /k^hu-lkwa¹t^hε¹/

កន្លែងលើក្បាល

abscess *n* /va-t^he-¹/ មន្ទិក *der.*

ជំងឺមន្ទិក

absent *adj* /o-to-¹/ គ្មាន

abyss *n* /kro-¹/ ពន្លឺ *der.*

ពន្លឺក្នុងទឹក

n /mi-lpo-ldu-lku-¹/

មន្ទិក

accept *v* /zu¹te-lp^hje¹s^hu-¹/

ទទួលយក

accompany *v* to go together

/dɔ¹u¹-ro¹/ និយមន

according to *phr* /dɔ¹u¹/ និយមន

account *n* /ru-tɛ-lra¹/

ពន្លឺកម្លាំង

accurate *adj* careful /ta¹tɛ-¹/

កម្លាំងកម្លាំង

accusation *n* lit. the putting on of sin or wrongdoing

/lɛ˧˥dja˧-tɕ-ɿsɯ˧˥/

ល្មម័ន្ទហន្តកម្មម្ពន្ធន៍

written charge *n* a

document which places

blame /li˧˥dja˧-tɕ-ɿsɯ˧˥/

ល្មខ្មហន្តកម្មម្ពន្ធន៍

accuse *v* /kɛ˧˥/ ពន្លឺ *der.*

ឧប្បត្តិពន្លឺឧប្បត្តិធន៍

v /nɛ˧˥ka˧-kʰje˧˥/ ត្រង្គី *der.*

ត្រង្គីកម្មម្ពន្ធន៍

v /dja˧-tɕ-ɿsɯ˧˥/ ឧហន្តកម្មម្ពន្ធន៍

der. កម្មីកម្មម្ពន្ធន៍

falsely accuse *v*

/kɛ˧˥bo˧-kɛ˧˥bje˧˥/

ពន្លឺកម្មីពន្លឺកម្មី

accustomed *adj* accustomed to

doing /lɛ˧˥klo˧ mɛ˧˥pa˧-nɯ˧˥/

ល្មម័ន្ទកល្យាណ ឯម្មីធម្មតុប្បកម្ម

adj to be used to

/no˧˥pa˧-nɯ˧˥/

ត្រង្គីធម្មតុប្បកម្ម

ache *v* to be hurting or in

pain /sʰɛ˧˥/ គង្គី *der.*

គង្គីព្យាបាទគង្គីព្យាបាទ

acne *n* /pʰo˧˥sɯ˧˥prje˧˥/

ពិម្ពីធន៍ធារាម្មម្ពន្ធន៍

across *prep* across from

/bɛ˧˥rɛ˧˥/ កន្លែងម្នាក់

act *v* to do something /mɛ˧˥tɕ-ɿ/

ឯម្មីកម្មម្ពន្ធន៍

actually *adv* lit. if saying

truthfully /ki˧˥hɛ˧˥la˧˥ko˧˥ma˧˥/

ពិតម្តង្គីល្មម័ន្ទកម្មម្ពន្ធន៍

Adam's apple *n* /kja˧˥ni˧˥/

កម្មហន្តត្រង្គី

add *v* put more in

/sʰu˧˥nɯ˧˥po˧˥/ គង្គីតុប្បកម្មម្ពន្ធន៍

v to add numbers

/li˧˥plo˧˥dja˧˥ma˧˥/

ល្មម្មធម្មត្រង្គីឧហន្តកម្មម្ពន្ធន៍

address *n* /o˧˥kʰa˧˥lɛ˧˥/ ច្រកម្មល្មម័ន្ទ

adequate *adj* enough /lɔ˧˥ba˧˥/

ល្មហន្ត

adjust *v* adjust the machine

/i˧˥vi˧˥to˧˥/ ខ្នងម្មកម្ម

admit *v* to allow to enter

/plwo˧˥nɯ˧˥/ ធានាច្រកម្ម

der. តុប្បកម្មតុប្បកម្ម; ឧហន្តតុប្បកម្ម

adolescent *n* a person who is

not yet a young adult

/pʰu˧˥sɛ˧˥ hi˧˥to˧˥/ ពិម្ពីធន៍

ម្មកម្ម

adopt *v* /i˧˥ni˧˥bɯ˧˥-ni˧˥/

ឧត្តម្មធម្មតុប្បកម្ម

adorn *v* /ta˧˥ri˧˥sʰu˧˥-sʰɛ˧˥/

គង្គីព្យាបាទគង្គីព្យាបាទ

adult *n* /ka˧˥ja˧˥du˧˥/ ពន្ធុហន្តធម្មតុប្បកម្ម

adultery *n* to commit

adultery /mɛ˧˥sɯ˧˥tu˧˥me˧˥/

ឯម្មីធន៍ធម្មតុប្បកម្ម *der.*

ឯម្មីធន៍ធម្មតុប្បកម្ម

adverb *n* lit. a word that

completes /ŋo˧˥mɛ˧˥ba˧˥/

ធម្មតុប្បកម្មធម្មតុប្បកម្ម

advice *n* counsel

/tɛːdʒja-tɛːjɲaː/
គម្ពីរនិហន្តគម្ពីរន្ត

advise *v* to give advice

/dʒeːdʒjaː/ ឧបាសនិហន្ត

adviser *n* counselor

/prɛːdʒe + ˈdʒjaː/
ឧបាយុន្តឧបាសនិហន្ត

affirmative *n* to answer

"yes" /ɔː/ ឆ្លើ

afraid *v* fearful, scared

/ʃɛːtɪːsʰeː/ ឆ្លងខ្លាច ឆ្លើ *der.*
ឆ្លងខ្លាច

Africa *n* /aːfrɪˈkɑː/ ទ្វីបអាហ្វ្រិក

after *prep* behind or at the

end /-kʰjeː/ -មហន្ត *der.*
ឧបមហន្ត

adv afterwards, later /noː/
ន្ត *der.* ន្ត

afternoon *n* 12:00 PM,

noon /mɔːtʰuː/ មហន្តបុរស

n 1:00 PM /mɔːtʰkwiː/
មហន្តរាប

n 2:00 PM /mɔːtʰkwiːlɲaː/
មហន្តរាបមហន្ត

afterwards *n* /ʃjeːnoːkʰjeː/

គមន្តន្តមហន្ត *der.*
ឧបន្តឧបមហន្ត

again *adv* /kʰjeːʃjaː/ មហន្តមហន្ត

der. មហន្តមហន្តមហន្ត

again and again *phr* one

time after another
/təːpʰuːtʰuː ˈtəːpʰuː/
គម្ពីរមហន្តមហន្ត គម្ពីរមហន្ត

against *prep* to do on

purpose /mɛːtəːkɛː/
មហន្តគម្ពីរ

age *n* generation /-təːtʰuː/

-គម្ពីរ

n age (i.e. how many years
old are you?) /naː/ ន្ត

agree *v* /sʰuːtoː/ គម្ពីរ *der.*

គម្ពីរ: ឆ្លងមហន្តគម្ពីរ
ឆ្លងមហន្តគម្ពីរ

v /ʃɛːtɪːpɔːtoː/ ឆ្លងមហន្តគម្ពីរ

v agree or obey /tɕuː/ និយម្ពីរ

agree together *phr* to agree

with each other /dʒuː

kʰjeːluː/ និយម្ពីរ មហន្តមហន្ត

der. ឆ្លងមហន្តគម្ពីរមហន្ត

agreeable *adj* /aːtoːtəːbɛː/

គម្ពីរគម្ពីរ

agriculture *n* /iːsʰəːtɛːlɲaː/

គម្ពីរមហន្ត

ahead *adj* /rɛː/ រហ័ស

aim *n* /tɛːzɛː/ គម្ពីរ

air *n* see wind /kɛːlɛːʃɛː/

រហ័សមហន្ត

airplane *n* /kuːˈtɕəːpʰɔː/

រហ័សមហន្ត *der.* មហន្តមហន្ត

ajinomoto (msg) *n* mono

sodium glutamate

/iːʃwiːtɕəːtroːtmuː/

ឆ្លងមហន្តមហន្ត

alcohol *n* /tʰjeːʃɪːprɛː/

មហន្តគម្ពីរ

alert *adj* to be awake
/o-lsɑ-tklja-t/ ឲ្យឆ្ងល់ក្នុងចិត្ត *der.*
ឲ្យឆ្ងល់ក្នុងចិត្ត

alien *n* person from outside the
country /kɛ-tklɔ-tph-u-t/
អ្នកមកពីបរទេស

alive *adj* /o-t^hwɔ-tprɛ-t/
រស់នៅ ឲ្យរស់នៅ *der.*
រស់នៅ ឲ្យរស់នៅ

all *pron* /lɔ-t/ ទាំងអស់ *der.*
ទាំងអស់ ទាំងអស់
pron used in reference with
people /la-t^hja-t/ ទាំងអស់

pron /lɔ-t^hsu-tlɔ-t^hɛ-t/
ទាំងអស់ ទាំងអស់

all day *phr* /tɔ-t^hje-tmɔ-t^het-t/
ទាំងមូល ទាំងមូល

allegiance *v* respect
/tɛ-tbe-tzɯ-tbe-t^hɲɔ-t/
ការគោរព ការគោរព

allergic *adj* /rɛ-tto-t/ រាគមន៍

allergy *v* eating something you
are allergic to /e-lsɯ-t^hs^hɛ-t/
រាគមន៍

alliance *n* friends /k^ho-t^hɔwo-t/
មិត្តភាព

allocate *v* to divide up
/be-tpe-tta-t/ ចែកចាយ

allow *v* /plwo-t/ ឲ្យប្រញាប់
allow to come *phr*

/plwo-t^hja-t/ ឲ្យប្រញាប់មក

allow to do *phr* /plwo-t^hmɛ-t/
ឲ្យប្រញាប់ធ្វើ

allow to enter *phr*
/plwo-t^hny^o-t/
ឲ្យប្រញាប់ចូល

allow to go *phr* /plwo-t^hɔwo-t/
ឲ្យប្រញាប់ទៅ

allow to leave *phr*
/plwo-t^he-t^hɔwo-t/
ឲ្យប្រញាប់ចេញ

allow to return *phr*
/plwo-t^hka-t/ ឲ្យប្រញាប់ត្រឡប់មក

allow to see *phr*
/plwo-t^hmja-t/ ឲ្យប្រញាប់មើល

almost *adv* about to happen
/kɯ-t^hrɛ-t/ ប្រហែលជា
adv close to arriving

/p^hu-t^hja-t^hɔ-t/
ប្រហែលជា

adv almost to /ta-t^hli-t/ គ្រប់គ្រាន់

alone *adv* by oneself /tu-t^hdu-t/
តែឯង *der.* តែឯង: ឯង

along *prep* along the side of
/rwo-t/ រវាង *der.* រវាង
n on the top edge of
something /k^hu-t^hpri-t/
ទទឹង

alphabet *n* /li-t^hplɔ-t^hny^o-t/
អក្សរធាតុអក្សរ

already *adv* /hɔ-t/ ហើយ

also *adv* /kɯ-t^h/ ក្រៅពី

altar *n* offering shelf

/tɛ-t^hlu-t^htja-t^hrɛ-t/
តុបូជន៍ តុបូជន៍ *der.*
តុបូជន៍ តុបូជន៍
តុបូជន៍ តុបូជន៍

answer v to reply /heʃw-/

ឃុំកង់ *der.*

ឃុំកង់ឃុំទាបឃុំកង់

ant n /tɔː/ គម្ពីរ

anus n /kʰaːpljeːkɔ-/

ទន្ធចល្អាតកង់

anxiety n worry /tɛːkɔːtɛːkjaː/

គម្ពីរឃុំគម្ពីរឃុំឃុំឃុំ

n relating to fear or being

scared /tɛːbeːzɔːbeːʃiː/

គម្ពីរឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

anxious adj to be worried

/ʃɛːplɔːkɔː ʃɛːplɔːkjaː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំ ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

der. ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

v to be afraid in the face of

danger /beːzɔːbeːʃiː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

anyone pron whoever /uːpeɪ

beːbeː/ ឃុំឃុំ ឃុំឃុំ

anytime adv whenever

/biːkʰɛːteɪ beːbeː/

ឃុំឃុំឃុំ ឃុំឃុំឃុំ

anywhere adv wherever /biːteɪ

tɔːpʰoː beːbeː/ ឃុំឃុំ

ឃុំឃុំ ឃុំឃុំ

apologize v lit. to request

mercy /kwiːʃɛːzɔː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

apostle n /prɛːdɔːnɔːpʰuː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

apparition n ghost

/lɔːˈtɔːprjaː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

appeal n /tɛːkwiːʃɛːzɔː/

គម្ពីរឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

v to ask for mercy

/kwiːʃɛːzɔː/ ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

appear v /oːlɔːˈtʰjaː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ *der.* ឃុំឃុំឃុំ

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

appendix n body part

/prɔːˈtɔːnɛː/ ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

appetite n /eːviːˈlɔːsʰuː/

ឃុំឃុំឃុំ

apple n /pʰoːʃɛː/ ឃុំឃុំឃុំ

appoint v /nwoːtʰjaː/

ឃុំឃុំឃុំ *der.* ឃុំឃុំ

appointment n the choosing of

someone /tɛːnwoːtʰjaː/

គម្ពីរឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

approach v to come close to

/hjaːtɔːˈpʰuːhɔː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ *der.*

ឃុំឃុំឃុំ

aqueduct n a dry river bed

/lɔː/ ឃុំឃុំឃុំ

arch n of the foot

/kʰjaːdjaːkʰuː/

ឃុំឃុំឃុំឃុំឃុំ

are v /maː/ ឃុំ

ascend v to go up, climb /t^hja-/
 បំហន់ *der.* រាងបំហន់

ashamed adj shy /sɛ¹ta-rɛ¹/
 ឆ្ងល់ក្នុងចិត្ត *der.* ក្នុងចិត្ត

ashes n what is left over after
 wood is burned /kə¹p^hɛ-/
 កំដៅ *der.* កំដៅឆ្ងល់;
 កំដៅឆ្ងល់

n embers /mi¹i-/ ឆ្ងល់

Asia n /a¹ʃja¹kɛ¹/ ទ្វីបអាស៊ី

Asians n /a¹ʃja¹kɛ¹p^hu¹/
 ទ្វីបអាស៊ី

aside adv /ta¹p^ha¹ɕw¹o¹kja¹/
 ក្នុងចិត្តនិយមន័យ

ask v request /kwi-/ រៀន *der.*
 រៀនបំហន់
 v ask as a question /s^hu¹dja¹/
 ក្នុងចិត្ត *der.* ក្នុងចិត្ត

asleep v /o¹mje¹o¹/ ច្រណែន
der. ច្រណែនខ្លះ; ច្រណែនខ្លះ
 ក្នុងចិត្ត

assemble v to pull together
 រៀបចំឲ្យដំណើរ *der.* ដំណើរ

assert v /he¹s^ho¹ka¹du¹/
 ប្រកាសក្នុងចិត្ត

assign v /dja¹ta¹/ ចែកចាយ

asthma n /mu¹kro¹/ ជំងឺសួត

at prep /də¹/ ខាង

at least phr /pa¹ti¹ta¹du¹/
 យ៉ាងហោចណាស់

at once phr /ta¹plə¹ta¹plje¹/
 ភ្លាមៗ

at that time (future) phr
 /bi¹nu¹k^hɛ¹pa¹/

អនាគត

attack v to fight against
 /s^ha¹ʃw¹/ វាយប្រយុទ្ធនឹង

attentive adj /be¹s^ube¹sɛ¹/
 យកចិត្តទុកដាក់

aunt n /m^uda¹/ ម្តាយសាច់

authority n /ta¹rje¹ʃwo¹s^ho¹/
 កម្លាំងសមត្ថកិច្ច *der.*

កម្លាំង

avoid v to go around /ɕw¹vɔ¹/
 វិវាទ

v to fast from (i.e. food)
 /du¹/ ខ្វះ

v to avoid work /dʒje¹plwo¹/
 វិវាទការងារ

v /rɔ¹/ រៀន

awaken v /t^hu¹rja¹ka¹t^ho¹/
 ជំរុញចិត្ត

der.
 ជំរុញចិត្តបំហន់;
 ជំរុញចិត្ត

award n a gift /ʃje¹zɔ¹/
 ទាន

n a payment for work,
 reward

/tɛ¹mɛ¹ni¹k^hwo¹kɛ¹/
 កម្រៃឲ្យអ្នកងារ

away adv i.e. to go away
 /o¹ta¹p^ha¹/ ចេញ

ax n /kwo¹/ កាំបិត

B b

baby n child /p^hu¹pa-ti¹/

ពិទ្ធិទទួល *der.*

ទទួលពិទ្ធិទទួលពិទ្ធិ

back n upper back of the

body /nə¹/ ឆ្នុយ *der.* ឆ្នុយទទួល

adv retaliate, to do something back to in response /lje¹/ ឆ្នុយហ្ន័

der. ឆ្នុយហ្ន័ រាមទទួលហ្ន័

prep in back, behind /də¹

k^hje¹/ ខ្ន ទាហ្ន័

back and forth phr referring to

physical movement or

changing your mind

/kə^h-k^hje¹-hja¹-je¹/

រាមទទួលហ្ន័ឆ្នុយហ្ន័

back to life phr to return back

to life from death

/t^hwə¹-prə¹-kə¹/

ជំរុញទទួលហ្ន័រាម

backwards adv to walk

backwards /sje¹kə¹-k^hje¹/

ឆ្នុយមិនរាមទទួលហ្ន័

adv opposite /ta¹-klwi¹/

គន្លងឆ្នុយ

bad adj not good /a¹-rja¹to¹/

ទទួលទាហ្ន័ *der.* ពុលទាហ្ន័

bag n /pje¹/ ទាហ្ន័ *der.*

ទាហ្ន័មុខ

bail v to bail water /mɛ¹-sɪ¹/

ឆ្នុយទទួល

bait n fish food /tɛ¹-s^hɛ¹/

គុយទទួល

balance n weight /dʒwɛ¹/

និប្បម

balcony n /la¹ku¹/ ឆ្នុយរាម

bald adj /mə¹-t^hɛ¹-dɛ¹/

ឆ្នុយជំនុំ

ball n for playing /p^ha¹ta¹-lu¹/

ពិទ្ធិទទួល

n the ball of the foot

/k^ha¹-nu¹-ta¹-lo¹/

ទទួលគុយគុយ

ballot n /mɛ¹/ ឆ្នុយ

bamboo n /vɛ¹/ ច្រូង *der.* ច្រូងទទួល

bamboo cluster n /vɛ¹-krɔ¹/

ច្រូងរាម

bamboo pole/stick n

/vɛ¹-lɑ¹/ ច្រូងឆ្នុយ

bamboo shoot n /i¹-bjɑ¹/

ឆ្នុយ

bamboo that holds curry n

/i¹-sɪ¹-mja¹/ ឆ្នុយឆ្នុយ

bamboo ties n used to tie

bamboo together /sɪ¹-sɛ¹/

ទទួលទទួល

banain n fruit /klə¹-sɛ¹/

រាមទទួល

banana n /di¹-klwi¹-sɛ¹/

ឆ្នុយឆ្នុយ *der.*

ឆ្នុយឆ្នុយឆ្នុយ

ឲ្យម្តង្កែបម្តង្កែបម្តង្កែបម្តង្កែប
ឲ្យម្តង្កែបម្តង្កែបម្តង្កែបម្តង្កែប
ឲ្យម្តង្កែបម្តង្កែបម្តង្កែបម្តង្កែប
ប្រមូលម្តង្កែបម្តង្កែប

bell *n* /la-t^haʔsɛ-/ ល្អឆ្ងល់ឆ្ងល់

belly *n* abdomen /hoʔku-/
ម្តង្កែប

belly button *n* navel /diʔboʔ/
ឧទ្ទរាជ

below *prep* under /aʔlɛʔ/ ក្រោមម្តង្កែប
der. -ល្អម្តង្កែប

belt *n* /ŋaʔt^hɔʔ/ ខ្នងម្តង្កែប *der.*
ខ្នងម្តង្កែប;
ខ្នងម្តង្កែបម្តង្កែបម្តង្កែប

bench *n* chair /k^huʔkljaʔ/
ទង្កែបល្អ

bend down *phr* /ŋɔʔ-taʔkɔʔ/
ប្រមូលម្តង្កែប *der.* គ្រប់ម្តង្កែប
phr pull down /zɔʔ/ ប្រមូល *der.*
ប្រមូលម្តង្កែប

beneath *prep* under /aʔlɛʔ/
ក្រោមម្តង្កែប *der.* -ល្អម្តង្កែប

benefit *n* /bwiʔtaʔrjeʔ/
លំបាកក្នុងការងារ

bent *adj* to have a bent back
/kɔʔ-taʔŋɛʔ/ រាងកាយក្រាប
adj curved /taʔkaʔ-/ ក្រាបម្តង្កែប

beseech *v* to beg /kwiʔtaʔdɔʔ/
រាប់ខ្លួនខ្លួន

beside *prep* next to /k^haʔʃjeʔ/
ទន្ទឹមគ្នា

best *adj* /rjaʔklɔʔ-lɔʔ/
ល្អបំផុត *der.* ល្អបំផុត

good *n* /tɛʔ-rjaʔ/ ល្អក្នុងការងារ
adj /aʔ-rjaʔ/ ល្អ *der.*

-ល្អ; ល្អក្នុងការងារ
adj nice, pretty, pleasant,

good /aʔ-tɔʔ mɔʔ-rjaʔ/
ល្អបំផុត ធម្មតា *der.*
ល្អបំផុតក្នុងការងារ

adj good seed /aʔʃuʔʔ/
គ្រាប់ពូជ *der.* គ្រាប់ពូជក្នុងការងារ

bet *v* gamble /bjaʔ/ លេង *der.*
លេង

v /boʔ/ លេង *der.* លេង ល្អក្នុងការងារ
ល្អក្នុងការងារ

betel nut *n* /mɛʔsɛʔ/ ធុនក្រូច *der.*
ធុនក្រូច

betray *v* lit. sell to be killed
/iʔs^hɛʔʃjeʔ/ លក់ខ្លួនឯង *der.*
លក់ខ្លួន ខ្លួនឯង

betraye *n* /prɛʔ-iʔs^hɛʔ-taʔkljaʔ/
ឲ្យម្តង្កែបខ្លួនឯង

betroth *v* /dwoʔ p^huʔtɛʔ-/ ឯង
ក្រីក្រម្តង្កែប *der.*
ម្តង្កែបឯងក្នុងការងារ

betrothal *n* /s^hoʔmɛʔ-t^hoʔ-djaʔ/
គ្រប់ម្តង្កែបក្នុងការងារ *der.* ឯង
ក្រីក្រម្តង្កែប

better *adv* lit. more good
/rjaʔklɔʔ/ ល្អក្នុងការងារ *der.*
ល្អក្នុងការងារ;
ល្អក្នុងការងារក្នុងការងារ

adv more happy or well
/mɔʔ-lɔʔ/ ធម្មតា

even better *adj* /rjaʔklɔʔ-pɔʔ/
ល្អក្នុងការងារ

good *n* /tɛːrjaː/ គុណ្យោន
adj /aːrjaː/ ធូរ្យោន *der.*
 - រ្យោន; រ្យោនរ្យោនខ្លះខ្លះ
adj nice, pretty, pleasant,
 good /aːtwɔːt mɔːrjaː/
 ធូរ្យោន ធូរ្យោន *der.*
 ធូរ្យោនរ្យោន
adj good seed /aːʃwɔː/
 ធូរ្យោន *der.* ធូរ្យោនរ្យោន

between *prep* /aːplɛːkuː/
 ធូរ្យោនរ្យោន *der.* ធូរ្យោន
beware *v* be on your guard
 /rɔːniː/ រ្យោនធូរ្យោន *der.*
 ធូរ្យោនរ្យោន
beyond *prep* past /taːlwoːkjaː/
 គុណ្យោនរ្យោន *der.* គុណ្យោន

Bible *n* lit. holy book
 /liːtɔːsːhɛː/ ល្យោនធូរ្យោន
biceps *n* arm muscles
 /taːkjaːplɔː/ គុណ្យោនរ្យោន

bicycle *n* /loːiːziː/ ល្យោនរ្យោន
big *adj* /duː/ -ខ្លះ *der.* ធូរ្យោន
bigger *adj* /duːlɔː/ ខ្លះល្យោន

bile *n* /sɔːtːhjeː/ ធូរ្យោនរ្យោន
billow *v* /taːlɔːtːhjaː/ គុណ្យោនរ្យោន
der. ធូរ្យោនរ្យោន

bind *v* /tɔːkɪlɔːmaː/
 ធូរ្យោនរ្យោន *der.* ធូរ្យោនរ្យោន

bird *n* /tːuːpːuːzɔːpːuː/
 រ្យោនរ្យោន *der.* រ្យោន;
 រ្យោន

birth *n* /tɛːloːpaːtɔːljaː/
 គុណ្យោនរ្យោន *der.*
 គុណ្យោនរ្យោន; ខ្លះរ្យោន;
 រ្យោនរ្យោន

about to give birth *phr*
 /pːuoː taːliːhɔː/ រ្យោន
 គុណ្យោនរ្យោន

birthday *n* /oːpaːtɔːljaː/
 mɔːtɔːjeː/ គុណ្យោនរ្យោន
 ធូរ្យោនរ្យោន

birthing *n* in labor, giving birth
 /pːuːloːhɔːsːhɛː/ រ្យោនរ្យោន

birthplace *n* /leːloːpaːdɔːljaː/
 ល្យោនរ្យោនរ្យោន

bite *v* /aː/ ធូរ្យោន
v snake bite /iːpːhɔː/ ធូរ្យោន

bitter *adj* bitter taste /kːhɛː/ ធូរ្យោន
der. ធូរ្យោន

bitterness *n* bitterness of the
 heart /tɛːsɛːtɔːsːhɛː/
 គុណ្យោនរ្យោន
n bitter taste /tɛːkːhɛː/
 គុណ្យោន

black *adj* /lɔː/ ល្យោន *der.* ធូរ្យោន

black fly *n* /pːhɔːsɔː/
 រ្យោនរ្យោន

blackboard *n* chalkboard
 /lɔːbaːduː/ ល្យោនរ្យោន

bladder *n* /ʃjeːpːhɔː/ គុណ្យោនរ្យោន

blame *v* place the blame on
 /djaːtɛːsɔː/ ខ្លះគុណ្យោន
v to accuse /keː/ រ្យោន

blanket *n* /i-kɛ˧/ ខ្នាតម្លូង *der.*
ម្រាមម្លូង

blaspheme *v* to speak wrongly
about God or others
/he˧ʃur˧/ ម្តីឆ្គង់ *der.*
ម្តីឆ្គង់ម្តីពិហធី

blaze *v* /ra˧tʰo˧tʰja˧/
ព្រួញដួលហន្ត *der.* ព្រួញដួលខ្លា

bleed *n* when drops of blood
come down /ʃwi˧tʰa˧mɛ˧/
ឆ្លង់ខ្លាម្តីឆ្គង់ *der.* ឆ្លង់ខ្លាដួង

blend *n* a mixture /ʃi˧lja˧/
កន្លៀតម្រាម

bless *v* /sʰa˧tri˧sʰa˧bu˧/
កម្តីព្រួញកម្តីព្រួញ *der.* កម្តីព្រួញ

blessing *n* /tɛ˧sʰa˧tri˧sʰa˧bu˧/
គម្ពីរកម្តីព្រួញកម្តីព្រួញ *der.*
គម្ពីរកម្តីព្រួញ

blind *adj* /mɛ˧ʃɛ˧kʰi˧/
មន្តីឆ្គង់ *der.* មន្តីឆ្គង់ល្ងង់
n person who is blind

/ka˧ja˧ mɛ˧ʃɛ˧kʰi˧/
ពន្ធហន្ត មន្តីឆ្គង់

block *v* prevent /mɛ˧tʰa˧tʰu˧/
ឃ្លាំងគម្ពីរគម្ពីរ

blood *n* /ʃwi˧tʰje˧/ ឆ្លង់ខ្លាដួលហន្ត
der. ឆ្លង់ខ្លា

blood pressure *n* when the
blood pressure rises
/ʃwi˧tʰja˧/ ឆ្លង់ខ្លាដួលហន្ត

blood vessel *n* vein, artery
/ʃwi˧klo˧/ ឆ្លង់ខ្លាព្រួញ

blossom *v* grow
/pʰɛ˧tʰja˧pʰo˧tʰja˧/
ពិម្ពិលហន្តពិម្ពិលហន្ត *der.*
ឆ្លង់ដួលហន្ត

v /pʰo˧tʰɛ˧/ ពិម្ពិល
ឆ្លង់ដួលហន្ត

blow *v* i.e. blow a trumpet /u˧˦/
ធម្មកម្ម *der.* ធម្មកម្មដួលហន្ត

v the wind blows
/la˧ʃɛ˧tʰu˧/ ល្ងង់ឆ្លង់ពិហន្ត
der. ល្ងង់ល្ងង់

v blow away /kʰu˧˦/ ព្រួញ
der. ព្រួញព្រួញ

v blow nose /hi˧kʰa˧i˧/
ម្តីឆ្គង់

blow up *phr* to explode
/mɛ˧pɔ˧/ ឃ្លាំងឆ្គង់

blue *adj* /ta˧pʰɛ˧/ គន្លឹពិម្ពិល *der.*
គន្លឹពិម្ពិល

blunt *adj* /a˧du˧/ ឆ្គង់

boa constrictor *n* /ru˧tʰa˧lja˧/
ព្រួញគន្លឹពិហន្ត

boar *n* /tʰja˧pʰɛ˧ʃi˧dje˧/
ដួលហន្តពិម្ពិលគន្លឹពិហន្ត *der.*
ដួលហន្តឃ្លាំង

board *v* to get in and ride
/dʒu˧nʰu˧ ʃi˧dja˧/
ពិហន្តព្រួញ គន្លឹពិហន្ត *der.*
ដួលហន្ត គន្លឹពិហន្ត

n plank, a flat piece of wood
/ʃu˧bje˧/ ឆ្លង់ពិហន្ត

boast *v* /he˧tʰɛ˧
tʰja˧mɔ˧tʰja˧pʰo˧/ ម្តីឆ្គង់

បំពេញដំបូងដំបូង *der.*
បំពេញដំបូងដំបូង;
ពិភពដំបូងដំបូងដំបូង ធុនដំបូង

boasting n

/tɛːpʰjɛtʰjaːmɔːtʰjaːpʰoː/
គម្ពីរពិភពដំបូងដំបូងដំបូង
der.
គម្ពីរពិភពដំបូងដំបូងដំបូង

boat n /sɔːkljɛː/ ឡូតិ៍ក្របី
der. ឡូតិ៍ក្របី

bobby pin n /kʰuːlʃjaːpʰuː/
ទង្កឹកហាត់

bodice n /dʒaːpʰuːtʰkɔː/
សំបុត្រស្រី

body n /nɛːtʰ/ ធុនដំបូង *der.*
ធុនដំបូង
n on the surface of the
body /nɛːtʰloː/ ធុនដំបូង

finger n /kaːnɔː/ ធុនដំបូង

middle finger n
/kaːnɔːklɔːtʰmeː/
ធុនដំបូង

ring finger n
/kaːnɔːtʰɔːploː/
ធុនដំបូង *der.*
ធុនដំបូង

boil v /boːtʰ/ ធុនដំបូង *der.* ធុនដំបូង;
ពិភពដំបូង
v /lwoːtʰ/ ល្ងាច

v /miːtʰɔːmiːtkɔː/
ដំបូងដំបូង

bold adj /kʰuːtʰaː/ ទង្កឹកដំបូង *der.*
ដំបូងដំបូងដំបូង

bolt v bolt the door /lwoːtʰmaː/
ល្ងាច

bomber n fighting plane
/kʰuːtʰsɔːpʰɔː sʰaːtʰɛː/
គម្ពីរឡូតិ៍ក្របី គម្ពីរឡូតិ៍ក្របី

bone n /krwiːkrwoː/
ធុនដំបូង *der.* ធុនដំបូង

skeleton n /krwiːtʰloː/
ធុនដំបូង

booger n dried nose mucus
/kʰaːtʰiːkraː/ ធុនដំបូង

book n /liːtuː/ ល្បែង

booklet n a small book
/liːtuːpʰuː/ ល្បែងដំបូង

boots n /kʰuːdʒaːtʰaːtʰɔːtʰɔː/
ទង្កឹកហាត់ ធុនដំបូង *der.*
ទង្កឹកហាត់

border n /kɛːtkuː/ ធុនដំបូង
der. ធុនដំបូង

bore v press into with a pointed
tool /kiː/ ធុនដំបូង

bored adj see lazy /sɛːtʰaːkleː/
ធុនដំបូង

boredom n /kluːtʰwɛː/
ធុនដំបូង

born v /oːpaːtʰɛːtʰhjaː/
ធុនដំបូង *der.* ធុនដំបូង

borrow v to borrow for a little
while /pʰjɛːtkʰuː/
ពិភពដំបូង

v to borrow money
/pʰjɛːtʰɔː/ ពិភពដំបូង *der.*
ធុនដំបូង

boss n ឧទ្ទិសទ្ទិ *der.* ភន្តហន្តឧទ្ទិ៖
ទទ្ទិភន្តឧទ្ទិ

both pron /sɛˈlɲe/ ទ្រម៉េនហន្ត

bother v to bother, interrupt
/mɛˌdiˈdʒa/ ឃម៉ឺនឧឧហន្ត
der. ឃម៉ឺនឧឧនីឧឧហន្ត
v to bother or be a nuisance
to /mɛˌsʰuˈsʰa/ ឃម៉ឺនកនីកន

bothersome adj /sʰuˈsʰa/ កនីកន

bottle n /kɔ/ ភន្តី

bottom n under /-lɛ/ -ល្មម៉ឺន
n buttocks /kʰaˈpljɛ/ ទន្ធនល្មម៉ឺន

bounce v bounce with feet
/nwɛˈ/ ន្រម៉ម៉ឺន

bow v with your body /daˈŋuː/ ឧននម៉ឺន *der.* ឧននម៉ឺនកម៉ឺន;
ឧននម៉ឺនល្មម៉ឺន
v bow your head /ŋɔˈlɲa/ ឧម៉ឺនល្មម៉ឺន *der.*
ឧម៉ឺនកម៉ឺន; កម៉ឺនឧម៉ឺន;
ឧម៉ឺនកន្តភន្ត

bow down and pray phr
/daˈŋuːˈtʃɔˈtɛ/ ឧននម៉ឺននីនីភន្ត *der.*
ឧននម៉ឺននីនីភន្តល្មម៉ឺន

bowl n /beˈlɔː/ ភន្តីល្មម៉ឺន

box n /tɔ/ គម

boy n /prɛˈkʰuː/ ឧរ្យម៉ឺនទទ្ទិ

boyfriend n /kʰoˈprɛˈkʰuː/ ទន្ធឧរ្យម៉ឺនទទ្ទិ

bra n /dʒaˈhoːku/ និម្មម៉ឺនភន្ត
der. និម្មម៉ឺន

bracelet n /taˈkjaˈboː/ ភន្តភម្មហន្ត

brag v to boast /heˈtɛˌ
tʰjaˈmoːtʰjaˈpʰoː/ ម៉ឺនភន្ត
ជហន្តម៉ឺនជហន្តភន្ត *der.*
ជហន្តល្មម៉ឺនជហន្តម៉ឺន

braid v to braid hair
/iˌsjeˈiˌkiː/ ឧទ្ធរភន្តភម្ម
v to braid a rope /iˌviː/ ឧឧម៉ឺន

brain n /kʰuˈkloːnɔː/ ទទ្ទិភន្តនិម្មម៉ឺន

brake v to press down and
cause to stop movement
/iˌziːˈoːkuː/ ឧរ្យម៉ឺន
ឧរ្យម៉ឺន

branch n tree branch /sɔˈpʰjaː/ ទ្រម៉ឺនភន្ត *der.* ទ្រម៉ឺនភន្តភន្ត;
ភន្តភន្ត

brass n see bronze /taˈliˈbjaː/ ភន្តល្មម៉ឺន

brave adj courageous
/kʰuˈtʰaː/ ទន្ធប្រម៉ឺន

act brave phr put on a
brave face /kʰuˈtʰaːˈzɔː/ ទន្ធប្រម៉ឺន

bread n /kʰɔːˈmuː/ ទន្ធប្រម៉ឺន

break v to pause or rest /oˈkuː/ ឧរ្យម៉ឺន *der.* ឧរ្យម៉ឺនទន្ធប្រម៉ឺន
v to break /mɛˌ laˈkɛː/ ឃម៉ឺន
ល្មម៉ឺន *der.* ឧរ្យម៉ឺន

v break apart using two hands (i.e. bread)

/i-lbi-muu-/ ខ្លាតខ្លាត

break out *phr* to break out with sores /t^he-l̥si-t^he-l̥va-l/ ជំងឺឆ្អែកជំងឺស្រពិល

breakable *adj* able to be destroyed or broken

/pje-t̥d̥ja-t/ ខ្សោយទាប

adj easy to break, fragile

/la-k̥ɛ-t̥zu-t/ ល្មើស

breakfast *n* morning food

/m̥ɔ-t̥li-t̥ s^he-l̥e-l/ ឃ្លីបាយ អាហារព្រឹក

breast *n* /nu-t̥/ ទ្រូង

breastplate *n* a metal covering to protect the chest

/t̥ɔ-a-t̥ɔ-t̥t^he-t/ ព្រួញស្រពិល

breathe *v* /s̥e-t/ ច្រក *der.*

ច្រកជំងឺច្រកស្រពិល; ច្រកបាយ

unable to breath *phr*

/k̥ɛ-t̥la-l̥s̥e-t̥t̥u-t̥bi-t/

រាងកាយមិនអាចដកដង្ហើមបាន

breathing *n* /t̥ɛ-l̥s̥e-t̥nu-t̥-s̥e-t̥t^he-l/ ការដកដង្ហើម

bride *n* /pr̥ɛ-k̥h̥o-t̥m̥ɛ-t̥ m̥o-t̥mu-t̥/ ភរិយា

bridegroom *n*

/k̥h̥o-t̥m̥ɛ-t̥k̥h̥u-t̥p^he-t/

ភរិយា

bridge *n* a place for crossing

/k̥h̥o-t/ ទ្រូង

briefly *adj* /ta-l̥pl̥ɔ-t̥p^hu-t/

ត្រឹមត្រូវ *der.*

ត្រឹមត្រូវត្រឹមត្រូវ

ត្រឹមត្រូវត្រឹមត្រូវ

bright *v* /li-t̥ta-l̥k̥h̥e-t̥ra-l̥s^ho-t/

ល្ងាច

brightness *n* /t̥ɛ-l̥li-t̥ta-l̥k̥h̥e-t/

ភ្លឺ

brilliance *n* /t̥ɛ-l̥ta-l̥k̥h̥e-t̥ra-l̥s^ho-t/

ភ្លឺ

bring *v* to take something and bring it /p^hje-t̥hja-t/

រឹតតែបន្ថែម *der.* បន្ថែមបន្ថែម

bring back *phr* to

physically force to return

/t̥ɔ-wi-k̥a-t/ រឹតតែបន្ថែម

bring in *phr* /p^hje-t̥hja-t̥nu-t̥/

រឹតតែបន្ថែម

Britain *n* /ku-t̥la-t̥k̥e-t/

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

British *n* /ku-t̥la-t/ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា *der.*

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

brittle *adj* in reference to trees, branches, etc. /kru-t/ រាប

broad *adj* wide /lja-t/ ល្មើស

der. ល្មើស

broke *adj* destroyed /pje-t/

ខ្សោយ

adj i.e. a bone /la-k̥ɛ-t/

ល្មើស

broken *adj* /a-l̥la-k̥ɛ-t/ ខ្សោយ

der. រាប ល្មើស

adj to break or split apart

/p^he-t̥kja-t/ រឹតតែបន្ថែម

bronze *n* see brass /ta-li-tbja-/
គន្ធាល្លង្គកមាត្រ

brook *n* stream /t^hje-tklo-t^hu-/
ជ្រកន្លឺង្គកល្លង្គក

broom *n* /i-ldu-/ ខ្នងដុំ *der.*
ខ្នងដុំដុំ

brother *n* younger brother
/p^u-t^hprɛ-ik^hu-/
ឧបុត្រមនុស្សម្តងទម្តង

n older brother

/vja-t^hprɛ-ik^hu-/
ឧបុត្រមនុស្សម្តងទម្តង

brother-in-law *n* term for
brother-in-law who is the
opposite sex from
yourself /k^hi-/
ទ្រង់

n term for brother-in-law
when your in-law is also
male /na-/
ទ្រង់

brothers *n* siblings (male or
female), brothers and sisters
/p^u-t^hvja-/
ឧបុត្រមនុស្សម្តងទម្តង

older brother *phr*

/vja-t^hprɛ-ik^hu-/
ឧបុត្រមនុស្សម្តងទម្តង

younger brother *phr*

younger brother
/p^u-t^hprɛ-ik^hu-/
ឧបុត្រមនុស្សម្តងទម្តង *der.*
ឧបុត្រ

brown *adj* /ɔ-/
ទឹកដី *der.* ទឹកដី
ល្អម្តងទម្តង

brush *v* to brush your hair
/k^hwi-t^h k^hu-llɔ-/
ម៉ង្គល្លង្គកម្រ

n a brush for hair /lɛ-t^hkwit^h-/
k^hu-llɔ-/
ល្អម្តងទម្តង
ម៉ង្គល្លង្គកម្រ

v to brush (i.e. with a
paintbrush) /t^hu-/
ជ្រង

brute *n* /ka-tja-t^hat-/
ka-tja-t^hka-t^hɛ-/
ក្នុងហន្តម្រង
ក្នុងហន្តក្នុងក្នុង

buck *n* male deer /krɔ-t^hp^hɛ-/
ក្បម្តងទម្តង

bucket *n* see barrel /t^hje-t^hpu-/
ជ្រកន្លឺង្គក

buckle *n* belt buckle /s^hu-t^hɔ-/
កង្កីប៊ុក

buddha *n* /dʒɔ-t^hbwi-/
និម្មិតម្រង
der. ក្បមនុស្ស

Buddhist *n* practices Buddhism
/dʒɔ-t^hbɛ-t^h dʒɔ-t^hbwi-/
និម្មិតម្រង

Buddhist monastery *n*

/dʒɔ-t^hbwi-tho-/
និម្មិតម្រងម្រង

buffalo *n* water buffalo

/pa-lɛ-t^h-/
ឧត្តម្រងម្រង *der.*
ឧត្តម្រងម្រង

buffet *v* by the wind /s^ha-t^hu-/
កមកម្រង

bug *n* /ʃi-/
ក្នុង

n bed bug /ta-llɛ-/
ក្នុងក្បម្រង

bugle *n* made with a buffalo's horn /i-kɔ̄t/ ខ្នាតម្រាម

build *v* i.e. a house /i-s^hɔ̄t/ ខ្នាតដី *der.* ខ្នាតដីច្រះ; ខ្នាតដីបំហន្លះ; ខ្នាតដីល្អមហន្ល

v /dʒɔ̄t/ នីតិ

v to cause to grow /mɛ̄-t^hja-/ ធម្មតិបំហន្ល *der.* ធម្មតិឧត្តិបំហន្លបំហន្ល

builder *n* /prɛ̄-ls^hɔ̄t^hi-/ ឧប្បត្តិកម្មី *der.* ឧប្បត្តិកម្មីនិមហន្លមុខ

bull *n* male cow /pu^hɛ̄t/ ធម្មតិកិច្ច

bullet *n* /ʃi^hɛ̄t-plɔ̄t/ គន្ធាមុន្នធាន

bump *n* raised area /ta^h-nu-/ គន្ធាន្ន

burden *n* that which is carried /tɛ̄-lvi^hɛ̄t-lzɔ̄t/ គម្មតិឧបកម្មតិឧប្បមន *der.* ខ្នាតមន

v to cause to be burdened /mɛ̄-t^hu^h-lmē-jnēt/ ធម្មតិបំហន្លធម្មតិឧត្តិ

burglars *n* /prɛ̄-lpɛ̄t^hɛ̄t-^hɛ̄t/ ឧប្បត្តិកម្មីធម្មតិ ហតិធានតិធាន តិធាន

Burma *n* the country of Burma (Myanmar) /mjā-kɛ̄t/ ធម្មហន្លភាមី

Burman *n* /mjā-lɔ̄t/ ធម្មហន្លល្អមី

Burmese *n* the language /mjā-ŋɔ̄t/ ធម្មហន្លធានមុន

n the people of Burma /mjā-kɛ̄t^hɛ̄t/ ធម្មហន្លភាមីកិច្ច

burn *v* /i-s^hu^hɛ̄t-^hɛ̄t/ ខ្នាតដី *der.* តិច្ច; គន្ធាន្ន; គន្ធាន្នមហន្ល; គន្ធាន្ន

n /mi^h-la^hɛ̄t-^hɛ̄t/ ធម្មតិធាន *der.* ធម្មតិធាន

v to get burned /mi^h-lwōt/ ធម្មតិធាន

burp *v* /pa^h-ɛ̄t-^hɛ̄t/ ធម្មតិធាន *der.* គន្ធាន្នមហន្ល

burst *v* to burst or split apart and be broken /p^hɛ̄t^hjēt^hkāt/ កិច្ចធានតិធាន

v to explode /pɔ̄t^hprɔ̄t/ ធម្មតិធាន

bury *v* to bury a person /i-lɛ̄t-^hɛ̄t/ ខ្នាតមន *der.* ខ្នាតមនធានមន

v plant by burying /s^hɔ̄t^hplu^h-^hɛ̄t/ គន្ធាន្នធាន

bus *n* /lɔ̄t^hbāt/ ល្អមន

bus station *n* a place for buses to stop /lɛ̄t^h-lɔ̄t^hku^hɛ̄t^h lɔ̄t^hbāt k^ha^h-lɛ̄t/ ល្អមនធានមន ល្អមន ធានល្អមន

bus stop *n* /lɔ̄t^hbāt k^ha^h-lɛ̄t o^h-kɛ̄t^h/ ល្អមន ធានល្អមន ធានមន

bush *n* /tɔ̄t^hɛ̄t-^hɛ̄t/ និមននិមន *der.* និមននិមននិមនធានធានធាន

n low bush or small tree /ɔ̄t^h-tɔ̄t/ ធានគម្មតិ

business v to do business
 /mɛːkɯɑ̃ːmɛːkʰaː/ ឈរដើមជួន
n to buy and sell
 /iːsʰɛːliːpɾiː/ ខ្នាតខ្លួនទិញ

business person n a person who does business
 /pɾɛːmɛːkɯɑ̃ːmɛːkʰaː/ ទិញម៉ែឈរដើមជួន

busy adj not free or available
 /oːkoːtoː/ ច្របូកច្របល់

but conj /maːnaːroː/ ឯកុំ
der. ឯកុំនេះ គ្រប់យ៉ាង
 ឯកុំខ្លួន

Butea tree n a type of tree that flowers /koːmɑː/ ព្រៃឈើ

butterfly n /piːtɕɑː/ គ្រុឌប្រហុក
buttocks n bottom /kʰaːtɕjeː/ ទងទង

button n /dʒaːpɿoː/ ប៊ូតុង
der. ប៊ូតុងប៊ូតុង

buy v /iːpɾiː/ ទិញ *der.* ទិញម៉ែ

buy and sell phr /iːpɾiːliːsʰɛː/ ទិញម៉ែ
der. ទិញម៉ែខ្លួន

by prep see 'with' /naː/ នឹង

by oneself phr /niːdɯː/ ដោយខ្លួនឯង
der. ដោយខ្លួនឯង

bypass v to go past or beyond
 /kʰɛːtaːlwoːtɕwɑːtaːljeː/ ទាញចេញពីរយោង

C c

cabbage n /taːpɿɛːboː/ កងប្រៃ
cabin n small house /hiːpʰuː/ ប្រដាប់

cackle v sound of a chicken
 /ʃjeːmɯːkaːteː/ សំឡេងគ្រូក

chicken n hen /ʃjeː/ គ្រូក
n chicken meat /ʃjeːzjeː/ គ្រូក

cafe n tea shop
 /tʰjeːkɯːsʰɛːkɿɛː/ ប្រដាប់តែ

cage n /aːpɿoː/ គ្រឿង
v to place in a cage /dɑːtoː/ ដាក់

calendar n /liːnaːleː/ ល្បង

calf n /pɯːpʰuː/ គ្រូក *der.* គ្រូក

call v /ɛː/ ទូរស័ព្ទ

call out *phr* /ε1t^he-lka-/
 ថែបថ្លែងរាយ *der.* ថែបថ្លែង

call to come down *phr*
 /ε1tə-/ ថែតម្រង

call to come together *phr*
 /ε1hja-tplə1tə1/
 ថែហូរម្នាក់មករួម *der.*
 ថែម្នាក់មក

call to leave *phr*
 /ε1t^he-lɔwə/ ថែបថ្លែងរំលោភ

call to meet *phr* /ε1ə-lku1/
 ថែម្នាក់ជួប

call to return *phr*
 /ε1ka-lk^hje1/ ថែតម្រងមកវិញ
 der. ថែតម្រង

calm *v* /ə-huə^ə-lə-ʃwε1/
 ម្រាមម្រាមស្ងួត *der.* ម្រាមម្រាម

adj no wind or waves
 /kε1ta-lɔwə/ រាមមិនមានខ្យល់

adj quiet /sɯ^ə-lkrε1/
 ច្របាច់ស្ងួត

Cambodia *n* /k^ha-lbɔ^ə-di-tja1/
 មន្ទីរកម្ពុជា

camel *n* /ta-lsɪ1bɯ^ə-tdu1/
 ត្រីក្របី

camera *n* borrowed word from
 English /k^he-lmə-lra1/
 មន្ទីររូបថត
 n for taking pictures

/lε1mɯ^ə-tza1zə1/
 ល្បឿនរូបថត

can *v* able /ɔjja1/ និយមន័យ
 v successful /pe1/ ជោគជ័យ
 v it's possible to do /a-ni1/
 មិនមែន

Canada *n* /k^he-lne-lɔw-lke1/
 មន្ទីរកាណាដា

cancer *n* borrowed word from
 english /k^he-lsə1/ មន្ទីរគ្រុន

candle *n* /ta-lrε1bɔ1/ គន្ធព្រះ

candy *n* /k^he-lsɯ^ə-tplə1/
 មន្ទីរក្រូច

canine teeth *n* fang,
 eyetooth /k^hu-lk^hje-t^hwi1/
 មន្ទីរមាត់ច្រវាក់

canker sore *n* when the inside
 of the mouth hurts
 /kja1ku-ls^hε1/ រាមមាត់រងគ្រោះ

cannot *v* unable, incapable of
 doing /ɔjja1tə1/ និយមន័យគ្រប់
 v not able to succeed in
 doing /mε1be1tə1/
 មិនអាចជោគជ័យ
 v not possible to do /ni1tə1/
 មិនអាច

canvass *v* to help to get
 elected /dʒwi-lmε1/
 និយមន័យ

cape *n* a part of land going out
 in the water /klw1ta-lɔw1/
 ភ្នំក្របី

capital *n* the major city in a
 country or state /vi1tmɯ^ə/
 រាជធានី

n referring to money
 /ru1-lra1/ ពន្ធពន្ធនាគារ

capsize *v* spill over /təˈkɪz/ គម្ពុជាក្របខ្លួន

car *n* /kɑː/ រថយន្ត

car park *n* place for putting the car /kɑːˈpɑːk/ កន្លែងទុករថយន្ត
kʰaːlɛː/ រថយន្តកន្លែងទុក រថយន្តកន្លែងទុក

carcass *n* rotteness, decay /kɑːkəs/ គម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួន

card *n* paper /kɑːd/ ក្រដាស
play cards *phr* to play cards /beɪˈkɑːd/ លេង កាត

cardboard *n* thick paper /kɑːdbɔːd/ ក្រដាសក្រាប

care *n* /keə/ ការពារ
គម្ពុជាក្របខ្លួន *der.*
គម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួន

care for *phr* to take care of /keəˈfɔː/ ការពារគម្ពុជាក្របខ្លួន *der.*
ការពារគម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួន

carefully *adv* /keəˈfʊli/ គម្ពុជាក្របខ្លួន
der. គម្ពុជាក្របខ្លួនរថយន្ត

careless *adj* to not pay attention to /keəˈles/ គម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួន

adj not care for well /kəˈles/ គម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួន

adj /keəˈles/ គម្ពុជាក្របខ្លួនគម្ពុជាក្របខ្លួន

carnelian *n* kind of gem /kɑːˈniːliən/ ក្រដាសក្រាប

carpet *n* something that is laid down, see mat /kɑːpɪt/ ក្រដាសក្រាប

carrot *n* /kɑːrət/ ក្រដាសក្រាប *der.*
ក្រដាសក្រាបគម្ពុជាក្របខ្លួន

carry *v* on the shoulder (bamboo poles, etc.) /kɑːri/ ក្រដាសក្រាប *der.* ក្រដាសក្រាប

v carry over the shoulder (bag, pocket book, sash) /sɑːri/ ក្រដាសក្រាប *der.*
ក្រដាសក្រាប

v carry with a head strap (basket) /viː/ ក្រដាសក្រាប *der.*
ក្រដាសក្រាប

v carry on or over the head (i.e. umbrella) /kɑːri/ ក្រដាសក្រាប

v carry a backpack, two shoulder straps /vɑː/ ក្រដាសក្រាប

v carry a small child with a long cloth on the back /piː/ ក្រដាសក្រាប *der.* ក្រដាសក្រាប

v carry a knife at your side /rhjaː/ ក្រដាសក្រាប

v lift and carry (box, things) /tʃɑː/ ក្រដាសក្រាប *der.*
ក្រដាសក្រាប

v carry a child ក្រដាសក្រាប

v carried or blown by the wind (i.e. a boat) /tʃɑː/ ក្រដាសក្រាប -ជំនិះ

carry a heavy load *phr*

/viːtʰuː˦zɑːtʰuː˦/

ចម្រើនបន្តបន្ទាប់

cart *n* /lɑːt/ ល្មម

cartilage *n* /krwiːdʒiːl/

រាព័ងខ្នាត

cartwheel *v* /viːtɑːklwiː/

ចន្លកន្លាត

cash *n* /rʌʃ/ ពន្លឺ

cassava *n* /krʌsəvɑː/ រាព័ងខ្នាត

cat *n* /tʰwɒt/ បាច

catch *v* to catch up to /kætʃ/

ល្មមល្មម *der.* ល្មមល្មម គ្រប់

v to catch, arrest, hold /pɹɪtʃ/

ចាប់

cattle *n* /pʌˈtɹəl/

សត្វចិញ្ចឹម *der.* ចិញ្ចឹម

cauliflower *n* /tɑːplɛ-ˈflaʊə/

គ្រុធក្រវី

cave *n* /krɑːv/ រោងក្រវី *der.*

ល្មមរោង

ceiling *n* /ˈmiːɪŋ/ ដំបូល

n /tɑːˈdʒɪŋkʰuː/ គ្រុធក្រវី

der. គ្រុធក្រវី

celebrate *v* make a big

celebration /ˈseɪbrɪˈeɪʃn/

ដំបូលដំបូល *der.* ដំបូលដំបូល

celebration *n*

/tɛːlɛ-ˈpweɪ-ˈmeɪ-lɑː/

គ្រុធក្រវីដំបូលដំបូល *der.*

ដំបូល: ដំបូលដំបូល

n /iː-luː/ ខ្លួន

celery *n* /pʰoːdʒiːpʰuːlɛ-/

រិច្ឆិកា *der.*

រិច្ឆិកា

cell phone *n* telephone

/tʰɛ-lɪ-ˈpʰoː/ ទូរស័ព្ទ

cement *n* /lɔːtɑːmaɪbʊː/

ល្មមគ្រុធក្រវី

cemetery *n* /lɪ-ˈkɛ-mɪ-/

ល្មមគ្រុធក្រវី

censer *n* /diːbɛ-tʰɛ-tɑː-/

ខ្នាតដំបូល

center *n* /kɛ-n-tɛ-/ កណ្តាល

der. កណ្តាលកណ្តាល

កណ្តាលកណ្តាល

centipede *n* /tɛ-n-tɛ-/ គ្រុធក្រវី

certain *adj* careful /tɛ-ˈteɪ-/

គ្រុធក្រវី

chaff *n* /bʌʃ-/ គ្រុធក្រវី

chain *n* /ʃeɪn-/ គ្រុធក្រវី

គ្រុធក្រវីគ្រុធក្រវី *der.*

គ្រុធក្រវីគ្រុធក្រវី

chair *n* /kɛ-ˈtʃɑː/ ទំនៀម

der. ទំនៀម

chalk *n* /hɛ-ˈbɔː/ ម៉ាស៊ីន

chalkboard *n* blackboard

/lɔːtɑːbɔːd-/ ល្មមគ្រុធក្រវី

challenge *v* /tʃælɪndʒ-/

ចំណុចចំណុច

chance *n* opportunity

/ɑː-ˈkʰwɑːtɑː-ʃɑː/ ទំនៀម

change v /tʰu-lja-/ ប្រែប្រួល
der. ប្រែប្រួល
v /ta-klja-/ ក្លាយ
v to become different
 /tʰwo-tʰja- kʰo-kʰje-/
 ប្រែប្រួល ខុសគ្នា
changeable adj able to
 change /ta-klja-tɕja-/
 ក្លាយប្រែប្រួល
chapped adj dry skin
 /pʰa-tpɔ-tpʰe-/ រាមស្ងួត
chapter n /a-ma-tdu-/ មាតិកា
character n /tɕ-ka-tʰo-lnja-/
 លក្ខណៈ
n /tɕ-o-sa-tja-/
 លក្ខណៈ
n attentiveness, being
 careful
 /tɕ-dja-su-dja-sɛ-/
 យកចិត្តទុកដាក់
der.
 យកចិត្តទុកដាក់
charcoal n /ka-tpʰe-su-/
 កាតុង
charge v to accuse /be-tɕ-su-/
 កាត់ទោស
v to command
 /he-klɔ-ma-klja-/
 បញ្ជា
chase v to pursue /lɔ-/ ប្រយុទ្ធ
der. ប្រយុទ្ធប្រយុទ្ធ
n /tɕ-lɔ-/ ប្រយុទ្ធ
chasm n /lja-za-tdu-/
 រន្ធដុំ

cheap adj /a-ŋu-ko-/ ថោក
cheat v /e-tɕ-to-ple-/
 ប្លែក
v rip off, cheat /da-e-/
 ប្លែក
check v /tʰu-dzɛ-/ ពិនិត្យ
der.
 ពិនិត្យ
cheek n /kʰa-li-tɕje-/
 មាត់
der. មាត់
cheetah n /pʰu-kʰi-kri-/
 មេឃាត
chef n person who cooks
 food /prɛ-i-tpʰo sʰe-e-/
 មេឃាត
cherubim n transliteration of
 cherubim /kʰe-tru-be-/
 មេឃាត
chest n /ta-o-/
 មេឃាត
chew v /i-tɕja-/ ក្អក
chick n /ɕje-tpʰu-/ កូន
chickpea n /ka-bi-bja-klje-/
 កូន
child n /pa-tɕ-tpʰu-/
 កូន
der. កូន
n small child /pʰu-tpa-ti-/
 កូន
childhood n /pa-tɕ-tpʰe-/
 កូន
children n /pʰu-ma-tpʰu-klje-/
 កូន
der. កូន
n /pa-dzɛ-/ កូន
der.
 កូន

chile pepper *n* /ʃɛ-hjaʔ/
 ឆ្លុំម្សៅ *der.* ឆ្លុំម្សៅឆ្លុំ

chilly *adj* cold and shaking
 /kɛʔrɔʔta-njaʔ/
 រាម៉ែព្យាមកន្ទុយមាត់

chimpanzee *n* /zɔʔkɰaʔ/
 ឡូម៉ែរាម៉ែ

chin *n* /kʰɛʔ/ ម៉ែ

China *n* /he-kɛʔ/ ម៉ែរាម៉ែ

Chinese *n* Chinese people
 /he-kɛʔpʰuʔ/ ម៉ែរាម៉ែរិទិ

chocolate *n* borrowed word
 from English /dʒɔʔkɛʔ/
 រិហម៉ែរាម៉ែ

choke *v* when the throat is
 constricted, related to being
 ill /kʰjaʔbiʔ/ មហម៉ែ *der.*
 ឆ្លុំរាម៉ែ
v to choke or strangle /tʃiʔ/
 រិខ
v to get something stuck in
 your throat /e-ta-tʰɔʔ/
 ម៉ែកម៉ែដម៉ែ

cholera *n* /tɛʔʃwiʔ sʰɛ-tʰɔʔlɔʔ/
 គម៉ែកម៉ែ គម៉ែម៉ែល្អម៉ែ

choose *v* /nwoʔpʰjeʔnwoʔmɛʔ/
 នម៉ែម៉ែហម៉ែនម៉ែម៉ែម៉ែ *der.*
 នម៉ែម៉ែហម៉ែ; នម៉ែម៉ែ

choosing *n* appointing
 /tɛʔ-nwoʔtʰjaʔ/
 គម៉ែម៉ែនម៉ែម៉ែ

chop *v* with an ax /i-kwoʔ/
 ខ្នាម៉ែ *der.* ខ្នាម៉ែរាម៉ែ;

ខ្នាម៉ែម៉ែ
v to cut by slicing /paʔkɛʔ/
 ម៉ែម៉ែរាម៉ែ

chopping board *n* board for
 chopping and cutting food,
 etc. /i-kɛʔjaʔ/ ខ្នាម៉ែម៉ែ

Christ *n* /kʰriʔ/ ម៉ែ

Christian *n* /kʰriʔpʰuʔ/ ម៉ែរាម៉ែ

chuckle *v* /nɛʔtʰuʔ-nɛʔʃwɛʔ/
 ឡូម៉ែម៉ែឡូម៉ែឡូម៉ែ *der.*
 ឡូម៉ែម៉ែ

church *n* referring to the
 church as a group of
 people
 /prɛʔ-zɰaʔ-tɛʔ-pɔʔmɰaʔ/
 ម៉ែម៉ែឡូម៉ែម៉ែម៉ែម៉ែម៉ែ *der.*
 គម៉ែម៉ែម៉ែម៉ែម៉ែ
n the church as a building
 /ʃɔʔrɔʔ/ ឡូម៉ែម៉ែ *der.*
 គម៉ែម៉ែម៉ែម៉ែ

cigar *n* /ta-rje-boʔ/ គម៉ែហម៉ែម៉ែ

cigarette *n* /ta-rje-boʔbuʔ/
 គម៉ែហម៉ែម៉ែម៉ែ
n borrowed word from
 English /siʔkreʔ/ គម៉ែរាម៉ែ

circular *n* a round shape, in the
 shape of a circle /ta-lɰaʔ/
 គម៉ែល្អម៉ែ *der.* គម៉ែល្អម៉ែ

circumcise *v* /duʔta-liʔpʰaʔ/
 ខម៉ែគម៉ែល្អម៉ែ

circumcision *n*
 /tɛʔ-duʔta-liʔpʰaʔ/
 គម៉ែម៉ែខម៉ែគម៉ែល្អម៉ែ

citizens *n* citizens of a country /t^hje-kɛ˧˥p^hu˧/ ប្រជាជនរដ្ឋាភិបាល *der.* ប្រជាជនរដ្ឋាភិបាល

n citizens of a city /vi˧˥ku˧p^hu˧/ ប្រជាជនក្រុង *der.* ប្រជាជនក្រុង

n citizens of a kingdom /t^hje-lɛ˧˥kɛ˧˥ku˧p^hu˧/ ប្រជាជនរាជ្យាភិបាល

citrus *n* /sɔ˧˥sɿwi˧˥sɿ/ ផ្លែឆ្ងាបឆ្ងាប

city *n* /vi˧˥/ ប្រទេស *der.* ប្រទេសឆ្ងាបឆ្ងាប

city gate *phr* /vi˧˥ka˧˥da˧˥/ ប្រទេសទ្វារ

city authorities *phr* municipal government /vi˧˥ k^hu˧˥klo˧˥k^hu˧˥klja˧˥/ ប្រទេស មន្ត្រីរាជ្យាភិបាល

city street *phr* /vi˧˥ku˧˥klja˧˥/ ប្រទេសក្រុងក្រុង

city walls *phr* /vi˧˥ta˧˥rɛ˧˥ku˧˥/ ប្រទេសក្រុងជញ្ជាំង

civet cat *n* /t^hwo˧˥ta˧˥sɿ˧˥/ ប្រាមក្រូច *der.* ប្រាមក្រូច

civil war *n* war inside the country /kɛ˧˥ku˧˥ tɛ˧˥s^ha˧˥/ ក្រុងក្រុង ក្រុងក្រុង

claim *v* /da˧˥kwo˧˥/ ដាស់ដាស់

clamp *v* /klo˧˥ma˧˥/ ក្របម្រាប *v* squeeze together to pick up /da˧˥dʒɛ˧˥/ ដាស់ដាស់

clap *v* to clap your hands together /plja˧˥ ta-k^hu˧˥ku˧˥/ ច្របូចចាប់ ច្របូចចាប់

clarity *n* clear understanding /tɛ˧˥sɛ˧˥tɿne˧˥plo˧˥p^hɛ˧˥/ ច្បាស់លាស់ ច្បាស់លាស់

clashing *adj* not in harmony /krɯ˧˥kɛ˧˥to˧˥/ ក្របខ្លួន ក្របខ្លួន

clasp *v* to hold /kri˧˥/ ក្របខ្លួន *n* clips /t^hɛ˧˥sja˧˥/ ប៊ែកប៊ែក

class *n* stage, level /to˧˥/ ក្របខ្លួន *der.* ក្របខ្លួនក្របខ្លួន

classifiers to understand how to use classifiers, refer to number 11 in the Grammatical Helps section

animals /-du˧˥/ -ឧប្បករណ៍ *der.* ឧប្បករណ៍

group of animals /-klo˧˥/ -ក្រុម *der.* ក្រុម

books /-u˧˥/ ក្របខ្លួន *der.* ក្របខ្លួន

bundle of firewood /-klo˧˥/ ក្រុម

coin /-mje˧˥/ -មាតិកា

flat things; blanket, shirt, paper, map /-ba˧˥/ ក្របខ្លួន

fish, leaves, money, birds /-be˧˥/ ក្របខ្លួន *der.* ក្របខ្លួន

flower /-p^ho˧˥/ -ក្របខ្លួន

piece of wood, bamboo, money /-ko˧˥/ -ក្របខ្លួន

friend /-swo˧˥/ -ក្របខ្លួន

field, garden plot /-lɛ˧˥/ -ក្របខ្លួន *der.* ក្របខ្លួន

general things /-ច្បា-/ និយ្យ
der. គម្រនិយ្យ

group of people /-ម្ម-/
ធម្មនិយ្យ

round things; hill, seed
/-ប្រា-/ ធម្មនិយ្យ

branch /-p^hja-/ -រិហនិយ្យ

hour /-ម្ម-/
ធម្មនិយ្យ

island /-ក្រុ-/
ធម្មនិយ្យ

item in family of like
things /-ក្រុ-/
ធម្មនិយ្យ

clothing /-ប្រា-/
ធម្មនិយ្យ

word, language /-ម្ម-/
ធម្មនិយ្យ

fruits, house, large items
/-មេ-/
ធម្មនិយ្យ

decorative leg rings things
that are circular /-វ្យ-/
ធម្មនិយ្យ

level /-ត្រ-/
ធម្មនិយ្យ

long things; river, tree
/-ប្រា-/
ធម្មនិយ្យ

night /-ន្ទ-/
ធម្មនិយ្យ

one sleeve, one shoe /-p^hje-/
-រិហនិយ្យ

pairs of things /-p^hu-/
-រិហនិយ្យ

parts, sections /-kje-/
-រាហនិយ្យ

person /-prɛ-/
-ធម្មនិយ្យ
ធម្មនិយ្យ

place /-p^ho-/
-រិហនិយ្យ

plants, trees /-ម្រ-/
-ធម្មនិយ្យ
ធម្មនិយ្យ

scroll /-klu-/
-រាហនិយ្យ

blanket /-hu-/
-ធម្មនិយ្យ
ធម្មនិយ្យ

thick things /du-/
ធម្មនិយ្យ

thing /-ច្បា-/
-និយ្យ
ធម្មនិយ្យ

small things /-mi-/
-ធម្មនិយ្យ

time /-hu-/
-ធម្មនិយ្យ

town, city /-vi-/
-ធម្មនិយ្យ

transportation /-k^hu-/
ធម្មនិយ្យ

two sides /-k^ho-/
-ធម្មនិយ្យ

verse, point, chapter /-ma-/
-ធម្មនិយ្យ

village /-do-/
-ធម្មនិយ្យ
ធម្មនិយ្យ

vineyard /-p^hɛ-/
-រិហនិយ្យ

well, pool, lake /-o-/
-ធម្មនិយ្យ

wings /-kru-/
-រាហនិយ្យ

dessert /-bu-/
-រាហនិយ្យ
ធម្មនិយ្យ

clay n /he-li-/
ធម្មនិយ្យ

clean adj /mwɔ-
pli-
si-
plo-/
ធម្មនិយ្យ

ធម្មនិយ្យ
ធម្មនិយ្យ

ធម្មនិយ្យ

ធម្មនិយ្យ

ធម្មនិយ្យ

v to make clean

/si-
pli-
si-
ple-/
ធម្មនិយ្យ

ធម្មនិយ្យ
ធម្មនិយ្យ

ធម្មនិយ្យ

adj i.e. clean water /-s^hɛ-/
-រាហនិយ្យ

n clean or pure, i.e. a pure heart
 /tɛːmwoːpliːʃiːploː/
 គុម្ព៌ដ៏ស្អាតល្អឆ្លាតវៃ

v to clean or cleanse
 /mɛːpliːmɛːpʰuːˈ/
 ឃុំឆ្លុះល្អឃុំឆ្លុះល្អ
der. ឃុំឆ្លុះល្អ; ឃុំឆ្លុះល្អ;
 ឃុំឆ្លុះល្អ

adj white and clean /pʰuːˈ/ ពិបាក

v to clear out i.e. weed
 /mɛːlɑː/ ឃុំឆ្លុះល្អ

v to wipe clean /tʰuːˈmwoː/ បំបាត់ឃុំឆ្លុះល្អ

cleansing n or cleaning
 /tɛːmɛːmwoːpliː/
 គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អឃុំឆ្លុះល្អ *der.*
 គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អឃុំឆ្លុះល្អ

clear adv in terms of understanding clearly
 /tɑːˈpluː/ គុម្ព៌ឆ្លាតវៃ

adj transparent /ʃjɛːˈkaːliː/ កាត់ឆ្លាតវៃ

adv plainly /lɔːˈliː/ ល្អឃុំឆ្លុះល្អ

v clear (brush, weeds, etc.) /mɛːlɑːliː/ ឃុំឆ្លុះល្អ

adj white and clean /pʰuːˈ/ ពិបាក

clearly adv to explain clearly
 /lɔːˈploː/ ល្អឃុំឆ្លុះល្អ *der.* ឆ្លាតវៃល្អ; ល្អឃុំឆ្លុះល្អ

adv see clearly /liːpʰoːˈrjaː/ ល្អឃុំឆ្លុះល្អ

clerk n /prɛːmɛːtaːraː/
 គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ

clever adj shrewd /liːmjaː/
 ល្អឃុំឆ្លុះល្អ

cleverness n /tɛːˈdʒɑːtɛːˈdeː/
 គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ *der.* គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ

cliff n /taːˈnaː/ គុម្ព៌ឆ្លុះល្អ
n /lɑː/ ល្អឃុំឆ្លុះល្អ *der.* ល្អឃុំឆ្លុះល្អ

climate n /taːˈljɛːʃɛː/
 គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ

climb v ascend /tʰjaː/ បំបាត់

cling v /diːˈklaː/ ឆ្លាតវៃ

clock n /muːˈtoː/ ម៉ែត្រ

close v shut /mɛːˈbiː/ ឃុំឆ្លុះល្អ
der. ឆ្លាតវៃ
adv near in distance, blood relative, belonging to oneself /taːˈtoː/ គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ
der. គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ; គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ

adj to be close by /pʰuːˈ/ ពិបាក
der. ឆ្លាតវៃ; ឆ្លាតវៃ
v close your eyes shut
 /boːˈkriːˈbiː/ គុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ
v close your mouth tightly /pəˈbiː/ ឆ្លាតវៃ

close off phr to put a wall or fence around, enclose
 /iːˈraːˈtaːˈvaːˈbiː/
 ឆ្លាតវៃគុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ
phr close off with a curtain /dʒɔːˈtaːˈtuːˈbiː/
 ឃុំឆ្លុះល្អគុម្ព៌ឃុំឆ្លុះល្អ
phr obstruct /ʃɛːˈbiː/ ឆ្លាតវៃ

cloth *n* blanket /i-kɛ˧/ ខ្នាតម្លូង
n thin and transparent
 cloth /sa-ta-lprhje˧/
 គន្ធកន្ធដារម្រាម
n cloth, something which
 could be used to sew and
 make clothing /bɛ-lu˧/
 អាង្គី *der.* អាង្គីភារាខ្នាត
piece of cloth *n* /ka-lzɛ˧/
 ភារាខ្នាត

clothes *n* /hje-lkuw-tɕa-lsja˧/
 ម្រាមភារាខ្នាត

clothing *n* upper and lower
 garments /hje-lɕa-l/
 ម្រាមភារាខ្នាត *der.*
 ភារាខ្នាតភារាខ្នាត
 ភារាខ្នាតម្រាមភារាខ្នាត
n /le˧tɕu-w-lɛ˧-lsja˧/
 ល្មមភារាខ្នាត

cloud *n* /ɔ˧-lu˧/ ទីល្មម

cloudless *adj* /mɔ˧-lu˧/
 ឈឺទីល្មម

cloudy *n* /ke˧-lu˧/ ភារាខ្នាត
der. ភារាខ្នាត
adj overcast, thick clouds
 /ɔ˧-lu˧˧˧ du˧˧˧/ ទីល្មម
 ខ្នាត

adj dark clouds /kʰi˧-lu˧˧˧/
 ខ្នាតទីល្មម

adj referring to vision
 /ɔ˧-lu˧˧˧/ ទីល្មម

club *n* /i-lmu˧-li-pɔ˧/
 ខ្នាតម្លូង *der.* ខ្នាតម្លូង
 ខ្នាត

cluck *v* a clucking noise to
 drive away cows or
 buffalo /ka-da˧/ ភារាខ្នាត

cluttered *adj* messy
 /ta-lpʰi-ta-lpʰu˧˧˧/
 ភារាខ្នាតភារាខ្នាត

co-worker *n* /pre˧-lmɛ-lrɔ˧-lu-tɛ˧/
 ភារាខ្នាតម្លូងភារាខ្នាតម្លូង *der.*
 ភារាខ្នាតម្លូងភារាខ្នាត

coal *n* /mi-lklwo˧/ ឈឺភារាខ្នាត

coarse *adj* rough /ʃwe˧-ta-lka˧/
 ភារាខ្នាតភារាខ្នាត

coast *n* /kʰo˧-lma˧-lkʰo˧-llo˧/
 ភារាខ្នាត

coat *v* an outer large shirt
 /ɕa-lklɔ˧-du˧/ ភារាខ្នាត
der. ភារាខ្នាត

coax *v* see tempt /i-llo˧-li-lja˧/
 ខ្នាតភារាខ្នាត

cobra *n* /ru˧-lplɔ˧/ ភារាខ្នាត
der. ភារាខ្នាត

cock *n* rooster, male chicken
 /ʃje˧-lpʰɛ˧/ ភារាខ្នាត

cockerel *n* /ʃje˧-lpʰɛ˧-lpʰu˧/
 ភារាខ្នាត

cockroach *n* /lɔ˧-lkit/ ល្មមភារាខ្នាត

cocky *adj* to think highly of
 oneself /ta-lne˧-du˧-l dje˧-lne˧/
 ភារាខ្នាតភារាខ្នាត

coconut *n* /ma˧-lu˧-lsɛ˧/ ឈឺភារាខ្នាត

coconut oil *n* /ma˧-lu˧-ltʰje˧/
 ឈឺភារាខ្នាត

cocoon *num* /sɔ˧-lu˧/ ភារាខ្នាត
der. ភារាខ្នាត

coffee *n* borrowed word from English /ka-^hi-/ កាហ្វឺន

coffin *n* /lo-/ លូដ្ឋ *der.* ល្អម្នាត

coil *v* to wrap around using rope or metal wire /i-bi-/ ខ្លោង

coin *n* /ru-tzwe-/ ព្រង់ហប់យុទ្ធ

cold *adv* related to weather /ke-tro-tke-tsh-wi/ តហ្មីន្ត្រាតតហ្មីន្ត្រាត *der.* តហ្មីន្ត្រាត

adj i.e. cold water /ka-tsu-/ តត្រាត *der.* បាត្រាតតត្រាត; តត្រាត

n the common cold /se-ta-/ ទ្រង់ទ្រង់

collaborate *v* /me-pla-tme-dzu-/ ធម្មត្រាតធម្មត្រាត

collapse *v* to fall down and be destroyed /la-ta-tpra-/ ល្អតតតតតតត *v* when a person falls

down /la-k^hwa-tla-pa-/ ល្អតតតតតតត

collar *v* near the neck /pla-ta-/ ធម្មត្រាត

colleague *n* fellow worker /pre-tme-tro-tte-/ ធម្មត្រាតធម្មត្រាត

collect *v* /i-t^hu²-pla-/ ខ្លប់តតតត *der.* ខ្លប់តត *v* collect taxes, offerings /kwo-/ តតត

v combine /be-pla-/ តតតតត *der.* តតតតត *v* pull together /t^ha-tpla-/ បតតតត

collide *v* /pa-tbe-/ តតតតត

color *n* /a-la-/ តតត

colorless *adj* /a-la-to-to-/ តតតតត

colt *n* /ta-si-t^hu-/ តតតតត

coma *v* unconscious /t^hja-ta-pa-/ បាតតតតត

comb *n* used to comb your hair /ka-tse-/ តតតតត

v to comb your hair /i-k^hwi/ តតត *der.* តតតតត

n the comb on a rooster's head /t^hje-t^ha-ti-/ តតតតត

combine *v* collect /be-pla-/ តតតតត *v* put together /dja-ta-/ តតតតត

come *v* /hja-/ តតត

come see *phr* /hja-t^hje-t^hje-/ តតតតត

come and take back *phr* /hja-t^hje-tka-/ តតតតត

come and argue *phr*
/hja+kre¹hja+kra¹/
មុហន្ទរាព័មុហន្ទរាព័មុហន

come arrive *phr* /hja+tɯ²/
មុហន្ទកមុស

come ask *phr* /hja+kwi¹/
មុហន្ទរាបខ្ល

come ask for mercy *phr*
/hja+kwi¹ʃe¹zɔ¹/
មុហន្ទរាបខ្លឱ្យទ្រព្យធម៌

come bend down and look *phr* /hja+ŋɔ¹mja¹ʈɔwɔ¹/
មុហន្ទមុខ្លីរាងកាយនិរមុខ

come call *phr* /hja+ɛ¹/
មុហន្ទទំ

come change *phr*
/hja+t^hu¹lja¹/
មុហន្ទប្រែប្រួល

come choose *phr*
/hja+nwo¹p^hje¹/
មុហន្ទរើស

come down *phr* /hja+ta¹/
មុហន្ទកមុធ
v to descend /hi¹ta¹/ មុខកមុធ

come eat *phr* /hja+e¹/
មុហន្ទម្ហី

come enter and see *phr*
/hja+nɯ²mja¹/
មុហន្ទមុខមុជរាង

come explain *phr*
/hja+he¹s^ho¹/ មុហន្ទពន្យល់

come fight *phr* /hja+s^ha¹/
មុហន្ទកមុ

come kiss *phr*
/hja+nɯ²ɪmu¹/
មុហន្ទមុខមុជ

come meet *phr* to come and
have a meeting
together

/hja-to¹ku¹to¹kja¹/
មុហន្ទជួបជុំគ្នា

phr to come and meet
/hja+mja¹s^hu¹/
មុហន្ទរួបរួមគ្នា

come open *phr*
/hja+ba¹mo¹/ មុហន្ទរាងកាយ

come out to see *phr*
/hja+t^he¹mja¹/
មុហន្ទចេញមើល

come pray *phr* /hja+ʈɔ¹be¹/
មុហន្ទនិទម្ម

come put in *phr*
/hja+s^hu¹nɯ²/
មុហន្ទដាក់មុខមុជ

come question *phr*
/hja+s^hu¹dja¹/
មុហន្ទកមុខខ្លាច

come say *phr* /hja+he¹/
មុហន្ទពន្យល់

come send *phr* /hja+ʃu¹/
មុហន្ទផ្ញើ

come speak *phr*
/hja+he¹be¹/ មុហន្ទពន្យល់

come stand *phr*
/hja+ka¹t^ho¹/ មុហន្ទរាងកាយ

come stay *phr* /hja-to-/
 មុយនួច

come take *phr* /hja-t^hje-/
 មុយនួចហែម

come take care of *phr*
 /hja-tmjat^hwe-/
 មុយនួចយាមទប់ទ្រ

come take down *phr*
 /hja-t^hje-ta-/
 មុយនួចហែមកមុន

come up *phr* /hja-t^hja-/
 មុយនួចហួន

come visit *phr* /hja-to-le-/
 មុយនួចលួន

come again *phr* /hja-
 k^hje-t^hja-/
 មុយនួច មហន្ត្រីឆ្ងាយ

come in *phr* enter
 /hja-t^hnu-/
 មុយនួចមុយនួច

comfort *v* /i-to-ti-/
 ខួលួន *der.*
 ខួលួន

comma *n* /sja-/
 កហម

command *v* /me-lkja-t^ho-/
 យន្ត្រីកហនួចមុយ *der.* យន្ត្រីកហនួច;
 មុយនួចយន្ត្រីយន្ត្រីកហនួច

n /tɛ-me-lkja-t^ho-/
 កមុន្ត្រីយន្ត្រីកហនួចមុយ *der.*
 កមុន្ត្រីយន្ត្រីកហនួច;
 កមុន្ត្រីមុន្ត្រីកហនួចមុយ

v ask to do /no-/
 នួន

commandment *n* /^ho-tme-lkja-/
 មុយនួចយន្ត្រីកហនួច

committee *n* borrowed word
 from English /ko-mi-ti-/
 ភន្ត្រីយន្ត្រីកហនួច

commotion *n*
 /tɛ-s^hu-t^his^hu-t^ha-/
 កមុន្ត្រីកហនួចភន្ត្រីកហនួច *der.*
 កមុន្ត្រីកហនួច

n /tɛ-ta-t^hru-ta-t^hja-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកហនួច

community *n* group of
 people /pre-la-pla-ta-mu-/
 មុយនួចមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រី

company *n* 30 soldiers
 /be-t^hlo-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី

compare *v* /ta-to-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី *der.*
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រីយន្ត្រី កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី
v /te-t^hra-t^hdu-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី *der.*
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី កមុន្ត្រីកមុន្ត្រីយន្ត្រី
v /te-t^hdi-t^hɛ-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី

compassion *n*
 /tɛ-s^hɛ-t^ho-kla-t^hbe-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រី *der.*
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រី

compensate *v* pay back /-lje-/
 -យន្ត្រីកមុន្ត្រី

compensation *n* compensation
 for war /klje-t^hru-t^hhe-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រីកមុន្ត្រី *der.*
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី

compete *v* /di-t^hɛ-/
 ខន្ត្រី

competence *n* ability
 /tɛ-t^hɛ-t^hɛ-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី

competent *v* /tɛ-t^hɛ-t^hɛ-/
 កមុន្ត្រីកមុន្ត្រី

competition *n* /tɛːdiːtʃɛː/ គម្ពីរខ្លួន

complain *v* /heːtʃaːheːhjaː/ ប្តឹងការប្តឹងប្តឹង

complete *adj* finish
completely /tʰuːˈpluː/ បំបាត់ទាំងស្រុង *der.* គ្រប់ទាំងស្រុង

adj all complete
/oːˈpwɔːtoːdwoː/ ទូទាំងស្រុង

prep to be finished
/tʰuːˈhoː/ បំបាត់ប្តឹង *der.* បំបាត់

v finish, bring to an end
/mɛːˈtaːduːkjaː/ ដំបូន្មានគ្រប់ការងារ *der.* ដំបូន្មានបំបាត់; ដំបូន្មានបំបាត់ទាំងស្រុង; ដំបូន្មានបំបាត់ដំបូន្មាន

adj full /baː/ ពេញ *der.* ពេញប្តឹង

completed *v* /mɛːˈtʰuːˈhoː/ ដំបូន្មានបំបាត់ប្តឹង

completely *adv* to fully do something i.e. conquer
completely /lɔːˈlɑːˈtaːkliː/ ល្អប្រសើរយ៉ាងគ្រប់ល្អ *der.* ល្អប្រសើរយ៉ាងគ្រប់ល្អ

compliment *v* to praise /ŋɔːˈtʰuːˈsɛː/ ជំរាបល្អ

n words of praise /ŋɔːˈtʰuːˈsɛː/ ពាក្យជំរាបល្អ

comply *v* indulge
/lɪːˈplɪː/ ល្អប្រសើរល្អប្រសើរ

compress *v* /laːˈkljaː/ ល្អប្រសើរល្អប្រសើរ

compromise *v*
/sɛːˈplɔːˈmiːkʰjeːluː/ ទ្រង់ទ្រាយដំបូន្មានគ្រប់ល្អ

compute *v* record /dʒaːˈmaː/ គណនា

computer *n* borrowed word from English /kɔːˈpjʊːtəː/ កុំព្យូទ័រ

conceal *v* hide /beːˈtʰuːˈbeːbiː/ បំបាត់ប្តឹង

conceited *adj* to think highly of oneself /taːˈneːˈduːˈdʒeːneː/ គ្រប់ល្អប្រសើរខ្លួនឯង *der.* ល្អប្រសើរខ្លួនឯង; ល្អប្រសើរខ្លួនឯង

adj /pʰjeːˈduːˈneː/ ល្អប្រសើរខ្លួនឯង

concinna leaves *n* /ʃjeːˈmuːˈleː/ ស្រទាប់ដំបូន្មាន

conclusion *n* final speech
/tɛːˈheːˈbeːˈtaːˈduː/ គម្ពីរខ្លួនគ្រប់ល្អ

condemn *v* /zʊːˈtaːˈrjaːˈtɑː/ ជំរាបល្អ

v accuse, charge /beːˈtɛːˈsɜː/ ជំរាបល្អ

conference *n* meeting
/tɛːˈloːˈkuːˈlɪː/ គម្ពីរខ្លួនគ្រប់ល្អ

confess *v* /ɔːˈlɪːˈlɪːˈlɪː/ ដំបូន្មានគ្រប់ល្អ

confidence *n* courage
 /tɛ-kʰu-tɛ-ha/ កម្លាំងចិត្តកម្លាំង
confident *adj* /sɛʔplɔ-kʰu/ ស្រឡាញ់
 ស្រឡាញ់
confirm *v* /be-klo-ma/ ធានា
 ធានា
confiscate *v* /hoʔplɔ-kja/ រឹតត្បិត
 រឹតត្បិត
conflicting *v* not in harmony
 /krɯ-kle-to/ ភាពមិនស្របគ្នា
confounded *v* /ta-pa-i-hu/ ភ្ញាក់ភ្ញើ
 ភ្ញាក់ភ្ញើ
confuse *v* /mɛ-sʰuʔi-sʰuʔsʰa/ ប្រឺប្រាស់
 ប្រឺប្រាស់
confused *adj* /sɛʔplɔ-sʰuʔsʰa/ ប្រឺប្រាស់
 ប្រឺប្រាស់
confusing *adj* /sʰuʔsʰa/ ប្រឺប្រាស់
connect *v* /plwo-tʰu/ ភ្ជាប់
 ភ្ជាប់
connected *adj* /plwo-tʰu/ ភ្ជាប់
 ភ្ជាប់
conquer *v* /sʰaʔpe/ ធានា
consider *v* /ta-ne-mja/ គិត
 គិត
v to consider all the
 options /ta-ne-pluʔpli/ គិតគិត

consideration *n* able to think
 of others /tɛ-ta-ne-ɕjaʔpe/ ចិត្ត
 ចិត្ត
console *v* /i-lo/ បំបាត់
 បំបាត់
constipation *n* /i-ta-ɕje/ ឧបសគ្គ
 ឧបសគ្គ
consult *v* /do-ɲa-lu/ ប្រជុំ
 ប្រជុំ
consume *v* to eat all /e-lo/ បំបាត់
 បំបាត់
contagious *adj* /reʔniʔ dʒa/ រាគមន៍
 រាគមន៍
container *n* something for
 placing things in /leʔbe-na
 ta-muʔti-tɛ/ ធាតុដុំ
 ធាតុដុំ
contend *v* /sʰaʔta-nja/ ប្រកួត
 ប្រកួត
content *adj* /sɛʔplɔ-mi/ បំបាត់
 បំបាត់
v /mɛ-sɛʔplɔ-mi/ បំបាត់
 បំបាត់
contentment *n* /tɛ-sɛʔplɔ-mi/ បំបាត់
 បំបាត់
continent *n* /keʔmuʔ/ ពិភពលោក
 ពិភពលោក
continue *v* to continue to do
 /mɛ-plɛ-hja/ បន្ត
 បន្ត
v go forward /dʒuʔpa-hja/ បន្ត
 បន្ត
from now on *phr*
 /ta-pa-hja/ ចាប់ពីឥឡូវ

contract *n* /li-kkɔ-lma-/
 ល្អឧកល្មម្នីមន្ត

contrary *adj* different /k^hoɪ/
 មម

control *v* to control the body or heart /k^hɔɪ/ មន្ត *der.* មន្តមន្ត

v to force /peɪle-peɪtoɪ/
 មន្តមន្តមន្ត

convenient *adj* perfect
 /a-toɪ-a-lebeɪ/ មន្តមន្តមន្ត

conversation *n*
 /tɛ-heɪbe-k^hje-luɪ/
 គម្រុះមន្តមន្តមន្តមន្ត

converse *v* /heɪbe-heɪɟwɔɪ/
 k^hje-luɪ/ មន្តមន្តមន្តមន្ត

convinced *v* /ta-neɪ-thjaɪ/
 គម្រុះមន្តមន្ត

cook *v* /i-p^hoɪ/ ខ្នុរ *der.* ពិមន្ត

v cook in coals /i-buɪ/ ខ្នុរមន្ត

cooked *adj* cooked and ready to eat /s^hwiɪ/ គម

adj cooked but still too hot to eat /woɪ/ ប្រ

cool *adj* i.e. cool water
 /ka-dzɪɪ/ ពន្លឺមន្ត

v referring to a breeze or fan
 /pa-lwiɪ/ មន្តល្អឧក

cooperate *v* to do together
 /mɛ-plɔɪmɛ-dzɪɪ/
 មន្តមន្តមន្តមន្ត

cooperation *n* grouped together
 /tɛ-mɛ-plɔɪmɛ-dzɪɪ/
 គម្រុះមន្តមន្តមន្តមន្ត

copper *n* /kreɪ/ ពន្លឺ
n /ta-liɪ/ គម្រុះ

copulate *v* /vjaɪ/ មហម

copy *v* to imitate /mɛ-lbjaɪbuɪ/
 មន្តមន្តមន្ត

cord *n* /i-pliɪ/ ខ្នុរ

core *n* the core of a tree /kiɪ/
 ពន

coriander *n* /p^hoɪ-dziɪleɪ/
 ពិមន្តមន្ត

corn *n* /ɟi-lɔɪ/ គម្រុះ *der.*
 មន្តមន្ត

corner *n* /a-naɪ/ មន្តមន្ត

corpse *n* dead body /ɟwɔɪ-toɪ/
 ល្អឧកល្មមន្ត

correct *v* to correct someone
 /i-ɟjoɪrjaɪkɔɪ/
 ខ្នុរមហមពន្លឺ

adj correct, right /toɪ/ គម
der. មន្តមន្តមន្ត

exactly right *phr*
 /tɔɪ-toɪ-tɔɪbeɪ/
 គម្រុះគម្រុះមន្ត

almost right *phr* /p^huɪ-toɪ/
 ពិមន្ត *der.* ពិមន្តមន្ត

somewhat correct *phr*
 /p^huɪ-leɪp^huɪ-zjeɪ/
 ពិមន្តមន្តមន្ត

corrode *v* /tʰe-li-tʰe-krɔː-/
ជំនីវិយមន្ត្រី

corrosion *n* rust

/tɛ-tʰe-li-tʰe-krɔː-/
គុយន្ត្រីជំនីវិយមន្ត្រី

cost *n* /a-ŋuː-/ តម្លៃ

costly *adj* expensive,
valuable /ŋuː-du-ɸriː-duː-/
ចម្រើនខ្ពស់ ធនធាន គុយន្ត្រី
ចម្រើនខ្ពស់

cotton *n* /ta-ɸhjaː/ គន្ធពិហន
der. គន្ធពិហនមម្រឹ

cotton gin *n* machine that
separates the seeds from the
cotton /i-koː-/ ខ្នាតម្រុយ

cough *v* /ta-kʰuː/ គន្ធនង

counsel *n* /tɛ-dʒja-tɛ-ɸaː-/
គុយន្ត្រីពិហនគុយន្ត្រី

counselor *n* adviser
/prɛː-dʒeːdʒjaː-/
នាយកដ្ឋានពិហន

count *v* /dja-maː/ គណនា *der.*
គណនា មនគ្រី

country *n* /tʰje-kɛː/ ប្រទេស
der. រាជ្យ: រាជ្យមម្រឹ

country at peace *phr*
/kɛːʃuː-kɛːkreː/
រាជ្យសុខភាពរាជ្យ

couple *n* two or three
/nje-ʃuːː/ នុយន្ត្រីប្រូ
n wife and husband
/meːvɛː/ មន្ត្រីប្រូ

courage *n* /tɛː-ʃɛːɸlo-kʰuː-thaː/
គុយន្ត្រីទ្រង់ទ្រាយន្ត្រី *der.*
គុយន្ត្រីទ្រង់គុយន្ត្រី

courageous *adj*
/ʃɛːɸlo-kʰuː-thaː/
ទ្រង់ទ្រាយន្ត្រី *der.*
ទ្រង់ទ្រាយន្ត្រី ទ្រង់ទ្រាយន្ត្រី
ទ្រង់ទ្រាយន្ត្រី

n a person with courage
/ka-ɸja-thaː ka-ɸja-kʰeː/
រាជ្យនុយន្ត្រី រាជ្យនុយន្ត្រី

court *n* place of punishment
/tɛː-ʃɛː-ɸja-hoː/
គុយន្ត្រីនុយន្ត្រី *der.*
ល្មមន្ត្រីនុយន្ត្រី

courtyard *n* within the wall
around the house /hi-ɸviː-kuː/
ម្រុយប្រូ

cousin *n* /pɸuːːbuː/ មម្រឹ
first cousin *n* /tə-ɸpɸuːːbuː/
គុយន្ត្រីមម្រឹ

second cousin *phr*
/nje-ɸpɸuːːbuː/
នុយន្ត្រីមម្រឹ

covenant *n* agreement, promise
/tɛː-ʃɛː-ɸjaː/ គុយន្ត្រីប្រូ *der.*
គុយន្ត្រីប្រូ គុយន្ត្រីប្រូ
v /e-maː-ʃɛː- / មន្ត្រី

cover *v* to cover with a
blanket /i-tʰɔː/ ខ្នាត
v to cover with a lid or
something else
/kɛː-kɸuːːbiː/ រាជ្យមម្រឹ

der. រត្នៈភ្នំហ្នឹង
v to bury /pluːtʰi/ ឈ្លង់
v to cover or shut off /meːtʰi/ ឈ្លង់
v to cover over /dʒaːtʰi/ រត្នៈ
v to cover your ears /tʰiːtʰi/ គម្រ
n i.e. bottle cap, lid /kʰuːtʰi/ ម្លាត់
covered adj /kloː/ រត្នៈ
adj covered with water /iːpluː/ ខ្លាច
cow n /puː/ គោ *der.* គោ
 គោ: គោ: គោ: គោ:
 គោ: គោ: គោ: គោ:
cowardly adj /taːruː/ គោ
crab n /ʃwoː/ ក្របី *der.* ក្របី
crack v shatter /pʰɛːtʰi/ រត្នៈ
cracked adj exploded /pɔːtʰɛː/ គោ
cradle n /iːtʰi/ គោ
crash v i.e. car crash /pɔːtʰɛː/ គោ
crawl v /puːtʰi/ គោ
crayon n /liːboːtʰi/ គោ
crazy adj /taːmwiːtʰi/ គោ

create v /bjaːtʰi/ គោ
 គោ: គោ: គោ: គោ:
create anew phr /bjaːtʰi/ គោ
creation n created things /tʰiːbjaːtʰi/ គោ
creator n /preːbjaːtʰi/ គោ
crevasse n /kroː/ គោ
crime n sin, mistake /tʰiːsuː/ គោ
cripple n /kaːtʰi/ គោ
crippled adj when the foot is cut off /kʰaːtʰi/ គោ
crippled adj lame /daːtʰi/ គោ
criticism n /tʰiːpaːtʰi/ គោ
criticize v /paːtʰi/ គោ
crocodile n /taːzɛː/ គោ
crooked adj liar, crooked person /kaːtʰi/ គោ
v not straight /tʰiːtʰi/ គោ

adj crooked road

/ta-lki-ta-ka-l/

គន្ធកន្ធកន្ធកម្មន្ត *der.*
គន្ធកម្មន្ត

crop n lit. fruit and flower

/sɔ-lsɛ-lvɛ-lp^ho-l/ ផ្លែផ្លែដុះផ្លែពិដ្ឋ

n general word for
vegetation /tɛ-lmɔ-ltɛ-lbo-l/
គម្មន្តធម្មន្តគម្មន្តធម្មន្ត

n fruit or harvest

/tɛ-lsɛ-ltɛ-lp^ho-l/
គម្មន្តផ្លែគម្មន្តពិដ្ឋ

good crop-fruit phr

/sɛ-ltɔ-lsɛ-lrja-l/
ផ្លែគងប្រមផ្លែពិដ្ឋ

cross v to go across /dʒw^o-lbe-l/
លិបាណន្ត

n the Christian cross

/to-lja-lhi-lt^hu-l/
គន្តល្អាតម្មន្តដុះ *der.*
ម្មន្តដុះឧទាគ្គ

crossbow n /klje-l/ ព្រួញភ្លើង

crow v when the rooster

crows /i-lu-l/ ខ្លិច *der.*
ខ្លិចគន្ធព្រួញ; ខ្លិចប្រម

n /dʒɔ-lvɛ-l/ លិដ្ឋដុះ

crowd n a group of people

/ka-lja-l be-lmu-l/ ពន្ធព្រួញ
គន្តធម្មន្ត *der.* ពន្ធព្រួញ
គន្តព្រួញគន្តធម្មន្ត

v /ta-ldwi-lta-lja-l/
គន្តឧបឧគន្តគម្មន្ត

crowded adj /o-lplu-l-o-lp^hɛ-l/

គន្តល្អាតព្រួញ *der.* គន្តល្អាត;
គន្តល្អាតគន្តល្អាត

crown v to crown or place on
the head /klwɔ-lt^hja-l/
ព្រួញប្រមប្រម

n a gold crown

/k^hu-lklwɔ-lt^hɛ-l/
គន្តព្រួញប្រមប្រម

cruel v to treat severely,
persecute /me-lɔ-lje-lɔ-lɔ-l/
ធម្មន្តនិយមន្តនិដ្ឋ

crumbs n food that has
fallen /s^hɛ-lɛ-l ta-lku^o-lta-lvɛ-l/
គន្តធី គម្មន្តគម្មន្តគម្មន្តធម្មន្ត

crush v /mu-l ka-lpri-l/ ធម្មន្ត
ពន្ធព្រួញ
v crush with the foot /zi-lta-l/
ប្រមឧគម្មន្ត

cry v /ɲu^o-l/ ធម្មន្ត *der.*
ធម្មន្តគន្តធម្មន្តគន្ត;
ធម្មន្តគន្តល្អាត;
ធម្មន្តគន្តល្អាតធម្មន្តព្រួញ;
ធម្មន្តគន្តល្អាតធម្មន្ត

v when one's tears fall

/me-lsɛ-lt^hje-lta-l/
ធម្មន្តគន្តដុះគម្មន្ត *der.*
ធម្មន្តគន្តដុះគន្តល្អាត

cucumber n /dje-lsɛ-l/ ឧបាត្រផ្លែ

culture n /tɛ-lɔ-lɔ-lde-lsɛ-lrja-l/
គម្មន្តនិយមន្តធម្មន្តព្រួញ *der.*
ល្អាតគម្មន្ត

cumin n transliteration of the
spice cumin /k^ha-lmɛ-l/
ឧបាត្រ

cup *n* /be-/ កម្ចី *der.* ជ័រកម្ចី

cure *v* /za-la-me-tka-/

ព្រះព្រះយេស៊ូវ *der.*

ព្រះគម្ពីរ

adj /ri-/ ព្យាបាល

curled *adj* curled up /da-tk^hu^o-/

ខ្លួនបង្កើត *der.* គ្រាប់កម្ចី

ខ្លួនបង្កើត

currency *n* money /ru-/ ព្រឹត្តិ

current *n* water flow

/t^hje-t^hwi-tklo-/

ជ័រកម្ចី

curry *n* /i-s^hwi-/ ខ្នុរ

curse *v* /i-s^ho-ha-/ ខ្នុរកម្ចី *der.*

ខ្នុរកម្ចី

n /tɛ-s^ho-ha-/ គម្ពីរកម្ចី

der. គម្ពីរកម្ចី

curtain *n* large cloth

/i-kɛ-tba-du-/ ខ្នុរកម្ចី

n /be-u-tle-tme-bi-/

កម្ចីកម្ចី

curve *n* /ta-ka-/ កម្ចី

curvy *adj* crooked, not

straight /ta-ki-ta-ka-/

កម្ចីកម្ចី *der.* កម្ចី

custom *n* /le-tklo-/ ល្បិចល្បួញ

der. ល្បិចល្បួញ

n folklore /ro-rja-/ ព្រឹត្តិ

cut *v* cutting hair /i-tɕi-/ ខ្នុរ

v the cutting of small

things /i-kɛ-tka-/

ខ្នុរកម្ចី *der.* កម្ចី

v to cut off a branch

/zɔ-tkɛ-tka-/

ល្បិចល្បួញ

v to cut or slice with an ax

or sword /pa-tu-/

គម្ពីរកម្ចី *der.* គម្ពីរកម្ចី

v cut back and forth, sawing

/cut with a knife/ ខ្នុរ

v split, to cut with knife

/p^hu^o-kje-/ ព្រឹត្តិ

v a sharp cut /t^hja-/ ជ័រកម្ចី

v cut open, operate /pra-p^he/

គម្ពីរកម្ចី

v to snap off /i-tɕo-tu-/

ខ្នុរកម្ចី

cute *adj* i.e. a cute baby

/sɛ-ta-tɕa-/ គម្ពីរកម្ចី *der.*

គម្ពីរកម្ចី គម្ពីរកម្ចី

cymbal *n* /tɕa-tɕje-/ កម្ចី

D d

daily *adv* /pwo˧ŋne˧pwo˧ŋse˧/
 ឆបយុទ្ធន្ទឆឆបយុទ្ធន្ទ

dam *n* /tʰje˧kʰɔ˧/ បាឆឆឆឆឆឆ

damage *v* to destroy or
 break /me˧pje˧/ ឆយុទ្ធន្ទឆហឆ

damaged *adj* /a˧pje˧ta˧lu˧/
 ឆឆហឆឆឆឆឆឆ

dance *v* /i˧le˧/ ឆឆឆឆ *der.*
 ឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆ
v /pa˧ŋa˧ ta˧vɔ˧/ ឆឆឆឆឆ
 ឆឆឆឆឆឆ

danger *n* /te˧ta˧rɔ˧ŋse˧/
 ឆse˧ti˧sʰe˧/ ឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆ
 ឆឆឆឆឆឆ *der.* ឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆ

dangerous *adj* that which can
 be frightening
 /se˧ti˧ŋje˧dʒɔ˧/
 ឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆ

dare *v* /o˧lbu˧/ ឆឆឆ *der.*
 ឆឆឆឆឆ

v /e˧kɯ˧e˧sʰwe˧/
 ឆឆឆឆឆឆឆឆ

daring *adj* /bu˧/ ឆឆ *der.*
 ឆឆឆឆ

dark *adj* /kʰi˧ta˧ru˧/
 ឆឆឆឆឆឆ *der.* ឆឆឆឆ
 ឆឆឆឆឆឆ
adj early in the morning
 before it's still light
 /mɔ˧kʰi˧ta˧/ ឆឆឆឆឆឆ

darken *v* to cause to not see
 /me˧kʰi˧me˧ta˧pa˧/
 ឆឆឆឆឆឆឆឆឆ *der.*
 ឆឆឆឆឆ

darkness *n* /te˧kʰi˧te˧lu˧/
 ឆឆឆឆឆឆឆឆឆ *der.* ឆឆ:
 ឆឆឆឆ: ឆឆឆឆឆឆឆ: ឆឆឆឆឆឆ:
 ឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆ
adj ឆឆឆឆឆឆឆ

date *n* the day /ŋe˧ŋse˧/ ឆឆឆឆឆ

daughter *n* /pʰu˧ŋpre˧lmo˧/
 រិឆឆឆឆឆឆឆឆ *der.*
 រិឆឆឆឆឆឆឆឆ
n term of endearment

/pʰu˧lmo˧/ រិឆឆឆឆ

daughter-in-law *n* /dja˧/ ឆឆឆ

dawn *n* daybreak /mɔ˧li˧tɯ˧/
 ឆឆឆឆឆឆឆ *der.* ឆឆឆឆឆឆឆឆ

day *n* /mɔ˧ŋe˧/ ឆឆឆឆឆ *der.*
 ឆឆឆឆឆឆឆឆឆឆ

day after tomorrow *phr*
 /sʰo˧vi˧/ ឆឆឆឆ

day off (holiday) *phr*
 /mɔ˧ŋe˧to˧kɯ˧/
 ឆឆឆឆឆឆឆឆឆ

daytime *n* /mɔ˧sʰe˧kle˧/
 ឆឆឆឆឆឆឆឆ

dead *adj* /sje-thoʔ/ ច្រូតម្ល៉ាម *der.*
 ទ្រង់កម្មន្តល្ងង់រាហន្ត

n person who has died
 /ka-ja-sje-/ រាហន្តច្រូតម្ល៉ាម

act dead *phr* to pretend to
 be dead /dʒje-sje-/
 និយមន័យច្រូតម្ល៉ាម

deaf *adj* /k^ha-lɛ-ka-ʔ-/
 ទន្ទៀលនិយមន័យ

deal *v* buy and sell /i-s^hɛ-ti-ɸri-/
 ខ្នាតខ្លួនទិញ

death *n* /tɛ-sje-/
 កម្មន្តច្រូតម្ល៉ាម *der.*
 កម្មន្តច្រូតម្ល៉ាមមុនអំពើ

debt *n* /s^hu-/
 កម្មន្ត *der.* កម្មន្តមុនកម្មន្ត
 កម្មន្តមុនកម្មន្ត

decay *v* rotten /sɔ-/
 ផ្លាស់

deceive *v* to disguise a lie
 /klwo-la-ho-/
 រាហន្តល្ងង់មុន
 v to lie and deceive

/la-ho-e-u-/
 ល្ងង់មុនមុន
 der. ល្ងង់មុនល្ងង់មុន
 ល្ងង់មុនល្ងង់មុន

v to tempt /i-lo-la-ho-/
 ខ្នាតល្ងង់មុន

deceiver *n* a crooked person
 /ka-ja-ka-/
 រាហន្តរាហន្ត

n a person who tempts
 /pɛ-ti-lo-ti-ja-/
 ទិញមុនខ្នាតល្ងង់

December *n* borrowed word
 from English /di-ze-tɔ-/
 ខ្នាតមុន

deception *n* /tɛ-ti-lo-la-ho-e-
 u-/
 កម្មន្តខ្នាត ល្ងង់មុន មុន

decide *v* /ta-zje-lo-ne-/
 កម្មន្តរាហន្តមុន
 v /dja-lja- sɛ-ɸlo-/
 ខ្នាតល្ងង់មុន ទ្រង់មុន
 der. កម្មន្តល្ងង់មុន ទ្រង់មុន

decision *n* /tɛ-ta-zje-lo-ne-/
 កម្មន្តកម្មន្តរាហន្តមុន

declare *v* /he-s^ho-ta-lu-ʔ-/
 មុនកម្ម កម្មន្តល្ងង់មុន

decompose *v* when a seed
 decomposes in the soil
 /p^ha-krat-sɔ-tɛ-/
 កម្មន្តកម្មន្តរាហន្ត

decorate *v* to make pretty and
 good /mɛ-two-ɸme-rja-/
 មុនកម្មកម្មន្តរាហន្ត

decrease *v* /jo-/
 ហត្ថ *der.*
 ហត្ថកម្មន្តល្ងង់មុន
 v decrease in amount
 /ta-zjo-/
 កម្មន្តហត្ថ

dedicate *v* lit. put holy
 /be-tɔ-a-s^hɛ-/
 កម្មន្តកម្មន្ត

deduct *v* to take out, remove
 /t^hɔ-t^he-/
 ជ្រកជ្រក

deep *adj* /za-/
 រាហន្ត *der.* រាហន្ត

deepen *v* /mɛ-ta-ta-/
 មុនកម្មន្តរាហន្ត

deer *n* /kro-/
 រាហន្ត *der.* រាហន្តកម្មន្ត
 រាហន្តមុន

n yellow deer /ta-k^hje-/
 កម្មន្តរាហន្ត

defeat *v* to win, overcome /pe1/
 ឆ័យ

defecate *v* /i-t^he1/ ខ្លប់ផ្លែ

defend *v* to speak in defense of
 yourself /he1 la-1ple1ni1/

នេ-1នេ1/ ឃុំ ល្អឆ័យឆ័យ
 តុឃុំឆ័យឆ័យ *der.* ឃុំឆ័យឆ័យឆ័យ

v to fight in defense

/k^ha-1s^ha1fju1/ ឆ័យឆ័យឆ័យ

v to protect /ta-kɛ-1ni1/

គម្ពឃុំឆ័យឆ័យ

defense *n* speaking in defense
 of oneself /tɛ-1he1be1fji1ple1/
 គម្ពឃុំឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

definitely *adv* /a-1ta-1a-1tɛ-1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

definitely not *phr* /na1to-1/
 តុឃុំឆ័យឆ័យ

defraud *v* /e-1tu-1o-1ple1-1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

delay *v* to put off, hesitate, do
 slowly /mɛ-1k^ho-1mɛ-1zo-1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ *der.*
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

delete *v* see 'erase'
 /mɛ-1pli-kja-1/ ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

deliberate *v* to think
 carefully /ta-1nɛ-1ta-1tɛ-1/
 គម្ពឃុំឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ *der.*
 គម្ពឃុំឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

deliberately *adj* to do on
 purpose /mɛ-1ta-1kɛ-1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

delicate *adj* /a-1dʒɛ1a-1nu1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

delicious *adj* tasty /a-1vi-1a-1fju1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ *der.* ឆ័យឆ័យ

deliver *v* cause to escape
 /mɛ-1fi-1ple1/ ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

deliverance *n* /tɛ-1fi-1ple1/
 គម្ពឃុំឆ័យឆ័យឆ័យ

delusion *n* a clever lie
 /tɛ-1la-1ho-1dʒja1de-1/
 គម្ពឃុំឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

demand *n* /tɛ-1kwi-1t^hja-1lu-1/
 គម្ពឃុំឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ *der.*
 គម្ពឃុំឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

democracy *n* borrowed word
 from English
 /di-1mo-1kre-1si-1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

demolish *v* to destroy
 /mɛ-1ta-1prɔ-1/ ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

demon *n* /k^hi-1ne1k^hi-1no-1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ *der.* ឆ័យឆ័យឆ័យ;
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ;
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ
 n evil spirit ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ
 ឆ័យឆ័យឆ័យឆ័យ

dental disease *n* lit. teeth
 disease /k^hu-1k^hje-1 tɛ-1fwi1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យ គម្ពឃុំឆ័យឆ័យ

dentist *n* /k^hu-1k^hje-1 ɕa1tra1/
 ឆ័យឆ័យឆ័យ ឆ័យឆ័យ

deny *v* /tʰe˧˥bi˧˥me˧˥bi˧˥/
 បដិសេធជាមិនពិត *der.* បដិសេធនៈ
 បដិសេធៈ បដិសេធនៈ
 កម្រិត
v /kre˧˥sʰu˧˥pli˧˥/
 ពន្យល់បដិសេធនៈ
v deny/refuse/do not want to
 give to /jo˧˥/ ហឿ

depart *v* leave, exit /tʰe˧˥/ បដិ
der. បដិសេធនៈ

department *n* /ma˧˥bo˧˥/ ធនាគារ

departure time *phr* the time
 for leaving /tʰe˧˥dʒu˧˥
 a˧˥ʃu˧˥˦a˧˥kʰe˧˥/ បដិសេធនៈ
 ទ្រព្យសម្បត្តិ

depend *v* /sɛ˧˥lɛ˧˥/ ផ្អែកលើ *der.*
 ផ្អែកលើបដិសេធនៈ
v up to you, depends on
 you /ɕu˧˥/ និយម
v rests on, is supported or
 dependent on /ta˧˥te˧˥tʰja˧˥/
 គន្លងបដិសេធនៈ

deplete *v* decrease /jo˧˥ka˧˥lɛ˧˥/
 ហឿនក្រចក

deposit *v* to put in money
 /be˧˥nu˧˥˦ ru˧˥/ កម្រិតបុគ្គល ពន្ធ

descend *v* to move in a
 downward direction /ta˧˥/
 គុណ
v to step off or get off
 something like a car,
 descended from /ka˧˥lɛ˧˥/
 ពន្យល់បុគ្គល *der.* បុគ្គលៈ
 គុណពន្យល់បុគ្គល

v i.e. to descend down a
 mountain /hi˧˥ta˧˥/
 បុគ្គល

descendants *n* /klwi˧˥ka˧˥lɛ˧˥/
 ពន្យល់បុគ្គលបុគ្គល *der.*
 ពន្យល់បុគ្គលពន្យល់
 ពន្យល់បុគ្គល

descended from *phr*
 /ta˧˥klwi˧˥ta˧˥lɛ˧˥ ka˧˥lɛ˧˥/
 គុណពន្យល់បុគ្គលបុគ្គល
 ពន្យល់បុគ្គល *der.*
 គុណពន្យល់បុគ្គល
v /i˧˥ɕu˧˥ta˧˥/ ខន្តិក

describe *v* /he˧˥lɛ˧˥˦/ ពន្យល់បុគ្គល
der. ធនាគារបុគ្គល

desert *v* to leave /ka˧˥pʰe˧˥kja˧˥/
 ពន្យល់ពីភូមិភាគ *der.* បដិសេធនៈ
n wilderness
 /ke˧˥sʰe˧˥tʰje˧˥kja˧˥

lɔ˧˥ta˧˥ma˧˥kʰu˧˥/
 ពន្យល់បដិសេធនៈ
 បុគ្គលគុណពន្យល់ *der.* ពន្យល់
 បុគ្គលគុណពន្យល់ ពន្យល់
 បុគ្គលគុណពន្យល់

deserve *v* /ka˧˥be˧˥/ ពន្យល់ *der.*
 គុណពន្យល់

desire *v* have an interest in,
 want to do /sɛ˧˥lɛ˧˥˦o˧˥/
 ផ្អែកលើ

n want, desire
 /tɛ˧˥sɛ˧˥˦ru˧˥sɛ˧˥lɛ˧˥/
 គុណពន្យល់បុគ្គលផ្អែកលើ

despise *v* /sɛ˧˥ta˧˥kʰo˧˥/ ផ្អែកលើ

dessert *n* /ka˧˥mu˧˥/ ពន្យល់

destroy v to damage or
break /mɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
der. ធាតុបែកធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក
v to destroy /mɛːlɔːpɔː/
ធាតុបែកធាតុបែក
v to knock down and
scatter /mɛːlɔːpɔː/
ធាតុបែកធាតុបែក

destructible adj able to be
destroyed /mɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

destruction n brokenness
/tɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក
n the work of destruction
/tɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

details n news, information
/tɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក *der.*
ធាតុបែកធាតុបែក

detestable adj /sɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

develop v /mɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក *der.*
ធាតុបែកធាតុបែក

development n
/tɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

devil n satan /kʰiːnɛːlɔːpɔː/
kʰuːkɔː/ ធាតុបែកធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

devoted adj heart-joined
/sɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែកធាតុបែក
adj devotedly /krɔːlkrɔː/
ធាតុបែកធាតុបែក

dew n /tʰjɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែកធាតុបែក

diabetes n /iːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

dialogue v /hɛːlɔːpɔː/
kɔːkʰjɛːhɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

diamond n /lɔːpɔː/ ធាតុបែកធាតុបែក

diarrhea n lit. hurts in the
abdominal area /sʰɛːhɔːlɔː/
ធាតុបែកធាតុបែក
n /klɔːpɔː/ ធាតុបែកធាតុបែក

dictionary n /lɔːpɔː/ ធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក *der.*
ធាតុបែកធាតុបែក

die v /sɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែក *der.*
ធាតុបែកធាតុបែក
v to die for /kʰaːsɛːlɔː/
ធាតុបែកធាតុបែក

about to die phr /krɔːlkrɔː/
sɛːlɔːpɔː/ ធាតុបែកធាតុបែក
ធាតុបែកធាតុបែក

different adv /kʰoːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
der. ធាតុបែកធាតុបែក; ធាតុបែកធាតុបែក;
ធាតុបែកធាតុបែក

adv different from each
other /kʰoːlɔːpɔː/ ធាតុបែក
der. ធាតុបែកធាតុបែក; ធាតុបែកធាតុបែក

very different phr
/kʰoːlɔːpɔː/ ធាតុបែកធាតុបែក

difficult *adj* /pjaːtʃeːtʃjaːtsʰeː/

ឧបហានហតិឧបហានកន្លឹះ *der.*
ឧបហាន; ឧបហានកន្លឹះ;
ឧបហានហតិល្អន្ត; ធួឧបហានល្អន្ត

adj /ta-kʰaːt/ គន្លងទន្លេ

difficulty *n* problem, trouble

/tɛːpjaːtʃeːtsʰeː/ គម្បង្គឧបហានគម្បង្គកន្លឹះ

dig *v* /i-kʰuː/ ខ្លួនចង់ *der.*

ខ្លួនចង់រកផ្លូវកម្រុះ; ខ្លួនចង់កម្រុះ;
ខ្លួនចង់កម្រុះ; ខ្លួនចង់ជ្រុះ
v /i-pʰuːˈtiːvɛː/ ខ្លួនកម្រុះខ្លួនចង់
der. ខ្លួនកម្រុះ; ចង់

dim *adj* not clear /ɔːtɹuː/

មិនព្រឹក្សា
adj /paːlɹuː/ ធួល្អព្រឹក្សា

dining room *n* /lɛːtɛːloːkʰaːlɛː/

ល្អព្រឹក្សាម្ហូប

dinner *n* lit. evening food

/mɔːtʰeːtsʰeːleː/ ឧបហានម្ហូបម៉ឺន
der. ឧបហានម្ហូបម៉ឺន

dip *v* scoop /dʒɪp/ និយុត្ត

direct *v* guide /zuːtklɪaː/

ប្រយុត្តនិយុត្ត

direction *n* /dʒɪː/ និយុត្ត

directive *n* /zuːtʰaːplɪː/

ប្រយុត្តនិយុត្តនិយុត្ត *der.*
គម្បង្គប្រយុត្តនិយុត្តនិយុត្ត

dirt *n* /krɪeː/ ព្រឹក្សា

n earth /heː/ ព្រឹក្សា

dirt clod *n* /heːkloːkʰjaː/

ព្រឹក្សាព្រឹក្សាម៉ឺន

dirty *adj* /taːproːtaːpraː/

គន្លងទន្លេគន្លងទន្លេ *der.* គន្លងទន្លេ

disagree *v* not agree, object

to /tʃuːtoː/ និយុត្តនិយុត្ត
v lit. hearts going differently
from each other /sɛːtʃpɔː
luːkʰoːkʰjeːluː/ ធួធួធួធួ
ល្អព្រឹក្សាម៉ឺន

disagreeing *v* to not get along,

to not be at peace with each
other /krɪːtʃleːtoː/ ព្រឹក្សាម៉ឺន

disappear *v* /ʃɪːmɛː/ គន្លងម៉ឺន

v /laːmɛː/ ល្អព្រឹក្សាម៉ឺន

disappointed *adj* an unhappy

heart /sɛːtʃpɔː mɔːtoː/ ធួធួធួធួ ឧបហាន

adj /sɛːtʃpɔːpɪeː/

ធួធួធួធួធួ

discard *v* throw away /viːkɪaː/

ចង់រកហតិ

disciple *n* /kʰoːpaːtʃɛː/

ម៉ឺនធួធួនិយុត្ត

discipline *v* physically

punish /plɪː/ ធួល្អ

disciplined *adj* /rɔː beːnɪː

aːnɛː/ ព្រឹក្សាម៉ឺន ឧបហានម៉ឺន

disclose *v* /mɛːtʰeːlɹuː/

ឧបហានម៉ឺនល្អព្រឹក្សា

discouraged *adj* to lose heart,

give up, broken heart

/sɛːtʃpɔːpɪeː/ ធួធួធួធួធួ

discredit *v* disrepute

/mɛ-lmwi-lpi-tʰje-lɕi/

ឃុំម្តងឃុំម្តងឃុំម្តង

discriminate *v* look down

on /mja-lpa-ti/ ឃាត់មាត់

discuss *v* /he-lbe-l-də-lpa/

ម៉ែត្តិឧប្បត្តិ *der.*

ឧប្បត្តិម៉ែត្តិ

v /he-lbe-l ka-lkʰje-lhja-lne/

ម៉ែត្តិ ឧប្បត្តិម៉ែត្តិ

discussion *n* /tɛ-lhe-lbe-l-də-lpa/

គម្រោងម៉ែត្តិឧប្បត្តិ *der.*

គម្រោងឧប្បត្តិម៉ែត្តិ

disdain *v* to think little of

/ta-lne-lpa-ti/ គម្រោងម៉ែត្តិ

v to avoid looking at, look

away /mja-lklu-lmja-lle/

ឃាត់មាត់មាត់

disease *n* sickness /tɛ-lɕwi/

គម្រោង

disembark *v* /ka-lta/ ឧប្បត្តិ

disguise *v* /klwo-l-a-lne/

ឧប្បត្តិម៉ែត្តិ *der.* ឧប្បត្តិ

disgusting *adj* /ɕe-lzɔ-lɕe-lrja/

ឧប្បត្តិម៉ែត្តិឧប្បត្តិ *der.* ឧប្បត្តិ

ឧប្បត្តិ

adj dirty, foul

/ta-lpro-ltri-dzja/

គម្រោងឧប្បត្តិ

dish *n* curry dish /i-lɕwi-lbe/

ឧប្បត្តិ

n dish /di-lbe/ ឧប្បត្តិ

dishonest *adj* liar, dishonest,

crooked, lie /ka/ ឧប្បត្តិ *der.*

ឧប្បត្តិ

disinterested *adj* dislike

/ɕe-lta-lkʰo/ ឧប្បត្តិ

v when there is no interest,

the heart is not in it

/ɕe-lplo-lpa-to/

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

dislike *v* to not want /ɕe-lzɔ/

to/ ឧប្បត្តិ គម្រោង

v /ɕe-lta-lkʰo/ ឧប្បត្តិ *der.*

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ: ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

disown *v* to deny

/tʰe-lshu-lbi-lkja/

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ *der.* គម្រោង

disperse *v* to throw and

scatter /vi-lpa-lɕi/ ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

v scattered, dispersed

/ɕi-lprja/ ឧប្បត្តិ

v spread out /lu-lpa-lɕi/

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

display *v* to show /dje-lɕi/

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

dispose *v* to throw away

/vi-lkja/ ឧប្បត្តិ

dispute *v* /klje-lu-lpa-lu/

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

n /tɛ-lkre-lkrhja/

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិឧប្បត្តិ *der.*

ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

n /tɛ-lklje/ ឧប្បត្តិឧប្បត្តិ

disrobe v undress, remove clothes /plwoʔkjaʔ hje-dʒaʔ/
ដេញបំបាត់ ឬ យកម៉ែនីយុន

dissolve v to soften /mɛ-lbɯʔ-/
ធូលី ធូលី ធូលី

distance n /a-phʰu-a-zjeʔ/
ទ្រព្យទ្រព្យទ្រព្យ

distant adj far from
/o-ta-phʰa-zjeʔ/ ឆ្ងាយពីទ្រព្យ

distant from phr away from
/o-ta-phʰaʔ/ ឆ្ងាយពីទ្រព្យ *der.*
ឆ្ងាយពីទ្រព្យទ្រព្យ;
ឆ្ងាយពីទ្រព្យទ្រព្យ;
ឆ្ងាយពីទ្រព្យទ្រព្យ

distracted adj to be confusing in thought /ta-nɛ-sʰuʔsʰaʔ/
គិតមិនច្រើន

distress n guilt, distress
/dʒɛ-dzɯʔ-/
នឹកស្មោះ ឬ ធូលី

distressed adj when something or someone makes you or someone else happy
/ta-nɛ-lmo-toʔ/
គិតមិនច្រើន

distribute v /zɯʔtaʔ/ ចែកចាយ
v /dʒeʔljaʔ-/
ចែកចាយ

disturb v to bother
/mɛ-sʰuʔsʰaʔ/ ធូលីគិត

disturbance n /sʰuʔʃiʔsʰuʔsʰaʔ
tʰjaʔ/ គិតមិនច្រើន ឬ ធូលី
der. គិតមិនច្រើន

dive v /lja-ŋɯʔ-tʰjeʔ/
ល្ងាច ឬ ល្ងាច

divide v /i-beʔ/ ខ្ចាត់ *der.*
ខ្ចាត់ពីរដាច់; ខ្ចាត់ពីរដាច់;
ខ្ចាត់ពីរដាច់

v to break in two (i.e. a pill) /i-bi-phʰɛʔkjeʔ/
ខ្ចាត់ពីរដាច់ *der.*

ខ្ចាត់ពីរដាច់; ខ្ចាត់ពីរដាច់
v to pull apart leaving one part remaining
/zɔʔkɛʔkaʔkoʔ-/
ចែកចាយពីរដាច់

v to go a different way
/lɯʔ-kʰoʔkjaʔ/
ល្ងាចពីរដាច់ *der.* ល្ងាច

v divide up, distribute, share
/be-taʔ/ ចែកចាយ

v to cause to scatter
/mɛ-ʃi-phruʔʃi-phruʔ-/
ធូលីគិតមិនច្រើន
der. ល្ងាច
គិតមិនច្រើន

division n /tɛ-ʃi-phruʔʃi-phruʔ-/
គិតមិនច្រើន

n /sɛʔplɔʔ lɯʔ-kʰoʔkjeʔ-luʔ/
ចែកចាយ ឬ ល្ងាចពីរដាច់

divorce v /o-kjaʔmeʔ/
ប្រកាសផ្តាច់ *der.* គិតមិនច្រើន

divorce paper phr divorce document /li-lo-kjaʔmeʔ/
ល្ងាចពីរដាច់

dizzy adj when your head is woozy /a-lmɯʔ- kʰu-kloʔ/
ធូលី ឬ ធូលី

adj lit. darkness in the head /k^hi˧i˧k^hu˧˧kɿ˧˧/ ອອອຄີກດູຍີ້ *der.* ອອດປາຍຜູ້ຮູ້ຄື

do v to make /mɛ˧˧/ ມາຍີ້

do again phr do again but in place of what was previously done /mɛ˧˧-ta˧˧-ple˧˧/ ມາຍີ້ຄືຄູ່ອອຍີ້

dock v to place partially in the water and partially on the land /ba˧˧to˧˧/ ມອຍູ

doctor n /tɛ˧˧-k^hu˧˧-ʃa˧˧tra˧˧du˧˧/ ກາຍູອີ້ອີ້ຮູ້ຮູ້ຮູ້ຮູ້ *der.* ກາຍູອີ້ອີ້ຮູ້ຮູ້ຮູ້

document n important document /li˧˧ba˧˧ dʒɿ˧˧za˧˧/ ລູງຊາຍູ ນິຍາຍີ້ຮາຍູ

doe n /krɔ˧˧p^hɛ˧˧-tɿm^{˧˧}ɿ˧˧/ ກາຍູອີ້ມາຍຸສ

dog n /t^hwi˧˧/ ດັບຂູ

don't phr /-tɛ˧˧mɛ˧˧/ -ຄື່ມາຍີ້

donate v /mɛ˧˧-lu˧˧-tɛ˧˧/ ມາຍີ້ລູຍີ້ກາຍູ *der.* ຂາຍູອີ້ຮາຍູຮູ້ນິບາຍູ

v give freely /dʒɛ˧˧kra˧˧/ ຂາຍູອີ້ກາຍູ

donkey n /mja˧˧-ɿlja˧˧/ ມາຍູອາຍູອີ້ລູອາຍູ

foal n a donkey's baby /mja˧˧-ɿlja˧˧ ta˧˧lo˧˧p^hu˧˧/ ມາຍູອາຍູອີ້ລູອາຍູ ກຸຍູລູອາຍູ

door n /ka˧˧da˧˧/ ກາຍູອາຍູ *der.* ມາຍູອາຍູອາຍູ

double-minded adj lit. many hearts /ʃɛ˧˧tɿplɔ˧˧ o˧˧-ɿɛ˧˧/ ຮູ້ອີ້ອາຍູອີ້ ອາຍູ

doubt v /ra˧˧-ro˧˧-tra˧˧-re˧˧/ ກາຍູອາຍູອາຍູອາຍູ *der.* ກາຍູອາຍູ: ຮູ້ອີ້ອາຍູອີ້ ກາຍູອາຍູອາຍູອາຍູ

doubtful adj inadequate, hesitant, undecided /la˧˧-ro˧˧-la˧˧-re˧˧/ ລູຍູອາຍູອາຍູອາຍູ **adj** a doubting heart

/ʃɛ˧˧tɿplɔ˧˧-ra˧˧-re˧˧/ ຮູ້ອີ້ອາຍູອາຍູອາຍູ

douse v to extinguish a fire /mɛ˧˧-tɿpi˧˧/ ມາຍີ້ອາຍູອາຍູ

dove n /t^hu˧˧-lwi˧˧/ ດັ່ຍູລູບາຍູ *der.* ດັ່ຍູລູບາຍູອາຍູ

down adv under, below /a˧˧-lɛ˧˧/ ອາຍູລູຍູ

adv moving in a downward direction /ta˧˧/ ກາຍູ *der.* ກາຍູລູຍູອາຍູ: ລູຍູອາຍູ

downpour n a heavy rain /kɛ˧˧tɿɿdu˧˧-lɿdu˧˧/ ກາຍູອີ້ນິຍາຍູອາຍູ

downstairs n at a level below /dɔ˧˧ a˧˧-lɛ˧˧ ta˧˧-to˧˧/ ຂາຍູລູຍູ ກຸຍູອາຍູ

drag v /tɿwi˧˧-ta˧˧-ru˧˧/ ນິບາຍູອາຍູອາຍູ *der.* ນິບາຍູອາຍູອາຍູອາຍູ

dragon n /plja˧˧-lɿdu˧˧/ ອາຍູອາຍູອາຍູ

drain v /prjɛ˧˧/ ອາຍູອາຍູອາຍູ

draw v to draw water
/du-ni:1t^hje-/ ឧត្តុង្គមុខជ្រក

v to draw a picture /ra-
za:1zo-/ រៀន រៀបរយរៀប

draw back phr to move/step
back /sje:1ka-1k^hje-/
ច្របាច់វាចនាសម្ព័ន្ធ

dream v /o-1mje-1mja:1/
គ្រូរស្នេហា

n /te-1o-1mje-1mja:1/
គម្ពីរគ្រូរស្នេហា

v have a vision

/o-1mje-1mja:1wo:1/
គ្រូរស្នេហាស្រាប់ ធីតា ធីតា

dress v general word for
wearing clothes /ku-1sja:1/
រៀបចំ ធីតា ធីតា ធីតា

v put on clothes (upper
body) /sja:1t^hja-1/
រៀបចំ ធីតា

dress up phr /ta-1ri-1s^hu-1s^he:1/
រៀបចំ ធីតា ធីតា ធីតា

dried adj /si:1kra-1kja:1/
រៀបចំ ធីតា

drink v /o-1/ ផ្លា ធីតា

drinks n /s^he-1o-1/ ផ្លា ធីតា

drip v /la-1d3je-1ta:1/
ល្អិតល្អន់

v /ta:1me:1/ ល្អិតល្អន់

drive v to drive a car, to drive a
person or animal onward or
away /ve:1/ ប្រយុទ្ធ

drive away v to force to
leave /ve:1t^he-1/ ប្រយុទ្ធជ្រុត
ធីតា

drizzle v /ke:1d3u-1d3a:1/
ភ្លៀសភ្លៀស

drool v /pli-1t^hje-1zwo-1lja:1/
លាញ់ ធីតា

drop v to fall down /la-1ta:1/
ធ្លាក់

v let down like an anchor
/d3ja-1ta:1/ ធ្លាក់ ធីតា

dropsy n /ja:1bu-1t3-1t^hje-1/
រោគសញ្ញា ធីតា

drought n when a country
experiences drought
/ke:1kla-1kja:1/ រោគសញ្ញា ធីតា
ធីតា

drown v /ta-1d3wa:1sje-1t^hje-1/
លិច ធីតា

drowsy n /o-1mje-1k^ha:1/
គ្រូរស្នេហា ធីតា

drug n /te-1k^hu-1/ គ្រូរស្នេហា

drum n /t^ho-1/ ប្លង់
v to beat a drum /do-1/ ឧត្តុង្គ

drunk adj /o-1mu-1/ ផ្លា ធីតា
ធីតា ធីតា ធីតា

drunkard n /ka-1ja-1
e-1mu-1o-1prja:1/ ផ្លា ធីតា
ធីតា ធីតា

drunkenness n

/tɛːle-lmɯ-lɔ-lprjaːl/
គប្បន្តិម្មិម្មំនួនព្យាបាទ

dry adj /kraːl/ រាព្យន្ត *der.*

ជ័ហ្គន្តិទ្រុឌ

v dry in the sun /i-lu-lkraːl/
ខ្យល់ក្នុងរាព្យន្ត *der.* ល្ងន្តិរាព្យន្ត

adj dry and bland /ta-lkʰjeːl/
គន្ធនាម

dry up phr /ʃiːl-kraːl/ ទ្រុឌរាព្យន្ត

duck n /ta-lʃaːl/ គន្ធនាម *der.*

គន្ធនាមមហេន្ត

n brahminy duck

/ʃje-lal-moːl/ គហន្តិល្លន្តិមន្ត

dull adj /pa-ljaːl nɯː-lʃeːl/

ឧត្តល្បហន្ត តុមុគ្គន្តិ

dumb n mute person

/ka-lja-lpeːl/ រាព្យហន្តឧត្ត

adj unable to speak /heːlbeːl
dʒjaːl-toːl/ មិនអាច
និយាយបាន

dump n place to dump trash

/leːlklɔːl-l-rwiːl kʰaːleːl/

ល្បមីន្តិរាព្យមីន្តិទ្រុឌប្រមុខ ឧត្តល្បមីន្តិ

v to dump out /klɔːl-kjaːl/
រាព្យមីន្តិរាព្យន្ត

durable adj sturdy /kʰwoːl/

ទ័ហ្គន្តិ *der.* ឧត្តល្បមីន្តិ

durian n /pa-ljaːl-nɯː-lʃeːl/

ឧត្តល្បហន្តតុមុគ្គន្តិ *der.*
ទ្រុឌតុហន្តខ្យល់មីន្តិ

during prep lit. at that time

/biːl-nɯː-l-a-kʰeːl/

រាព្យតុហន្តន្តិ

dusk n almost evening

/mɔːl-kʰiːl ta-ti-lleːl/ មហេន្ត
គន្ធគន្តិល្លន្តិ

dust n /he-lmɯːl/ មីន្តិមន្តិ

dwarf n /ka-lja-lta-lkeːl/

រាព្យហន្តគន្ធគន្តិ

dye v treatment to immerse and

change the color /dʒeː-lkʰoːl
a-lal teː-lkʰuːl/ និម្មន្តិទ្រុឌ ឧត្តល្លន្តិ
គប្បន្តិទ្រុឌ *der.* និម្មន្តិ

dysentery n /sʰe-lhoːl-l/

គន្តិមីន្តិ

E e

each adj each person /tə-lprɛːl

naːl tə-lprɛːl/ គប្បន្តិរាព្យន្ត តុមុ
គប្បន្តិរាព្យន្ត

adj the same group/family

ទ្រុឌ តុមុ ទ្រុឌ

adj each thing /tə-ldʒəːl na

tə-ldʒəːl/ គប្បនិម្ម តុមុ
គប្បនិម្ម

pron each other

(reciprical) /kʰjeː-luːl/
ទ័ហ្គន្តិល្លន្តិ

eager *v* /ʃeɪˈpləʊfwoʊ-/
 ឆ្ងិនឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ *der.*
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eagle *n* or kite (bird) /laɪ/ ល្បឿន

ear *n* /kʰaːlɛ-/
 មួន ឆ្ងាយ *der.*
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

inner ear *n* /kʰaːlɪˈtɪku-/
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

ear infection *n* otitis
 /kʰaːlɛ-kuː tɛɪˈfwiː/
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

ear wax *n* /kʰaːlɛ-i-/
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

earache *n* ear pain /kʰaːlɛ-ɪsʰɛ-/
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eardrum *n* /kʰaːlɛ-ɪpʰuː/
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

earlobe *n* /kʰaːlɛ-ɪpljɛ-/
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

early *adv* /rɔː-/
 ឆ្ងាយ

earring *n* /kʰaːsja-/
 មួន ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

earth *n* /heːkʰu-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ *der.*
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

earthquake *n* /taːneɪˈtʰɔːdi-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

earthworm *n* /zɑːkro-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ *der.* ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

east *n* /tʰɛɪtʰɛ-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ *der.*
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

easy *adj* /zu-/
 ឆ្ងាយ *der.* ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eat *v* /e-/
 ឆ្ងាយ *der.* ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eat a lot *v* /e-ɪdu-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eat and drink *v*
 /e-ɪsʰɛ-ɪoːtʰjɛ-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ *der.* ឆ្ងាយ

eat and drink together *v*
 /e-ɪtʰɔːtʰɔː-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
der. ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eat too much *v* /e-ɪta-ɪlwoː/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eaves *n* /hiːkʰaːdʒo-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

edge *n* /tʰu-/
 ឆ្ងាយ
n /laːmja-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
n /taːli-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

edit *v* examine /tʰuːɪdʒɛ-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

educate *v* teach, study
 /heːswoːtʰɛ-ɪsja-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
v lit. to give knowledge
 /dʒɛːtɛːɪsɪˈpʰɛ-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

education *n* knowledge
 /tɛːɪsɪˈtɛːɪpʰɛ-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
der. ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

eel *n* /tɛːru-/
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ *der.*
 ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ ឆ្ងាយ

effect *v* hit /beɪ-/
 ឆ្ងាយ

egg *n* /dʒe-/ ឧហ្មឺ
n bird egg /tʰuːldʒeː/
 ជ័ង្គឧហ្មឺ *der.* កហ្មឺឧហ្មឺ

egg whites *n* /tʰuːldʒeːpljeː/
 ជ័ង្គឧហ្មឺឧល្លហ្មឺ

egg yolk *n* /tʰuːldʒeːlkiː/
 ជ័ង្គឧហ្មឺភមុខ

eggplant *n* /kjaːtʃeː-/ ភមុហន្តធឹ
der. ភមុហន្តភព័ធឹ៖
 ភមុហន្តមុធឹ៖ មន្តិកន្តមហន្តធឹ

egret *n* /tʰuːltʰjeːpʰɛːbuː/
 ជ័ង្គជ័ហ្មឺរិទ្ធិរិទ្ធិ

eight *num* /ʃwoː/ ឆ្នហម

eighteen *num* /ʃjeːtʰwiːʃwoː/
 កហ្មឺល្លបមុឆ្នហម *der.*
 កហ្មឺឆ្នហម

eighty *num* /ʃwoːtʃjeː/
 ឆ្នហមកហ្មឺ

either *phr* either this thing or
 that thing /təːkɯː toːmaː
 təːkɯː/ គម្រភមុម គម្រមន្ត
 គម្រភមុម

ejaculate *v* /tʰiːltʰjeːtʰeː/
 ជ័ង្គជ័ហ្មឺជ័ង្គ

elastic *adj* rubbery, stretchy
 /zwoː/ ឆ្នហម

elbow *n* /taːlkjaːtmaː/
 គន្តភមុហន្តមុធឹ *der.*
 គន្តមុធឹភមុ

elbow crook *n* /taːldoːkuː/
 គន្តឆ្នហម

elder *n* those who are older in
 age /mɯːpruːtɯːprɛː/
 មុមុមនន្តមុមុមនន្ត *der.*
 មុមុមនន្តមុមុ
n elder leader
 /kaːljaːduːprɛː/
 ភន្តហន្តឆ្នហម

elect *v* to choose, appoint
 /nwoːtʰjaː-/ ឆ្នហម *der.*
 ឆ្នហម

election *n* appointment
 /tɛːlnwoːtʰjaː/
 គម្រឆ្នហម

electricity *n* /miː-/ ឆ្ន

elephant *n* /taːtʃjaː/ គន្តកហ្មឺ

elephantiasis *n* elephantitis
 /taːtʃjaːkʰaːdɯːː tɛːtʃwiː/
 គន្តកហ្មឺមន្តឆ្នហម គម្រឆ្នហម

eleven *num* /ʃjeːtəː-/ កហ្មឺគម្រ

embarrass *v* /meːtʃeːtaːrɛː/
 មុមុឆ្នហមគន្តហម *der.*
 មុមុឆ្នហម

embarrassed *adj* /ʃeːtaːrɛː/
 ឆ្នហមគន្តហម *der.*
 គន្តហមឆ្នហម

embarrassed to say *phr*
 /ʃeːtaːrɛːtʰeː/
 ឆ្នហមគន្តហម

embarrassment *n* /lɛːtʃeːtaːrɛː/
 ល្លមុឆ្នហមគន្តហម *der.*
 គម្រឆ្នហម

embrace *v* hug /pʰjaːtɯː/
 រិហម

emerge v to appear or come out

/tʰe-lɿwə˦˥/ ជ្រួលមកដេញ *der.*

ជ្រួលមកដេញ

employ v to give work to /dʒeɪ

tɛɪmɛɪ/ ខ្ជាប់ គ្រប់គ្រង

v to work for pay /daɪkɛɪ/

ខ្ជាប់

employee n person who is

hired to do a job

/prɛɪdaɪkɛɪ-ɛɪpʰuɪ/

ខ្ជាប់ខ្ជាប់កម្មវិធី *der.*

ខ្ជាប់ខ្ជាប់កម្មវិធី

employer n someone who hires

others /prɛɪdaɪkɛɪ/

ខ្ជាប់ខ្ជាប់

empty adv /kɔːkʰuɪ/ រំលោភ

der. រំលោភ: រំលោភ

adj /oːdaɪ/ រំលោភ

empty handed phr

/kaɪ-zur˦˥kɿi/

រំលោភដៃ

enclose v to put a wall or fence

around /iːrəʊtaɪvəʊbi/

ខ្ជាប់មុខមុខ *der.*

មុខមុខ

encompass v to surround

/bɔːtaɪvəʊ/ រំលោភ

encourage v to strengthen

/dʒeɪtʰeɪdʒeɪtʰeɪ/

ខ្ជាប់មុខមុខ

v /taɪʃjəʊtʰjəɪ/ គ្រប់គ្រង

der. គ្រប់គ្រង

encouraged adj when the heart is strengthened

/sʊɛɪpɔːtʰjəɪ/

គ្រប់គ្រង

encouragement n

/lɛɪdʒeɪtʰeɪdʒeɪtʰeɪ/

គ្រប់គ្រង

end prep /kʰjɛɪtaɪduɪ/

ចប់ *der.* ចប់

ចប់

n /mɔːdaɪ/ ចប់

ending n /tɛɪtaɪduɪ/

ចប់

endurance n

/tɛɪkʰjəɪsʊɛɪpɔːtʰuɪ/

គ្រប់គ្រង

គ្រប់គ្រង

endure v /kʰjəɪtɛɪ/ ទប់ទល់

der. ទប់ទល់

v /sʊɛɪpɔːtʰiːnɪːnɛɪ/

គ្រប់គ្រង

enemy n /kɿjɛɪnɛɪ/ ត្រូវ

der. ត្រូវ

n /prɛɪsʊɛɪkʰəɪtʰeɪ/

គ្រប់គ្រង

គ្រប់គ្រង

energy n strength /heɪtʰeɪ/

មុខមុខ

engine n /dʒɛɪ/ រ៉ឺម៉ក

England n country of

England /kuːlɑːkɛɪ/

រ៉ឺម៉ក

equal *adv* /krɯːŋaː/ រាបរយដូចគ្នា
der. រាបរយដូចគ្នា

adj to be even with /raːduː/ រាបរយ

equipment *n* /krɯːŋkɔː/ រាបរយ

erase *v* /jwoːpliː/ លុបចោល
der. លុបចោល

erect *adv* standing up straight /kaːtʰəːtʰɔː/ តភ្ជាប់

error *n* mistake /sɯː/ កំហុស *der.* កំហុស

escape *v* /ʃiːpleː/ គេចចោល *der.* គេចចោល; គេចចោល; គេចចោល

n /tɛːʃiːpleː/ ការគេចចោល

especially *adv* /kʰoːtʰeːtʰɔː/ ជាពិសេស

essay *n* composition /liːtɛːliːsjeː/ ល្បីល្បាញ

eternal *adj* /laːtʰɔːŋlaːtʰɔː/ អម្រឹត
der. អម្រឹត; អម្រឹត

ethnic group *n* /mjeːtʰɔː/ ជនជាតិ

evaluate *v* /taːnɛːboːtʰeː/ វាយតម្លៃ
der. វាយតម្លៃ; វាយតម្លៃ

evaporate *v* /sɛː/ ផុសផុល
even *adv* for emphasis (i.e. They even sell ice-cream there.) /tʰɔː/ តែ

adj to be even with (as smart as, as tall as) /lɛː/ ល្មើស *der.* ល្មើស

evening *n* /mɔːŋheːmɔːtaː/ យប់
der. យប់; យប់; យប់

n early evening /mɔːkʰiːpaːlɔː/ យប់ដំបូង

n 8-11 PM /mɔːkʰiːtʰɔː/ យប់ដំបូង

ever *adv* /nəː/ តែ
adv where(ever), how(ever), who(ever), what(ever) /bɛːbɛː/ គ្រប់គ្រង

everlasting *adj* forever /oːtaːtʰɔːpreː/ អម្រឹត

every *adj* /pwoː/ គ្រប់

every city *phr* /pwoːtəːviː/ គ្រប់ទីកន្លែង

every country *phr* /pwoːtʰjeːpwoːkɛː/ គ្រប់ប្រទេស

every group *phr* /pwoːtəːmuː/ គ្រប់ក្រុម

every month *phr* /pwoːlɛːlɛː/ គ្រប់ខែ

every night *phr* /pwoːnɛːtʰeː/ គ្រប់យប់

every page *phr* /pwoːtəːbaː/ គ្រប់ទំព័រ

every time *phr*

/pwo˩pʰu˩pʰu˩/ ឯងយួចិយុកដកយុក

every year *phr*

/pwo˩na˩na˩/ ឯងយួចនមនម

every day *phr*

/pwo˩tʰe˩pwo˩tʰe˩/ ឯងយួចខ្លួនឯងយួចមន្តិ *der.*
ឯងយួចខ្លួន

everybody *n* /pwo˩tə˩pɾe˩/

ឯងយួចគ្រូនព្យមន្តិ *der.*
ឯងយួចនព្យមន្តិ

everyday *adj* ordinary,

everyday usage
/mɔ˩tʰe˩mɔ˩li˩/ ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌

everyone *n* /pwo˩tə˩pɾe˩/

ឯងយួចគ្រូនព្យមន្តិ *der.*
ឯងយួចនព្យមន្តិ;
ឯងយួចឯងឯងយួចនព្យមន្តិ

everything *n* /tɛ˩pwo˩tə˩tʰɔ˩/

គ្រូនឯងយួចគ្រូនព្យមន្តិ *der.*
ឯងយួចគ្រូនព្យមន្តិ: គ្រូនព្យមន្តិធម៌ធម៌

everywhere *n* /pwo˩tə˩pʰo˩/

ឯងយួចគ្រូនព្យមន្តិ

evil *n* /tɛ˩mu˩mjɑ˩ri˩tʰɔ˩/

គ្រូនឯងយួចនព្យមន្តិ *der.*
គ្រូនឯងយួចនព្យមន្តិ

adj /ha˩ri˩tʰɔ˩/

មន្តិព្យមន្តិ *der.*
និមន្តិព្យមន្តិ;
ឯងយួចនព្យមន្តិ

adj /ka˩pljɑ˩/ ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌

evil person *n*

/ka˩lja˩ri˩tʰɔ˩/ ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌ *der.*
ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌

evil spirit *n* /kʰi˩tne˩kʰi˩tne˩/

ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌ *der.* ធម៌ធម៌;
ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌;
ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌ធម៌

exactly *adv* correct

/tə˩to˩tə˩tɛ˩/ គ្រូនគ្រូនគ្រូនគ្រូន

adj /to˩de˩/ គ្រូនគ្រូន

exam *n* a test /li˩tʰu˩dʒe˩/

ល្បឿនឯង

examine *v* to edit or check,

test /tʰu˩dʒe˩/ ឯងយួច

v to examine with questions

/sʰu˩dʒɑ˩dʒe˩mjɑ˩/ គ្រូនគ្រូនធម៌ធម៌

example *n* /bjɑ˩tɔ˩/ ធម៌ធម៌ធម៌

n for example /a˩tɔ˩/ ធម៌ធម៌

excessive *adj* to go past what is

necessary /ta˩lwo˩ta˩lje˩/ គ្រូនល្បឿនគ្រូនល្បឿន *der.*
គ្រូនល្បឿន

adj too much of something /sʰu˩tɔ˩/ គ្រូនល្បឿន

exchange *v* to change with

something new in it's place /tʰu˩-ljɑ˩- ta˩-ple˩-ʃe˩/ ឯងយួច គ្រូនធម៌ធម៌ធម៌ *der.*
ឯងយួចគ្រូន

v /tʰu˩-klɑ˩/ ឯងយួច

v /ta˩-ljɑ˩/ គ្រូនល្បឿន

excited adj /sɛˈkrɪw-ɪ-ɬɔː/

ឆ្លើងរាយមុខឆ្លើងល្ងមុខ *der.*
ឆ្លើងរាយមុខ: ឆ្លើងល្ងមុខក្នុង

excrete v to defecate /i-/ ខ្ល

excuse v to bear, endure
/kʰjaˈtʃɛˈɬɔː/ ទាញឆ្លើងខ្ល

exemplify v /kʰjaˈtʃɛˈɬɔː/ ទាញឆ្លើងឆ្លើង

exert v /dʒɛˈtʃɛˈɬɔː/ លើកដៃឆ្លើងលើកដៃ *der.*
លើកដៃឆ្លើង

v /pʰjɛˈtʰɛ-ɬɛˈɬɔː/ លើកដៃឆ្លើងឆ្លើង
v pull on your strength

/tʰɔːˈtʰɛ-tʰɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

exhale v to breathe out /sɛˈtʰɛ-/ ឆ្លើងឆ្លើង

exhausted adj no more strength

/hɛˈɬɛ- ɬɔːkjaˈ/ ឆ្លើងឆ្លើង
ឆ្លើងឆ្លើង

adj faint /la-djaˈla-rɪ-/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង *der.*
ឆ្លើងឆ្លើង

exhibit v to show /dʒa-ɬɪ-ɬɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

exist v to be, live /o-/ ឆ្លើង

existence n soul /sɛˈtʰwɔːˈtʃɛˈɬɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

n /tʃɛˈtʰwɔːˈtʃɛˈɬɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

exit v /tʰɛ-/ ឆ្លើង

exit and follow phr

/tʰɛ-ɬkrwɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

exit and return back phr

/tʰɛ-ɬkɔː/ ឆ្លើងឆ្លើង

exit and run phr also flee

/tʰɛ-ɬkljaˈ/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

exit, run and go phr

/tʰɛ-ɬkljaˈtʃɪwɔː/

ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

exited v /tʰɛ-ɬkjaˈtʃɔː/

ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

expand v yeast /ta-ɬpʰoː/ ឆ្លើងឆ្លើង
der. ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

expect v to hope for /mjaˈtʃɪwɔː/ ឆ្លើងឆ្លើង
der. ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

expectation n hope

/tʃɛˈmjaˈtʃɪwɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

expenses n /tʃɛˈɬɔːˈtʃɛˈɬkjaˈ/

ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

expensive adj valuable

/ɲuːˈduːˈpɪːˈduː/

ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង *der.*
ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

experience v to endure or experience something unpleasant

/kʰjaˈtʃɛˈɬɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

v /ʃɪˈtʃɛˈɬɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង *der.*
ឆ្លើងឆ្លើង

v to see and know

/mjaˈtʃɛˈtʃɛˈɬɔː/ ឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើងឆ្លើង

experienced v to have seen and met with before

/mjaʔtʰje-ʃiʔto-ɿ hjaʔbe-ɿnoʔ/
ឯកសារប្រាកដ ឬប្រាកដនឹង

experiment v to try something to see if it works /me-ɿmjaʔ/
ឃ្លាតឃ្លាត *der.* ពិសោធន៍

expert n a person with knowledge or ability in an area /ka-ɿja-ɿtʃja-ɿka-ɿja-ɿde-ɿ/
អ្នកជំនាញ ឬអ្នកជំនាញខ្ពស់

explain v /heʔsʰo-ɿ/ ប្រាប់ *der.* ប្រាប់បញ្ជាក់; ប្រាប់បញ្ជាក់; ប្រាប់បញ្ជាក់

v to talk or tell i.e. a story /djaʔ/ រាយការណ៍ *der.* រាយការណ៍ប្រាប់បញ្ជាក់

explain carefully v /heʔsʰo-ɿ ta-ɿte-ɿ/ ប្រាប់បញ្ជាក់ ឱ្យបានច្បាស់

explanation n /te-ɿheʔsʰo-ɿdo-ɿja-ɿ/
ការប្រាប់បញ្ជាក់ *der.* ការប្រាប់បញ្ជាក់; ការប្រាប់បញ្ជាក់ប្រាប់បញ្ជាក់

explode v to explode prematurely /woʔʃi-ɿ/ បែកបាក់
v blow up /me-ɿpɔ-ɿ/
ឃ្លាតឃ្លាត *der.* ឃ្លាតឃ្លាត

exploit v /e-ɿtu-ɿto-ɿkɛ-ɿ/
ផ្តល់ប្រយោជន៍

expose v to reveal /me-ɿtʰe-ɿlu-ɿ-ɿ/
der. ពិភាក្សាផ្តល់ប្រយោជន៍

extend v /-tʰu-ɿtʰja-ɿ/ បន្ត
external n outside /a-ɿklo-ɿa-ɿdo-ɿ/
ខាងក្រៅ

extinguish v to put out a fire /me-ɿpi-ɿ/
បាញ់បាញ់

extort v /pɔ-ɿtʰe-ɿje-ɿple-ɿ ni-ɿ u-ɿru-ɿu-ɿtʰe-ɿ/
បាញ់បាញ់បាញ់បាញ់ ឬបាញ់បាញ់បាញ់បាញ់

extra adj /o-ɿlo-ɿto-ɿklo-ɿ/
លើសលើ *der.* លើសលើ

adv leftovers/what they had to spare

/kja-ɿsʰo-ɿkja-ɿsʰe-ɿ/
អំពើលើសលើ

n /te-ɿo-ɿlo-ɿto-ɿklo-ɿ/
ការប្រាប់បញ្ជាក់លើសលើ

eye n /me-ɿʃe-ɿplo-ɿ/ ភ្នែក

open your eyes phr

/mjaʔka-ɿlo-ɿtʰe-ɿ/
បើកភ្នែក

phr for checking your eyes /pa-ɿa-ɿ/ ត្រួតពិនិត្យ

eye pain phr /me-ɿʃe-ɿsʰe-ɿ/
ភ្នែកចាប់ *der.* ភ្នែកចាប់

eyebrow n /ma-ɿku-ɿ-ɿʃu-ɿ/
ភ្នែកភ្នែក

eyelid n /me-ɿʃe-ɿpʰa-ɿ/ ភ្នែកភ្នែក

eyetooth n canine tooth, fang /kʰu-ɿkʰje-ɿtʰwi-ɿ/
ទង្គិច

F f

face *n* /mɛ-lsɛ-/ ម៉ែត្រង្គៃ
face-down *adv* to bow with your face directed at the ground /ŋɔ-lta-klwi-/ ចម្រើកន្ទរល្អបែង
adv to be upside down /s^ha-lta-klwi-ta-/ កនកន្ទរល្អបែងកម្ម
adv to lie or sleep face-down /o-mje-l ta-klɔ-/ ច្រណែន កន្ទរល្អកម្ម
facecloth *n* a small towel /ka-l^ho-lp^hu-l/ រាង្សប្រដាប់
facing *v* standing opposite to /to-dɛ-lɔ-wɔ-l/ គេងខ្លួននិហល
fade *v* /ɔɣɛ-lka-lja-l/ និម្មិតនាមល្អប្រយោជន៍
fail *v* /la-dʒu-l/ ល្មមនិម្មិត *der.* ល្មមនិម្មិតល្មមនាម
faint *v* /la-dja-l-la-lru-l/ ល្មមខ្ពស់ល្មមព្យាបាទ *der.* ល្មមខ្ពស់
fair *n* colloquial expression regarding a day without many clouds /sje-lp^hu-lkrja-l i-lvi-l mɔ-lk^hu-l/ កហម្លឺតិចព្យាបាទ ខ្លះម្យង ម្យងម្យង
fairy *n* /k^ha-lnja-lmo-l/ មនុស្សមាត់

faith *n* /tɛ-lzu-lɛ-lja-lɛ-l/ គម្មន្ត្រប្រមុខម្មន្ត្រប្រមុខ *der.* គម្មន្ត្រប្រមុខ; គម្មន្ត្រប្រមុខគម្មន្ត្រប្រមុខ; គម្មន្ត្រប្រមុខ
faithful *adj* lit. straight heart /sɛ-lpɔ-lɔ-wɔ-l/ ច្រណែនល្អ
falcon *n* /la-dilkwil-/ ល្មមខ្ពស់ប្រមុខ
fall *v* stumble or fall /la-lk^hu-l-la-lɔ-l/ ល្មមទន់ល្មមល្មម *der.* ល្មមទន់កម្ម
v /la-lta-l/ ល្មមកម្ម
fall dead *phr* /ta-lsje-l/ គម្មន្ត្រប្រមុខ
fall down *phr* when hail comes down /ɔɣje-lta-l/ និម្មិតកម្ម
phr hair, leaves /ta-lkro-l/ គម្មន្ត្រព្យាបាទ
fall out *phr* fall out of (i.e. your purse) /la-lta-lpla-l/ ល្មមកម្មនាមល្មម
phr /ta-l^hɛ-l/ គម្មន្ត្រប្រមុខ
fall off *phr* peeling off /ta-lklja-l/ គម្មន្ត្រព្យាបាទ
phr i.e. wheel falls off /ta-l^hɛ-l/ គម្មន្ត្រប្រមុខ
fallen *adj* /k^hu-lkja-l/ ទន់កហម្លឺ

fearful *adj* afraid /sɛːiːlɨeː/ ផ្អែមខ្លាច

adj /ta-rɯː˥˥/ គន្ធព្យាបា

feast *v* /ta-kruː˥˥ta-kreː˥˥/ គន្ធព្យាបា គន្ធព្យាបា គន្ធព្យាបា គន្ធព្យាបា *der.*

n big celebration /pweːlduː/ ប្រពៃណី

feather *n* bird feather /tʰuːsʰuː/ ជ័រ គន្ធព្យាបា *der.* សហគ្រាស

chicken *n* hen /ʃjeː/ សហគ្រាស **n** chicken meat /ʃjeːtzeː/ សហគ្រាស

fee *n* expense /keː/ តម្លៃ *der.* ទំនិញ

feeble *adj* /kruː/ ពូកែ

feed *n* to feed, take care of, raise /buː˥˥eːbuː˥˥/ ធានា ធានា ធានា *der.* ធានា ធានា

v to give to eat /djeːeːdjeːoː/ ធានា ធានា *der.* ធានា

feel *v* to feel with your fingers /kraː/ ព្រម **v** there is no word for "feel" but most feeling words begin with ផ្អែម /sɛːl-/ ផ្អែម-

fellowship *n* /tɛːboːʃwoːkʰeːkʰoː/ ធានា ធានា *der.* ធានា ធានា **v** make friends /boːʃwoːkʰeːkʰoː/ ធានា

female *n* /preːlmoː/ ភេទស្រី

fence *v* close off with a fence /iːraːtaːvaːbit/ ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធ *der.* ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធ

n fence /ta-reː/ គន្ធព្យាបា *der.* គន្ធព្យាបា គន្ធព្យាបា

fertile *n* good soil /heːtzeːriːtzeːrjaːkʰuː/ ធានា ធានា ធានា

festival *v* celebrate /iːluː/ ប្រពៃណី **n** celebration /pweː/ ប្រពៃណី *der.* ប្រពៃណី

fever *n* when the body temperature is hot /neːtkuː/ ក្តៅ ក្តៅ

n hotness /tɛːtkuː/ ក្តៅ

few *adj* not many people /paːtiːpreː/ តិច តិច *der.* តិច

adj /taːkiː/ តិច

field *n* /ljaː/ វាល *der.* វាល

n /neːlɑːkʰuː/ វាល វាល *der.* វាល វាល វាល

n i.e. grain field /preːlleː/ វាល វាល *der.* វាល វាល

n /ta-reːtaːraː/ គន្ធព្យាបា

field of crops *n* field of rice, corn, etc. for earning one's living /t^hje-tə-lja-tɾə-/ ជំរក់ដីក្រៅមហានព្រម

fifteen *num* /ʃje-tɳa-/ គមាមិដប់ប្រាំ

fifty *num* /ɳa-tʃje-/ ខ្ទមគមាមិ

fig *n* /ka-dwitʃe-/ ពន្លឺឯងពន្លឺ
der. ពន្លឺឯងពន្លឺ

n /ma-tə-tʃe-/ ធនធានពន្លឺ

fig tree *n* /ka-dwitʃmɑ-/ ពន្លឺឯងធនធាន

fight *v* /s^ha-tɛ-/ កមកប្រយុទ្ធ *der.* កមកប្រយុទ្ធកមកប្រយុទ្ធ

v ប្រយុទ្ធកមកប្រយុទ្ធ /vɯ-/ ប្រយុទ្ធ

fill *v* --full /ʃə-tə-/ ប្រព្រឹត្តិ

v fill full of liquid /zɯ-tə-/ ប្រព្រឹត្តិពន្លឺ *der.* ប្រព្រឹត្តិពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

v when smoke fills up an area /k^hɯ-tə-tə-/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

v to fill /dja-tə-tə-/ ប្រព្រឹត្តិពន្លឺពន្លឺ

filthy *adj* /ri-dzja-t/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

final *n* end of /ta-dw-/ គមាមិ
adv the final, last /də-tə- k^hje-tə-/ ឧប មហានព្រម

finally *adv* /də-tə-k^hje-tə-dw-/ ឧបមហានព្រម

find *v* to see, to have found something /mja-t^hje-/ ឃើញពន្លឺ

v to look or search for /mja-tɳə-/ ឃើញពន្លឺ

finger *n* /ka-tə-/ ពន្លឺ
index finger *n* pointing

finger /ka-tə-zɳə-/ ពន្លឺពន្លឺ

middle finger *n*

/ka-tə-kla-tə-/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

ring finger *n*

/ka-tə-ta-tə-/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ *der.* ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

pinky finger *n* little

finger /ka-tə-p^hu-t^hɛ-/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

ingernail *n* /ka-tə-mɯ-tə-/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

ingertip *n* /ka-tə-k^hje-/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

finger *n* /ka-tə-/ ពន្លឺពន្លឺ

finish *v* bring to an end

/mɛ-tə-dw-tkja-/ ឃើញពន្លឺពន្លឺ

v to complete fully

/mɛ-tə-plw-t^hɯ-tə-/ ឃើញពន្លឺពន្លឺពន្លឺ *der.* ឃើញពន្លឺពន្លឺ

finished *adj* /t^hɯ-tə-tə-/ ឃើញពន្លឺ *der.* ឃើញពន្លឺ

not yet finished *phr*

/t^hɯ-tə-tə-tə-/ ឃើញពន្លឺពន្លឺ

all gone *phr* /a-tə-tə-/ ពន្លឺពន្លឺពន្លឺ

fire *n* /mi-/ ពន្លឺ

firelight *n* /mi-lii-/ ພຽງຄູ່

fireplace *n* /kəp^hɛ-lpɔːl/
ກະຕິຕິເຊ່ອຍອ *der.* ອຍອ

firewood *n* trees, branches
/kruː-/ ກຸງຄື

firm *adv* /kɪːf-maː-/ ກຽງຍຸ້ງມອ
der. ອຸກລຽງຍຸ້ງມອ;
ອຸກລຽງຍຸ້ງມອ;
ອຸກລຽງຍຸ້ງມອ; ອຸກລຽງຍຸ້ງມອ
adj /s^hɔːkɑː-dɪː-/
ຄູ່ກຽງຂຽງ

v to cause to be firm
/meːkɪːf-maː-/
ມຸ່ງຍຸ້ງກຽງຍຸ້ງມອ

first *adj* /kaː-luːtɪː/ ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ
der. ກຽງຍຸ້ງ; ຍຸ້ງ

adj /rɛːtɪː/ ດຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ *der.*
ດຽງຍຸ້ງ: ອຸກລຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ

adv /kɪːf-maː-/ ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ

firstborn *n* /p^huːtɪːhɔːtɪː-/
ຕິເຊ່ອຍອອຍອ

fish *n* /tɛːp^huː/ ກຽງຍຸ້ງຕິເຊ່ອຍ *der.*
ກຽງຍຸ້ງ: ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

fish scales *n* /tɛːtɪːbaː/
ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ

fish paste *n* /tɛːtɪːsɔː/
ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

fish sauce *n* /tɛːtɪːsɔː/
t^hjeːtɪːsɔː/ ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ
ປັດຍຸ້ງຍຸ້ງ

fisherman *n*
/prɛːf-maː-tɛːtɪːp^huː/
ອຍອຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຕິເຊ່ອຍ

fits *v* /tʰjɑː-taː-plɪːsɛː/
ປັດຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

five *num* /sɛːtɪːnɑː/ ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ *der.*
ຍຸ້ງຍຸ້ງ

five days from now *phr*
/s^hoːtɑː-kɪːtɪː/
ອຸກລຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ

five hundred *num* /nɑː-tɪːzɛː/
ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

five thousand *num* /nɑː-tɪːrɪː/
ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

fix *v* to restore, to make good
again /meː-tɪːrɪːkɑː/
ມຸ່ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ *der.*

ມຸ່ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ
ມຸ່ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flag *n* /beː-flɑː/ ມຸ່ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flame *v* /kɔː-tɪːtɪːhɔː/
ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ *der.* ມຸ່ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flare up *v* with fire /kɔː-tɪːtɪːhɔː/
ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ *der.* ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ;
ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flat *adj* /tɑː-tɪːbeː/ ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ
adj equal /rɑː-dɪːtɪː/ ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flatter *v* to praise
/heː-tɪːbeː-tɪːhɔː-sɛː/ ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flavor *n* /ɑː-tɪːsɔː-tɪːrɔː/ ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flea *n* /tɑː-kɪːlɑː/ ກຽງຍຸ້ງຍຸ້ງ

flee *v* run away /t^heː-kɪːlɔː/
ປັດຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

folktale n /ŋoːlɛːdjaː/ ធម្មនិទាន

follow v /krwoː/ តាវបន្ត *der.*
តាវបន្តនិហលៈ
តាវបន្តនិហលៈព្រមៈ
តាវបន្តធម្មនិទាន

follow along phr
/krwoːdʒuːˈrwoː/ តាវបន្តនិហលៈព្រម

follow back phr /krwoːkaː/ តាវបន្តត្រឡប់

follow and enter in phr
/krwoːnuːˈt/ តាវបន្តចូលមក

follow and go as a crowd phr /krwoːdʒuːˈpluː/ តាវបន្តនិហលៈទល្លង្គិ
/krwoːdʒuːˈpʰeː/ តាវបន្តនិហលៈពិទ្ធិ *der.*
តាវបន្តទល្លង្គិតាវបន្តពិទ្ធិ

follow and go see phr
/krwoːdʒuːˈmjaː/ តាវបន្តនិហលៈឃើញ

follow and go wrong phr
/krwoːdʒuːˈsɯː/ តាវបន្តនិហលៈច្រឡំ *der.*
តាវបន្តច្រឡំ

follow and listen phr
/krwoːniːˈlɛː/ តាវបន្តឮសូរ

follow out phr /krwoːtʰeː/ តាវបន្តចេញ

follow and say phr
/krwoːtʰeː/ តាវបន្តនិយាយ

follow and go up phr
/krwoːtʰjaː/ តាវបន្តឡើង

follow and chase and catch phr /krwoːlɯːˈpɯː/ តាវបន្តល្មមឃាត់

follow and come phr
/krwoːtʰjaː/ តាវបន្តមក

fond of phr /huː/ ចង់

fontanel n soft spot on a baby's head /kʰuːˈfwiːkʰuː/ ទង្គិកសំខន់

food n food and drink /sʰeːˈeːsʰeːˈoː/ គន្លឹមគន្លឹម *der.*
គន្លឹម

n /leːˈleːˈoː/ ល្មមគន្លឹមល្មមគន្លឹម *der.* គន្លឹមគន្លឹម

foolish adj /uːˈlɔːjaː/ ធម្មនិទាន

adj foolish, without meaning or truth /boːˈbjeː/ អត្ថិយសម្បជញ្ញ

n a foolish person /kaːˈjaːˈboːˈbjeː/ អន្តហន្តអត្ថិយសម្បជញ្ញ

foolishly adv to do something without meaning, joking

/meːˈboːˈmeːˈbjeː/ ធម្មនិទានអត្ថិយសម្បជញ្ញ

foot n /kʰaːˈdɯː/ ទង្គិក *der.* ទង្គិកសម្បជញ្ញ; ទង្គិកល្មម

at the foot of phr /kʰaːˈjoː/ ទង្គិក

footprint n /kʰaːˈdɯːˈkʰaːˈleː/ ទង្គិកសម្បជញ្ញ ទង្គិកល្មម

footstool *n* /kʰa-dɯə² lɛ²ziː/ ទន្លេឧបសគ្គ ល្អម្តង្ក្រម្កា
for *prep* on behalf of /-neː/ -ន្តី
prep /peː/ ឲ្យ
forbid *v* to obstruct /mɛː-ta-tɯəː/ ឃាត់ឃាត់
force *v* control /peː-le-peːloː/ ដាច់ដាច់
v /noːdʒjeː-noːdʒɯəː/ ទន្លេនិយមន័យនិយម
forefathers *n* lit. parents-grandparents /mɯə²pʰɛː+pʰjeː+pʰɯəː/ ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់ *der.* ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់ ឧបន្តីន្តី គន្លឹម
forehead *n* /maː-tʰɛː/ ឃាត់ឃាត់
foreign countries *phr* lit. other nations outside /tʰjeː-rɯə²-kɛː²klɔː/ ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់
foreign nation *phr* lit. other nation /mjeː-dʒɔː-rɯə²/ ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់
foreigner *n* /tʰjeː-rɯə²-kɛː²klɔː+pʰuː/ ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់ *der.* ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់; ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់; ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់
foresight *n* /tɛː-sɛː²neː-neː/ ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់
forest *n* jungle /miː-kleː/ ឃាត់ឃាត់
n /taː-noː-taː-hoː/ គន្លឹមគន្លឹម

foretell *v* to say beforehand /heː-loː-neː/ ឃាត់ឃាត់
foretelling *n* /tɛː-heː-loː-neː/ ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់
forever *adv* /taː-dʒɯəː²preː/ គន្លឹមគន្លឹមគន្លឹម *der.* គន្លឹមគន្លឹមគន្លឹមគន្លឹម
n all generations /laː-tʰuː-laː-pluː/ ល្អម្តង្ក្រម្កា
forget *v* /sʰoː-taː-paː/ គន្លឹមគន្លឹម
forgive *v* to let sin go /plwoː-kjaː tɛː-sɯəː/ គន្លឹមគន្លឹម គន្លឹមគន្លឹម
forgiveness *n* /tɛː-plwoː-kjaː tɛː-sɯəː/ គន្លឹមគន្លឹមគន្លឹមគន្លឹម
fork *n* the area within the fork of the road /kɛː²klɔː²/ គន្លឹមគន្លឹម
forty *num* /lwiː²fjeː/ ល្អម្តង្ក្រម្កា
forward *adv* /dɔː²neː/ ឃាត់ឃាត់
adv /paː-hjaː/ ឃាត់ឃាត់ *der.* ឃាត់ឃាត់
foul *adj* bad smell or odor, putrid /nuː²-sɛː²noː²-mjaː²/ គន្លឹមគន្លឹមគន្លឹមគន្លឹម
foundation *n* /kʰa-dɯə²-kʰaː²fjeː/ ទន្លេឧបសគ្គទន្លេឧបសគ្គ
n house foundation /hiː-kjaː-rhjaː/ ឃាត់ឃាត់ឃាត់ឃាត់

four num /sɛˈlwiː/ ទ្រង់ល្ងបមុខ
der. ល្ងបមុខ

four days from now phr
/sʰoːniː/ គន្ធនា

fourteen num /ʃjeˈlwiː/
គហនីល្ងបមុខ

fourth n /lwiːluːlɔː/
ល្ងបមុខល្ងនិល្ង der.
ល្ងបមុខនព្វមន្តិកម្មនព្វមន្តិ
n a quarter, one fourth

/lwiːlpwiːtəlpwiː/
ល្ងបមុខដប់នគមដប់ន

fowl n /tʰuːʃjeː/ ជន្តិកហន្តិ

fox n lit. wild dog /tʰwiːmiː/
ជបន្តមមុខ

fracture n broken bone /krwiː
laːkɛː/ រាព្របន ល្ងន្តរាមុខ

fragile adj easily broken
/pjeːtzuː/ ធានីនន្តិ

fragrance n good smelling
thing

/tɛːnɯːˈlmuːˈnɯːˈsʰuː/
គមុន្តិគមុន្តិម្មដន្តិគមុន្តិ

fragrant adj /nɯːˈlmuːˈviː/
នមុន្តិម្មដន្តិ der.
នមុន្តិម្មដន្តិគមុន្តិ

frail adj breaks easily
/laːkɛːtzuː/ ល្ងន្តរាមុខនន្តិ

frame v to frame up
/dʒjaːriːˈdʒjaːˈpliː/
និហន្តព្រននិហន្តនល្ង

freckle n /maːˈkraː/ មនរាព្រន

free adj not under rule
/oːpaːˈlaː/ ជន្តនល្ង der.
នន្តនល្ង

adj not occupied /oːkoː/
ជន្តន der. ជន្តននន្ត

free person n
/prɛːˈpaːˈlaːˈpʰuː/
នព្វមន្តនន្តនល្ងនិគ der.
នន្តនល្ងនិគ

freedom n /tɛːˈpaːˈlaː/
គមុន្តនន្តនល្ង der. គន្តិគន្តិល្ង

freely adv clear /lɑːˈlɑːˈliːˈliː/
ល្ងមន្តល្ងមន្តនល្ង

freezing adj very cold
/taːˈkluːˈtaːˈpiː/
គន្តិគន្តិគន្តនមុខ der.
គន្តិគន្តិនព្វមហន្តិ

frequently adv often /taːˈmoː/
គន្តិមន្ត der. គន្តិមន្តគន្តិមន្ត

fresh adj រុមុន្តិ
adj lush, green

/ʃiːʃuːˈkaːˈzwiː/
ទ្រនន្តហន្តនហន្ត

Friday n /mɑːˈfrɑːˈneː/
មមុន្តិមុន្តនន្តិ

fried adj /iːˈfrɔː/ ខន្តបមុខ

friend n /kʰoːˈboːˈʃwoː/
នន្តនន្តនហន der. នន្ត;
នន្តនហន; នន្តមមុខ

v to be friendly with
/boːˈʃjoːˈkʰɛːˈkʰoː/
គន្តិទ្រហននន្ត der.
គន្តិទ្រហនគន្តិល្ង

good friend *phr*

/k^ho¹ba¹ʃwo¹mo¹/
 មន្ត្រីមិត្តភាពមហុន *der.*
 មិត្តភាព

friendship *n*

/tɛ¹ba¹ʃwo¹k^hɛ¹k^ho¹/
 ភ័យមិត្តភាពមិត្តភាព

frighten *v* cause to be afraid

/mɛ¹ʃɛ¹i¹ʃe¹/ ឃាត់មិត្តភាព

frightened *v* scared, afraid

/ʃɛ¹i¹s^he¹/ មន្ត្រីភ័យ

frigid *adj* very cold, freezing

/ta¹klu¹ja¹pi¹/
 ភ័យព្រៃភ្នំភ្នំភ្នំ

frog *n* /di¹/ ខ្លា *der.* ខ្លាភ័យ

front *prep* /də¹ne¹/ ខាងមុខ

fruit *n* /ʃwa¹ʃɛ¹/ ផ្លែឈើ *der.*

ផ្លែឈើដុះ
n crop, harvest, fruit
 /tɛ¹ʃɛ¹tɛ¹p^ho¹/
 ភ័យមិត្តភាពមិត្តភាព *der.*

មិត្តភាពមិត្តភាព: មិត្តភាព: មិត្តភាព

fry *v* /i¹p^ho¹kra¹/ ខ្លាត្រី

fuel *n* /ʃu¹/ ម៉ឺន

full *adj* to be full from eating

/e¹ka¹o¹ba¹/ មិត្តភាពមិត្តភាព *der.*
 មិត្តភាព: មិត្តភាព: មិត្តភាព: មិត្តភាព

adj quantity unchanged

/kre¹/ ភ័យ

adj full /ba¹/ មិត្តភាព *der.*

មិត្តភាព

fun *adj* very happy /a¹mo¹

ja¹dʒa¹/ មិត្តភាព មិត្តភាព

funny *adj* that which makes

you want to laugh

/le¹ʃɛ¹ne¹/ មិត្តភាពមិត្តភាព

fur *n* /s^hu¹/ ភ័យ

further *conj* not finished,

moreover /t^hu¹to¹/

បំបែក

future *n* /no¹pa¹/ មិត្តភាព

future marker /pa¹/ មិត្តភាព

G g

gale *n* a strong wind
 /kɛ˧lɑ˧-sɛ˧˧ŋwo˧-/
 ភ័យមីល្លូតូតូមកហូរ

gall bladder *n* /sɯ˧˧-tʰjɛ˧-kɑ˧-/
 ថ្មហឫទ័យ

gamble *n* a lucky thing
 /tɛ˧-bja˧-ɓwi˧-/ គម្រៃល្អ
v to bet /bja˧-tɛ˧-/ លេងល្អ *der.*
 លេង

game *n* see play
 /tɛ˧-lɑ˧-vi˧-lɑ˧-ɓɑ˧-/
 គម្រៃល្អ

garbage *n* refuse i.e. the various things left in a clump after a storm
 /ta˧-sɯ˧˧-tʰɑ˧-/ គំរូមីល្លូតូតូ
n trash /ɑ˧-rwi˧-tɑ˧-rwo˧-/
 ទ្រព្យបាត់បង់

garden *n* /prɛ˧-/ ទ្រព្យដី *der.*
 ទ្រព្យដី

gardener *n* /prɛ˧-lo˧-ppɑ˧-
 mja˧-tʰwe˧- ta˧-rɛ˧-/
 ទ្រព្យដីម្នាក់ មនុស្សដាំដុះ
 កន្សែង

garlic *n* /pʰo˧-tʰo˧-ɓu˧-/ ក្រូចម្លាត

gasoline *n* /na˧-mi˧-ɓu˧-/
 ទាសូលីន *der.* ម៉ូតូ

gastritis *n* stomach sickness
 /pʰɯ˧-tɛ˧-ɓwi˧-/
 រីមួយ

gate *n* small door /ka˧-da˧-tʰu˧-/
 ទ្រព្យដី

n gate /lɑ˧-kɑ˧-da˧-du˧-/
 ល្អ

gather *v* to harvest /i˧-bɑ˧-ɓlɑ˧-/
 ខ្នាតម្រុះ *der.* ម្រុះ
v gather firewood /i˧-tʰe˧-kɑ˧-/
 ខ្នាតម្រុះ
v /i˧-tʰɑ˧-ɓlɑ˧-/ ខ្នាតម្រុះ
der. ខ្នាតម្រុះ
v gather /pʰja˧-/ ក្រុម
v gathered together
 /o˧-ɓlɑ˧-dzɯ˧-/ ម្រុះម្រុះ

gaur *n* wild ox ម្រុះ

gave *v* /dʒɛ˧-kja˧-/ ឧបត្ថម្ភ

gazelle *n* /ta˧-kʰjɛ˧-/ កន្សែង

gecko *n* /zɯ˧˧-hi˧-/ ល្អ *der.*
 ល្អ

gem *n* a costly stone
 /lɑ˧-ŋu˧-du˧-pri˧-du˧-/
 ល្អមួយ *der.*
 ល្អមួយ

genealogy *n* lit. the counting of relatives
 /tɛ˧-dʒɑ˧-kli˧-wi˧-dʒɑ˧-lja˧-/
 គម្រៃមួយ

general *n* lit. leader of soldiers /kljɛ˧-tʰu˧-klo˧-/
 ក្រុមមួយ *der.*
 ក្រុមមួយ

generation n /t^hu-k^hɛ/ ជំនំទំនំ

generous adj /djeɹzu-djeɹzjeɹ/
ខហម៍ឆ្នំខហម៍ឆ្នំ

gentle adj /sɛɹdo-sɛɹŋa-/
ឆ្នំខឆ្នំខឆ្នំ

geography n /he-k^hu-ŋɛɹk^hu-/
យុម៍ទំនំនុម៍ទំនំ

Germany n /dʒa-lma-ni-/
និយុម៍ឆ្នំ

gesture v to wave with your
hands /vɹɹɹvjaɹ/ ចយុម៍ចយុម៍

get v to receive something
/niɹbɛɹ/ នុម៍ខនុម៍ *der.* នុម៍ខ

get down phr to
disembark /ka-tɹɹɹ/
ពនុម៍ *der.* ពនុម៍

get along phr when people
get along together,
harmonious (including
music) /rɛɹ/ ពុម៍

get drunk phr
/ɛ-lmɹ-lɔɹprjaɹ/
ទំនុម៍ទំនុម៍ *der.*
ទំនុម៍ទំនុម៍

get better phr see recover
/tɛɹɹwɹɹɹ-s^hɛɹ
o-lmɛɹkjaɹ/
គយុម៍គយុម៍
គយុម៍គយុម៍

get off phr get down,
disembark /ka-tɹɹɹ/
ពនុម៍

get on phr /ka-t^hja-/
ពនុម៍

get up phr stand up, wake
up /ka-t^hɔɹ-/
ពនុម៍

get rid of phr to drive away
/vɛɹt^hɛɹ/ ចយុម៍

ghost n /lɹɹɹ-ta-prjaɹ-/
លុម៍ឆ្នំ *der.*
លុម៍ឆ្នំ

gibbon n /zɹɹɹɹ-/
ឆ្នំ

gift n /sjeɹzɹɹɹ/
n something freely given
/tɛɹ-djeɹkɹɹɹ/
គយុម៍ខហម៍

giggle v /ŋɛɹɹɹ-ŋɛɹ-sweɹ/
ឆ្នំឆ្នំឆ្នំ *der.*
ឆ្នំឆ្នំ

ginger n /ta-lɹɹɹ-/
ឆ្នំ

girl n /prɛɹ-lmɹ-p^huɹ/
ឆ្នំ *der.*
young girl /pa-lɹɹɹ-lmɹ-p^huɹ/
ឆ្នំ

girlfriend n /k^hoɹ-prɛɹ-lmɹ-/
ឆ្នំ *der.* ឆ្នំ

give v /djeɹɹ-/
ខហម៍

give back phr to return
/djeɹkɹɹɹ-/
ខហម៍

give down phr to give from
above /djeɹtɹɹɹ-/
ខហម៍

give freely phr see
donate /djeɹkɹɹɹ-/
ខហម៍

give to drink phr /djeɹ-lɔɹ-/
ខហម៍

give to eat *phr* /dje¹te-¹/
ឧហឺនីម្លី

give to go *phr* /dje¹ɔ¹u¹/
ឧហឺនីហៃ

give to know *phr* to
inform /dje¹ʃe¹ne-¹/
ឧហឺនីធន៍ធន៍

give to read *phr* /dje¹hə¹/
ឧហឺនីហុ

give to rest *phr* give an
opportunity to rest
/dje¹o-¹ku¹/ ឧហឺនីច្រកហុស

give to sit *phr* to give a seat
to /dje¹o-¹nja¹/
ឧហឺនីច្រកហន្ត *der.*
ឧហឺនីច្រកហន្ត

give to stay *phr* to allow to
stay or be with /dje¹o-¹/
ឧហឺនីច្រ

give to use *phr* /dje¹no¹te-¹/
ឧហឺនីនូនីម្លី

give each other *phr*
/dje¹lu-¹/ ឧហឺនីល្មម្នី

give birth *phr* /dje¹o-¹p^hu¹/
ឧហឺនីច្រពិធិ

glad *adj* excited /ʃe¹krɯ¹-¹ʃe¹lɔ¹/
ធន៍គរព្យធន៍ធន៍ល្មម្នី

gladden *v* /mɛ¹-¹ʃe¹krɯ¹/
ធន៍ធន៍ធន៍គរព្យធន៍

gladness *n* joy
/ʃe¹lɯ¹-¹p^hu¹/
ធន៍ធន៍ល្មម្នីហុសពិធីពិធី

glass *n* /lɔ¹ʃu¹lbu-¹/ ល្មម្នីធន៍ធន៍
adj clear, transparent

/s^he¹ka-¹li-¹/ គន្លឹកធន៍ល្មម្នី

glasses *n* for the eyes

/mɔ¹-¹du¹-¹ka¹/
ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍

gleaming *adj* /ta-¹k^he-¹tra-¹s^ho-¹/
គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍

glorify *v* to place as great and
respected /be-¹du-¹be-¹zɯ¹/
ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍

glory *n* lit. light shining

/tɛ¹-¹li-¹tɛ¹-¹ta-¹k^he-¹/
គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ *der.*
គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍

n including power

/tɛ¹-¹ta-¹rje-¹du-¹l^hu-¹/
គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ *der.*
គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍ធន៍

glove *n* /ta-¹k^hu-¹ka-¹/ គន្លឹកធន៍ធន៍
der. គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍ធន៍

glue *n* sticky /a-¹i-¹/ ធន៍ធន៍

glutton *n* a person who eats
and drinks too much /ka-¹ja-¹-¹ta-¹lwo¹ o¹-¹ta-¹lje-¹/ ធន៍ធន៍
ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍

gluttonous *adj* /e-¹ʃjo-¹o-¹prja¹/
ធន៍គហធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ *der.*
ធន៍គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍ធន៍

gluttony *n* eating too much

/tɛ¹-¹e-¹ta-¹lwo¹-¹o¹-¹ta-¹lje-¹/
គន្លឹកធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍ធន៍

gnat n /p^hɔːlɤaɪp^huː/ ពិឆ័យទិវិ
der. ពិយកម្ម

n /p^hɔːlɤiɪmiː/ ពិឆ័យគម្យ

go v /ɕwɑː/ និហល

go and kill phr

/ɕwɑːmɛːlɤjeː/
និហលមេម្តីទ្រព្យ

go and listen phr

/ɕwɑːniːɪdaː/
និហលនុយខន្ត

go argue phr

/ɕwɑːkreːɪkrjaː/
និហលព្រឹត្តិការណ៍

go ask phr /ɕwɑːs^huːɪdjaː/

និហលសុំឧបត្ថម្ភ

go ask for mercy phr

/ɕwɑːkwɪːsɤːɪzɔː/
និហលសុំឧបត្ថម្ភ

go ask to see phr

/ɕwɑːkwɪːmjaː/
និហលសុំឧបត្ថម្ភ

go back and forth phr

/ɕwɑːkɑːɕwɑːhjaː/
និហលរុញទិញ

go buy phr /ɕwɑːɪːpriː/

និហលខ្ចាត់

go down phr /kaːɪljaː/

រុញទិញ

go enter phr /ɕwɑːkaːɪnuː/

និហលចូល

go fight phr /ɕwɑːs^haː/

និហលគេ

go follow phr /ɕwɑːɪkrwɔː/
និហលតាម

go guide phr /ɕwɑːɪzɔː/
និហលនាំ

go harvest phr /ɕwɑːɪkeː/
និហលដាំ

go inside and take phr

/ɕwɑːɪnuːːp^hjeː/
និហលចូលទៅ

go plead phr go and beg

/ɕwɑːɪkwɪːɪtaːɪduː/
និហលសុំឧបត្ថម្ភ

go pray phr

/ɕwɑːɪkwɪːɪɕwɑːɪbeː/
និហលសុំឧបត្ថម្ភ

go request phr /ɕwɑːɪkwɪː/

និហលសុំឧបត្ថម្ភ

go stand phr

/ɕwɑːɪkaːɪt^hɔːɔː/
និហលឈរ

go take down phr

/ɕwɑːɪp^hjeːɪtaː/
និហលយកចុះ

go the wrong way phr go

astray /ɕwɑːɪsɤːɪkljaː/
និហលច្រឡំ

phr because of day-

dreaming /ɕwɑːɪpaː/
និហលគេមេម្តី

go too far phr to walk past

what is necessary

/k^hɛːɪtaːɪwoːɪɕwɑːɪɪjeː/
និហលច្រឡំ

go up *phr* /t^hja-/ ជលន្ត *der.*
 រន្តជលន្ត

go up and in *phr*
 /ច្បុយាវត^hja-លឃ្ម័រ/ រិហលជលន្តនុយុស្ត

go with *phr* /ច្បុយាវកឃ្ម័រ/ រិហលរាយុស្ត

go from town to town
phr /ច្បុយាវ លឃ្ម័រត្រាវិវិ/ រិហល
 ទុយុស្តកម្រងយុន្ត ជ័ន្តិកម្រងយុន្ត

go along with *phr* /ជុយាវ
 តា-ក្រុរ កឃ្ម័រ/ រិហល
 គន្ធករពុយុន្ត រាយុស្ត

go around *phr* /ជុយាវ
 តា-វាវ/ រិហល គន្ធចយុន្ត

go in a group *phr*
 /ជុយាវ ប្រលាវ/ រិហល គន្ធល្មើន្ត

go forward *phr* continue
 /ជុយាវ បា-ហ្សាវ/ រិហល គន្ធចយុន្ត

go often *phr* /ជុយាវ ជុយាវ/ រិហល រិទ្ធិ

goal *n* purpose, hope /tɛ-^hta-lzje-
 រៀតស^hយ/ គយុន្តិកន្ត្រហន្ត
 ធមលនកន្ត

n the prize or goal ahead to
 overcome or win
 /tɛ-^hme-pe^hma^hbo^h/ គយុន្តិកម្រងយុន្តនីធមលនកន្ត *der.*
 គយុន្តិកម្រងយុន្តនីធមលនកន្ត

goat *n* /pe/ ធម្មនី *der.* ធម្មន្តិ
 ធម្មនីធម្មន្ត

God *n* /ច្បុយាវ រា-រៀត/ រិទ្ធិ
 រិទ្ធិធម្មន្ត្រហន្ត

goiter *n* /kja^h-bo^h-p^ho-/ រាយុ
 ហន្តរន្តរិទ្ធិ

gold *n* /t^hɛ-/ ជន្ត

gone *v* /ច្បុយាវ កៀត/ រិហល រាយុស្ត

gong *n* large round gong or
 frog drum /klw^h-/ រាយុស្ត
 n /mɔ-/ ធម្មន្ត

gonorrhoea *n* /hi-^hma-p^hɛ-
 ត្រៀស្វិវ/ យុន្តធម្មន្តិទ្ធិ គយុន្តិកសាខា

good *n* /tɛ-^hrja/ គយុន្តិក្រហន្ត

adj /a-^hrja/ គ្រូក្រហន្ត *der.*

-ក្រហន្ត; ក្រហន្តក្រហន្តខន្តិខន្តិ

adj nice, pretty, pleasant,
 good /a-^htwɔ^h mɔ-^hrja/ គ្រូកសម្រេច ធម្មន្តក្រហន្ត *der.*
 គ្រូកសម្រេចគ្រូក្រហន្ត

adj good seed /a-^hsw^h-/ គ្រូកសាម្រូ *der.* គ្រូកសាម្រូក្រហន្ត

good deeds *phr* doing of
 good /tɛ-^hme-^hrja^htɛ-/ គយុន្តិកម្រងយុន្តក្រហន្តគយុន្តិ *der.*
 គយុន្តិកម្រងយុន្តក្រហន្ត

good place *phr* /k^ha^htɛ^h-^hrja/ គន្ធល្មើន្តក្រហន្ត

good things *phr*
 /tɛ-^htwɔ^htɛ-^hrja/ គយុន្តិកសម្រេចគយុន្តិក្រហន្ត

good luck *phr* of great
 profit

/bwi^hdu-^hta-^hrje-^ht^hu/ ធម្មនីធម្មន្តិកន្ត្រហន្តជន្ត

very good *phr* /rjaʼnja-lzoʼ/ ព្យាបាលល្អណាស់ *der.* ព្យាបាលល្អ

goods *n* merchandise /tɛ-kwɔʼtɛ-kʰaʼ/ គម្រៃព្រៃធុនគម្រៃទេ

gooseberry *n* /ta-lɛʼtɕɛ-/ គម្រៃល្អមិនមែន

gorilla *n* ape /prɛ-lmi-/ ទាប៊ុនមនុស្ស

gospel *n* joyful news /tɛ-sɛʼkrɔʼmi-la-/ គម្រៃព្រៃធុនព្រៃធុនធម្មនុញ្ញ

gossip *v* to talk about someone when they are not present /djaʼtu-lzoʼ/ ខ្លាចនិយាយ *der.* ខ្លាចនិយាយ

gouge *v* to gouge out /ka-luʼtʰe-kjaʼ/ កាត់ចេញពីក្រណាត់

gourd *n* /kraʼtɕɛ-/ ព្រៃធុនព្រៃធុន *n* ridge gourd /diʼku-kwaʼtʰu-sɛʼ/ ខ្លាចព្រៃធុនព្រៃធុន

n sponge gourd /diʼku-kwaʼtɕɛ-/ ខ្លាចព្រៃធុនព្រៃធុន

n bitter melon /diʼku-kwaʼpʰu-sɛʼ/ ខ្លាចព្រៃធុនព្រៃធុន

bitter melon *n* wild small eggplant /kʰe-ta-lmje-sɛʼ/ មន្ទីរគម្រៃល្អ

govern *v* to rule /pəʼta-riʼ/ គ្រប់គ្រង *der.* គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង

governing *n* ruling /tɛ-lpəʼta-riʼ/ គម្រៃគ្រប់គ្រង *der.* គម្រៃគ្រប់គ្រង

government *n* /kʰwiʼ/ រដ្ឋ

governor *n* the ruler of a state or country /prɛ-lpəʼtʰje-kɛʼ/ ទ្រង់គ្រប់គ្រង *der.* ទ្រង់គ្រប់គ្រង ទ្រង់គ្រប់គ្រង ទ្រង់គ្រប់គ្រង *n* /kʰwiʼ/ រដ្ឋ

grab *v* to grab or hold onto /pɔʼ/ ចាប់ *v* to grasp, to hold by putting your hands or claws around /kri-lneʼ/ ព្រៃធុនព្រៃធុន *v* to grab a handful of /dʒuʼ/ ក្រណាត់

grace *n* /bwiʼta-rjeʼ/ ល្អគ្រប់គ្រង *der.* ល្អគ្រប់គ្រង ល្អគ្រប់គ្រង *n* /tɛ-lbwiʼtɛ-ta-rjeʼ/ គម្រៃល្អគ្រប់គ្រង

grade *n* level /a-toʼta-taʼ/ គម្រៃគម្រៃ

graft *v* to join together /mɛ-liʼtɕuʼ/ ភ្ជាប់ *der.* ភ្ជាប់

grain *n* lit. english rice /bɔʼku-laʼ/ គម្រៃគម្រៃ

grain field *n* /bɔʼku-laʼ prɛ-lɛʼkʰuʼ/ គម្រៃគម្រៃ គម្រៃគម្រៃ

grandchild *n* grandchildren

/p^hu˧lɿɕe˧/ ពិទ្ធិល្អុយហ្លួង *der.*
ល្អុយហ្លួង

grandfather *n* /p^hu˧˧/ ពិយុក្ខ

grandmother *n* /p^hje˧/ ពិហ្លួង

grandparents *n* grandmother
and grandfather /p^hje˧p^hu˧˧/ ពិហ្លួងពិយុក្ខ

grape *n* /sa˧pji˧ɿɕe˧/ គន្ធនហខធូង្កៃ

grape wine *n*

/sa˧pji˧t^hje˧tɿɕa˧/ គន្ធនហខធូង្កៃធូម

grapevine *n* the whole

vine /sa˧pji˧tmɔ˧˧/ គន្ធនហខធូម

n a branch of the vine

/sa˧pji˧p^hja˧/ គន្ធនហខពិហ្លួង

grape juice *n* /sa˧pji˧t^hje˧t/ គន្ធនហខធូង្កៃ

គន្ធនហខធូង្កៃ

grape wine *n*

/sa˧pji˧t^hje˧tɿɕa˧/ គន្ធនហខធូង្កៃធូម

grapefruit *n* /ɿu˧du˧ɿɕe˧/ ធូង្កៃធូង្កៃធូង្កៃ

ធូង្កៃធូង្កៃធូង្កៃ

grasp *v* to hold by putting

hands or claws around

/kri˧ɿne˧/ ព្រាបុខ្លួង

grass *n* /mi˧ɿɕe˧/ ធូមធូមធូម *der.*

ធូមធូមធូម; ធូមធូមធូមធូមធូម

grasshopper *n* /ta˧ki˧/ គន្ធពាធូម

der. គន្ធពាធូមធូម

gratitude *n* see grace

/bwi˧ta˧rje˧/ ធូមធូមធូមធូម

grave *n* /lɿu˧˧ku˧/ ល្អុយក្ខធូម

der. ល្អុយក្ខធូម

graveyard *n* /lɿu˧˧k^hu˧/

a˧k^ha˧lɿe˧/ ល្អុយក្ខធូមធូម
ធូមធូមធូម

gray *adj* /ta˧p^he˧/ គន្ធពិទ្ធិ *der.*

គន្ធពិទ្ធិ

great *adj* /a˧du˧a˧tɿɕa˧/

ធូមធូមធូមធូម *der.* -ធូម

great-grandchild *n* /lɿe˧lɿu˧/

ល្អុយហ្លួងល្អុយហ្លួង *der.* ល្អុយហ្លួង

great-great grandchild *n* /lɿe˧lɿe˧/

ល្អុយហ្លួង

greater *adj* /du˧lɔ˧kɿɔ˧/

ធូមធូមធូមធូម *der.*

ធូមធូមធូមធូមធូម

greatness *n* /tɕe˧du˧tɕe˧t^hu˧/

គន្ធពិទ្ធិធូមធូមធូមធូម

Greece *n* /kri˧kɕe˧/ ព្រាធូមធូម

greed *n* /tɕe˧kɔ˧va˧kɔ˧pra˧ e˧

ni˧dje˧du˧ɿne˧/

គន្ធពិទ្ធិធូមធូមធូមធូមធូម ធូម

ធូមធូមធូមធូមធូមធូម *der.*

គន្ធពិទ្ធិធូមធូមធូមធូម

n /tɕe˧lɔ˧p^ha˧/ គន្ធពិទ្ធិធូមធូម

greedy *v* lit. eat big /e˧du˧/

ធូមធូម

adj greedy to get money

/lɔ˧p^ha˧e˧ ni˧tɿru˧ni˧t^he˧/

ល្អុងពិទ្ធិធូម គន្ធពាធូមធូមធូម

Greek n Greek language
/kriːŋɔː/ ກຽດເຊຍອ

n Greek person /kriːpˈhʊː/ ກຽດສົດີ

green adj /sɹuːn/ ຄຽງາ ດຽ. ຄຽງາ

green pepper n
/sɹeːhjaɪsɪsɹuːn/ ຄຽງີ່ຍຸລາຍຄຽງາ

greet v /heɪmɔːheɪrjaɪ/ ຍຸ້ມຍຸ້ງຍຸ້ງຸລາຍ

greeting n /teɪheɪmɔːheɪrjaɪ/ ຄຍຸ້ງຍຸ້ມຍຸ້ງຍຸ້ງຸລາຍ

grieve v /sɹeɪplɛɪneɪzɔː/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

grill v to cook by grilling
/iːshwɪleɪ/ ຊຽກຍຸ້ງ

grin v /neɪtɑːkroʊ/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

grind v to grind wheat
/iːshɑɪtwɪshwɪl/ ຊຽກຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

v to grind your teeth /ɑːtɑːkriːtɑːkruː/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

groan v to groan in pain
/taɪwɔː/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ
v to groan within because of a feeling of difficulty or worry /taɪwɔːtɑɪshɛɪ/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

v to sigh denoting a sadness
/sɹeɪmɪwɔːkrɪwɔːhɑɪ/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

groom n /kʰoʊlmɛɪkʰuːpˈheɪ/ ອຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ດຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ອຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ອຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

grobe v feel around for
/kluːɹɪmjaɪ/ ກຽງາຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ກຽງາຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

ground n the earth /heɪkʰuːl/ ຍຸ້ງຍຸ້ງ

groundnut n /kɔːbiːsɹuː/ ກຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ກຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

group n /plɔːmɪpˈhʊː/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

grouse n type of bird
/tʰuːtʰeɪtɑːpɑɪ/ ດຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

grow v to grow in size, to increase in development

/duːtʰjɑːtʰuːtʰjɑː/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

growl v when the stomach growls /praɪlwɔː/ ດຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ
v i.e. a lion /tɑːŋɛɪ/ ຄຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

grub n /krjɛɪ/ ກຽງາຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

grumble v /tɑɪmwɔːtɑɪleɪ/ ຄຽງີ່ຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

guard n /prɛɪloːpɑɪ/ ດຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ດຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ກຽງາຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

v /oːpɑɪloːfjaɪ/ ຄຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ດຽ. ຄຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ ຄຽງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງຍຸ້ງ

guava *n* /loʔmiːkjaʔʂeː/ ល្ងមឌ្គរាហន្ត្រៃ
guess *v* /laʔʂaːmjaʔ/ ល្ងន្ត្រៃមហន *der.* ល្ងន្ត្រៃម្បីមហន
guest *n* /ʂiːpreːʂiːmhjaː/ កន្ត្រៃព្យមីកន្ត្រៃមហន *der.* កន្ត្រៃព្យមី: ទន្ត្រៃកន្ត្រៃព្យមី
guesthouse *n* /ʂiːpreːʂiː/ កន្ត្រៃព្យមីម្ប
guestroom *n* /ʂiːpreːʂiːroː/ កន្ត្រៃព្យមីព្ន
guidance *n* instruction /teːzɯːkljaʔzɯːkloː/ កម្មន្ត្រៃរ្បម្និកល្ងហនរ្បម្និកល្ង *der.* រ្បម្និកល្ងម្បម្បម្ប
guide *v* to point out the way /zɯːkljaʔzɯːkloː/ រ្បម្និកល្ងហនរ្បម្និកល្ង *der.* រ្បម្និកម្បម្បម្ប: រ្បម្និកល្ងហន *n* a person who points out

the way /preːzɯːkljaʔzɯːkloː/ ទព្យម្និករ្បម្និកល្ងហនរ្បម្និកល្ង
guidebook *n* /liːzɯːkljaʔzɯːkloː/ ល្ងរ្បម្និកល្ងហនរ្បម្និកល្ង
guilty *adj* state of being guilty of, lit. sin exists /teːʂɯːloː/ កម្មន្ត្រៃទន្ត្រៃ *der.* កម្មន្ត្រៃទន្ត្រៃកម្មន្ត្រៃទន្ត្រៃ
guitar *n* /tiː/ កន្ត្រៃ
guitarist *n* /preːdoːtiː/ ទព្យម្និកន្ត្រៃកន្ត្រៃ
gullet *n* /kjaːkroː/ រាមហនរាព្ន
gums *n* in the mouth /kʰuːkʰjeːpljeː/ ទន្ត្រៃទន្ត្រៃទន្ត្រៃ
gun *n* /ʂiːŋaː/ កន្ត្រៃម្បម្ប
gunpowder *n* /jaːʂuː/ ហន្ត្រៃ

H h

habit *n* custom, used to doing /leːkloː məːpaːnɯː/ ល្ងម្និកល្ង ម្បម្បម្បម្ប *der.* ល្ងម្និកល្ងល្ងម្និកមហន
Hades *n* place where the dead are /lɯːːkeːneːdoː/ ល្ងម្បម្បម្បម្បម្ប
hail *n* /taːkruːʂeː/ កន្ត្រៃរាព្នម្និក

v /taːkruːʂeː dʒjeːtaː/ កន្ត្រៃរាព្នម្និក ល្ងម្និកកម្ម
fall down *phr* when hail comes down /dʒjeːtaː/ ល្ងម្និកកម្ម
phr hair, leaves /taːkroː/ កម្មរាព្ន

hair *n* /k^hu-lɿw^ə-/ មន្ទីល្យម្យ
der. មន្ទីល្យម្យកន្ទុកម្យ
n body hair, includes animal
 fur /ne˧˥klo˧˥ʃw-/
 នុយ៉ែតល្យឺកន្ទុក *der.* កន្ទុក

hairy *adj* lit. a lot of hair
 /ʃw-lo˧˥e˧˥/ កន្ទុកច្រើន

half *adv* middle, halfway
 /kla˧˥me˧˥-/ ពាក់កណ្តាល *der.*
 ពាក់កណ្តាលដ៏ពាក់កណ្តាល; កន្ទុកពាក់កណ្តាល
n half of something /ka˧˥ko˧˥-/
 ពាក់កណ្តាល *der.* កម្រិតពាក់កណ្តាល;
 កម្រិតពាក់កណ្តាល
n one-half /ha˧˥ʃje˧˥/ មួយពាក់កណ្តាល

halfway *adv* /kla˧˥me˧˥-/ ពាក់កណ្តាល
der. ពាក់កណ្តាលដ៏ពាក់កណ្តាល;
 ពាក់កណ្តាលដ៏ពាក់កណ្តាល; កម្រិតពាក់កណ្តាលដ៏ពាក់កណ្តាល

hammer *n* a tool for
 pounding /i˧˥pɔ˧˥-/ ខ្នុរម្យ
v the work a blacksmith
 does, to hammer out
 /da˧˥/ ខ្នុរ
v to pound /mɿw-/ ធាតុ

hammock *n* /i˧˥tɕɔ˧˥-/ ខ្នុរម្យ

hamstring *n* /k^ha˧˥du˧˥-˧˥plɔ˧˥tje˧˥-/
 មន្ទីល្យម្យមន្ទីល្យម្យកម្រិត

hand *n* /ta˧˥k^hu˧˥-/ កន្ទុក *der.*
 កន្ទុកមន្ទីល្យម្យមន្ទីល្យម្យ

hand out *phr* to distribute to
 each person /dje˧˥ pe˧˥ lu˧˥
 tɔ˧˥prɛ˧˥ na tɔ˧˥prɛ˧˥-/ ខ្នុរ
 មន្ទីល្យម្យ កម្រិតពាក់កណ្តាល កន្ទុក
 កម្រិតពាក់កណ្តាល

handkerchief *n* small towel
 /ka˧˥t^ho˧˥p^hu˧˥-/ កន្ទុកច្រូត
handle *n* the place where the
 hand holds onto
 something /le˧˥tɕwɿ˧˥ta˧˥k^hu˧˥-/
 ល្យមន្ទីល្យមន្ទីល្យមន្ទីល្យ

handsome *adj* nice looking
 man /p^he˧˥tɕwo˧˥p^he˧˥ʃa˧˥rja˧˥-/
 ពិត្រកម្រិតពិត្រពិត្រពិត្រ

hang *v* to hang i.e. a picture on
 the wall /kle˧˥/ ពាក់កណ្តាល
v hang while fastened
 onto /i˧˥tɕwɿ˧˥li˧˥lo˧˥to˧˥ma˧˥-/
 មន្ទីល្យមន្ទីល្យមន្ទីល្យមន្ទីល្យ *der.*
 ពិត្រពិត្រពិត្រ

v to hang a bag on /do˧˥ma˧˥-/
 ខ្នុរម្យ

happen *v* /o˧˥t^ho˧˥to˧˥lɿja˧˥-/
 ច្រើនច្រើនម្យ *der.* ច្រើនច្រើន;
 ច្រើនច្រើនច្រើនច្រើនម្យ
v to happen, become
 /t^hwo˧˥t^hja˧˥-/ ជំហុរច្រើន

happening *n* that which
 happened
 /tɕe˧˥t^hwo˧˥t^hja˧˥-˧˥ne˧˥-/
 កម្រិតជំហុរច្រើនច្រើនម្យ *der.*
 កម្រិតជំហុរច្រើនច្រើន;
 កម្រិតម្យម្យម្យម្យ

happiness *n* goodness,
 happiness, peace
 /tɕe˧˥lo˧˥mo˧˥-˧˥pe˧˥-/
 កម្រិតពិត្រពិត្រពិត្រ

happy *adj* when the heart is
 happy /ʃe˧˥˧˥plɔ˧˥mo˧˥-/
 ពិត្រពិត្រពិត្រម្យ *der.*

ឈឺចិត្តឈឺចិត្ត

adj excited /sɛtʰkrɯt+sɛtʰlɔt-/
ច្រើនព្រមច្រើនល្ងម្អី *der.*
ច្រើនព្រមច្រើន

adj to enjoy /sɛtʰlɔt+sɛtʰlɔt-/
ច្រើនល្ងម្អីច្រើនល្ងម្អី

harbor n /lɛtʰkɔt-batʰo-kɯt-/
ល្ងម្អីព្រមព្រមព្រម

hard adj solid or hard to the
touch /prjɛtʰkɔt-ditʰ/
ទ្រព្យភ័ក្ត្រខ្លាច *der.* ទ្រព្យភ័ក្ត្រ

adj difficult /pɔtʰsʰɛt-/
ទ្រព្យភ័ក្ត្រ *der.* ទ្រព្យភ័ក្ត្រ;
ទ្រព្យភ័ក្ត្រ

hard-hearted phr hard and
stubborn ច្រើនឈឺចិត្ត
ទ្រព្យភ័ក្ត្រខ្លាច

harden v to make hard
/mɛtʰ-prjɛtʰ- ឈឺចិត្តទ្រព្យភ័ក្ត្រ

hardworking adj
industrious /krɯt- ព្រមព្រម
der. ព្រមព្រមព្រម

harelip n /kʰatʰu-pɔtʰ-/
ទ្រព្យភ័ក្ត្រ

harm v to cause pain
/mɛtʰ-bɛtʰ-mɛtʰ-sʰɛtʰ-/
ឈឺចិត្តឈឺចិត្ត *der.* ឈឺចិត្ត
v to wound and cut

/mɛtʰ-tɕu-mɛtʰ-tʰjɛtʰ-/
ឈឺចិត្តឈឺចិត្ត

harmonious v see peaceful
/krɯtʰ-kɛtʰ- ព្រមព្រមព្រម

harp n see guitar /ti- គឺ

harvest v /kɛtʰkɔt-dwo-/
ព្រមព្រម *der.* ព្រមព្រម

harvest rice phr /kɛtʰbɯt-/
ព្រមព្រម

**harvest the grain or rice
phr** pull off by the
handful (grain or rice)
/i-prɔtʰɛt- ខ្លាចព្រម

harvest time phr lit. rice
cutting time
/kɛtʰbɯtʰkʰɛtʰ-/
ព្រមព្រម

harvester n lit. person who
cuts, piles and keeps
/prɛtʰkɛtʰplɔt-dwo-/
ព្រមព្រមព្រម *der.*
ព្រមព្រមព្រម

hat n /kʰu-kɛtʰ-/
der. ព្រមព្រមព្រម

hatch v when chicks hatch
/pʰu-tʰɛtʰ- ព្រមព្រម

hate v /sɛtʰtʰɛtʰ-sɛtʰtʰɔtʰ-/
ច្រើនច្រើនច្រើន *der.*
ច្រើនច្រើនច្រើន;
ច្រើនច្រើន
v /θɛtʰtʰɛtʰ- ច្រើនព្រមព្រម

n /tɛtʰ-sɛtʰtʰɛtʰ-sɛtʰtʰɔtʰ-/
ព្រមព្រមច្រើនច្រើន *der.*
ព្រមព្រមច្រើនច្រើន

hate to give up phr to not want
to give up /sɛtʰlɔt-ni-/
ច្រើនល្ងម្អី

have v /o- ច្រើន *der.* ច្រើន

don't have v /o-to- ច្រើន
der. ច្រើនព្រមព្រម

hay *n* lit. dry grass /miːkɾaː/ ឈ្មុំខ្លាញ់
he pron 3rd person singular /aː/ ឱ *der.* ឱ
head *n* head (of the human body) /kʰuːkɫɔː/ មន្ទីរពេទ្យ
n leader, head /kʰuːkɫɔːkʰuːkɫjaː/ មន្ទីរពេទ្យមន្ទីរពេទ្យ
n the head of grain or rice /pljaː/ ចេញមហា
headache *n* when the head hurts /sʰɛːkʰuːkɫɔː/ កង្វែរមន្ទីរពេទ្យ
headmaster *n* principal /sʷoːliːhoːkʰuː/ ទ្រព្យមន្ទីរពេទ្យ
heal *v* in reference to illness or disability /zaː/ ឱ *der.* ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
v to heal and restore /zaːrɿː/ ឱ *der.* ឱ ឱ ឱ
healed *adj* /laːmɛː/ ឱ ឱ ឱ
healing *n* /tɛːzaːʃiːmɛː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
health *n* /tɛːloːsʰwoːloːprjaː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
healthy *adj* strong and healthy /oːsʰwoːloːprjaː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
adj healthy (plants), fertile ground /rɿː/ ឱ ឱ

heap *v* to heap up /djaːbaːtʰjaːsaːmoː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ *der.* ឱ ឱ ឱ
hear *v* /niːtʰuː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
adj able to hear /kʰaːlɛːliː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heart *n* /sɛːtɫɔː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heart (desire) *n* /sɛːtɫɔː-sɛːzɿː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heart (divided) *adj* /sɛːtɫɔː-biːpʰɛː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heat *n* hot /kɛːtɫɿː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
der. ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heat up *phr* /doːtɫɿː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heaven *n* /mɔːtɫɿː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heavy *adj* /aːtʰɔː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ *der.* ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
adj fat /aːbuː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
hedgehog *n* lit. dog-pig /tʰwiːtʰjaː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heel *n* /kʰaːnɿː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ *der.* ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
height *n* /aːtʰjaːlɔː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
heir *phr* the person who receives inheritance /prɛːdɔː niːtʰɛː uːdʒɛːtaːzɛː/ ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ
 ឱ ឱ ឱ ឱ ឱ

helicopter *n*

/kɯ̃˦˥˩˦˥˩pʰəhɯ̃˦˥˩na˦˥˩/
ភាគយន្តបង្ហូរខ្នុរ

hell *n* /ŋa-ra-/ ធនាគារ

n /mɔ˦˥˩ra-pɔ˦˥˩tja-/
មន្ទីរពេទ្យ

helmet *n* metal hat

/kʰu-kɫwɔ˦˥˩tɔ˦˥˩tʰɛ˦˥˩/
ទ្រព្យសម្ភារៈសម្រាប់ប្រយុទ្ធគ្នា

help *v* /mɛ˦˥˩tɕwɔ˦˥˩mɛ˦˥˩ko-/
ជួយ

ជួយនឹងប្រយោជន៍ *der.*
ជួយនឹងប្រយោជន៍: ជួយនឹងប្រយោជន៍
ជួយនឹងប្រយោជន៍

n /tɛ˦˥˩mɛ˦˥˩tɕwɔ˦˥˩/
ការជួយ *der.*
ការជួយនឹងប្រយោជន៍

helper *n* /prɛ˦˥˩mɛ˦˥˩tɕwɔ˦˥˩/
នាយកជំនួយ

នាយកជំនួយនឹងប្រយោជន៍

hem in *phr* to surround and obstruct

/bo˦˥˩ta˦˥˩tɕwɔ˦˥˩/
ta˦˥˩va˦˥˩bi˦˥˩/ កំណត់ការប្រយុទ្ធគ្នា
កំណត់ការប្រយុទ្ធគ្នា

hemorrhage *n* lit. too much blood comes out

/sɯ̃˦˥˩tʰe˦˥˩ta˦˥˩lwo˦˥˩/
ឆ្លងឱ្យឈាមច្រើន *der.*
ឆ្លងឱ្យឈាមច្រើន

hen *n* /ʃje˦˥˩mɯ̃˦˥˩/ សត្វដំបូង

her *pron* 3rd person singular

/ɛ˦˥˩/ គាត់

pron /lu˦˥˩/ ល្ងាច

herald *n* a person who tells or explains something

/prɛ˦˥˩he˦˥˩sʰo˦˥˩da˦˥˩na˦˥˩/
នាយកជំនួយសម្រាប់ប្រយុទ្ធគ្នា

herd *n* a group of animals

/tɛ˦˥˩pʰu˦˥˩tɛ˦˥˩lje˦˥˩ a˦˥˩mɯ̃˦˥˩-/
ក្រុមសត្វ

here *adv* /bi˦˥˩je˦˥˩-/ នៅទីនេះ

hernia *n* lit. intestine falls

/pra˦˥˩ta˦˥˩-/ ជំងឺបាក់បែក

hesitant *adj* embarrassed

/ta˦˥˩re˦˥˩dʒa˦˥˩dʒa˦˥˩-/
មិនប្រាកដប្រជា

hesitate *v* /mɛ˦˥˩kʰə˦˥˩mɛ˦˥˩zə˦˥˩-/
មិនប្រាកដប្រជា

hesitating *v* inadequate, doubtful, undecided

/la˦˥˩ra˦˥˩la˦˥˩re˦˥˩-/
មិនប្រាកដប្រជា

hiccup *v* /ʃi˦˥˩pa˦˥˩-ɯ̃˦˥˩-/
ស្រែក

hide *v* to be hidden

/o˦˥˩wo˦˥˩o˦˥˩bi˦˥˩-/
ប្រយោជន៍ *der.*
ប្រយោជន៍

v hide-close /hɯ̃˦˥˩bi˦˥˩/
ប្រយោជន៍ *der.* ប្រយោជន៍
ប្រយោជន៍

v to hide something

/do˦˥˩ɯ̃˦˥˩da˦˥˩bi˦˥˩-/
ប្រយោជន៍ *der.*
ប្រយោជន៍

v to keep hidden

/be˦˥˩dwo˦˥˩ta˦˥˩ɯ̃˦˥˩-/
ប្រយោជន៍ *der.*
ប្រយោជន៍

v /kɯ̃˦˥˩bi˦˥˩kja˦˥˩-/
ភាគយន្តសម្រាប់ប្រយុទ្ធគ្នា

hidden *adj* /o-ɬwo-ɬo-huɔ^obi-/
 ច្របំច្របូមកណន *der.*
 ច្របំច្របូមកណៈ
 ច្របំច្របូមកណន

adj /o-huɔ^obi-/
 ច្របូមកណន *der.*
 ច្របូមកណនៈ ច្របូមកណៈ
 មកណគមន្តគមន្ត

high *adj* /t^hja-lə-/
 ជ័ហន្តល្ង្ង *der.*
 ជ័ហន្តល្ង្ងភល្ង្ង

highest *adj* /t^hja-lə-ɬə-/
 ជ័ហន្តល្ង្ងល្ង្ង *der.*
 ទន្តល្ង្ងម្ងន័ជ័ហន្តល្ង្ង
adj the tallest

/tɛ-ɬ^hu-ɬa-ɬdu-/
 គមន្តជ័ត្តិគន្តខន្ត

highway *n* a large road
 /klja-ɬdu-/
 ភល្ង្ងហនខន្ត *der.*
 ភល្ង្ងហនមមកណនខន្ត

hill *n* /k^ho-ma-ɬk^ho-ɬo-/
 ទន្តមមទន្តល្ង្ង *der.* កន្តរិទ្ធៈ
 ទន្តល្ង្ង

hilly *adj* lit. many bumps
 /plə-ɬə-ɛ-/
 ទន្ត្រីទន្ត្រី

him *pron* 3rd person singular
 /ɛ-/
 ទ្រី

pron /lu-/
 ល្ង្ង

hinder *v* to bother and obstruct
 /me-ɬi-ɬja-ɬa-ɬtu-/
 មមន្តខខហន្តគមន្តគមន្ត

hip *n* part of the body /kla-/
 ភល្ង្ង *der.* ភល្ង្ងភរ្យបខ

hippopotamus *n* lit. water horse
 /ta-ɬi-ɬ^hje-/
 គន្តទ្រុបជ័ហន្ត

hire *v* to pay to work for
 /da-ɬkɛ-/
 ខន្តភន្ត *der.* ខន្តភន្តទ្រី

history *n* /tɛ-ɬja-ɬkja-/
 គមន្តខហនភល្ង្ង

hit *v* punish, spank /pli-/
 ទល្ង្ង
v beat with a stick /mu-/
 មមន្ត *der.* មមន្តជ័ត្តិ

v crash (i.e. car accident)
 /pɔ-/
 ទមន្ត

v hit the ball /plja-/
 ទល្ង្ងមហន
v to come into contact
 with /bɛ-/
 ភន្ត

hoe *v* /i-ɬvɛ-/
 ខ្រមមន្ត
n broad hoe /ta-ɬne-/
 គន្តទន្ត

hold *v* /pɔ-/
 ទមន្ត *der.* ទមន្តមន្ត
v to grasp /kri-/
 ភរ្យមន្ត
v to hold onto tightly
 /ŋje-ɬma-/
 ទហនមន្ត

hole *n* /ku-/
 ភន្ត *der.* ភន្តមន្ត
n /plo-/
 ទល្ង្ង

hole (deep) *n* /ku-ɬza-/
 ភន្តរមន្ត

hole (shallow) *n* /ku-ɬa-ɬu-/
 ភន្តគន្តល្ង្ងមន្ត

hole (small) *n* /ku-ɬpa-ɬi-/
 ភន្តទន្តគន

holiday *n* free day
 /mɔ-ɬne-ɬo-ɬko-/
 មមន្តទន្ត្រីភល្ង្ង

holiest *n* /ɬa-ɬs^hɛ-ɬə-ɬu-/
 ភន្តគន្តល្ង្ងមន្ត

holy *adj* /ɬa-ɬs^hɛ-/
 ភន្តគន្ត

Holy Spirit *n* /sɛːtʃaːsʰɛː/ ឆ្លង់និទ្ទកថ្លៃ

home *n* /hiː/ ហ្យឺន

home ownership *phr*

/naːhiːnaːtʰjaː/ តុនហ្យឺនតុនហ្យឺន

homeland *n* State

/tʰjeːleːtkeːtkuː/ ជ័ហ្គីយ្យមីភ្នំភ្នំ

homeless *adj* lit. without home

and garden /sʰoːdoːhiː sʰoːdoːprɛː/ គន្ធគន្ធយ្យ គន្ធគន្ធច្យឺន

homesick *adj* to miss your

village /neːtʃwːˀ doː/ តុនឆ្លង់ឆ្លង់

hometown *n* the place you

were born /oːljaː kʰaːleː/ ច្យឺនហ្យឺនឆ្លង់ឆ្លង់

homework *n* /liːhiːdoː/

ឡឺនហ្យឺនឆ្លង់

honest *adj* straight, righteous

/dʒoːteː/ នីតិកហ្យឺន *der.* នីតិឆ្លង់
n person who is honest or
righteous /kaːjaː dʒoːteː/ ភន្តហ្យឺន នីតិកហ្យឺន

honey *n* /vjaːtʰjeː/ ចហនជ័ហ្គី

der. គន្ធតុនជ័ហ្គី

honor *n* respect

/tɛːbeːzɯːbeːtʰjaː/ គហ្យឺនឆ្លង់ឆ្លង់ឆ្លង់ *der.*
គហ្យឺនឆ្លង់ឆ្លង់ឆ្លង់

v /beːzɯːtʰjaː/ ភន្តឆ្លង់ឆ្លង់

der. ឆ្លង់ឆ្លង់

v to place as great

/djaːduːdjaːtʰuː/

ឆហនឆ្លង់ឆហនជ័ហ្គី *der.*

ឆហនឆ្លង់

ឆហនឆ្លង់ឆហនជ័ហ្គីឆ្លង់

ឆហនឆ្លង់ឆ្លង់ឆ្លង់

hoof *n* /kaːmɛː/ ភន្តហ្យឺន *der.*

ឆ្លង់ឆ្លង់

hook *n* /iːbiːkaː/ ខ្នាតភ្នំ *der.*

ភ្នំ

hope *v* /mjaːsʰuː/ ឆហនគន្ធា

der. ឆហនគន្ធាឆហនគហ្យឺន

n /tɛːmjaːsʰuː/

គហ្យឺនឆហនគន្ធា

horn *n* the horn of an animal

/noː/ តុនឆ្លង់

horse *n* /taːsɪː/ គន្ធតុន

horse carriage *n* /taːsɪːloː/

គន្ធតុនឆ្លង់

hospital *n* /tɛːtʃwiːhiː/

គហ្យឺនគប្បឺន

hot *adj* weather, hot to touch

/keːtʃuː/ ភ្នំភ្នំភ្នំ *der.*

ភ្នំភ្នំភ្នំភ្នំភ្នំ

ឆ្លង់ឆ្លង់ឆ្លង់

adj extremely hot

/keːtʃuːtaːkliː/

ភ្នំភ្នំភ្នំភ្នំភ្នំ

adj hot food, spicy /aːhjaː/

ឆ្លង់ឆ្លង់ *der.* ឆ្លង់

hotel *n* borrowed word from

English /hoːteː/ ហ្យឺនគន្ធា *der.*

ឡឺនឆ្លង់ឆ្លង់

hour *n* /muː/ ម៉ឺន

house *n* /hiː/ ហ្វឺន *der.* ហ្វឺនខ្សែ

household *n* family
/hiːpʰuːpʰjaːpʰuː/ ហ្វឺនតិទិពិហន្តតិទិ

housework *n* /hiːdɔːkɔːkuː/ ត្រៃ-មេ- ហ្វឺនខនីភនីភន្តិ គម្រង្រម្រង្រ

how *adv* /pʰuːte/ ពិទិគន្តិ

how many? *phr* how much
/baːte/ មនគន្តិ *der.* មន-

how many days? *phr*
/baːnjeːte/ មននុហន្តិគន្តិ

how many years? *phr*
/baːnaːte/ មននុនុគន្តិ

how many people? *phr*
/baːpreːte/ មនខព្យន្តិគន្តិ

howl *v* when a dog howls
/tʰwiːtɔːmoː/ ជបន្តន្តិម្រម្រ

hug *v* /pʰjaːbwuː/ ពិហនមន់ *der.* ពិហន

huge *adj* very big /aːduː/ រ្យា-ដុនា/ មនខន្តិ មននុនី

human *n* /kaːjaː/ ភន្តហន្ត

human rights *phr* lit. people's opportunity or permission
/preːliː aːkʰwaːjaː/ ខព្យមន្តិល្អមន្តិ មនមននុហន្ត

humble *v* lit. to push down your heart /ʃjaːljaː ʃeːploː/ គហន្តល្អម្រម្រ មនខន្តិ *der.* មហននី

humiliate *v* to embarrass
/meːtaːreː/ មមន្តិគន្តព្យមន្តិ

humiliation *n* that which embarrasses /teːtaːreː/ គមន្តិគន្តព្យមន្តិ

humility *n* /tɛːʃjaːljaːʃeːploː/ គមន្តិគហន្តល្អម្រម្រ មនខន្តិ

hunched *adj* hunched over, to have a bent over back
/naːdaːkʰɔː/ មនមនខន្តិ *der.* មនមនគន្ត

hundred *num* used for things and people /-zeː/ -រ្រមន្តិ *der.* គមន្តរ្រមន្ត

num used for money
/-dʒweː/ -និបមន្តិ *der.* គមន្តនិបមន្តិ

hundred thousand *num* /-ʃiː/ -មននុ *der.* គមន្តមននុ

hungry *adj* lit. want to eat and drink /ʃeːte-ʃeːtoː/ មនខន្តិមន្តិ *der.* មនខន្តិខន្តិ; មនខមន្តិមន្តិ

adj /taːviːtaːkoː/ គន្តមន្តិគន្តិ

adj to be tired or weak and hungry
/laːdjaːleːlaːdjaːtoː/ ល្អមនខន្តិល្អមនខន្តិ

adj /taːliːtaːdʒoː/ គន្តល្អមនខន្តិ

hunt *v* to go and shoot animals /hjaːleːkʰeːt ត្រៃ-មិ- ម្រមន្តិល្អមន្តិ គមន្តិមន្តិ *der.* ល្អមន្តិគមន្តិមន្តិ

hunter *n* /prɛːlɯːtɛːmiː/

ឧបាយមន្តិកម្ម

hurricane *n* /kɛːlɑːsɛːɪduː/

ភ្នំព្រួញ

hurriedly *adv*

/taːplɯːˈtaːpljɛː/

ឆាប់រហ័ស

hurt *v* referring to hurt feelings

/sɛːtɔːsɛː/ ទ្វេដង

v physically hurts, is painful

/sɛː/ គឺ *der.* ទ្វេដង

ឈឺចាប់: ឈឺចាប់

n a person who is hurt

/kaːjaːsɛː/ ភ្នំព្រួញ

der. ឈឺចាប់

hurts a lot *phr* /sɛːtɔːsɛː/

គឺ

husband *n* /vɛː/ ប្តី *der.*

ឧបាយមន្តិកម្ម

husk *n* the outside husk of the

rice /pʰiːsɔː/ ព្រួញ

hut *n* a place for resting

/kljaːlɛːsɯː/ ភ្នំព្រួញ

der. ភ្នំព្រួញ

hyena *n* /tʰwiːpɛː/ ប្រដាប់

hygiene *n* cleanliness

/tɛːmwoːpliːsiːtɔː/

ធានាសុខភាព

hypertension *n* lit. blood

rises /sɯːtʰjaː/ ឡើងខ្ពស់

hypocrisy *v* to pretend

/tɕjɛːkʰaːtɕjɛːkʰoː/

និយមន័យនិយមន័យ *der.*

និយមន័យនិយមន័យ

n pretending to be right

/tɛːtɕjɛːtɕjɛːtɛː/

ធានាសុខភាពនិយមន័យ

pretend to be righteous

phr see hypocrisy

/tɕjɛːtɕjɛːtɛː/

និយមន័យនិយមន័យ

I i

I pron 1st person singular /va-/
 ឯង

ice n /tʰje-kʰja/ ជ័រ
 der. ជ័រដ៏ទាបខ្ពស់

ice cube n /tʰje-kʰjaɪkɔɪ/
 ជ័រដ៏ទាបតូច

idea n thought /taɪsʰaɪta-nɛ-/
 គំនិត

idle adj lazy /taɪkleɪleɪbjaɪ/
 ឥតងាយស្រួល

idol n /prɛ-zoɪprɛ-kiɪ/
 ទេពម្តាយ
 der. ទេពម្តាយ
 ទេពម្តាយ

idolatry n worshipping idols
 /tɛ-ɬɔɪbeɪ prɛ-zoɪprɛ-kiɪ/
 គំនិតជ័រ
 ទេពម្តាយ

if conj /ki-/
 បើ

conj /jo-/
 ហើ

v for example /heɪkɪrɛɪ/
 ឬ

if not, then phr or
 /kiɪmɑɪto-rɔɪ/
 បើទេ ឬ

if you say that, then phr
 /kiɪheɪmaɪ/
 der. បើបើ

ignore v to not listen to, not obey /niɪdaɪ to-/
 មិនឆ្លើយតប

v /djaɪtaɪkɔɪ/
 ខ្ពស់

v /dzjeɪkaɪ-/
 ឆ្លើយតប

ill adj to be sick /oɪsʰwiɪtoɪsʰɛɪ/
 ជំងឺ
 der. ជំងឺ
 ជំងឺ
 ជំងឺ

n a person who is sick
 /prɛ-sʰwiɪprɛ-sʰɛɪ/
 ទេពម្តាយ
 der. ទេពម្តាយ

illegal adj against the law
 /sʰaɪkoɪ naɪ tɛ-sʰwɔɪtɛ-sʰjaɪ/
 មិនច្រើន
 មិនច្រើន

illiterate adj unlearned
 /ɬɔɪɪliɪtoɪ/ មិនស្រាវជ្រាវ

illness n sickness /tɛɪsʰwiɪ/
 ជំងឺ
 ជំងឺ

image n image or idol
 /zaɪzoɪzaɪkiɪ/
 ទេពម្តាយ
 der. ទេពម្តាយ

n in the likeness of a person /prɛ-zoɪ-/
 ទេពម្តាយ

imagine v to think /ta-lne-/
គន្លឹះមន្ត្រី

imitate v to follow and
imitate /krwo-lmja-lbu-/
រាប់បង្ហាញដល់គ្នា *der.*
រាប់បង្ហាញដល់: ឈ្មោះអ្នករាប់
v /me-lkwo-/ ឈ្មោះរាប់បង្ហាញ

immature adj not yet of age
/p^hu-lba-lle-to-/ ពិសេសល្មើស

immediately adv at the same
time, simultaneously
/tə-p^hu^o-tu^o-/ គ្រប់ពេលវេលា
adv /ta-lplə-lta-lplje-/
គ្រប់ពេលវេលាគ្នា

immerse v put down into water
/dʒe-lt^hje-/ លិចលង់

immoral v sexual immorality
with men or women
/tʃu^o-su^o-l prɛ-lmo-lprɛ-lk^hu-/
លិចលង់ ទ្រព្យសម្បត្តិទ្រព្យសម្បត្តិ
adj /la-ru^o-la-rɛ-/

ល្មើសល្មើស *der.*
គ្រប់គ្រងបង្កើតទ្រព្យសម្បត្តិ
ល្មើសល្មើស

immortal adj lit. cannot die
/sje-ltʃhja-lto-/
មិនស្លាប់

immunize v to give a shot that
protects from getting a
disease /s^ha-lta-lkɛ-l tɛ-lk^hu-/
ការពារមន្ត្រី គ្រប់គ្រង

immutable adj cannot
change /ta-lklja-lɔʒja-l to-/
គ្រប់គ្រងមិនស្លាប់

impartial adj lit. to not look
big and not look small at
someone, to not show
favoritism /mja-lɔ-
mja-lpa-ti-l u-l to-/ មិនខ្លាច
មិនរើសអើង

impatient adj /sɛ-lplə-l t^hu-lto-/
មិនច្របាច់ ជំនួញ

imperishable adj not able to
spoil or rot /sɔ-lpje-lɔʒja-lto-/
មិនខូច មិនស្លាប់

implement v /ta-lru^o-/
គ្រប់គ្រង

impolite adj not having respect
/tɛ-lzɔ-lɲa-l o-lto-/
គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

adj /θeɲa to-l/ មិនគ្រប់គ្រង

important adj /lo-lɔ-
der. មិនសំខាន់

n that which is important
/tɛ-llo-lɔ-
គ្រប់គ្រងមិនសំខាន់

even more important adj

/lo-lɔ-llo-lklə-l/
មិនសំខាន់ជាង

most important phr or
'most important'

/lo-lɔ-llo-lɔ-l/ មិនសំខាន់ជាង
der. មិនសំខាន់ជាង
មិនសំខាន់ជាង

imprison v /dɔ-lɔ-
der. គ្រប់គ្រង

improve v to develop
/me-lɔ-lt^hje-lt^hu-lt^hje-l/
ធានាមិនសំខាន់ជាង

impure *adj* unholy /dʒaːsʰɛːtoː/ ឆ្មៃកខ្វែក

n not clean and white

/pʰuːˈɪmwɔːtoː/

ពិបុណ្ណបរិសុទ្ធកិច្ច

in *prep* /-kuː/ -ក្នុង *der.* ក្នុង

in back *phr* behind /-kʰjeː/

-ទោល *der.* ខាងក្រោយ

in front *phr* forward, in front

/-ɲeː/ -ខ្នង *der.* ខាងមុខ

phr to come first /rɛː/ រៀបរយ
der. រៀបរយ

in order that *phr* /sjaːtʰuː/ ត្រូវបានដើម្បី

in the future *phr* /sjeː noːpaː/ កាលពីម្ខាង ឬក្នុងអនាគត

in the future it will *phr* /paːmaː/ ធម្មជាតិ

in the past *phr*

/muːnuːmuːsʰaːkʰɛː/

ឆ្មៃកខ្វែកឆ្មៃកខ្វែក

n /dɔːɲeːnuː/ ខាងក្នុង

in time for *phr* /lɛː/ ល្អ

in-laws *v* what in-laws call each other /kʰoːmɛː/ ទាញយក

inaccurate *adj* not right or correct /toːtoː/ គួរគួរ *der.* គួរគួរ

inadequate *adj* not enough, insufficient in amount

/laːroːlaːreː/ ល្អឥតល្អឥត

inattentive *adj* to listen without paying attention

/niːdaːkaːtoː/ ឆ្មៃខ្វែកឆ្មៃខ្វែក

incapable *adj* unable to do

/dʒjaːtoː/ ឆ្មៃហានិច្ច *der.* ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

incense *n*

/tɛːnuːˈɪmuːnuːˈsʰuː/

ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ *der.*

ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

incisors *n* teeth /kʰuːkʰjeːtʰuː/ ទាញទាញដី

included *adj* /oːpaːnuː/

ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ *der.* ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

not included *phr* /kuːtoː/ ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

including *prep* /paː/ ឆ្មៃឆ្មៃ *der.* ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

prep /siːtʰɛː/ ក្នុង

income *n* /ruː kaːnuː/ រូបិយប័ណ្ណ

incomplete *adj* not finished /tʰuːtoː/ ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ

inconvenient *adj* isn't perfect or exactly right /tʰaːtoːtʰaːbeːtoː/ ឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃឆ្មៃ ឆ្មៃ

incorrect *adj* not right or correct /toːtoː/ គួរគួរ *der.* គួរគួរ

increase *v* is more /oːpɔː/ ឆ្មៃឆ្មៃ

independence *n* a country's

freedom /kɛˈlbeɪbwɪlɑːt/

រាជធានី

n freedom /tɛɪpaɪlɑːt/

សេរីភាព

indestructible *adj* cannot be

destroyed /pjɛɪdʒɪəbəl/

មិនអាចបំផ្លាញបាន

India *n* /kuˈliːkɛɪ/ រដ្ឋធានី

Indonesia *n* /eɪdoʊniˈziːə kɛɪ/

ទីក្រុងជាការ៉ាបាតា

indulge *v* /ɪnˈdʌlʒɪ/

ល្មមល្មមល្មម

industrious *adj* work hard,

work diligently /krɪjə/

ព្រឹក្សា

adj steadily /tɑːnʃəsli/

ស្របស្រប

inexpensive *adj* /ɪnˈspɛnsɪv/

ទាបតម្លៃ

inform *v* notify /dʒeɪnˈfɔːm/

ស្រាវជ្រាវ / ដំណើរ ផ្លូវចិត្ត

der. ដំណើរ ផ្លូវចិត្ត

information *n* details

/ɪnfəˈmeɪʃən/ ព័ត៌មាន

n /tɛɪrɪˈtɛɪklo/

សម្រាប់ការងារ

inhabit *v* to live /oʊ

ɪnˈhæbɪt/ រស់នៅ

ល្មមល្មមល្មម

inhale *v* to breathe in /sɪˈneɪl/

ដកខ្មៅ

inharmonious *adj* to not get

along, not in harmony

/krɪˈhɑːmɒniəs/ មិនស្របគ្នា

inheritance *n* /ɪnˈhɪrɪtəns/

ទ្រព្យសម្រាប់

initiate *n* new person

/kaɪˈɪʃɪət/ ការចាប់ផ្តើម

inject *v* to inject medicine, give

a shot /sˈhɑːtɪŋk/

ស្រាវជ្រាវ

injection *n* /tɛɪˈɪkʃən/

ការចាប់ផ្តើម

injure *v* /meɪˈɪdʒ/

បំផ្លាញ

បំផ្លាញ

injury *n* a cut or sore

/ɪnˈdʒʊəri/ របួស

ink *n* /ɪŋk/ ម្រាម

innocent *adj* without sin/wrong

/ɪnˈɒsnt/ មិនមានកំហុស

insane *adj* crazy /taɪmwiːt/

អាក្រក់

insects *n* /ɪnˈsɛkt/ ត្រីកោង

សត្វល្អិត

insert *v* to insert the finger

into /kɪˈɪnɪt/ ដោត

inside *prep* /aɪˈkjuː/ ក្នុង

ផ្ទៃក្នុង

insist *v* /sɪˈzɪst/ បញ្ជាក់

តម្រូវឲ្យ

inspect *v* to examine

/ɪnˈspɛkt/ ពិនិត្យ

instead *adv* to prefer over another /me:l ta:plɛ-/ (ឯម្ល៉ៃ) កន្លែងល្អ

adv /tja: a-k^ha:lɛ:/ គហន្ត ទូទាត់ល្អ

adv /me:l kja: a-k^ha:lɛ:/ (ឯម្ល៉ៃ) ភាពល្អ ទូទាត់ល្អ

instruct *v* to point the way /zu:ta:lɪu²/ ប្រយ័ត្នកម្មនិយមន័យ
v instruct to do something /me:l tɕu² ni:/ ឆ្លើយតបសុំ

instructor *n* a person who teaches /prɛ:li: sjo: ti- sja: / គ្រូបង្រៀន
n what a teacher is called /sra:ra:/ គ្រូពុទ្ធ *der.* គ្រូពុទ្ធខ្លឹម

instrument *n* for making music /tɛ: dɔ: tɛ: lu²/ កម្រងឧត្តិកម្រងឧបករណ៍

insufficient *adj* **not enough** /lɔ: ba: to: / ល្មមគ្រប់

adj /pɔ: pe: to: / មិនគ្រប់គ្រាន់

adj /ta: li: ta: tɕo: / គន្លងគន្លង

adv not enough, inadequate /la: ro: la: re: / ល្មមគ្រប់ល្មមគ្រប់ *der.* ខ្លាំងក្លា ទូទាត់ល្អ ល្មមគ្រប់ល្មមគ្រប់

adj not enough, more is needed /a: lo: pa: / មិនគ្រប់គ្រាន់

insult *v* lit. speak evil /he: mu: mja: / ប្រយោលប្រយោល

v to speak against /he: ta: k^h wo: ta: ke: / ប្រយោល កន្លែងកន្លែង

intelligent *adj* /de: / ខ្លឹម

intention *n* /ta: ne: ze: pli: / គំនិតប្រតិបត្តិ

intercourse *n* sex /vja: / ចរាចរ

interest *n* interest on your money /ru: p^h u: / ពន្ធកំរិត *der.* កំរិតកំរិត គ្រប់គ្រងធនធាន

interested *adj* /sɛ: plɔ: pa: / ច្រើនល្អ មិន *der.* ច្រើនល្អ
adj care to do /su: lo: sɛ: to: / ច្រើនល្អ

interesting *adj* lit. right with the heart /to: sɛ: plɔ: / គន្លងច្រើនល្អ

interfere *v* /di: dja: / ខ្លាំងក្លា *der.* ឯម្ល៉ៃខ្លាំងក្លា

interference *n* /si: vja: di: dja: / កងចរាចរខ្លាំងក្លា *der.* កងចរាចរ

international *n* the whole earth /he: k^h u: si: ba: / ប្រទេសទាំងអស់ ភពលោក

internet *n* borrowed from English /e: t^h ɔ: ne: / ផ្លូវប្រទេស

interpret *v* translate /pɔ: t^h e: / បកប្រែ

interpreter *n* also translator /prɛ: pɔ: t^h e: / គ្រូបង្រៀន បកប្រែ

interrupt v interfere /diːdʒaː/
ខខខហន្ត *der.*
ខខខហន្តកម្មន្តកម្មន្ត៖
ឈម្មន្តខខខហន្ត

intersection n where a road or tree divides off /tɛː/ គម្យន្ត

intestine n /praː/ ឧព្យមន្ត *der.*
ពិម្ពដ្ឋឧព្យមន្ត
n large intestine /praːtduː/
ឧព្យមន្តខន្តិ
n small intestine /praːtpʰuː/
ឧព្យមន្តពិទិ

into prep inside /dɔː a-kuː/ ខហន្តរាទិ

intoxicated adj /oːtmuː/ ឆ្ងម្ពមន្ត

introduce v to explain
beforehand /heːsʰoːluːˈ rɛː
tɛːri-tɛːkʰjaː/ ម្យន្តគម្មន្តល្មម្ព
ព្យន្ត គម្មន្តព្យគម្មន្តទហន្ត

investigate v /sʰuːdʒaːmjaː/
គម្មន្តខហន្តឈម

invitation n a letter of
invitation /liː ɛː-moː/ ល្មខ
និម្ពម្ព

invite v /ɛːɪmoːsʰuː/ និម្ពម្ពគម្មន្ត
der. និម្ពម្ព៖ និម្ពម្ពម្ពម្ពព្យហន្ត៖ និ

invite in phr /ɛːɪnuː/
និម្ពម្ពម្ព *der.* និម្ពម្ពន្តម្ពម្ព

invite to come phr /ɛːɪhjaː/
និម្ពម្ព

invite to come and eat phr /ɛːɪhjaːtɛː/
និម្ពម្ពម្ព

invite to come inside phr
/ɛːɪhjaːɪnuː/
និម្ពម្ពម្ពម្ព

invite to eat phr /ɛːtɛː/ និម្ពម្ព

invite to follow phr
/ɛːɪkrwoː/ និម្ពម្ពប្រម្ព

invite to follow and go phr /ɛːɪkrwoːtɔː/
និម្ពម្ពប្រម្ពពិហម

invite to go phr /ɛːɪtɔː/
និម្ពម្ព

iron n metal /tɔːtʰɛː/ គម្មន្តជ័និ
v to iron clothes /tʰuːɪsjeː/
ជ័និម្ពម្ព

irritate v to bother
/mɛːdiːdɔːdiːdʒaː/
ឈម្មន្តខខខនិខខខហន្ត *der.*
ឈម្មន្តខខខហន្ត

is v the verb "to be" /maː/ ឈម្ព

island n /kluː/ រាព្នន្ត

islanders n /kluːɪkʰuːɪpʰuː/
រាព្នន្តនិម្ពម្ព

isle n lit. small island
/kluːɪpʰuː/ រាព្នន្តពិទិ

Israel n /iːsaːrɛːɪlaː/
ខ្មន្តព្យម្ពម្ព

Israelite n /iːsaːrɛːɪlaːpʰuː/
ខ្មន្តព្យម្ពម្ពម្ពពិទិ

it pron 3rd person singular /aː/
និ

itchy adj /kaːsɛː/ រាព្នន្តនិ

ivory n elephant tusk
/taːɪjaːtaːmjaː/
គម្មន្តគម្មន្តគម្មន្ត

J j

jack fruit *n* /pa-ljaʔsɛ-/
 ឧទ្ធច្រូមហ្មត្រូឆ្នៃ

jacket *n* /dʒa-kɫɔ-/ ឈ្មួញត្រូឆ្នៃ
der. ឈ្មួញត្រូឆ្នៃ

jade *n* green stone /lɔʔsɯʔ-/
 ល្បឿនឆ្នៃហ្ម

jail *n* /tʰɔ-/ ជំនុំ *der.* ជំនុំត្រូឆ្នៃ
n /pɔ-kɫu-/ ឧប្បត្តិ *der.*
 ឧប្បត្តិ
v to put in jail /dòʔnɯʔ-/
 ដាក់ត្រូឆ្នៃ

January *n* a transliteration
 from english
 /dʒja-lsa-lwɔ-lri-/
 ឈ្មួញត្រូឆ្នៃ

Japan *n* /dʒja-lpa-l keʔ/
 ឈ្មួញត្រូឆ្នៃ

jar *n* /sɔ-viʔ/ ឆ្នៃឆ្នៃ *der.* ឆ្នៃឆ្នៃ
 ឆ្នៃឆ្នៃ
n /tʂɔʔ/ ឈ្មួញ
n /pjaʔ/ ឧប្បត្តិ
n clay pot /pɔ-lheʔ/ ឧប្បត្តិ

jasper *n* a kind of gem /lɔʔsɛʔ
 li-lsɯʔ-lɛʔ/ ល្បឿនឆ្នៃ
 ល្បឿនឆ្នៃ

jaundice *adj* /je-lbjaʔ/ ហ្មឆ្នៃ

jaw *n* maxilla /kʰɛ-lkrwiʔ/
 ទ្រូឆ្នៃ *der.* ទ្រូឆ្នៃ

jealous *adj* envy
 /sɛʔko-lsɛʔkʰwɛʔ/
 ឆ្នៃឆ្នៃឆ្នៃ *der.* ឆ្នៃឆ្នៃ
 ឆ្នៃឆ្នៃ

jealousy *n* envy /tɛ-lsɛʔkʰwɛʔ/
 ឆ្នៃឆ្នៃឆ្នៃ

jeans *n* partially borrowed
 from english /hje-dʒjeʔ/
 ឆ្នៃឆ្នៃឆ្នៃ

Jerusalem *n* /ja-lruʔʃja-lleʔ/
 ហ្មឆ្នៃឆ្នៃ

Jesus Christ *n* /je-lʃuʔkʰriʔ/
 ហ្មឆ្នៃឆ្នៃ *der.* ហ្មឆ្នៃឆ្នៃ

jewel *n* /lɔʔsɛʔlɔʔproʔ/
 ល្បឿនឆ្នៃឆ្នៃឆ្នៃ

Jews *n* /juʔda-lpʰuʔ/ ហ្មឆ្នៃឆ្នៃ

job *n* /tɛ-lmeʔ/ ឆ្នៃឆ្នៃ

join *v* to connect, graft
 /me-liʔtɕwɔʔ/ ឆ្នៃឆ្នៃ
v to join a tool handle to a
 tool /tɔʔ/ ឆ្នៃ

join with others *phr* to be
 included /pa-lnɯʔ/
 ឆ្នៃឆ្នៃ

joined *adj* to be connected
 together /o-liʔtɕwɔʔ-tɔʔ/
 ឆ្នៃឆ្នៃ *der.* ឆ្នៃ
 ឆ្នៃឆ្នៃ

joint *n* in between /plɛ-/ ធួន្ត
n the body part /t^hwo-/ ជង្គង់
n where bones are joined together /krwi-ti-tɕu-/ ព្រហ្មវិញ្ញាណ

joke *v* /s^hu-lbɛ-/ គំរុំលេង
v to tease /he-lbɛ-
 pa-ta-t^hu-t^hja-/ ប្រើប្រាស់
 ពាក្យបំបាញ់

joking *v* in joking
 /he-lɔ-t^hɛ-lɛ-/ ប្រើប្រាស់ប្រយោគ
der. ប្រយោគ

journey *n* /tɛ-tɕu-tɛ-ka-/
 គម្រោងដំណើរការ *der.*
 គម្រោងដំណើរ

joy *n* /tɛ-sɛ-t^hkrɔ-sɛ-tɕu-
 គម្រោងចិត្តព្រមព្រៀង *der.*
 គម្រោងចិត្តព្រមព្រៀង
n /sɛ-t^hu-p^hɔ-p^hu-
 ចិត្តស្រឡាញ់

joyful *adj* /sɛ-t^hkrɔ-sɛ-tɕu-
 ចិត្តស្រឡាញ់ចិត្តព្រមព្រៀង *der.*
 ចិត្តស្រឡាញ់

judge *v* punish, to sentence for
 a crime /tɕi-rja-/ និទ្ទាហន្ត
v in judging others by how
 they look or act
 /ta-lne-sɔ-tɕu-tɕu-tɕu-
 គន្លង់មុខគន្លង់កាយ
der. គន្លង់មុខគន្លង់កាយ
 គន្លង់មុខគន្លង់កាយ
n a person who judges or
 punishes /prɛ-tɕi-rja-tɛ-
 ទេវមន្តនិទ្ទាហន្ត *der.*
 ទេវមន្តនិទ្ទាហន្ត;
 ទេវមន្តនិទ្ទាហន្ត

judge rightly *phr*
 /tɕi-rja-tɕu-
der. និទ្ទាហន្ត
 និទ្ទាហន្ត

jugular notch *n* the hollow at
 the front base of the neck
 /kja-tɕu-ku-
 រន្ធគ្រុឺន

July *n* a transliteration from
 english /dzu-tɕu-
 និមិត្តសញ្ញា

jump *v* /pa- ធួប *der.*
 ធួបខ្ពស់

jump down *phr* /pa-ta-
 ធួបចុះ

jump up *phr* /pa-t^hja-
 ធួបឡើង *der.*
 ធួបឡើង

June *n* a transliteration from
 english /dzu-tɕu- និមិត្តសញ្ញា

jungle *n* /mi-du-su-klɛ-
 ឧទ្ទិសធួប
n deep forest or jungle
 /ta-lno-ta-lho-
 គន្លង់គន្លង់

Jupiter *n* a transliteration from
 english /dɕje-tɕu-tɕu-
 និមិត្តសញ្ញា

just /prɛ- ទេរ
adj righteous, true /dɕu-tɕu-
 នីតិកម្ម

just happened *phr* something
 that just occurred /mo-tɕu-
 ធួប *der.* ធួប

justify *v* /be-dɕu-tɕu-
 អនុវត្តន៍

K k

kapok tree *n* /tɔːlmɑː/ គប្បីមម្រី
keep *v* /beːdwoː/ កម្រើងឯង
keep on doing *phr* see continue
 /mɛːpaːhjaː/ ឈរម្រើងម្រើង
der. ឈរម្រើងម្រើងម្រើង
kerosene *n* /naːmiːtʰjeː/ ត្រីមឌុប
kettle *n* a pot for hot water
 /tʰjeːkuːtɔː/ ប៊ែតធុរម្រើង
key *n* /sɔːtʰiː/ ក្រដាស
kick *v* /taːpɛː/ ក្របម្រើង
v /tʰuː/ ប្រមូល
v kick a person's feet out from under them /iːpaː baːdoː/ ខ្ទេច ក្របម្រើង
kidney *n* /liːluː/ ល្អិត
kidney disease *phr* /liːluː tɛːfwiː/ ល្អិត គប្បីស្រង
kidney stone *n* /leːtoːtjaː liːluːkuː/ ល្អិតគប្បីស្រង ល្អិតគប្បីស្រង
kill *v* /mɛːsjeː/ ឈាមម្រើង *der.* ឈាមម្រើងម្រើងម្រើង
kilogram *n* borrowed word from english /kiːloːkraː/ ក្របម្រើង
kindergarten *n* the beginning level /tɔːkʰaːtʰjeː/ គប្បីមម្រើង

kindness *n* see mercy
 /tɛːsɛːtɔːklaːbeː/ គប្បីមម្រើងគប្បីមម្រើង *der.* គប្បីមម្រើង
n the doing of good
 /tɛːmeːrjaːtɛː/ គប្បីមម្រើងគប្បីមម្រើង *der.* គប្បីមម្រើងម្រើងម្រើង
n gratitude, grace
 /bwiːtaːrjeː/ គប្បីមម្រើង
king *n* /kʰwiːtɔːpʰjaː/ ម្រើងម្រើង *der.* ម្រើងម្រើង; ម្រើងម្រើង; ម្រើងម្រើងម្រើង
kingdom *n* /tʰjeːleːtkeːkuː/ ប៊ែតធុរម្រើង
kiss *v* also fragrant smell
 /nɔːːmɔː/ ត្រីមឌុប
kitchen *n* /miːpoː/ ម្រើងម្រើង
kite *n* /laːtɔːtɔː/ ល្អិតគប្បីស្រង
kitten *n* /tʰuoːpʰuː/ ប៊ែតធុរម្រើង
knee *n* /kʰjaːmaː/ ម្រើងម្រើង
knee cap *n* /kʰjaːmaːpjaːbaː/ ម្រើងម្រើងម្រើងម្រើង
kneel *v* /dʒiː/ ម្រើង
kneel *v* /daːtɔː/ ម្រើងម្រើង *der.* ម្រើងម្រើងម្រើង

knife *n* /di-t^hoʔ/ ខ្នាប
n cutting knife /hi-t^hoʔ/
 ប្រដាប់
knock *v* i.e. to knock on the
 head /doʔ/ ខ្លឹ ធើរ. ខ្លឹ
v knock on the door /ta-kleʔ/
 គន្ធព្រល្មម្លៃ
knot *n* /s^hu-ʔlje-ʔ i-k^huʔ/
 ភ្នំធើរម្លៃ ខ្លឹ
v /plwo-t^huʔ/ ធើរធើរ
know *v* /sɛʔneʔ/ ធើរធើរ ធើរ.

ធើរធើរ
knowledge *n* /tɛ-siʔtɛ-ʔp^hɛʔ/
 គម្លៃធើរគម្លៃធើរ ធើរ.
 គម្លៃធើរ
n understanding
 /tɛ-sɛʔk^hu-sɛʔneʔ/
 គម្លៃធើរធើរធើរ
knuckle *n* /ka-noʔmaʔ/
 ភ្នំធើរម្លៃ
Korea *n* /koʔriʔjaʔ keʔ/
 ភ្នំធើរ ភ្នំ

L I

labium *n* /liʔmɛʔ/ ធើរម្លៃ
labor *v* to work /e-ʔrjaʔ/
 ធើរម្លៃ ធើរ.
 ភ្នំធើរធើរម្លៃ
 ភ្នំធើរម្លៃ ធើរ
laborer *n* /preʔ-lmɛʔ-tɛʔ-lmɛʔ/
 ធើរម្លៃធើរគម្លៃ
lacking *adj* /joʔ/ ធើរ
adj insufficient
 /ta-liʔta-ʔoʔ/
 គម្លៃធើរធើរ
ladder *n* /kaʔboʔ/ ភ្នំ
lady *n* woman /preʔ-lmaʔ/
 ធើរម្លៃ
lake *n* /t^hjeʔ-ʔoʔ/ ធើរធើរ ធើរ.
 ធើរធើរធើរ; ភ្នំ

lamb *n* /sɛʔmiʔp^huʔ/ ធើរម្លៃ
n mutton /sɛʔmiʔzjeʔ/
 ធើរម្លៃ
lame *adj* /daʔ/ ធើរ ធើរ.
 ធើរធើរ
n a person who is lame
 /kaʔ-jaʔ k^haʔduʔ-ʔdaʔ
 taʔruʔ-ʔoʔ-thjaʔ/ ភ្នំ
 ធើរធើរ
 គម្លៃធើរធើរ
 ភ្នំធើរធើរ ធើរ.
 ភ្នំធើរ ធើរ
lamp *n* /miʔkoʔ/ ធើរ
land *n* /heʔk^huʔ/ ធើរធើរ ធើរ.
 ធើរ; ធើរ
landing *n* top of the stairs
 /k^haʔboʔ-mjaʔ/ ធើរធើរ
landlord *n* the house owner
 /hiʔbjaʔ-ʔɛʔ/ ធើរធើរធើរ

language *n* /laːŋoː/ ລູບຊື່ເຢຍຣະ
der. ເຢຍຣະ

lantern *n* /miːkɔː/ ຜັງຊື່

Laos *n* /lɔːi keː/ ລູບຊື່ ກຸຍື່

lap *n* /kʰjaːnoː/ ອຸບາຍຊື່

large *adj* big, great /-duː/ -ຂຶ້ນ

laryngitis *n* /kjaːtkroːkuːtʂjaː/ ກຸຍື່ບາຍຊື່ກຸຍື່ກຸຍື່ບາຍຊື່

larynx *n* /kjaːniː/ ກຸຍື່ບາຍຊື່

lasso *v* noose /daːŋwoː/ ຂະເບັຍຊື່

last *adj* final or last /aːnoːlɔː/ ຄູ່ຄູ່ລຸ່ມ *der.* ຄູ່ລຸ່ມ

adv at the back, final

/dɔːkʰjeːlɔː/ ຂຸ ອຸບາຍຊື່ລຸ່ມ

last year *phr* /naːheːnuː/ ຄູ່ຄູ່ຊື່ຊື່

last month *phr*

/taːlwoːkjaːtɔːlɔː/ ກຸຍື່ລຸ່ມອຸບາຍຊື່ກຸຍື່ລຸ່ມ *der.* ຄູ່ຄູ່ຊື່ອຸບາຍຊື່ ກຸຍື່ລຸ່ມ

last week *phr*

/taːlwoːkjaːtɔːkleː/ ກຸຍື່ລຸ່ມອຸບາຍຊື່ກຸຍື່ລຸ່ມ *der.* ຄູ່ຄູ່ຊື່ອຸບາຍຊື່ ກຸຍື່ລຸ່ມ

last night *phr*

/taːlwoːkjaːtɔːheː/ ກຸຍື່ລຸ່ມອຸບາຍຊື່ກຸຍື່ລຸ່ມ *der.* ຄູ່ຄູ່ຊື່ອຸບາຍຊື່ ກຸຍື່ລຸ່ມ

lasting *adj* lasts a long time

/kʰjaːŋeː/ ອຸບາຍຊື່ຍຸຍື່

lasting yet longer *phr*

/oːŋeːkɔːˈpɔː/ ຄູ່ຄູ່ຍຸຍື່ກຸຍື່ຍຸຍື່

late *adv* /tɔːnoː/ ກຸຍື່ຄູ່ຄູ່ *der.* ກຸຍື່ຄູ່ຄູ່

later *adv* in the future

/ʃjeːnoːˈpɔː/ ກຸຍື່ຄູ່ຄູ່ຍຸຍື່ *der.* ກຸຍື່ຄູ່ຄູ່ຍຸຍື່; ຄູ່ຄູ່

adv /aːnoːkleː/ ຄູ່ຄູ່ຄູ່ຄູ່

latest *adj* /tɔːnoːlɔː/

ກຸຍື່ຄູ່ຄູ່ລຸ່ມ *der.* ຄູ່ຄູ່ລຸ່ມ

laugh *v* /ŋeː/ ຄູ່ຍຸຍື່

v to laugh at in a mocking manner /ŋeːkɔːˈpɔː/ ຄູ່ຍຸຍື່ກຸຍື່ຍຸຍື່

laugh hard *phr*

/ŋeːhaːtaːkaː/ ຄູ່ຍຸຍື່ຍຸຍື່ກຸຍື່ກຸຍື່ *der.* ຄູ່ຍຸຍື່ຍຸຍື່

phr /ŋeːʃjoːʃjoː/

ຄູ່ຍຸຍື່ກຸຍື່ກຸຍື່

laughter *n* /tɔːŋeːhaː/

ກຸຍື່ຄູ່ຍຸຍື່ຍຸຍື່

lava *n* burning rock /lɔːmiːwɔː/ ລູບຊື່ຜັງຊື່

law *n* /tɔːʃwoːtɔːʃjaː/ ກຸຍື່ຄູ່ຄູ່ກຸຍື່ຄູ່ຄູ່

lay *v* to lay down something on the ground /iːdeːtɔː/ ຂຸຂຸ່ຍຸຍື່ *der.* ຂຸຂຸ່; ຂຸຂຸ່;

ຂຸຂຸ່ຄູ່ຄູ່ ຂຸຂຸ່ຍຸຍື່

v to lay down and sleep

/oːmjeːkʰwɔː/ ຄູ່ລຸ່ມຍຸຍື່ອຸບາຍຊື່

v to lay on your stomach

/o-ta-klu^o-t/

គ្រឿងលាមក

v to lay/put down /be-ta-t/

រង្វិក

lazy adj /sɛ¹ta-kle-t/ ឆ្ងល់

der. គ្រឿងលាមក

គ្រឿងលាមក: ឆ្ងល់

lazy person phr

/ka-ja-le-tja-t/

អ្នកឆ្ងល់

der. អ្នកឆ្ងល់

អ្នកឆ្ងល់: អ្នកឆ្ងល់

គ្រឿងលាមក

lead n a metal /dʒu-t/ នីម៉ែ

leader n official, head

/k^hu-klo¹k^hu-klja-t/

នាយកដ្ឋាន

នាយកដ្ឋាន:

នាយកដ្ឋាននាយកដ្ឋាន:

នាយកដ្ឋាននាយកដ្ឋាននាយកដ្ឋាន

n អ្នកនាយកដ្ឋាន; នាយកដ្ឋាន

/ka-ja-tdu-ka-ja-t^hu-t/

អ្នកនាយកដ្ឋាននាយកដ្ឋាន

leaf n /le-t/ ល្អិត

der. ឆ្ងល់

leak v i.e. when water is leaking /la-dʒje-t/ ល្អិត

lean v /ta-lwo-t/ គ្រឿងលាមក

leap n /i-pa-t/ ខ្លា

learn v /i-swo-ti-sja-t/

ខ្លា ឆ្ងល់

learned n person who seeks to

know /pre-tpu-sɛ¹je-tɛ-t^hu-t/

នាយកដ្ឋាន

adj learned, able /dʒja-t/

និយាយ

និយាយ

lease v to lease or hire the land

for use /da-kɛ-tɛ-t/ ឆ្ងល់

n rental document /hi-kɛ-t

ta-t^hu-t/ ឆ្ងល់

least adj /o-pa-ti-t^ho-t/

ឆ្ងល់

leather n /p^ha-tkra-t/ រោម

leave v /t^he-tɛ-t^hu-t/ ចាក

ចាក

v to leave someone or

something behind

/dja-kja-t/ ឆ្ងល់

leave and go do phr

/t^he-tɛ-t^hu-t^hu-t/

ចាក

leave and get into phr leave

and get into (i.e. a

boat) /t^he-tɛ-t^hu-t^hu-t^hu-t/

ចាក

leave and go see phr

/t^he-tɛ-t^hu-t^hu-t/

ចាក

leave and go visit phr

/t^he-tɛ-t^hu-t^hu-t/ ចាក

leaving v what is said when

you are ready to leave

/ka-t^ho-t/ ឆ្ងល់

ledge *n* overhang /lɔːtɑ-mjɑː/ ល្បឿនកន្លែងមហន្ត

lee *n* a point of land that sticks out, to the lee of /ta-lnoːt-phuː/ គន្លងផ្លូវទឹក

leech *n* /zjaː/ ល្អិត *der.* ល្អិត

leek *n* /pʰo-hoːmiː/ ពិដ្ឋុមុខដេញខ្លា
n Indian leek /paːpe-tɾwiː/ ធនធានព្រៃឃ្មុំ

left *v* go (past tense) /ɕwɑːkjaː/ និហោរពន្លឺ *der.* ជម្រើសនិហោរពន្លឺមុខ
adv to be on the left of, referring to direction /ɕwɑːɕwiː/ និមិទ្ធិ

v to be left (by oneself) ច្បាប់មាតិកាពន្លឺ

left-handed *adj* /ta-kʰuː/ ធាវាធាវិ/ គន្លងទទឹង និមិទ្ធិ

leftover *adj* remaining /o-kjaː/ ច្បាប់ពន្លឺ *der.* -ពន្លឺមុខ
n leftover food

/sʰɛ-lɛ-o-kjaː/ គន្លងផ្លូវពន្លឺ *der.* គន្លងផ្លូវ ច្បាប់ពន្លឺ

leg *n* /kʰa-dɯː/ មហន្តខ្មុសម្ម *der.* មហន្ត: មហន្តខ្មុសម្ម

leg hair *phr* /kʰa-dɯː-ɟɯː/ មហន្តខ្មុសម្មក្រមុំ

lemon *n* /sɔː-dɛ-lɛː/ ផ្លែឆៃផ្លែឆៃ

lemon tree *n* /sɔː-dɛ-lɛː/ ផ្លែឆៃផ្លែឆៃ

lemonade *n* /sɔː-dɛ-lɛː-tʰjeː/ ផ្លែឆៃផ្លែឆៃប្រហន្ត

lend *v* /djeːlboː-djeːlɔː/ ខ្មោចមន្តិខ្មោចល្អិត *der.* ពិហន្តមន្តិពិហន្តល្អិត

length *n* width /a-ljaː/ ច្បាប់មហន្ត

leopard *n* /pʰɯː-kʰi-kriː-phuː/ ពិហន្តមន្តិពិហន្តល្អិត

less *adv* /joː/ ហន្ត *der.* ហន្ត

lessen *v* /jo-kɑ-ljaː/ ហន្តពន្លឺល្អិត
v /tə-phɯː-tə-kiː/ គន្លងពិហន្តគន្លង

lesson *n* a teaching /tɛ-li-swoː/ គន្លងច្បាប់ *der.* គន្លងមន្តិច្បាប់
n literature, book /liː/ ល្អិត

let *v* see allow /plwoː/ ធាវាធាវិ

letter *n* correspondence /liː/ ល្អិត
n letter of an alphabet /liː-plɔː/ ល្អិតធាវាធាវិ

lettuce *n* /ta-plɛ-ta-tʰa/ គន្លងច្បាប់គន្លង

level *n* relating to steps or levels (i.e. the first level) /toː/ គន្លង

v to make equal /mɛ-tɾa-dɯː/ មហន្តពន្លឺ

liar *n* /ka-jaː-lɑ-hoː/ ពន្លឺពន្លឺល្អិត *der.* ពន្លឺពន្លឺមុខ

liberty *n* see freedom /bɛ-lɯː-lɑː/ មន្តិមន្តិ

library *n* lit. a place for
looking at books /leʔimjaʔli-
kʰaʔleʔ/ ល្បឿនមតេយ្យ
ទទួលយក

lice *n* /sɯʔ-ʔ/ ឆ្មារ *der.*
ឆ្មារខ្នុរ

lick *v* /i-ʔje-ʔ/ ខ្លួល

lid *n* /kʰu-ʔdaʔ/ ទង់ *der.*
ខ្លួនមុខទង់
n eyelid /mɛ-ʔɛ-ʔpʰaʔ/
មន្ទិល

lie *v* /la-ʔho-ʔla-ʔhja-ʔ/
ល្ងម្ងល្ងម្ងល្ង *der.* ល្ងម្ង
ម្ងល្ង

n /tɛ-ʔla-ʔho-ʔla-ʔhja-ʔ/
គម្រាលល្ងម្ងល្ង *der.*
គម្រាល

v to lie on your stomach
/o-ʔta-ʔklɯʔ-ʔ/
គេងលើពោះ

v to lie down /o-ʔmje-ʔ/
គេង

life *n* /sɛʔpɭa-ʔtʰwɔ-ʔprɛ-ʔ/
ជីវិត

n /tɛ-ʔo-ʔtʰwɔ-ʔprɛ-ʔ/
គម្រាលជីវិត *der.*
គម្រាលជីវិត

lift *v* to lift using your hands
/tɕʔ-ʔ/ លើក *der.* លើក

v to lift up to put inside
/sʰu-ʔtʰja-ʔ/ ដាក់

v to lift up or raise your
hands /zɔʔtʰja-ʔ/

លើកដៃ *der.* លើកដៃ
លើក

v to lift up your eyes to
see /tuʔtʰja-ʔ/ មើល

v to lift or fasten up your
dress or longyi /sɛʔ-ʔ/ ប្រដាប់

lift down *phr* /tɕʔ-ʔta-ʔ/
លើកចុះ

lift up *phr* /tɕʔ-ʔtʰja-ʔ/
លើកឡើង

lifted up *phr* /dja-ʔtʰja-ʔla-ʔ/
ឡើង

lift out *phr* /dʒɔʔ-ʔtʰe-ʔ/
លើកចេញ

ligament *n* /rwiʔtʰwo-ʔ/
រន្ធបញ្ជាញ *der.* រន្ធបញ្ជាញ

light *n* that which illuminates
/li-ʔ/ ភ្លឺ

v to light or ignite /i-ʔji-ʔli-ʔ/
ភ្លឺ *der.* ភ្លឺ
ភ្លឺ
ភ្លឺ
ភ្លឺ

adj not heavy /pʰwi-ʔ/ រឹង
der. រឹង

lighter *adj* becoming less
heavy /pʰwi-ʔhja-ʔ/ រឹង

adj brighter, lighter
/li-ʔta-ʔkʰɛ-ʔla-ʔ/
ភ្លឺ

n /mi-ʔda-ʔ/ មន្ទិល

lightness *adj* light and happy
/a-ʔpʰwi-ʔa-ʔmo-ʔ/ ភ្លឺ

lightning n /ʃje-li-ɬɔɿ/ ភហន្ត្រ្តយុឌុនភន្ត្រ្ត *der.* ភហន្ត្រ្ត

lightning bolt strike phr /ʃje-ka-tʰja/ ភហន្ត្រ្តភន្ត្រ្តប្រហន្ត្រ្ត *der.* ភហន្ត្រ្តល្បយុឌុន

like prep similar to /sja-ɿna/ ឲ្យហន្ត្រ្តន *der.* ឲ្យហន្ត្រ្ត

v to like something, desire /sɛ-ɿzɯ-ɿsɛ-ɿ-ɿ/ ឲ្យនិប្បន្តឲ្យនិប្បន្ត

like this phr /pʰu-ɿje-ɿ/ ពិសិប្បន្ត

like that phr /pʰu-ɿnu-ɿ/ ពិសិប្បន្ត *der.* ឲ្យហន្ត្រ្តពិសិប្បន្ត

lime n /sɔ-ɿde-ɿsɛ-ɿ/ ឲ្យនិប្បន្តឲ្យនិប្បន្ត

limit v /be-ɿpli-ɿ/ ភន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត *der.* ភន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត

line n written line, sentence /li-ɿklo-ɿ/ ល្បឌុនភហន្ត្រ្ត

line up phr to stand in a line /ka-tʰɔ-ɿ da-ɿra-ɿ/ ភន្ត្រ្តប្រហន្ត្រ្ត ឲ្យនិប្បន្ត

linen adj /ba-ɿpli-ɿ/ ភន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត *der.* ឲ្យនិប្បន្ត

lion n /ja-ɿsi-ɿ/ ភហន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត

lips n /kʰa-ɿu-ɿkʰa-ɿpʰɛ-ɿ/ ភន្ត្រ្តនិប្បន្ត *der.* ភន្ត្រ្តនិប្បន្ត

liquor n /tʰje-ɿfi-ɿpre-ɿ/ ប្រហន្ត្រ្តភន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត

list n a written record /li-ɿra-ɿma-ɿra-ɿdja-ɿ/ ល្បឌុនភន្ត្រ្តភន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត

v to write and record /ra-ɿma-ɿra-ɿdja-ɿ/ ព្យន្តភន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត

listen v /ni-ɿda-ɿ/ ឲ្យនិប្បន្តឲ្យនិប្បន្ត

liter n borrowed from English /li-ɿta-ɿ/ ល្បឌុនភន្ត្រ្ត

literate adj to be able to read /tʰja-ɿli-ɿ/ ពិប្បហន្ត្រ្តល្បឌុន

literature n /li-ɿle-ɿ/ ល្បឌុនល្បឌុន

little adj not much, small /pa-ɿti-ɿ/ ឲ្យនិប្បន្ត *der.* ឲ្យនិប្បន្ត

live v /tʰwo-ɿpre-ɿ/ ប្រហន្ត្រ្តឲ្យនិប្បន្ត *der.* ឲ្យនិប្បន្តឲ្យនិប្បន្ត: ឲ្យនិប្បន្ត ឲ្យនិប្បន្តឲ្យនិប្បន្ត

v inhabits, lives /la-ɿlu-ɿ-ɿa-ɿkja-ɿ/ ល្បឌុនល្បឌុនភហន្ត្រ្ត *der.* ឲ្យនិប្បន្ត ល្បឌុនល្បឌុនភហន្ត្រ្ត

live with phr /o-ɿla-ɿku-ɿ-ɿ/ ឲ្យនិប្បន្តភហន្ត្រ្ត

livelihood n lit. the belly's food /ho-ɿku-ɿsʰɛ-ɿ/ ឲ្យនិប្បន្តភន្ត្រ្ត

liver n /sɔ-ɿ/ ឲ្យនិប្បន្ត

lizard n small lizard /kʰwi-ɿ/ ភន្ត្រ្ត *der.* ភន្ត្រ្ត: ឲ្យនិប្បន្តភហន្ត្រ្ត

n a type of lizard called Tuk kae /to-ɿke-ɿ/ ភន្ត្រ្តភន្ត្រ្ត

loan v to receive a loan of money /pʰje-ɿbo-ɿru-ɿ/ ពិប្បន្តភន្ត្រ្ត

lobster *n* crawfish, crayfish
/ʃwoːlkɔːt/ ស្រូវត្បាញ

locate *v* point out the place
/zuːtˈkʰaːlɛːt/ ប្រយុទ្ធនិទ្ធិយុទ្ធិ

location *n* place
/kʰaːlɛːtˈkʰaːtʃaː/ ទីកន្លែង

lock *v* to secure /kʰaːtmaːbiˈkjaː/ ភ្ជាប់
der. មេដៃ
n /sɔːt/ កូន *der.* កូនភ្ជាប់

locust *n* /taːkiː/ ត្រីក្របី

log *n* short log /sɔːtˈklɔːt/ ក្របី

long *adj* also tall /aːtʰuː/ វែង
der. វែង; វែងវែង; វែងវែង

adj a long time /ŋɛːtʰaː/ យូរ
der. យូរយូរ; យូរយូរ

long ago *phr* /dɔːtʰuːdɔːtʰaː/ យូរមុន
der. មុនមុន

phr long time ago /dɔːtʰɛːtʰuː/ យូរមុន

longyi *n* wrap-around sarong
/hjeːtaːtʰaː/ ប្រដាប់ស្រូវ

look *v* /mjaːt/ មើល *der.* មើល

phr Look! /mjaːtmaːtʰɛːt/ មើលមើល

look around *phr*
/mjaːtʰaːriːtʰaːtʰaː/ មើលជុំវិញ

phr to look back and forth /mjaːtˈkʰaːtˈmjaːtʰaː/ មើលមកមើលទៅ

phr to make an effort to try and see

/mjaːtʰɔːtˈmjaːtʰiː/ មើលមើល

look back *phr*
/mjaːtˈkʰaːtˈkʰɛːt/ មើលមក

look carefully *phr*
/mjaːtʰaːtʰɛːt/ មើលមកយ៉ាងច្របូកច្របល់
der. មើលមកយ៉ាងច្របូកច្របល់

look down on *phr* to think small of /taːnɛːtʰaːtʰiː/ មើលមកខ្ពស់
der. មើលមកខ្ពស់

open your eyes *phr*
/mjaːtˈkaːtʰɛːt/ មើលមកយ៉ាងច្របូកច្របល់

phr for checking your eyes /paːtʰaːt/ មើល

look into *phr* to peer or look into a place
/mjaːtʰɔːtˈnuːtʰaː/ មើលមកយ៉ាងច្របូកច្របល់

look up *phr* /mjaːtʰjaː/ មើលលើ
der. មើលលើ; មើលលើ

look for *phr* to search for
/puːtʰaːt/ មើល

look after *phr* to take care of /mjaːtˈkʰwɛːt/ មើលថែ

loom *n* for weaving
/tʰɛːtˈkrɔːtˈtʰɛːtˈkrɔːt/ គ្រឿងត្រួត

loose adj /ta-klja-/ គន្ធារាបរាប

lord n also owner, master

/bja-dʒɛ-/ លាភនិម្មិត

lose v to lose or fail at

something /la-dʒuːlla-prɔː-/

ល្មមនិម្មិតល្មមនិម្មិត *der.*

ល្មមនិម្មិត

loss n to have lost or failed at something

/tɛːlla-dʒuːlla-prɔː-/

គម្ពុន្តល្មមនិម្មិតល្មមនិម្មិត

lost adj disappear /ʃiːlmɛː-/

គន្តឈប់ *der.* ល្មមឈប់

v to have lost or failed

/la-dʒuːlkja-/

ល្មមនិម្មិតរាបរាប *der.* ខ្ចីគន្ត

lots adj many /ɛːlla-/ ច្រើន

loud adj roaring /ta-vɔːta-sʊː-/

គន្តឆ្លងគន្តឆ្លង *der.* ទាបរាប

គន្តឆ្លងគន្តឆ្លង: គន្តឆ្លងគន្តឆ្លង

adj noisy /a-ka-ɔː-/ ទាបរាប

adj a loud voice or sound

/praːʃwoː-/ ទាបរាបរាប

love n /tɛːlmɔː-/ គម្ពុន្តឈប់ *der.*

គម្ពុន្តឈប់គម្ពុន្តរាបរាប

v /mɔː-niː-/ ឈប់រួច *der.*

ឈប់

v to love without

sincerity

/mɔː-kʰaːtaːmɔː-kʰoː-/

ឈប់ទទួលឈប់ទទួល

lovely adj lit. pretty-good

/twoːrjaː/ គប់រួចរាបរាប

adj i.e cute baby /sɛːta-dʒaː/

ច្រើនគន្តនិម្មិត *der.* គប់រួច

ច្រើនគន្តនិម្មិត ទទួល

low adj /ta-rɔː/ គន្តរាប

lower v to lower down

/dʒjaːtaː/ និម្មិតរាប

v to reduce the amount,

lower the price

/beːtaːtjwoː/

គន្តគម្ពុន្តរាប

loyal adj /kʰjaːdʒaː/ ទាបរាបនិម្មិត

luck n profitable, gratitude

/bwiː/ គប់រួច *der.*

គប់រួចគន្តរាបរាប

lucky adj /bwiːrjaː/ គប់រួចរាបរាប

luggage n box /təː/ គប់

n bag /pjeː/ ឈប់រាប

lunch n food at noon

/mɔːtʰuː-sʰɛːleː/

ឈប់រាបរាបគន្ត

lung n /sɔː/ ច្រើន

lust v /paːtaːpaːtaː/

ទទួលគន្តគន្ត

n /tɛːpaːtaːpaːtəː/

គម្ពុន្តទទួលគន្តគន្ត

lymph nodes n on your neck

/kjaːleːtaː/ រាបរាបល្មមនិម្មិតគម្ពុន្ត

n /kʰjaː-liːboː/

ទាបរាបល្មមនិម្មិត

lynx n /tʰwoːneː/ រាបរាបគន្ត

M m

machete *n* /hiːtduː/ ប្រដាប់

machine *n* /dʒeɪ/ ម៉ាស៊ីន

mad *v* angry /sɛːtɪplɔːduː/
ឆ្ងល់ច្រើន

adj crazy /taːlmwiːsɛːtrɛː/
គួរឆ្ងល់ខ្លាំងណាស់

maggot *n* /lɔː/ ល្អិត

magic *v* lit. to eat someone's
image/spirit /eːuːtʒɔː/
ផ្ដាសាយ

magnet *n* /tʃɔːtɪˈneɪt/
គុយដា

mail *n* /liː/ ល្ម

v sending of mail /liːlɛːsɪuː/
ល្មល្មម៉ែត្រ

mailbox *n* box for the sending
and receiving of mail
/liːsɪuːliːhjaː tɔː/
ល្មផ្ដាសាយ គុយ

maize *n* /kʰuːkʰeɪ/ ទន្សាយ *der.*
ទន្សាយ: ទន្សាយស្រូវ

majority *n* many people
/kaːljaː ɛːtɪrɛː/ ភាគច្រើន
ចំនួន

make *v* do /meː/ ធ្វើ

make a mistake *phr*
/meːsɪuːt/ ធ្វើកំហុស

make excuses *phr*
/keːtʰoːkeːlɪjaː/
រក្សាច្រើនឱ្យល្ម

make love *phr* /vjaː/ ច្រក

make new *phr* /meːsɛː/
ធ្វើថ្មី

make a profit *phr* receive a
gain on money
invested /meːmjeːtʰeː/
ធ្វើប្រយោជន៍

make music *phr* bang
drums and gongs
/dɔːtʰɔːdɔːmɔː/
ធ្វើសំឡេង

make peace *phr*
/meːpeːmeːdwoː/
ធ្វើសន្តិសុខ

v /meːkruːmɛːkleː/
ធ្វើការសន្តិសុខ

make pretty *phr* /meːtɪwɔː/
ធ្វើស្រស់

make friends *phr*
/bɔːsɪwɔːkʰeːkʰoː/
ធ្វើមិត្ត

malaria *n* /sʰwiːtaːnɪjaː/
ស៊ីស្តូម

Malaysia *n* /maːlɛːtʃjaː keː/
ម៉ាឡេស៊ី

male *n* /prɛːkʰuː/ ប្រុស

man *n* /prɛːkʰuː/ ប្រុស *der.*
ប្រុស: ប្រុស

manage *v* manage or govern
the work /pɔː tɛːmeː/ គ្រប់
គ្រង

manager n /k^hu-klo¹du-/
 ទ័ន្ទិកល្មើន្ទិក *der.* ឈម្រន្ទិកល្មើន្ទិក

mane n lion's mane
 /kja¹bo¹s^hu-/
 កម្រន្ទិកល្មើន្ទិក

mango n /ta-k^hja¹ŋe-/
 កន្ទិកល្មើន្ទិក

mango tree n /ta-k^hja¹mɔ¹/
 កន្ទិកល្មើន្ទិក

manner n /klja¹klo-/
 កល្មើន្ទិក

manuscript n /li-p^ha¹/
 ល្មើន្ទិក

many adj /e¹/ *der.* ទ័ន្ទិក: ទ័ន្ទិក:
 ទ័ន្ទិក: ទ័ន្ទិក: ទ័ន្ទិក:
 ទ័ន្ទិក: ទ័ន្ទិក: ទ័ន្ទិក:
 ទ័ន្ទិក: ទ័ន្ទិក: ទ័ន្ទិក:
n together /rɔ¹/ រួម

many groups phr /e¹plɔ¹/
 ទ័ន្ទិក

many more phr
 /o-rɔ¹o-e¹t^hja¹/
 ទ័ន្ទិក

many people phr /e¹prɛ¹/
 ទ័ន្ទិក

many places phr /e¹p^ho-/
 ទ័ន្ទិក

many things phr /e¹ŋe-/
 ទ័ន្ទិក

many times phr /e¹p^hu²/
 ទ័ន្ទិក

many together phr
 /k^hu²la-/
 កម្រន្ទិក

many tribes phr
 /e¹mje¹e¹ŋe-/
 ទ័ន្ទិក

map n /he-k^hu-zɔ-/
 ម៉ាប

march v march in formation
 /klje-tra¹/
 ម៉ាប

March n /ma¹le-/
 ម៉ាប

mark n a visible mark
 /tɛ¹ma¹dja-/
 ម៉ាប

mark off phr to mark off boundaries or by measurement /te¹ma¹/
 ម៉ាប

market n /kle¹/
 ម៉ាប *der.* កម្រន្ទិក: កម្រន្ទិក

marketplace n /kle¹da-/
 ម៉ាប

marriage n /s^ho¹mɛ¹s^ho¹dja-/
 កន្ទិក

n for the man who marries
 /tɛ¹p^hje¹p^hu¹p^hje¹me¹/
 កន្ទិក

n for the woman who marries
 /tɛ¹p^hje¹p^hu¹p^hje¹vɛ¹/
 កន្ទិក

n general marriage term
 /tɛ¹p^hje¹me¹p^hje¹vɛ¹/
 កន្ទិក

n marriage celebration
 /pwe¹k^ho¹mɛ¹/
 ទ័ន្ទិក

married adj /hi-na¹prɛ¹/
 ម៉ាប *der.* ទ័ន្ទិក ម៉ាប

marrow *n* in the bone
 /krwiːkiː/ រាព្រងខាងក្នុង *der.*
 រាព្រងខាងក្នុង

marry *v* /kʰoːmɛː/ ទាញយក *der.*
 រៀបការ
v /pʰjeːmeːpʰjeːtɛː/
 ពិហាសិកា
der.
 ពិហាសិកា
 ពិហាសិកា
 ពិហាសិកា

massage *v* stretch /dʒiː/ និទ្ទ
v /dʒuː/ និទ្ទ *der.* និទ្ទ ធម្ម
 ល្អិត

master *n* lord, owner /bjaːtɕɛː/
 ម្ចាស់

mat *n* /kloː/ រាព្រង *der.*
 រាព្រង
n /iːtɕɛː/ ខ្នង
n mat, carpet /lɛːdɛː/
 ព្រួញ

match *n* competition
 celebration /tɛːdiːdʒɛː/
 pweː/ គ្រប់គ្រង
v to light a fire /miːpʰoː/
 ឆេះ

material *n* /taːtmuːˈtiːtɛː/
 ធាតុ

mattress *n* /pʰuːrɛː/ ទ្រព្យ
n /lɛːtoː/ ព្រួញ

mature *adj* /prɛːtʰjaːhɔː/
 ទទឹង

May *n* /mɛː lɛː/ មេស៊ី ល្អិត

maybe *adv* /koːleː/ ប្រហែល *der.*
 ប្រហែល

me *pron* see I /vaː/ ខ្ញុំ

meal *n* /lɛːleː/ ល្បែង

meaning *n* /aːŋɔːlaːsʰaː/
 ន័យ

measles *n* /tʰeːtaːiː/ ជំងឺក្រិន

measure *v* /taːneːteːmjaː/
 វាស់ *der.*
 វាស់

measurement *n* /tɛːteːmjaː/
 ការវាស់
n from the elbow to the top
 of fingers /təːplɛː/
 គ្រប់គ្រង
n from one hand to the other
 /təːkliː/ គ្រប់គ្រង
n measurement of a fist
 /təːkuː/ គ្រប់គ្រង

meat *n* /tɛːzjeː/ ប្រព្រឹត្តិ *der.*
 ប្រព្រឹត្តិ

meddle *v* /ʃiːtʰjaːdiːdjaː/
 ចូលរួម

mediate *v* /heːbeːliː/ មធ្យម

medicine *n* /tɛːkʰuːtɛːtjɛː/
 គ្រឹះស្ថាន
der.
 គ្រឹះស្ថាន

medium *n* medium sized
 /taːloː/ កណ្តាល

meet *v* to have a meeting
 /oːkuː/ ជួប *der.*
 ជួប

v meet someone /mjaʼsʰu-/
 ឯហនកង់ *der.*
 ឯហនជ័ហម្លីកង់
adv focal point of meeting
 /-sʰu-/ -កង់

meeting v to meet
 /o-kuʼlo-kjaʼ/ ជួបជុំជួបជុំ

v meet as a group
 /taʼsʰu-taʼpɭoʼ/
 គ្រុឌកង់គ្រុឌកង់
n /tɛ-ʼo-kuʼ/ គ្រុឌជួបជុំ

melt v /ɕɯ-/
 រលាយ *der.* ឧត្តរលាយ

memorize v /to-niʼ/ គ្រុឌចម្រើន

mend v mend a tear /i-sʰeʼpʰe-/
 ជួសជុល *der.* ជួសជុល

v fix /mɛ-rjaʼ/ ធាតុធាតុ

meningitis n swelling in the
 brain /kʰu-kloʼsɔʼkiʼtʃaʼ/
 មន្ទិកក្បាល *der.*
 មន្ទិកក្បាល

menstruate v /ɕwi-taʼ/
 ច្របូកច្របូក *der.* ច្របូកច្របូក
 ល្អិតល្អន់

v /o-daʼto-/
 ច្របូកច្របូក

menstrual pain phr lit.
 pain-blood-down
 /tɛ-sʰeʼɕwi-taʼ/
 គ្រុឌកង់ច្របូកច្របូក

merchandise n things for
 buying and selling
 /tɛ-kɯʼtɛ-kʰaʼ/
 គ្រុឌកង់គ្រុឌកង់

merchant n market/store-
 owner /kleʼtɕja-dɕe-/
 ភ្នាក់ងារ
n person who does
 business
 /preʼme-kɯʼme-kʰaʼ/
 ភ្នាក់ងារគ្រុឌកង់

mercy v /ɕeʼtʃo-klaʼbe-/
 ធម្មនុញ្ញ *der.*
 ធម្មនុញ្ញ
n /tɛ-ɕeʼtʃo-niʼ/
 គ្រុឌធម្មនុញ្ញ

mess n messy, cluttered
 /ta-sɔʼtʃoʼbiʼ/ គ្រុឌកង់
der. គ្រុឌកង់

message n something spoken
 /tɛ-dəʼnaʼ/ គ្រុឌកង់

metal n /toʼtʰeʼ/ គ្រុឌកង់

method n /kljaʼklo-/
 ភ្នាក់ងារ

Mexico n /meʼksi-ko-/
 មិកស៊ិកូ

midday n noon /mɔʼtʰuʼ-/
 មធ្យម

middle n /klaʼmeʼ/ កណ្តាល
der. កណ្តាល
 កណ្តាល

midnight n /mɔʼneʼkʰeʼ/
 មធ្យម

midway adv the middle
 /taʼklaʼmeʼ/ កណ្តាល

mildew spots n on clothes
 /hje-dʒa-ʼoʼ/ ម្សៅ

mildly *adv* /dʒeɪmjə-/
 និយ្យន្តបុណ្យ

mile *n* distance /mɪlə-/ មាយល្លី

milk *n* /iːlkn̩ˈtʃeɪ-/
 ខ្លូតម្កាស់បំបាត់ *der.*
 ឧប្បនិម្មន្តម្កាស់បំបាត់

milk powder *n*
 /nɪlkn̩ˈtʃeɪkraɪmwaɪ-/
 ន្តម្កាស់បំបាត់ពន្លឺឆ្នុន

millstone *n* millstone made out
 of wood /kaɪlsˈhʊːliːvɪː-/
 ឆ្នុនកង្កែបម្រាស់

mind *n* /sʌɪpləʊˈtaɪnɛː-/
 ច្រមុះឧប្បន្តកម្មន្តម្បី

mine *adv* belonging to me, i.e.
 he is my own child /jɛɪˈtɔː-/
 កហ្នឹកម្បី

pron /vaɪteɪ-/ បន្តកម្ម

minimum *n* /oʊˈpɑːtɪmɪnəm/
 ច្រមុះឧប្បន្តកម្ម

n at least /pɑːtɪˈtɑːldwɪː-/
 ឧប្បន្តកម្មឧប្បន្ត

minority *n* not many people
 /kaɪˌjɑːtɪ ˈpaɪtɪˈprɛː-/ ឆ្នុនកង្កែប
 ឧប្បន្តកម្មន្តម្បី *der.* កម្មន្តម្បី

mint *n* herb /laɪvɪjəˈlɛː-/
 ល្អិតបុណ្យឆ្នុន

minus *v* subtract /jɔɪˈkɪjəɪ
 ˈpaɪtɪ/ បាចពន្លឺ ឧប្បន្ត *der.*
 ព្រំឆ្នុនពន្លឺ

minute *n* /prɪˈjeɪ/ ឧប្បន្ត *der.*
 មនុស្ស

miracle *n* /tɛɪˈtɑːklɪkˈhɔːkˈhɛː-/
 កម្មន្តកម្មពន្លឺឆ្នុន *der.*
 កម្មន្តកម្មពន្លឺ
 កម្មន្តកម្មពន្លឺឆ្នុន

miraculous *adj*
 /tɑːklɪkˈhɔːkˈhɛː-/
 កម្មពន្លឺឆ្នុន

mirror *n* /mɪˈrɔːdɪwɪː-/ មន្តឧប្បន្ត

miscarry *v* /pɪˈhʊːtʃeɪ/ ពិសេស
der. ពិសេសល្អិត

mischievous *adj* /sɪˈhʊːsɪə-/
 កង្កែប

misguide *v* to guide or point
 the way incorrectly /zʊːtʃuː-/
 ប្រឡង

misperception *n* /tɛɪˈtɑːnɛː-ʃuː-/
 កម្មន្តកម្មន្តម្បី

miss *v* the feeling of missing or
 longing for someone
 /nɛː-ʃuː-/ ឆ្នុនឆ្នុន *der.*
 ឆ្នុនឆ្នុនឆ្នុន; ឆ្នុនឆ្នុន
v fail to see /tɑːlɪjɛː-/
 កម្មល្អិត

missing *adj* to be lost or
 disappear /laɪˈmɛɪkɪjəɪ/
 ល្អិតមន្តពន្លឺ *der.*
 កម្មល្អិតពន្លឺ

mist *n* /tɛɪˈkɪˈhʊːtʃeɪ-/
 កម្មន្តមន្តបំបាត់ *der.*
 បំបាត់កម្មន្ត

mistake *n* /sʊː-/ ឆ្នុន *der.* ឆ្នុន

mistaken *adj* lit. think-wrong
 /tɑːnɛː-ʃuː-/ កម្មន្តមន្តម្បី *der.*
 ប្រឡង

mistreat *v* /meː-nuːt-meː-tʃaː/ ឈឺចាប់ ឈឺចាប់
misunderstand *v* to understand in a different way /sɛːtʃeː-taː-pluːt kʰoːt-duː/ ច្រឡំ ច្រឡំ
misunderstanding *n* to have thought incorrectly /tɛː-ta-neː-suːt/ ការច្រឡំ ការច្រឡំ
mite *n* /puː-kjaːt-phuː/ មី មី
mix *v* /klɔːt/ ព្រួញ *der.* ព្រួញ ព្រួញ
v to mix into (i.e. dough) /tʃiː-muː-twiː-tʃaː/ លាយ លាយ
mixed *adj* /ʃiːtʃaː/ លាយ *der.* លាយ លាយ
mobile phone *n* borrowed word from English /mɔː-bɛːt foːt/ ម៉ូប៉ែត ម៉ូប៉ែត
mock *v* to laugh at /meː-zɔːt-meː-tʃeːt neː-kruːt/ ឃើញ ឃើញ
der. ឃើញ ឃើញ
v /heːt-beːt laː-tviː-taː-tvɔːt/ កាត់កាត់ កាត់កាត់
moist *adj* /tʃaː-tiː/ វែង *der.* វែង វែង

molars *n* teeth /kʰuː-kʰjeː-tmuːt-duː/ ទង ទង
mold *v* to shape clay /bjaːt-pɔːt/ រលា រលា
der. រលា
mole *n* /zuːviːt/ ម៉ូល ម៉ូល
n on the skin /maːt/ ម៉ូល ម៉ូល
moment *n* just a moment, briefly /taː-pluːt-phuːt/ ភ្លែត ភ្លែត
momentarily *adv* /taː-pluːt-taː-pljaːt/ ភ្លែត ភ្លែត
Monday *n* /mɔːt-taː-tʃeːt/ ច័ន្ទ ច័ន្ទ
money *n* /ruːt/ រៀល *der.* រៀល រៀល
n gold currency /tʰɛːt-baːt/ រៀល រៀល
money bag *n* see also purse /ruːt-pjɛːt/ រៀល រៀល
monk *n* specific to Buddhist /dʒɔːt-bwiːt/ ម៉ុងក ម៉ុងក
monkey *n* /zɔːt/ ម៉ុងក *der.* ម៉ុងក ម៉ុងក
month *n* /lɛːt/ ល្ងៃ ល្ងៃ
moon *n* /lɛːt/ ល្ងៃ ល្ងៃ
moonlight *n* /lɛːt-liːt/ ល្ងៃ ល្ងៃ
der. ល្ងៃ ល្ងៃ
moral *adj* to live life in a good manner /oːt-phɔːt-tʃaːt/ ល្អ ល្អ
der. ល្អ ល្អ

more adv /-ləʔ/ – ល្អ *der.*
 ល្អជាង
adv /o-ɛ1t^hja-; o-ɛ1t^hja-t^hja-/
 ច្រើនជាង; ច្រើនជាងជាង
adj /pɔː/ ធម្ម
adv /-klə-/ – ក្លា *der.*
 ក្លា
v /hja-tɔː/ ហ្មត្រឡប់
even more than before
adj /-klə-ta-ple1/
 – ក្លាជាងមុន
more again phr
 /pɔːk^hje-tɕja1/
 ធម្មចមហន្តិវិញ្ញាណ *der.*
 ធម្មចមហន្តិ
adv /ɛ1t^hja-pɔː/ ច្រើនជាង
adv /-klə-pɔː/ – ក្លាជាង
more and more phr
 /o-rɔːt^hja-/ ច្រើនជាង
der. ច្រើនជាងជាង;
 ច្រើនជាងជាង
more than phr /ɛ1ləʔ/ ច្រើន
der. ច្រើនជាង; ច្រើនជាងជាង;
 ច្រើនជាងជាង
more than that phr i.e. not
 only that, but also
 /ka1to-/ កាតូ *der.*
 កាតូ
more with/also phr
 /pɔːk^hje-^o/ ធម្មតាមក
no more phr /pa1to-həʔ/
 ធម្មតាមក
even more adv the
 more...the more /le1/ ល្អ

morning n /mɔːli-/ ធម្មតា
der. ធម្មតា
n early morning
 /mɔːli-rɔː-^omu1/
 ធម្មតា
der.
 ធម្មតា
n 9-11 AM /mɔːtɕja-t^hɛ1/
 ធម្មតា
mortal adj lit. able to die
 /sɕe-tɕja1/ ធម្មតា
mortar n for pounding
 /ka-t^hu-/
 កាតូ
n a large gun /ɕi1na-^odu1/
 កាតូ
mosquito n /p^huə-^oɕi1/
 កាតូ *der.* កាតូ
 កាតូ
mosquito net n /i-kɛ-t^hə-/
 កាតូ *der.* កាតូ
moss n sponge /ta-^oplja-/
 កាតូ
most adv /ɛ1t^hja-ləʔ/ ច្រើនជាង
der. ច្រើនជាង
moth n /a-kre1a-t^hwo-/
 កាតូ *der.* កាតូ
mother n /m^o-/ ម្តាយ
mother tongue n lit. mother-
 father language
 /m^o-p^hɛ-tɕɔː/ ម្តាយ
der. ម្តាយ
mother-in-law n /prɛ1prɛ1-mə-/
 ម្តាយ

motion *v* to wave with the hands /vɯɑːvjaːtɕɯɑː/ ចម្រង់ចម្រង់ហែននិហែន
n /tɛːkɯiːkɑːruːrjaː/ គម្រង់គម្រង់រម្ងាប់រម្ងាប់

motivated *adj* /sɛːtɕpɔːsɔː/ ឆ្លើយតបស្រប

motor *n* borrowed word /mɑːtɑː/ ម៉ូតូ

motorboat *n* /sɑːtkɕjeːdʒɛː/ ឆ្នើរក្របី

motorcycle *n* borrowed word /mɑːtɔːsʰɛːkɛː/ ម៉ូតូកម្រង់

mountain *n* /sʰɑː/ ភ្នំ *der.* ភ្នំខ្ពស់

mountain people *n* /sʰɑːkʰuːpʰuː/ ភ្នំមនុស្ស

mountain top *n* /sʰɑːkʰuː/ ភ្នំខ្ពស់

mountainside *n* /sʰɑːrɔːlɔː/ ភ្នំជ្រាល

on the mountain *phr* on the mountain side /sʰɑːlɔː/ ភ្នំជ្រាល

small mountain *phr* /sʰɑːpʰuː/ ភ្នំតូច

base *n* base of a mountain /sʰɑːlɛː/ ភ្នំជ្រាល

mourn *v* to mourn through singing /iːhɛː/ ខ្សឹប *der.* ទេសសម្លេង

mourning *n* /tɛːhɯɑːtɛːhɛː/ គម្រង់ទេសសម្លេង

mouse *n* /zɯɑːdɑː/ ល្មម

mouth *n* /kʰɑːuː/ មាត់ *der.* រម្ងាប់

move *v* jump around /kɯiːkɑːruːrjaː/ រម្ងាប់រម្ងាប់

v to move by pushing? /sɑːsɯɑː/ ឆ្លើយតប

v shake back and forth? /kaːzɯɑː/ រម្ងាប់រម្ងាប់

move forward *phr* continue, come forward /hjaːtɕet/ រម្ងាប់

movement *n* /tɛːkɯiːkɑːruːrjaː/ គម្រង់គម្រង់រម្ងាប់រម្ងាប់

movie *n* lit. living picture /zɑːtɔːtʰwɑːtɕɛː/ រូបភាពរស់
der. ភ្នំមនុស្សរម្ងាប់រម្ងាប់

MSG *n* ajinomoto, mono sodium glutamate seasoning /iːsɯiːsɔːtroːmɯː/ ឆ្នើរឆ្នើរ

much *adj* /ɛːtɕɑːdʒɑː/ ច្រើន

mucus *n* snot, from the nose /kʰɑːiː/ មាត់

mud *n* mud, also clay /paːlɑː/ ដី *der.* ដីឆ្នើរ

muddy *adj* lit. thick mud /paːladɯɑː/ ដីឆ្នើរ

multiply *v* /pɔːtɕpɔː/ រម្ងាប់

mumps *n* a condition where the cheeks become swollen

/k^hɛ-ɹjaɿ/ ទង្គិហាម

murder *v* to kill /mɛ-ɹsjeɿ/

ឃុំឆ្នាំឆ្នាំ *der.*
ឃុំឆ្នាំឆ្នាំឃុំឆ្នាំឃុំឆ្នាំ

n /tɛ-ɹme-ɹsjeɿ/
គម្ពីរឃុំឆ្នាំឆ្នាំ

muscle *n* arm muscles

/ta-kjaɿ-plɔɿ/ គម្ពីរឃុំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

n meat muscle /zjeɿ-plɔɿ/
ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

mushroom *n* /krɯɿ/ ឆ្នាំឆ្នាំ

music *n* instruments for hitting and blowing /tɛ-ɹdɔɿ-tɛ-ɹɯɿ^១/
គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

Muslim *n* /mu-sa-liɿ/
ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

must *v* /toɿbɛɿ/ គម្ពីរឆ្នាំ *der.* ឆ្នាំ

mustache *n* /k^ha-tuɿʃɯɿ/
ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

mustard seed *n* /ta-plɛɿ-plɔɿ/
គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

mute *adj* unable to speak /pɛɿ/
ឆ្នាំ

n person who cannot speak /ka-jaɿ pɛɿ/
ឆ្នាំឆ្នាំ ឆ្នាំ

adj unable to speak /hɛɿbɛɿ

dʒjaɿtoɿ/ ឆ្នាំឆ្នាំ
ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

mutter *v* to grumble

/taɿmwoɿ-taɿlɛɿ/
គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

mutton *n* /ʃiɿmiɿtʒjeɿ/
ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

muzzle *v* lit. when the mouth is closed by someone /uɿbiɿ

kjaɿkuɿ/ ឆ្នាំឆ្នាំ ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

my *pron* same pronoun for "me" and "I" /vaɿ/ ឆ្នាំ

Myanmar *n* /mjɑɿ-keɿ/
ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

myself *pron* /vaɿneɿ/ ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ
der. ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ;
ឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

n i.e. I myself will go there /ʃjeɿ-tɔɿ/ គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំ

mystery *n* that which is hidden /tɛ-ɹdɔɿ-tɛ-ɹɯɿ^១/

គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ *der.*
គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ;
គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

n lit. that which is deep

/tɛ-ɹɔɿɹaɿ/ គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ
der. គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ;
គម្ពីរឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំឆ្នាំ

N n

nail n for use with wood
 /li-ɿpa-ɿna-ɿ/ ល្អៗឧទ្ធរន្ត
n fingernail
 /ka-ɿno-ɿmɯ-ɿba-ɿ/
 កន្ទួតម្លិះមុខមាត់
v to nail up /tʰɛ-ɿtʰja-ɿ/
 បំបិទបិទ

nail head n the top of the nail
 used with wood /kʰu-ɿde-ɿ/
 ទង្កៀង

naked adj /o-ɿkʰa-ɿkɿo-ɿ/
 ទ្រទ្រង់ល្មម ធូលី ធូលី ធូលី
der. ទ្រទ្រង់ល្មម

name n /mwɿ-ɿ/ ឈ្មោះ
v to give someone a name or
 title /pɔ-ɿtʰja-ɿ/ ឲ្យមានឈ្មោះ
good reputation phr a good
 name
 /mwɿ-ɿtwo-ɿmwɿ-ɿrja-ɿ/
 ឈ្មោះល្អបំផុត

nameless adj without a name
 /sʰo-ɿdo-ɿmwɿ-ɿ/ គ្មានឈ្មោះ

nape n the back of the neck
 /kja-ɿtʰu-ɿkʰu-ɿ/ ក្បាលក្បាល

narrow adj /a-ɿi-ɿ/ តូច
adj /ta-ɿdʒe-ɿ/ តូចណាស់ *der.*
 តូចណាស់

nation n country /tʰje-ɿke-ɿ/
 ប្រទេស *der.* ជាតិ
n an ethnic group,
 nationality /mje-ɿtʃə-ɿ/
 ជាតិ *der.*
 ជនជាតិ

national n a country's people
 /tʰje-ɿpʰu-ɿke-ɿpʰu-ɿ/
 ប្រជាជន *der.*
 ជាតិ

navel n /di-ɿbo-ɿ/ ទន្ធគូ

near adj close to in distance or
 time /pʰu-ɿ/ ជិត *der.* ជិតៗ
 ជិតៗ
adj related as with a relative
 /ta-ɿto-ɿ/ ត្រូវគ្នា

nearby adj things or people
 nearby or around you
 /kʰa-ɿsʰə-ɿkʰa-ɿtʃe-ɿ/
 ជិតខាង *der.* - ជិតខាង

nearly adv about to take
 place /kɯ-ɿre-ɿ/ ប្រហែលជា

necessary adj needed /lo-ɿbe-ɿ/
 ចាំបាច់ *der.* ចាំបាច់

neck n /kja-ɿbo-ɿ/ ក្បាល

necklace n /ka-ɿla-ɿ/ កង្កែប
der. កង្កែប

need *v* to be in need of /lo-lbe-/

ល្អធុន្ត *der.* ល្អ; ធុន្តល្អធុន្ត

n that which is needed

/tɛ-llo-/ គម្រៃល្អ

need to do *phr* /lo-lme-/

ល្អធុន្ត

need to give *phr* /lo-dje-/

ល្អធុន្ត

need to pay *phr* /lo-pla-/

ល្អធុន្ត

need to help *phr* /lo-lme-lɔwɔ-/

ល្អធុន្តនិបម

needle *n* /tʰɛ-/ ជ័ន្ត

needy *adj* to be poor or

suffering /sʰo-trja-lsʰo-pʰa/

គន្ធពុហន្តគន្ធពិទ *der.*

គន្ធពុហន្ត

n a poor person

/sʰo-trja-lsʰo-pʰa-pʰu/

គន្ធពុហន្តគន្ធពិទពិទ

negative marker *adv* no or not,

this negative marker occurs

at the end of a sentence /to-/

គ

'don't' do something /tɛ-lme-/

គន្តធុន្ត

neighbor *n* lit. house that is

close by /hi-lo-pʰu-/

មុខជ័ន្ត *der.* មុខ

មន្តគន្តមន្តគន្ត

neighborhood *n* /hi-l kʰa-lsʰo/

kʰa-lje/ មុខ មន្តគន្តមន្តគន្ត

nephew *n* also niece /pʰu-lɔdu-/

ពិទធុន្ត *der.* ពិទធុន្ត ធុន្តមន្ត

nerve *n* /rwi-tʰwo/ ព្រហ្មធុន្ត

nest *n* a bird's nest /pwi-/

ធុន្ត *der.* ជ័ន្តធុន្ត

net *n* a larger net for fishing

/i-tə-lvi/ ធុន្ត

n a smaller net for catching

fish /mo-/ ធុន្ត

never *adv* never having done

/no-to-/ គន្តគន្ត

adv not even once

/ta-kʰja-to/ គន្តមន្តគន្ត

new *adj* /-sɛ-/ -ធុន្ត *der.* ធុន្ត

adj brand new /sɛ-lkre-/

ធុន្តព័ន្ត

New Zealand *n* /nju-tzi-la-/

ស្រីលាងធុន្ត

newborn *n* /pʰu-to-lsɛ-/ ពិទធុន្ត

news *n* /mi-la-/ ធុន្ត

n information, details

/a-tri-la-kja/ ធុន្តធុន្ត

newspaper *n* /li-pa-lji-/

ធុន្តធុន្ត

next *adv* lit. will be in front

/də-tje-l pa/ ធុន្ត ធុន្ត

adv afterwards (future)

/no-pa/ ធុន្តធុន្ត

next day *phr* /a-no-tə-tje-l/

ធុន្តធុន្ត

next year *phr* /na-lno-/

ធុន្តធុន្ត

next time *phr*

/no-pa-tə-p^huːt/ ទ្រង់ឧប្បត្តិកម្មពិបាក *der.*
ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប កម្មវត្ថុ

next week *phr* /no-paː

tə-klɛː/ ទ្រង់ឧប្បត្តិ កម្មវត្ថុ
der. ឧបទ្វីប ឧបទ្វីប កម្មវត្ថុ

next to *phr* beside /k^haːfjeː/
ទន្ទឹមគ្នា

niece *n* also nephew /p^huːtduː/
ពិទ្ធិឧទ្ទិ *der.* ពិទ្ធិឧទ្ទិ ទ្រង់ឧប្បត្តិ

night *n* lit. when the sun is dark
/mɔːk^hiː/ ឈរទិវា *der.*
ឈរទិវា
n one night /sɛː/ ទ្រង់ *der.*
កម្មវត្ថុ

night time *n* /mɔːk^hiːmɔːtneː/
ឈរទិវាឈរទិវា

nine *num* /swoːswoːtə-/
ទ្រង់ទ្រង់ទ្រង់ *der.* ទ្រង់

nineteen *num*
/fjeːswoːswoːtə-/
កម្មវត្ថុទ្រង់ទ្រង់ទ្រង់ *der.*
កម្មវត្ថុទ្រង់

ninety *num* /daːfjeː/ ទ្រង់កម្មវត្ថុ

nipple *n* /nuːˈk^huːsɛː/
ត្រង់កម្មវត្ថុទ្រង់

no *adv* it's not true /maːto-/
ឈរទិវា
no, negative marker that
occurs at the end of a
sentence /to-/ ក្រ

nobody *pron* no one
/tə-prɛːto-/ កម្មវត្ថុទ្រង់

nod *v* /nuːˈlɔː/ ទ្រង់ប្រញូប្រញូ

noise *n* voice, sound /praː/
ទ្រង់

n noisy sounds (i.e. party)
/ta-kruːˈta-kreː/
កម្មវត្ថុពិបាក

noisy *adj* /kaːtə-kaːsjaː/
កម្មវត្ថុពិបាក *der.*
កម្មវត្ថុពិបាក

nominalizer prefix used to
make a verb into a noun
/tɛː-/ កម្មវត្ថុ-
prefix before a verb or noun
to denote a place or thing
(i.e. place for sitting=
thing + sit) /leː/ ល្អ-
-

none *pron* nothing /tə-dʒə-to-/
កម្មវត្ថុ

nonsense *n* /bɔːbjeː/ កម្មវត្ថុ
n meaningless /aːŋoːlɔːs^haː/
o-to-/ ទ្រង់ទ្រង់ទ្រង់ ក្រ

noodles *n* /diːtəː/ ទ្រង់

noon *n* /mɔːt^huː-/
ឈរទិវា *der.* ឈរទិវា

normally *adv* usually /ɛːtə-kiː/
ទ្រង់

north *n* /tʃiːt^hjaː/ ទ្រង់

nose *n* /k^haːp^huː-/
ទ្រង់ពិបាក *der.* ទ្រង់ពិបាក

not *adv* negative, not true
/maːto-/
ឈរទិវា *der.*
ទ្រង់

not only that *phr*

/tuːnɪwɔːtʰuːtɔː/

គន់នូហឫប្រហ្នក

notebook *n* /leɪtɹaː/ ល្បឺម៉ែត្រ

der. ខ្នងកម្រិតល្បឺម៉ែត្រ

nothing *pron* not one thing

/təˈdʒɔːtɔː/ គ្រប់អ្វីក៏

pron without even a little bit

/təˈkiːtɔː/ គ្រប់អ្វីក៏

notify *v* inform /dʒeɪ ʃeɪneɪplɪ/

ខ្លាច ឱ្យដឹងដល់ខ្លួន *der.* ខ្លាច ឱ្យដឹង

noun *n* /ŋɔːleɪmwiː/

ធម្មតាដល់យុទ្ធ

now *adv* /kʰoːnɑː/ ឥឡូវ *der.*

ឥឡូវហើយ

nowhere *pron* no place

/təˈpʰoːtɔː/ គ្រប់ទីកន្លែង

numb *adj* tingly, paralyzed

/təˈviːtəːklɪ/

គ្រប់គ្រងកម្រិត *der.* គ្រប់គ្រង

number *n* /maːtɔː/ លេខ

v to count /dʒəˈmaː/

ខ្លាចលេខ *der.* ខ្លាច លេខ

/dʒəˈmaː/

nurse *v* when a baby drinks

from the breast /oːnɪ/ ដូន

n woman who works in the

medical field

/tɛːkʰuːʃəːtɹəːmɪ/

គ្រប់គ្រងឱ្យដឹងឱ្យដឹង

nutcracker *n* /iːhiː/ ខ្នុរ

O o

oak tree *n* /tʰjeːtʰjəːlmɔː/

ប្រហ្នកប្រហ្នក

oar *n* /sɔːkljeːpʰəː/

ឱ្យដឹងឱ្យដឹង

obedience *n*

/tɛːdʒuːlɑːpʰjeːŋɔː/

គ្រប់គ្រងឱ្យដឹងឱ្យដឹង *der.*

គ្រប់គ្រងឱ្យដឹង: ឱ្យដឹងឱ្យដឹង

obey *v* lit. listen /niːlɑː/

ឱ្យដឹង *der.* ឱ្យដឹងឱ្យដឹង

v agree /dʒuːtɛː/ ឱ្យដឹង *der.*

ឱ្យដឹងឱ្យដឹងឱ្យដឹង

object *v* not agree /dʒuːtɔː/

ឱ្យដឹង

objects *n* /tɑːtmɔːtɑːtɛː/

គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង *der.*

គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង: គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

obstacle *n* /tɛːlmeːtɑːtɪ/

គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង

obstinate *adj* lit. 'thick-

eared' /kʰəːlɛːdɪ/

ឱ្យដឹងឱ្យដឹង

adj /kʰuːklɔːprjeː/

ឱ្យដឹងឱ្យដឹងឱ្យដឹង

obstruct *v* /təˈtʃuːt/ គប្បន្ទគប្បន្ទ
der. គប្បន្ទគប្បន្ទវេទ;
 ខខខហន្ទគប្បន្ទគប្បន្ទ
v /meːtəˈtʃuːt/ ធម្មន្ទគប្បន្ទគប្បន្ទ

obstruction *n* /tɛːlmeːˌdiːdʒəˌtʃuːt/ គប្បន្ទធម្មន្ទខខខហន្ទ
 គប្បន្ទគប្បន្ទ

obvious *adj* clearly visible
 /oʊˈlɪvɪəs/ ច្រឡំមកដួល្មតិច

adj plain /lɑːˈplɪn/ ល្មមន្ទល្មខ

occasionally *adv* /ˌɒkəˈtʃənəl/ ច្រឡំគប្បន្ទពិមក

occupation *n* work /tɛːlmeː/ គប្បន្ទធម្មន្ទ

occupy *v* /pɒˈjuːk/ ពិហន្ទមន្ទល្មមន្ទ

occur *v* to happen /oːˈtʃʊːr/ ច្រឡំហន្ទ

ocean *n* /tʃeɪˈdʌːtəˌvɑː/ ប្រហន្ទខន្ទគប្បន្ទ *der.* ចន្ទល្មន្ទ

odor *n* smell /nʊˈɔːdər/ ត្រឡំមកដួល្មមក

off *adv* when the electricity goes off, extinguished /ɒf/ ចេញ *der.* ធម្មន្ទ ចេញ

offended *adj* hurt feelings /ɒfəˈtɛnd/ ច្រឡំចេញន្ទគប្បន្ទ

offer *v* as a gift, make an offering /mɛːlɪˈtʃəː/ ធម្មន្ទល្មន្ទគប្បន្ទគប្បន្ទ *der.* ល្មន្ទគប្បន្ទ

offering *n* /tɛːlɪˈtʃəː/ គប្បន្ទល្មន្ទគប្បន្ទគប្បន្ទ *der.* គប្បន្ទល្មន្ទគប្បន្ទ; គប្បន្ទល្មន្ទ; គប្បន្ទធម្មន្ទល្មន្ទ; គប្បន្ទធម្មន្ទល្មន្ទគប្បន្ទ

office *n* /zɒfɪs/ ប្រធាន

officer *n* officials, leaders, authorities /uːˈfɪsər/ ច្រឡំខន្ទច្រឡំ

often *adv* /təˈfən/ គន្ទធម្មន្ទ *der.* គន្ទធម្មន្ទគន្ទធម្មន្ទ

oil *n* oil used in cooking /ɔɪl/ ប្រឡំប្រឡំ

n crude oil /naɪˈmiː/ ត្រឡំធម្មន្ទ *der.* ត្រឡំនិមិត្ត

okay *adj* pretty good /səˈkeɪ/ គន្ទល្មមន្ទ

okra *n* ladyfinger /bɑːˈlɪːŋər/ វេទចេញប្រឡំ

old *adj* old (people), elder /əʊld/ ធម្មន្ទគប្បន្ទ *der.* ធម្មន្ទគប្បន្ទធម្មន្ទគប្បន្ទ

adj old (things) /lɔːld/ ល្មមក

olive *n* borrowed from English /ˈɒlɪv/ ច្រឡំខន្ទ *der.* ច្រឡំខន្ទច្រឡំ

on *prep* on the top of, above /ɒn/ ច្រឡំ *der.* ច្រឡំ

prep on the body of /-ɒn/ ធម្មន្ទ

on behalf of *phr* /əˈbeɪf/ ច្រឡំ

once *adv* one time /tʌn/ គប្បន្ទពិមក *der.* គប្បន្ទពិមកគប្បន្ទ

one *num* /wʌn/ គប្បន្ទ

one animal *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយម្នាក់

one day *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយថ្ងៃ
der. គម្ពឌុយមួយថ្ងៃ

one night *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយរាត្រី

one part *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយផ្នែក

one person *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយម្នាក់

one place *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយកន្លែង

one thousand *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយពាន់

one time *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង

prep /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. មុនគម្ពឌុយមួយដំបូង

one thing *phr* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយយ៉ាង

ongoing *adj* /oŋ-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង

onion *n* /pʰoŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

only *adj* /ɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង; គម្ពឌុយមួយដំបូង;
គម្ពឌុយមួយដំបូង

adv /ɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

adj /ɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

onward *adv* /tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

open *v* open, disclose /baŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង
v open a seal

/tə-ɫɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

adj /oŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
v heaven opened

/ɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

operate *v* cut open /praŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

opinion *n* /sɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

opium *n* /pʰiŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

opportunity *n* the time for /tɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

n /aŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

oppose *v* to obstruct /mɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

/mɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

v /mɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

opposite *adj* /taŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

oppress *v* /mɯŋ˦˥/ គម្ពឌុយមួយដំបូង
der. គម្ពឌុយមួយដំបូង

oppressor *n* persecutor
 /prɛːmɛːɗɔːjɛːmɛːɗɔːyː-/
 ឧបាយកម្មនិយមន័យឧបាយកម្មនិយមន័យ

or conj /maːtoːmaː-/ ឬមកធួន
der. ឬមកធួន; កធួននេះ;
 កធួន; រាជធួនកធួន;
 រាជធួនកធួន; កធួនន័យ

orange *n* /sɔːŋwɔːŋ-/ ទ្រីកន្លឺ
orange tree *n* /sɔːŋwɔːmː-/
 ទ្រីកន្លឺធួន

orange juice *phr*
 /sɔːŋwɔːtʰjeː-/ ទ្រីកន្លឺជ័យ

order *v* to order to do something, to wish for something to be done, to have someone do something (softer than in the English sense of order) /nɔː-/ ទ្រី
der. ទ្រីល្អធួន; ធួន

n a command /nɔːɗɔːtʰ-/
 ឧបាយកម្ម

order to ask *phr*
 /nɔːsʰuːɗɔːtʰ-/ ទ្រីកន្លឺឧបាយកម្ម

order to be quiet *phr*
 /nɔːoːŋwɔːtʰ-/ ទ្រីធួនធួន

order to become *phr*
 /nɔːtʰwɔːtʰjeː-/
 ទ្រីជ័យធួនជ័យ

order to bring *phr*
 /nɔːpʰjeːhjaː-/
 ទ្រីពិហន័យធួន

order to carry and go
phr /nɔːzɔːɗɔːtʰwɔː-/
 ទ្រីធួនពិហន័យ

order to climb on and ride
phr /nɔːtʰjaːŋɔːɗɔːtʰwɔː-/
 ទ្រីជ័យធួនធួនធួន

order to come *phr* /nɔːtʰjaː-/
 ទ្រីធួន

order to do *phr* /nɔːmɛː-/
 ទ្រីធួន

order to follow and go
phr /nɔːkrwɔːɗɔːtʰwɔː-/
 ទ្រីរាជធួនពិហន័យ

order to go back *phr*
 /nɔːkaː-/ ទ្រីរាជធួន

order to go take *phr*
 /nɔːɗɔːtʰjeːpʰjeː-/
 ទ្រីពិហន័យពិហន័យ

order to leave *phr*
 /nɔːtʰeːɗɔːtʰwɔː-/ ទ្រីជ័យពិហន័យ

order to prepare *phr*
 /nɔːtaːriːtaːɗɔːtʰwɔː-/
 ទ្រីកន្លឺធួនធួនធួន

order to request *phr*
 /nɔːkwiː-/ ទ្រីរាជធួន

order to sit down *phr*
 /nɔːoːnɔːtʰwɔːtʰwɔː-/
 ទ្រីធួនធួនធួន

order to sleep *phr*
 /nɔːoːmjeː-/ ទ្រីធួនធួន

order to stand or wake up
phr /nɔːkaːtʰwɔː-/
 ទ្រីរាជធួន

order to stay *phr* /nɔːoː-/
 ទ្រីធួន

order to take and go and get *phr* /nɔːpʰjeːɗɔːtʰwɔːnɔːtʰwɔː-/
 ទ្រីពិហន័យពិហន័យធួន

order to write *phr* /nɔːtɾaː/ តម្រូវឲ្យ
orderly *adj* in an organized manner /taːnɔːtaːtɿwɔː/ គន្លងប្រទេសគន្លងសាលា
ordinary *adj* common usage /mɔːtʰeːtɿmɔːtɿliː/ ធម្មតាធម្មតាធម្មតា
origin *n* /kʰaːtʃjeːkʰaːtɾjaː/ ទំនាក់ទំនងដើម *der.* កម្រិតទំនាក់ទំនង
orphan *n* /pʰuːtoːkrjaːtoːtʰuː/ ពិទ្ធិគ្មានបិតាម្តាយ
orphaned *adj* /oːkrjaːtʰuː/ គ្មានបិតាម្តាយ *der.* ពិទ្ធិគ្មានបិតាម្តាយ: ព្រះបិតាម្តាយ: គ្មានបិតាម្តាយ
other *adj* /aːtʰuː/ ផ្សេងទៀត
others *pron* other people /uːtʰuː/ អ្នកដទៃ
otitis *n* earache, ear infection /kʰaːtʰeːkʰuːtʰeːtʃwiː/ ទង្គិចទង្គិចក្នុងត្រចៀក
ought *v* /kɔː/ គួរ *der.* គួរតែ *v* /toːkɔː/ គួរតែ
out *adv* leave, exit /tʰeː/ ចេញ
out of it *phr* conscious but not thinking clearly, frozen, in shock /taːpɔː/ គន្លងប្រទេស
out of place *phr* /oːtɔː/ មិនស្រប
outside *prep* /aːkɔː/ ក្រៅពី *der.* -ក្រៅពី *n* outside the house /hiːtaːkɔː/ ក្រៅពីផ្ទះ

over here *phr* see here /biːtʰeː/ ទីនេះ
over there *phr* /biːtʰuː/ ទីនោះ *der.* ខាងលើ
overcast *n* thick clouds /ɔːtɿwɔː dɿwɔː/ មេឃធ្ងន់
overcome *v* able to win over /mɛːtʰeːtʰeː/ ឈ្នះឈ្នះ
overeat *v* to eat too much /eːtaːtʰuːtoːtʰeː/ មិនប្រុងប្រយ័ត្ន
overflow *v* /tɔːpɛː/ គ្រប់គ្រង
overlook *v* /mjaːtʰaːtʰuːtʰeːkʰuː/ មិនឃើញ
overshadow *v* /uːbiːtʰaː/ គ្រប់គ្រង
overtake *v* /lɿːtʰeː/ លឿនជាង *der.* លឿន
overturn *v* backwards, upside down /diːtaːkɔː/ ខាងក្រោយ
owl *n* /tʰuːtʰuː/ ក្បាល
own *v* lit. my own thing របស់ខ្លួន *der.* របស់ខ្លួន
owner *n* /bjaːtʰeː/ ម្ចាស់ *der.* ម្ចាស់
n house owner /hiː bjaːtʰeː/ ម្ចាស់ផ្ទះ
n owner of things /tɔːtʰeː bjaːtʰeː/ ម្ចាស់វត្ថុ
oxen *n* /puːtʰeːduː/ គោ

P p

paddle *v* to paddle a boat
/k^hja˧/ ទាបន្ទ

paddy *n* young rice plants in
the field /bu˧˧˦/ ឈុស

page *n* /li˧˧˦pe˧˦/ ល្បងធម្មតា

pagoda *n* /bo˧˧˦dʒi˧˦/ វត្ត

pain *n* /tɛ˧˧˦s^hɛ˧˦nɛ˧˧˦s^hɛ˧˦tɕja˧˦/
គម្រិតកន្លែងកន្លែងមាត់ *der.* កន្លែង

painful *adj* lit. pain-eats
/s^hɛ˧˧˦tɕja˧˦/ កន្លែងមាត់

paint *v* /plɔ˧˧˦/ លាមក

palace *n* /k^hwi˧˧˦ho˧˦/ ទីស្នាក់នៅ
der. ទីស្នាក់នៅ

palate *n* /kja˧˧˦dɛ˧˦/ ភាសា

palm *n* inside the hand
/ta˧˧˦k^hu˧˦ku˧˦/ កន្លែងដៃ

n palm branch
/ka˧˧˦no˧˧˦du˧˦p^hja˧˦/
ព្រាងដៃ

palm nut *n* /t^ha˧˧˦nɛ˧˧˦tɕɛ˧˦/
ជ្រូតដៃ

pamphlet *n* a small booklet
/li˧˧˦u˧˧˦p^hu˧˦/ ល្បងតូច

pan *n* /pɔ˧˧˦tɕja˧˦/ ប្រឡាក់

pant *v* from exerting oneself
/sɛ˧˧˦ho˧˧˦tɕɛ˧˦da˧˦/ ឆ្ងល់

pants *n* trousers /hje˧˧˦k^hja˧˦t^hu˧˦/
មួក *der.* មួក

papaya *n* /di˧˧˦kwi˧˦he˧˦tɕɛ˧˦/
ខ្នុរ

paper *n* /tɕɛ˧˧˦ba˧˦/ ក្រដាស *der.*
ល្បងធម្មតា

parable *n* /nɔ˧˧˦tɕk^ha˧˦k^ho˧˦/
ទេសនា *der.* ទេសនា;
ទេសនាស្រី; គម្រិតកន្លែងកន្លែង

paralyzed *adj* lit. half side
dead /sɕje˧˧˦tɔ˧˦kɕje˧˦/
ស្លាប់ *der.*
ទ្រព្យក្រហម

parentheses *n* /klo˧˧˦mo˧˧˦klo˧˧˦bi˧˦/
កញ្ចប់

parents *n* mother and father
/mu˧˧˦p^hɛ˧˦/ ម្តាយ

parents-in-law *n* /prɛ˧˧˦/ ម្តាយ

parishioners *n* people in the
church /tɛ˧˧˦tɕɔ˧˦tɕbe˧˦ho˧˦p^hu˧˦/
គម្រិតនិក្ខម

park *n* lit. flowers fenced in
/tɛ˧˧˦p^ho˧˦ ta˧˦re˧˦tɕku˧˦/ គម្រិត

parking *n* garage, area to place
a car /le˧˧˦tɕbe˧˦lo˧˦ lɔ˧˧˦dʒɛ˧˦
k^ha˧˦tɕe˧˦/ ល្បងតូច ល្បងតូច
ទេសនា

parrot *n* /t^hu˧˧˦k^hwi˧˦/ ក្រូច

part *n* part of something or half
/tɔ˧˦kɕje˧˦/ ក្រហម

partial v /mjaʔbɛʔkʰu- taʔpʰuʔ- u-/
ឃោនកខ្លី គម្មន្តិយម
ត្រឹម

particles /laʔŋoʔpʰu-/
ល្អម្តងម្តង
emphasizing having said or done too much already /ka-ʔtɛʔ/
ពន្យល់ខ្លាំង

emphasizing the negative /viʔŋja-/
បដិសេធច្បាស់
expressing possibility
maybe, possible /ko-/
អាច

emphasizing support when someone says something is true /nuʔ-/
ប្រាកដ

when asking a question, i.e. could this be?
/tʃuʔko-/
នឹមអាច

indicating separation when you leave away from something /-kja-/
-ពន្យល់

use to soften statements /ni-/
ស្រប

supports that the statement is true /va-/
បញ្ជាក់

used in comparing when you think something is better, like English '-er' words /ku-/
ព្រម

when comparing something with others /kʰuʔ- u-/
ព្រមគ្នា

to soften a request /kʰuʔre-/
ព្រមគ្នា

when talking about an additional person or situation /ke-/
ព្រម

used in negation usually used before the negative /na-/
ស្រប *der.* ស្រប គ្រប់

emphasizing singularity only one, alone, a little /hu-/
ម្តង

for negation /te-/
គ្រប់

emphasizing a lack of belief /da-/
ខ្លាំង

particularly *adj* only /ʃuʔsʰu-/
សព្វគ្រប់

parts *n* various thing (i.e. the parts of a car) /krʰu-krʰu-/
ព្រមគ្នា

party *n* celebration /pa-ti-/
ប្រកួត ប្រជុំ

pass *v* go past /dʒuʔta-ʔwo-/
និហល់គ្នា

Passover *n* a religious term for the Jewish celebration

/tɛ-ʔtʃuʔta-ʔwo-ʔpwe-/
គម្មន្តិយមគ្នា

passport *n* borrowed term from English /paspo/
ប័ណ្ណ

password *n* secret or hidden word /ŋoʔda-ʔu-/
ព្រមគ្នា

past prep to go beyond
 /ta-lwoʔ/ គន្លល្លបម *der.*
 គន្លល្លបមភាព្នះ និហមគន្លល្លបម
 មន្ទីគន្លល្លហមន្ទី
v to pass by /lɔːtɕpluːʔ/
 ល្លហមន្ទី *der.* ល្លមន្ទី
past tense v a suffix
 signaling that the action
 is completed /-kjaː/
 -ភាព្ន
v to have finished or
 completed /tʰuːʔhoːʔ/
 បំបាញ់

pastor n lit. meeting teacher
 /tɛːlo-ʔkuːʂaːtraːʔ/
 គម្មន្ទីត្រូវនិមន្តនិមន្ត

path n /kljaːtʰuːʔ/ រាជ្យហមនិមន្ត

pathway n /kljaːtɛːkuːʔ/
 រាជ្យហមនិមន្ត

patience n /tɛːʂɛːʔploːtʰuːʔ/
 គម្មន្ទីមន្ទីមន្ទី

n lit. to bear slowly
 /tɛːkʰjaːʂɛːdoːʔ/
 គម្មន្ទីមន្ទីមន្ទី

n /tɛːʂuːdɔːwɔːʂɛːdɔːwɔːʔ/
 គម្មន្ទីមន្ទីនិមន្តមន្ទីនិមន្ត

patient adj lit. long heart
 /ʂɛːʔploːtʰuːʔ/ មន្ទីមន្ទីមន្ទី *der.*
 មន្ទីមន្ទីមន្ទី

adj lit. bear slowly
 /kʰjaːʂɛːdoːʔ/ មន្ទីមន្ទីមន្ទី

patriotism n lit. a heart that
 loves their country /ʂɛːʔploːʔ

dəːʔ mɔː-niːʔ tʰjeːʔkɛːʔ/
 មន្ទីមន្ទី ខម មមន្ទីមន្ទី
 បំបាញ់

pave v to apply a surface on the
 road /iːdɛːʔkljaːʔ/ ខ្នងមន្ទីរាជ្យហម

paw v to paw the ground
 /kɔːʔkroːʔ/ ភមីភាព្ន

n animal feet /kʰjaː-ʔrɛːʔ/
 មន្ទីរាជ្យ

pay v /plaːʔ/ មន្ទី *der.* និមន្ត

payment n /kʰwoːʔkɛːʔ/ មន្ទីមន្ទី
der. ភម្មៈ ល្លមន្ទីមន្ទី;
 ល្លមន្ទីមន្ទីមន្ទី

peace n /tɛː-ʔkaː-ʔtɕuːʔkaː-ʔbɛːʔ/
 គម្មន្ទីភាពនិមន្តភាពនិមន្ត

n /tɛː-ʔmoː-ʔtɛː-ʔpɛːʔ/
 គម្មន្ទីមមន្ទីគម្មន្ទីមន្ទី *der.*
 គម្មន្ទីមមន្ទីគម្មន្ទីខម

n quietness /tɛː-ʔsɔː-ʔtɛː-ʔkreːʔ/
 គម្មន្ទីមន្ទីគម្មន្ទីភាពនិមន្ត

n to get along with one
 another /tɛː-ʔkrɔː-ʔtɛː-ʔkleːʔ/
 គម្មន្ទីភាពមន្ទីគម្មន្ទីភាព

peaceful adj /oː-ʔkaː-ʔtɕuːʔkaː-ʔbɛːʔ/
 មន្ទីភាពនិមន្តភាពនិមន្ត

v to get along together
 /krɔː-ʔkleːʔ/ ភាពមន្ទីភាព

adj at peace /oː-ʔpɛː-ʔtoː-ʔdwoːʔ/
 មន្ទីមន្ទីមន្ទី

peacock n /tʰuː-ʔprɛːʔ/ បំបាញ់

peak n top of a mountain
 /sʰoː-ʔkʰjeːʔ/ គន្លមន្ទី

peal *n* a peal of thunder
 /ʃje-lja-plja-muː/ ភោជ្ជិល្អុហន្តទល្អុហន្តឃុអុអ

peanut *n* /kəʔbi-suː/ ភីអន្តទ្រូនី

pearl *n* /prja-sɛ-
 រ្យុ-du-prj-du- ទេពហន្តទ្រូនី
 ចេយ្តិទ្រូនីទេពហន្តទ្រូនី
n /lɔʔθe-lɔʔpro-/
 ល្អុម្ពីទ្រូនីល្អុម្ពីទេពហន្ត

peas *n* /kəʔbe-sɛ-/
der. ភីអន្តទ្រូនី
n one month pea-bears fruit
 and is edible in one
 month /kəʔbe-tə-lɛ-/
 ភីអន្តទ្រូនីក្រយ្តទ្រូនី
n lazy pea (non-climbing
 pea) /kəʔbe-ta-kle-/
 ភីអន្តទ្រូនីភ្នែកល្អុម្ពី

pee *v* /i-ʃje-/
 ខ្លាភោជ្ជិ

peek *v* to peep at /mjaʔdʒo-/
 ឃើញល្អុម្ពី

peel *v* /ta-kli-/
 គន្ធកល្អុម្ពី

peg *n* /i-tʰɛ-/
 ខ្នុរ

pen *n* a writing utensil /li-bo-/
 ល្អុខ្នុរ
n enclosure for animals
 /pɔ-/
 ទេយ្តិ

pencil *n* /dʒe-bo-/
 ល្អុម្ពីភ្នែកល្អុម្ពី *der.*
 ល្អុខ្នុរភ្នែកល្អុម្ពី

penetrate *v* pierce into
 /ʃja-lnuː-/
 ភោជ្ជិល្អុម្ពី

penis *n* /tʰi-/
 ជ្រូនី *der.*
 ជ្រូនីភ្នែកល្អុម្ពី

pennywort *n* Asiatic
 pennywort
 /ta-siʔkʰa-lmɛʔlɛ-/
 ភីអន្តទ្រូនីម្ពីល្អុម្ពី

people *n* /prɛ-lu-/
 ទេពហន្តទ្រូនី
der. ទេពហន្តទ្រូនីភ្នែកល្អុម្ពី
 ទេពហន្តទ្រូនីម្ពីម្ពីម្ពី

pepper *n* green pepper
 /sɛ-lhja-si-suː-/
 ទ្រូនីម្ពីភ្នែកល្អុម្ពី
n chile pepper /sɛ-lhja-/
 ទ្រូនីម្ពីភ្នែក

percent *n* /pwil-beʔzɛ-/
 ខែងភីអន្តទ្រូនី

perfect *adj* correct, right
 /to-tu-/
 គន្ធកម្ពី *der.*
 ទ្រូនីភ្នែកល្អុម្ពី

perfume *n* a liquid that smells
 good /tʰje-lnuː-mu-/
 ជ្រូនីភ្នែកល្អុម្ពី

perhaps *adv* /ta-lrja-lma-/
 ភីអន្តទ្រូនី
adv /be-ta-be-/
 ភីអន្តទ្រូនី

period *n* a period of time
 /ʃuʔkʰɛ-/
 ភោជ្ជិ
n the full-stop in a
 sentence /sʰa-/
 ភី
n period of menstruating
 /lɛ-lhja-/
 ល្អុម្ពីម្ពី

perishable *adj* able to spoil or
 rot /sɔʔpjeʔdʒja-/
 ទ្រូនីភោជ្ជិល្អុម្ពី

permission *n* also
opportunity /a-k^hwa¹la-lja-/
ឱកាស

permit *v* to give permission
/dje¹ a-k^hwa¹/ ឧបត្ថម្ភ

persecute *v* /me¹-dʒje¹-me¹-dʒy-/
ឃោសនា

persecution *n* /tɛ¹-dʒje¹-tɛ¹-dʒy-/
គម្រិតិយុត្តិធម៌
គម្រិតិយុត្តិធម៌
គម្រិតិយុត្តិធម៌
គម្រិតិយុត្តិធម៌

perseverance *n* to bear
patiently

/tɛ¹-k^hja¹ʃe¹plɔ¹-t^hu-/
អភិប្បដិសន្ធិ

persevere *v* /k^hja¹bɛ¹/ អភិប្បដិសន្ធិ
der. ឃោសនាធម៌
អភិប្បដិសន្ធិ

person *n* lit. human /ka-lja-/
មនុស្ស

n more formal term for
person /pre¹-/ មនុស្ស

perspiration *n* /ku¹ʃa-/
កញ្ចក់ *der.* កញ្ចក់

persuade *v* /i-llo-i-lja-/
បញ្ជាក់
v tempt or persuade to go
/i-llo-dʒy-/
បញ្ជាក់

v /he¹bɛ¹ dʒwi-ni¹t^hɔ¹ni¹/
បញ្ជាក់ លើក្នុងប្រទេស

pestilence *n* /tɛ¹-s^he¹-ke¹tra¹/
គម្រិតិយុត្តិធម៌

pestle *n* for pounding /ka-lʃu²-/
ក្បាល

pharmacy *n* a place to buy
medicine /tɛ¹-k^hu-tɛ¹-tje¹kle¹-/
គម្រិតិយុត្តិធម៌

pharynx *n* /kja¹krɔ-/
ក្បាល

pheasant *n* /t^hu-t^hɛ¹-/ បង្កំ
der. បង្កំ

Philippines *n* /p^hi¹la-pe¹ ke¹-/
ហ្វីលីពីន

phlegm *n* /ta-k^ha¹-/ ក្រដាស
der. ក្រដាស

photograph *n* a photo /za¹zɔ-/
រូបថត

v to take a picture
/mɔ¹-za¹zɔ-/
រូបថត

pick *v* to choose
ត្រឹមត្រូវ *der.* ត្រឹមត្រូវ

v to pick off i.e. fruit one at
a time, pluck /i-ba-/
ខ្ចាត់ *der.* ខ្ចាត់

v to pull off with the whole
hand i.e. all the rice
kernels /pra¹te-/
der. ខ្ចាត់

pick up *phr* /p^hje¹t^hja-/
ក្រឹមត្រូវ *der.* ក្រឹមត្រូវ

picture *n* see photograph
/za¹zɔ-/
រូបថត

piece *n* half of something
/tɔ-kwo-/
ម្ចាស់

pieces n /kaʔkiʔkaʔkwoʔ/
រាងកាយ
រាងកាយ

pierce v i.e. with a sword
/sʰuʔ/ កង់ *der.* កាត់;
កាត់មុខ

pig n /tʰjaʔ/ ជ្រូក

pigeon n /tʰuʔlwiʔ diʔkraʔ/
ជ្រូកស្រី ខ្នុរ

pile v to pile up
/djaʔbaʔtʰjaʔsaʔmoʔ/
ដាក់ស្រាប់ដាក់ស្រាប់ *der.*
ដាក់ស្រាប់

pill n a tablet of medicine
/tɛʔkʰuʔpləʔ/ គ្រាប់ថ្នាំ

pillow n /mwoʔ/ មេឃុល

pimple n /pʰəʔsʰuʔ/ ពង្ស

pin n see also needle /tʰekʰaʔ/
ជ្រូកស្រី *der.* ជ្រូកស្រី
v to hang on the wall /kleʔ/
រាងកាយ *der.* កាត់ជ្រូកស្រី

pinch v /iʔtɔʔ/ ខ្ទឹម

pine tree n /taʔŋuʔmoʔ/
គ្រាប់ធញ្ញវ័យ *der.* គ្រាប់ធញ្ញវ័យ

pineapple n /maʔkʰeʔsɛʔ/
ធញ្ញវ័យ

pinky n little finger
/kaʔnoʔpʰuʔsʰeʔ/
ម្រាមដៃ

pity v feel sorry for, have
compassion or mercy on
/sɛʔzəʔniʔ/ ធញ្ញវ័យ *der.*
ធញ្ញវ័យ

place n /kʰaʔlɛʔkʰaʔbjaʔ/
ទីកន្លែង *der.*
ទីកន្លែង

v to place something /beʔ/
ដាក់ *der.* ដាក់; ដាក់
the classifier for place /pʰəʔ/
ទីកន្លែង

good place phr /kʰaʔlɛʔtʰjaʔ/
ទីកន្លែងល្អ

pleasant place phr
/kʰaʔlɛʔmoʔ/
ទីកន្លែងល្អ

placenta n /pʰuʔkoʔ/ ក្រូច

plague n រាជការ
/tɛʔsɛʔtʰjaʔsɛʔdwoʔ/
រាជការ

plain n a flat area without hills
or mountains /kɛʔpeʔkʰuʔ/
រាជការ *der.* រាជការ
adj clear, obvious /laʔliʔ/
ល្អ *der.* ល្អ

plan n /tɛʔtaʔzɛʔoʔneʔ/
គ្រាប់ធញ្ញវ័យ *der.*
គ្រាប់ធញ្ញវ័យ

v /dzjaʔ/ រាជការ *der.* គ្រាប់ធញ្ញវ័យ

plane v to make smooth
/tʰuʔsɛʔ/ ជ្រូកស្រី *der.*
គ្រាប់ធញ្ញវ័យ

n see airplane /kʰuʔsəʔpʰəʔ/
រាជការ

plant v /iʔsʰəʔiʔpluʔ/
ដាក់ដៃ *der.* ដាក់ដៃ;
ដាក់ដៃ; ដាក់ដៃ

v bury in the ground
/i-lɯ̃^o-i-plɯ̃⁺/
ខ្យល្យុអុណខ្យល្យុដ្ឋង់ *der.*
ខ្យល្យុអុណ; ខ្យល្យុអុណកម្មន្ត;

plantain n /di+kɫwi+mi-lɯ̃^e-/
ឧត្តរាល្លងខ្យល្យុខ្យល្យុ

plate n plate, platter /di+be-/
ឧត្តរាដ្ឋង់

plateau n /ke+ɲe-k^ho+lo-/
ភរុម័ទ្ធយុដ្ឋង់ទ្រុល្លដ្ឋង់ *der.* ភរុម័ទ្ធយុ

platoon n lit. 100 soldiers
/klje+te-lzɛ-/
ភរុល្លដ្ឋង់ក្រុមរុម្មេ

play v to play (i.e. a game)
/la+vɔ-/
ល្លដ្ឋង់ *der.*
ល្លដ្ឋង់ខ្យល្យុដ្ឋង់
v to play the drums or
piano /do-/
ឧដ្ឋង់
v to play cards /ba¹ p^ha¹-/
លេ ពិទ

plea n lit. asking for mercy
/te-kwi-lɯ̃^el-zɔ-/
កម្មន្តរាងខ្យល្យុដ្ឋង់រុម្មេ

plead v to beg /kwi+ta+du-/
រាងខ្យល្យុដ្ឋង់

pleasant adj lit. light and
nice /a-p^hwi+ta-lmɔ+^hja-/
ទ្រុល្លងខ្យល្យុ

please adv i.e. please allow me
to do something
/k^hja+lɯ̃^el-do-/
ទ្រុល្លដ្ឋង់ខ្យល្យុ

pleased to do phr see willing
/ɯ̃^el-plɔ+lo-/
ទ្រុល្លដ្ឋង់ខ្យល្យុ *der.*
ទ្រុល្លដ្ឋង់ភរុម្មេទ្រុល្លដ្ឋង់

plenty adv /lə¹ba+la-/
ល្លដ្ឋង់ល្លដ្ឋង់

plot v /kre-/
ភរុម្មេ *der.* ភរុម្មេដ្ឋង់
v to plot secretly
/s^hu-ku+lɯ̃^o-/
កម្មន្តរាងខ្យល្យុ

plow n /t^ha¹-/
ជេ *der.* ជេជេដ្ឋង់
ជេជេ

pluck v /pra+lɛ-/
ទ្រុល្លដ្ឋង់ *der.*
ខ្យល្យុដ្ឋង់

plunder v accost and rob
/lu¹za+lɛ-/
ល្លដ្ឋង់រុម្មេ

pneumonia n lit. lung
sickness/pain /ɯ̃^u-lɛ-lɯ̃^e-/
ទ្រុល្លដ្ឋង់កម្មន្តរាង

pocket n shirt pocket /dza-t^hɔ-/
និម្មេជេដ្ឋង់

n pants pocket /hje-t^hɔ-/
ម្មេជេដ្ឋង់

n bag pocket /pje-t^hɔ-/
ទ្រុល្លដ្ឋង់ជេដ្ឋង់

poet n /pre+ra+ɲo¹ti+ro-/
ទ្រុល្លដ្ឋង់ទ្រុល្លដ្ឋង់ទ្រុល្លដ្ឋង់

poetry n an old type of Kayah
poetry that is sung and tells
a story /ɲo¹ti+ro-/
ទ្រុល្លដ្ឋង់ទ្រុល្លដ្ឋង់

n see song /li-he¹ro-/
ល្លដ្ឋង់ម្មេទ្រុល្លដ្ឋង់

point v point the way, guide
/zu+klja+lɯ̃⁺klɔ-/
រុម្មេទ្រុល្លដ្ឋង់រុម្មេទ្រុល្លដ្ឋង់ *der.*
រុម្មេ

n the sharp point of a
stick /dza¹ra+mi¹-/
និម្មេរុម្មេ

point out *phr* explain, show
/zɯ-lɯ^o/ ប្រយ័ត្និល្យមក្ស

poison *v* /a-rjɑ-/ ឆ្មុញហន្ត *der.*
ឆ្មុនហន្ត

n /tɛ-lɔ̃ɯ-tɛ-lplɛ¹ t^hjɛ-/
គម្មន្តិណ្ឌគម្មន្តិធស្មន្តិ ជហន្ត
der. ឆ្មុន្តិឆ្មុន្តិធស្មន្តិ

poke *v* /ki-/ រាម្ម *der.* រាម្មធស្មន្តិ

pole *n* post/pole of house
/hi-t^hɯ-/ ម្មធុជ្រំ

n name of pole used in
Karenni pole festival
/kɛ¹t^hwo¹bo¹/
រាម្មឆ្មុន្តិជ្រំ

police *n* /kljɛ-vi¹ku¹/
រាម្មហន្តិម្មធុរាម្ម

policy *n* /klja¹klɔ¹/
រាម្មហន្តិរាម្ម

polite *adj* /dʒɛ¹de¹/ ណិម្មន្តិធាន្តិ

politician *n* person who does
work for their country /prɛ¹
mɛ¹ t^hjɛ-kɛ¹re¹/ ធាន្តិម្មធុ ធាន្តិ
ជហន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ

politics *n* /t^hjɛ-kɛ¹re¹/
ជហន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ

pomegranate *n*
/sɔ¹mi-dʒja¹sɛ¹/
ឆ្មុន្តិឆ្មុន្តិណិហន្តិឆ្មុន្តិ

pond *n* a small lake
/t^hjɛ-ɔ¹p^hu¹/ ជហន្តិឆ្មុន្តិ

pool *n* a place for swimming
/i-zɔ¹t^hjɛ-ɔ¹du¹/
ឆ្មុន្តិរាម្មជហន្តិឆ្មុន្តិ

poop *v* to defecate /i-/ ឆ្មុន

poor *adj* /s^ho¹p^ha¹s^ho¹rjɑ¹/
គម្មន្តិឆ្មុន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ *der.*
គម្មន្តិរាម្មឆ្មុន្តិគម្មន្តិ

n people who are poor
/s^ho¹p^ha¹s^ho¹r^hja¹p^hu¹/
គម្មន្តិឆ្មុន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ *der.*
គម្មន្តិរាម្មឆ្មុន្តិគម្មន្តិ
រាម្មឆ្មុន្តិ
គម្មន្តិឆ្មុន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ
រាម្មឆ្មុន្តិ គម្មន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ

popliteal *n* the back of the knee
/k^hja¹kja¹lɛ¹/
មហន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ

popular *adj* lit. many people
like /ka¹ja¹ ɛ¹prɛ¹ sɛ¹zɯ¹/
រាម្មឆ្មុន្តិ ឆ្មុន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ
adj famous

/mwɛ¹du¹mwɛ¹t^hu¹/
ធាន្តិម្មធុឆ្មុន្តិជហន្តិ *der.*
ធាន្តិម្មធុ ធាន្តិម្មធុឆ្មុន្តិ

porch *n* /hi-la¹ku¹/ ម្មធុល្យធាន្តិ

porcupine *n* /sɯ¹/ ឆ្មុន្តិ

pore *n* on the skin /s^hɯ¹ku¹/
គម្មន្តិ

pork *n* /t^hja¹zjɛ¹/ ជហន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ

port *n* harbor, place for putting
a big boat /lɛ¹ba¹o¹ku¹^o
sɔ¹kljɛ¹du¹ k^ha¹lɛ¹/
ល្យធុឆ្មុន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ
ឆ្មុន្តិរាម្មឆ្មុន្តិ ឆ្មុន្តិល្យធុ

porter *n* /prɛ¹za¹tɛ¹p^hu¹/
ធាន្តិម្មធុរាម្មឆ្មុន្តិ

portrait n /k^hu^hklɔŋzɑːzɔː-/
 ទង្វិករូបភាព
possibly adv /ko^hleː-/ អាច
der. អាច
post n pole of a house /hi^h-t^huː-/
 ប៉ូស្ត
pot n for rice and curry
 /di^h-i^hswiːpɔː-/ ខ្នុរ
der. ខ្នុរ
pots and pans n /di^hpɔː-di^ht^haː-/
 ខ្នុរ
potter n /preːbjaːt^hpɔːheː-/
 ព្រាម
pottery n /pɔːheː-/ ទង្វិក
der. ទង្វិក
poultry n /ʃjeːldɔː-/ គោក
der. គោក
chicken n hen /ʃjeː-/ គោក
n chicken meat /ʃjeːt^hjeː-/
 គោក
pound v to pound rice /iːs^haː/
 ខ្នុរ
v pound with a hammer
 /mɔː-/ ឃាត់
v nail up, crucify /t^hɛːt^hjaː/
 ឃាត់
v with fists /t^hɔː-/ ដៃ
der. ដៃ
pour v to pour down /klɔːt^hjaː-/
 ល្អិត
der. ល្អិត
 ល្អិត
 ល្អិត
 ល្អិត
 ល្អិត

v i.e. pour liquid ល្អិត
der. ល្អិត
v heavy rain /kɛːt^hɔː-duː-/
 ភ្លៀសធំ
v /plɔːt/ ល្អិត
v pour on /zɔːt^hjaː-/
 ល្អិត
v pour down /zɔːt^hjaː-/
 ល្អិត
pout v /djaː taːklwoː-/ ឆ្ងល់
poverty n /tɛːs^hoːt^haːs^hoːt^hjaː-/
 ក្រីក្រ
power n /tɛː-prɔːtɛː-prjaː-/
 អំណាច
der. អំណាច
 អំណាច
 អំណាច
 អំណាច
 អំណាច
 អំណាច
 អំណាច
 អំណាច
 អំណាច
most powerful phr
 /prɔːt^hjaː-/
 អំណាច
practice v /meːs^hɔː-/
 ប្រាប្រាណ
praise v /t^huː-sɛːt^hjaː-/
 ល្អិត
der. ល្អិត
n /tɛːt^huː-sɛːt^hjaː-/
 ល្អិត
der. ល្អិត
 ល្អិត
n /lɛːt^huː-sɛːt^hjaː-/
 ល្អិត

pray *v* /kwi-tɕɔa-beɪ/

រាប់ខ្លួននឹកមន្ត *der.*
រាប់ខ្លួននឹកមន្តកម្រៃ;
នឹកមន្តនឹកមន្ត: នឹកមន្ត

prayer *n* /tɕ-kwi-tɕɔa-beɪ/

កម្រៃរាប់ខ្លួននឹកមន្ត *der.*
កម្រៃរាប់ខ្លួននឹកមន្តជហន្ត

pre-elect *v* to choose

beforehand /nwo-tʰja-o-lneɪ/
នុំចប់ហន្តច្រមុំ

preach *v* /dɔ-lɲaɪ/ ឧប្បន្ន *der.*

ឧប្បន្នមុំគម្រៃ
v /ho-ta-raɪ/ មុំគម្រៃ

preacher *n*

/prɛ-dɔ-lɲaɪ-djaɪsʰoɪ/
ឧប្បន្នឧប្បន្នឧប្បន្ន *der.*
ឧប្បន្នមុំគម្រៃ

precaution *n* /rɔ-lɲeɪ/

ព្យម្ពីរព្យម្ពីរ

precede *v* go before, go to the

front /dʒuɔ-dɔ-lɲeɪ/
និហន្តឧប្បន្ន *der.* និហន្តព្យម្ពីរ

precise *adj* sure /tɕ-tɕeɪ/

កម្រៃកម្រៃ

predict *v* /la-tɕa-lneɪ/ ល្មន្តន្តន្ត

prefer *v* /dja-duɪ/ ឧហន្តឧម្ពី *der.*

ឧហន្តឧម្ពីព្យម្ពីរ

pregnant *adj* /mɯɔ-dɔɪ/

ឈម្រៃឧម្ពី *der.* ឈម្រៃឧម្ពីជហន្ត

adj /ho-tɕeɪ/ មុំគម្រៃ *der.*

មុំគម្រៃ

preparation *n* /tɕ-lta-ri-lta-rjaɪ/

កម្រៃគម្រៃគម្រៃព្យម្ពីរ

prepare *v* /ta-ri-lta-rjaɪ/

គម្រៃគម្រៃព្យម្ពីរ *der.* គម្រៃព្យម្ពីរ

prepared *adj* /o-lta-ri-lta-rjaɪ/

គម្រៃគម្រៃគម្រៃព្យម្ពីរ *der.* គម្រៃគម្រៃ;
គម្រៃគម្រៃ

n /tɕ-lɲeɪ/

កម្រៃគម្រៃព្យម្ពីរព្យម្ពីរ

v to be in a ready position

/zeɪ/ រៀន

present *n* gift /ʃje-tɕuɪ/

សហន្តរៀន

preserve *v* /be-lɲeɪ/ រក្សាឧប្បន្ន

der. ឧប្បន្ន

v /dja-lɲeɪ-lta-lɲeɪ/

ឧហន្តឧប្បន្នឧប្បន្ន

president *n* /kɛ-lɲeɪ-lɲeɪ/

រាជម្រៃសហន្ត

n /kʰu-dɔɪ/ មន្ត្រី

press *phr* press down, water

fall rushing down, roots

extending down, beat

down /sʰa-ltaɪ/ គម្រៃ

pretend *v* appear to be /tɕjeɪ/

និយម្រៃ *der.* និយម្រៃរៀន

v not really true, (e.g. she is

pretending to be your

friend in her speech)

/he-lkʰo-lɲeɪ/ មុំគម្រៃសហន្ត

pretend to be righteous

phr see hypocrisy

/tɕjeɪ-tɕɔa-tɕjeɪ-tɕeɪ/

និយម្រៃនិយម្រៃនិយម្រៃ

pretend to be dead *phr*

/dʒjeɪ-tɕjeɪ/ និយម្រៃសហន្ត

pretension n

/tɛːpʰjeːtduːpʰjeːtʰjaːlɔː/
គម្ពីរិហន័ខន្តិរិហន័ជហន្តល្អ

pretty adj /twɔːt/ គប្បុន *der.*

គប្បុនល្អៗ: ធុគប្បុន

pretty and smart phr

/twɔːtʃaːtʃaː/
គប្បុនធុឆ្លាតវៃ

prevent v to say or do something to make the actor stop what they are doing

/heːtʃaːtʃuːt meːtʃaːtʃuːt/
ប្រើគម្ពីរគម្ពីរ ឬប្រើគម្ពីរគម្ពីរ

price n /njuː/ ធុធុ *der.*

ធុធុធុធុធុធុ:
ធុធុធុធុធុធុ

n a good price /njuːˌpriːtɔː/
ធុធុធុធុធុធុ

full price adj /njuːˌkɔː/
ធុធុធុធុ

pride n /tɛːdʒaːtʰjaːlɔː ʃeːtʃpɔː/
គម្ពីរិហន័ជហន្តល្អ ធុធុធុធុ

priest n /prɛːtʃuːtʃaːtɛːpʰuː/
ធុធុធុធុធុធុ *der.*
ធុធុធុធុធុធុ

prime minister n

/prɛːkʰjaːtʰuːtduː/
ធុធុធុធុធុធុ

principal n headmaster

/ʃwɔːtʃuːtʰuːt/
ធុធុធុធុធុធុ

prioritize v /dʒaːˌduːˌrɛːt/
ធុធុធុធុធុធុ

prison n /pɔːˌkuː/ ធុធុធុ *der.*
ធុធុធុធុធុធុ
ធុធុធុធុធុធុ

prisoner n /prɛːtʃaːtʰɔː/
ធុធុធុធុធុធុ

prize n see gift /ʃjeːˌzɪː/
គហន្តធុធុ

probably adv /koːˌleː/ ធុធុធុ

problem n difficulty, trouble

/tɛːˌpʃaːtɛːˌsʰeː/
គម្ពីរិហន័គម្ពីរិហន័

no problem! phr phrase meaning "No Problem!", lit. there's nothing to be said /lɛːˌtʰeːˌtɔːˌtɔː/
ធុធុធុធុធុធុ

proclaim v /dʒaːˌsʰoːˌdɔːˌnɔː/
ធុធុធុធុធុធុ

procure v to get /niːˌtʃeː/
ធុធុធុធុ

produce v cause to become

/meːˌtʰwɔːˌtʰjaː/
ធុធុធុធុធុធុ *der.* ធុធុធុធុ

professor n /ʃaːˌtrɔːˌtʃuː/
ធុធុធុធុធុ

profit n /bwiː/ ធុធុ *der.* ធុធុធុ:
ធុធុធុធុ

profitable adj

/tʰwɔːˌbwiːˌtʰwɔːˌtʃaː/
ជហន្តធុធុជហន្តធុធុ

profound adj serious, deep

/dʒɔːˌzɔː/ ធុធុធុធុ

promise v /ɔŋlɿa-/ ផ្ញើប្រយោជន៍ *der.*

ប្រយោជន៍ ឲ្យម្នាក់;
ផ្ញើប្រយោជន៍ឲ្យម្នាក់

n /tɕɿbjaŋlɿaŋni˧/ គម្រោងប្រយោជន៍

n គម្រោងប្រយោជន៍
/tɕɿɔŋlɿa-/ គម្រោងផ្ញើប្រយោជន៍

v /bjaŋlɿa-/ ប្រយោជន៍

prone adj i.e. sleep on your stomach /ta-kliw˧˥/ គេងលើពោះ

property n estate /he-kʰuŋni˧dwɿ/ ម្ចាស់ផ្ទះ
der. ម្ចាស់ផ្ទះ

prophecy n /tɕɿheŋprɔ-heŋprja˧/ គម្រោងព្រឹត្តិការណ៍
der. គម្រោងព្រឹត្តិការណ៍
n /tɕɿheŋne˧/ គម្រោងព្រឹត្តិការណ៍

prophecy v /prɔ-/ ព្រឹត្តិការណ៍
v foretell or say beforehand /heŋne˧/ មុនពេល

prophet n /prɛŋprɔ-/ ព្រឹត្តិការណ៍

prophetess n /prɛŋprɔ-mw˧˥/ ព្រឹត្តិការណ៍

prosper v /eŋbeŋtoŋwɔ˧/ ផ្លាស់ប្តូរ

prostitute n /hi-maŋpʰɛ-mw˧˥/ មនុស្សលក់

protect v /ta-kwɔta-kɛ-/ ការពារ
der. ការពារ

v protect from like a shield /leŋta-dja˧/ ការពារ
v /dwoŋseŋ/ បង្កើត

proud adj /dja-tʰja-lɔŋ seŋplɔ˧/ ខ្ពស់
der. ខ្ពស់
adj /dʒjeŋpɔ˧/ ល្អ

der. ល្អ

prove v /kʰjaŋmw˧˥/ បញ្ជាក់

proverb n /ŋɔŋkʰaŋkʰo˧/ ពាក្យសម្តី

pull v drag /dʒwi˧/ ដក
v pull up by the roots /iŋzeŋ/ ដក
v pull a boat up onto the shore /baŋo-kja˧/ ដក
v /dʒwɿ/ ដក
v pull out with a jerk /tʰɔŋ/ ដក

pull tight phr /dʒwi-kre˧/ ដកតឹង
der. ដកតឹង

pull up phr /dʒwi-tʰja˧/ ដកឡើង

pull down phr /dʒwi-ta˧/ ដកចុះ

pull out phr /dʒwi-tʰe˧/ ដកចេញ

v pull out a nail /kʰaŋtʰe˧/ ដកឃ្នក

v pull out with a jerk

/t^hɔːt^heː/ ជីកជីក

pull together *phr* assemble

the people

/dʒwiːplɔːt^hɔːt^hplɔːt^h/

រឹបខ្លួនល្មើសជីកជីក

pulse *n* /sɜːwɪˌpɑːl/ ច្របូងខ្លួន

pump *n* water pump /dʒɛːt

leɪdʒwɪt^hjeɪ/ នឹម

ល្អម៉ែត្ររឹបខ្លួន

n air pump /leɪs^haɪ

keɪlɑːsɛɪ/ ល្អម៉ែត្រ

រឹបខ្លួន

pumpkin *n* /lʉːt^heːsɛː/

ល្អម៉ែត្ររឹបខ្លួន

punch *v* strike with your fist

/pluːt/ ច្របូង

punctual *v* /sɜːk^hɛːtɔː/

សហមន្ត្រី

puncture *v* to pierce a hole

/kiːplɔː/ រឹបខ្លួន

punish *v* sentence for a

crime /dʒiːtʃɑː/ និទ្យាហឿ

v spank, hit or punish /pliːt/

ច្របូង

punishment *n* /tɛːdʒiːtʃɑː/

គុហនិទ្យាហឿ

n reference to hell /ŋɑːtrɑː/

ចេនព្រះ

pupil *n* /k^hoːpɑːlɔː/

មន្ត្រីរឹបខ្លួន

pure *v* to be holy or pure

/oːdʒɑːloːs^hɛːɪduː/

ជ្រុលជ្រាបដាច់ខាត *der.* និមន្ត្រី

adj only, purely /sɜːwɪˌp^haː/

សហមន្ត្រី

purify *v* to make clean

/meɪˌmwɔːpliːsɪˌploː/

រឹបខ្លួនដាច់ខាត

v to make holy /beːdʒɑːs^hɛː/

រឹបខ្លួន

purple *n* /tɑːp^hɛːlɔːsɔː/

គុហនិមន្ត្រី *der.* គុហនិមន្ត្រី

purpose *n* /tɛːtɑːzjeːoːneɪ/

គុហនិមន្ត្រី *der.*

គុហនិមន្ត្រី: គុហនិមន្ត្រី

រឹបខ្លួន: គុហនិមន្ត្រី

purposeful *v* to do wrong on

purpose /kleɪˌmeɪ/

រឹបខ្លួនដាច់ខាត *der.* រឹបខ្លួនដាច់ខាត:

រឹបខ្លួនដាច់ខាត

purse *n* /ɜːt^hɔː/ ព្រួងដាច់ខាត *der.*

ព្រួងដាច់ខាត

n bag /pjeːhoː/ រឹបខ្លួនដាច់ខាត

der. ព្រួងដាច់ខាត

pursue *v* chase /lɜː/ ល្អម៉ែត្រ

push *v* /sʃɑː/ សហ

v blow, driving wind

/t^hɔːlɜːdʒwɜː/

ជីកជីកដាច់ខាត

v /t^huː/ ជីក

v move with force /tɔː/ រឹប

v to push with the head /ɔː/

ជីក

push down *phr* /ʃja-ta˧/

កហន្តកម្មន្ត *der.*
កហន្តល្ងន្តកម្មន្ត;
កហន្តល្ងមហន្ត

push forward *phr*

/dwi˧hja-to˧/
ឧបខមហន្តកន្ត

put *v* to place on or in /be˧/ កន្លី

v /dja˧/ ឧហន្ត

v to place inside /sʰu˧-nu˧˥/
កន្លីនម្មក្រដា *der.* ឧហន្តនម្មក្រដា

v to wear (put on) glasses or shoes /kja˧/ ភាហន

put in and pull out *phr*

/ka˧-lu˧-ti˧-pʰə˧/
ភាហនល្ងម្មន្តខ្លាតិកេស
v ភាហនល្ងម្មន្ត

put up *phr* to place in a higher location

/dja˧-tʰja˧/ ឧហន្តបហន្ត

put in *phr* /bo˧n-nu˧˥/

កន្លីនម្មក្រដា

putrid *adj* bad smelling

/nu˧˥-sʰo˧-nu˧˥-tmja˧/
ន្រម្មក្រដាទ្រន្តនម្មក្រដាឯមហន

Q q

quarrel *n* /tɕ-ɬkɬje˧-tɕ-ɬŋa˧/

កម្មន្តិកាល្លហន្តកម្មន្តិកេស *der.*
កម្មន្តិកាល្លហន្តល្ងន្តិកេសល្ងន្ត

v to argue /kre˧ɬkrja˧/
ភាហន្តភាហនមហន *der.* ភាហន្ត;
ភាហនមហនកន្ត;
ភាហន្តភាហនមហនកន្ត; ភាហនហន្ត;
ភាហនហន្តកន្ត; ភាហនហន្តល្ងន្ត

quarter *n* one-fourth

/lwi˧-pwi˧-tə˧-pwi˧/
ល្ងបម្មន្តឧបខក្រដាឧបខ

queen *n* /kʰwi˧tmu˧˥/

ទបខឯមមេស

quenched *adj* to have drunk

enough /o˧-kə˧-to˧-ta˧/
គួរភាហន្តកន្ត

question *v* to ask /sʰu˧-dja˧/

កន្លីឧហន្ត *der.* កន្លីឧហន្តកន្លីនិម្មន្ត
v to check, try to find out

/sʰu˧-dja˧-tmja˧/
កន្លីឧហន្តឯមហន *der.*
បំណិនិម្មន្តឯមហន

n /tɕ-sʰu˧-dja˧/ កម្មន្តិកេសឧហន្ត
der.

កម្មន្តិកេសឧហន្តនិម្មន្តឯមហន

question marker what, where, how, why, who questions

/-te˧/ -កន្លី

yes-no question marker /ɕ˧/
មម្មន្ត

quick-tempered *adj* to get angry quickly

/sɛ˧tʰpɭɔ˧-tʰja˧-prja˧+/
ឆ្លង់ឆ្លង់បំហែងឆាប់ ឆ្លង់ឆ្លង់រឹបុម

quickly *adv* /prja˧+ ឆាប់ ឆ្លង់ឆ្លង់ *der.* ឆ្លង់ឆ្លង់ឆាប់

adv /mɔ˧+ ឆឆឆឆ *der.* ឆឆឆឆឆឆ

quiet *adj* in reference to a quiet place /sɯ˧-lkrɯ˧tʰsɯ˧-lkre˧+/
ឆ្ងាញ់ ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ *der.*

ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

adj in reference to people /sʰa˧-prɛ˧+ គន្ធារាម

quit *v* resign /la˧tʰli˧-dɯ˧+/
ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

quiver *n* place to keep arrows /ple˧tʰkɔ˧+ ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

quotes *n* right closing marker /tʰɛ˧tʰbi˧+ ជិត

n left opening marker /tʰɛ˧tʰmɔ˧+ ជិតឆ្ងាញ់

R r

rabbit *n* /da˧-sɛ˧+ ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ *der.* ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

n wild rabbit /da˧-sɛ˧-mi˧+ ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

race *v* to run in competition

/klja˧-di˧tʰɛ˧+ ក្លាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

n competition /tɛ˧-klja˧-di˧tʰɛ˧+ ក្លាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

raft *n* /tʰɔ˧+ ជូន

rage *n* fury /sɛ˧tʰpɭɔ˧-dɯ˧

li˧-ka˧-sɯ˧wi˧+ ឆ្លង់ឆ្លង់ឆ្លង់ឆ្លង់
ឆ្លង់ឆ្លង់ឆ្លង់

rain *v* /ke˧tʰɯ˧+ ភ្លៀសភ្លៀស

v rain down on /tʰɯ˧+ ភ្លៀស
der. ភ្លៀសភ្លៀស

rainbow *n* /tʰje˧-la˧-mɔ˧tʰsʰa˧+/
ជូនឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

rainwater *n* /ke˧tʰɯ˧-tʰje˧+/
ភ្លៀសភ្លៀស

raise *v* to feed, raise

livestock /bɯ˧+ ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ *der.* ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

raisin *n* /sa˧-pi˧tʰsɛ˧-kra˧+/
ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

rake *n* /i˧-kʰwi˧+ ឆ្ងាញ់

rat *n* /zɯ˧+ ឆ្ងាញ់

rather *adv* on the contrary

/ma˧tʰɔ˧-kʰɔ˧tʰnu˧+/
ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់ឆ្ងាញ់

rattan *n* /ri˧+ ឆ្ងាញ់

raven *n* /tʰɔ˧tʰve˧+ ឆ្ងាញ់

raw *adj* uncooked /sɛ˧tʰɔ˧+/
ឆ្ងាញ់

razor *n* lit. a knife for cutting the beard /lɛʔi-dzi-kjaʔ kʰɛʔwɪ hiʔdu-ʔ/ ល្អមីខ្នីខ្នាតាម មន្ត្រីកង់ យុវឧត្តម
reach *v* /tɕʰbɛʔ/ គម្របណាមិ *der.* គម្របណាមិ
read *v* /həʔ/ ហ្ម
ready *adj* ធុត្រឡា /o-ta-ri-ta-rijaʔ/ ធុត្រឡាខ្នាត្រឡា
real *adj* true /maʔla-koʔ/ ឈុមល្អមី *der.* ធុឈុមគម្របណាមិ
realize *v* /ta-neʔ-tɕʰbɛʔ/ គម្របណាមិ
really *adv* sure /njaʔ/ ត្រឡា
adv definitely, for sure /sʰaʔprɛʔ-ta-tɕʰbɛʔ/ គម្របណាមិ
adv /kaʔnoʔ toʔ/ គម្របណាមិ
adv used when there is doubt, i.e. is it really good? /sʰaʔlɛʔ/ គម្របណាមិ
adv is true /maʔdu-ʔ/ ឈុមឧត្តម
reap *v* to harvest /kɛʔeʔ/ គម្របណាមិ *der.* គម្របណាមិ
v to slash and cut /i-rijaʔ/ ខ្នាត្រឡា
reason *v* see argue /krjaʔsjeʔ-krjaʔoʔ/ គម្របណាមិ *der.* ល្អមីជបបណាមិ

n the reason for /tɛʔ-riʔ/ គម្របណាមិ
rebel *v* /vɪʔ/ បដិ *der.* គម្របណាមិ
rebuke *v* /sɛʔprwoʔ-sɛʔliʔ/ ធុត្រឡាបណាមិ *der.* ធុត្រឡាបណាមិ
recall *v* remember /o-sɛʔneʔ/ ធុត្រឡាបណាមិ
receipt *n* borrowed from english /riʔsiʔ/ ធុត្រឡាបណាមិ
receive *v* /niʔbɛʔ/ ត្រឡាបណាមិ *der.* ត្រឡាបណាមិ
v /kʰaʔtɛʔ/ មន្ត្រីគម្របណាមិ
not yet received *phr* /niʔbɛʔ hiʔtoʔ/ ត្រឡាបណាមិ យុវឧត្តម
recently *prep* a short while ago /paʔnu-ʔ/ ធុត្រឡាបណាមិ *der.* ធុត្រឡាបណាមិ
reciprocate *v* /mɛʔliʔɛʔ/ ធុត្រឡាបណាមិ
recognize *v* to remember /toʔmaʔniʔ/ គម្របណាមិ
recommendation *n* lit. letter of witness /liʔkʰjaʔsɛʔ/ ល្អមីឧត្តម
reconcile *v* to make peace /mɛʔkrɪʔ-mɛʔkleʔ/ ធុត្រឡាបណាមិ *der.* ធុត្រឡាបណាមិ
record *n* census, list, record /tɛʔ-raʔmaʔ-raʔdjaʔ/ គម្របណាមិ *der.* គម្របណាមិ

ល្អឧរ្យដេវតា
v to record /ra-lma-tra-dja-/
រៀនសូត្រ ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
រៀនសូត្រ: ឧបាសម

recount v to tell a story /dja-
te-dja-/ ឧបាសម រៀនសូត្រ

recover v get better /ja-k'hje-/
ហត្ថសម្រេច ធម្មនិទាន
ហត្ថសម្រេច ធម្មនិទាន
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
ហត្ថសម្រេច

v /hja-to-/
ធម្មនិទាន
v lit. sickness-disappear

/te-fwi-ji-me-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

recruit n new soldier
/klje-p^hu-sɛ-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

rectum n /k^ha-plje-tku-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

red adj /li-/
ធម្មនិទាន

Red Karen n lit. human-red-
people /ka-ja-li-p^hu-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

redeem v /i-t^ha-ka-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
der. ធម្មនិទាន

redemption n /te-li-t^ha-ka-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

reduce v lower the price
/be-ta-tjo-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

v decrease the speed
/se-to-ta-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

reflection n /ra-s^ho-/
រៀនសូត្រ
refrigerator n /t^hje-k^hja-ta-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

refugee n /pre-be-pja-tbe-s^he-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

refuse n trash /su-wi-su-do-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
der. ធម្មនិទាន
v /jo-/
ធម្មនិទាន

reject v /su-ta-na-ta-p^ha-kja-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

rejoicing n /se-tu-p^ha-p^hu-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
n /te-se-tu-p^hu-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
relative n those who are related
to one another /klwi-tja-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

release v /plwo-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
der. ធម្មនិទាន

religion n /te-dzo-tbu-dzo-tbe-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

remain v /o-kja-/
ធម្មនិទាន

remember v to recall
/se-tu-t^hja-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
der. ធម្មនិទាន; ធម្មនិទាន;
ធម្មនិទាន; ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
v /to-ma-ni-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន
der. ធម្មនិទាន

remembrance n
/te-se-tu-t^hja-/
ធម្មនិទាន ធម្មនិទាន

request to be paid back
phr /kwi+pla1/ រងខ្លួនល្មម

request to borrow *phr*
/kwi+bo+kwilol/ រងខ្លួនអ្វីរងខ្លួនល្មម

request to drink *phr*
/kwi+o1/ រងខ្លួន

request to eat *phr*
/kwi+e+sh'e-1/ រងខ្លួនម្ហូប
der. រងខ្លួន

request to go *phr*
/kwi+ɕu/ រងខ្លួនហែ

request to leave *phr*
/kwi+th'e-1/ រងខ្លួនចេញ

request to see *phr*
/kwi+inja1/ រងខ្លួនជួប

rescue *v* deliver, save
/me+ji+ple+ka-1/ ជួយដោះស្រាយ

resemble *v* /lja-1/ ល្មម
v to be equal with one
another /krui+ja-llu-1/ ដូចគ្នា
រាជ្យខ្លះខ្លះល្មម *der.*
ព្រះខ្លះល្មម

reserve *v* to speak for
beforehand /he+ne+du-1/ មុនមុន

resign *v* /la+li+du-1/ ល្មមល្មមខ្លួន

resist *v* fight in defense
/kha+sh'a+fu-1/ ទប់ទល់

respect *v* /zu+ja1/ ជ្រក់ជ្រក់
der. អ្វីជ្រក់អ្វីជ្រក់;
ខ្ពស់ខ្ពស់ជ្រក់ជ្រក់
v /sɛ+ja1+sɛ+ta-rɛ-1/ ឆ្ងល់ឆ្ងល់ឆ្ងល់
v /be+du-1/ អត់អត់

respond *v* in reply /-s^hu-1/ -គឺ
der. គឺគឺ
v /he+ka-ka+je-1/ ម៉ែតម៉ែត

responsibility *n* /te+ja+ka-1/ កម្មវិធី

rest *v* pause to take a rest
/o+ku-1/ ធុរកិច្ច *der.*
ធុរកិច្ចធុរកិច្ច

rest stop/place *n* /le+o+ku-1/ តាមដាន
តាមដាន
តាមដាន

restaurant *n* /s^he+e+sh'e+o+ka-1/ ភ្នាក់ងារ
der. ភ្នាក់ងារ

restore *v* return, give back
/dje+ka-ka+je-1/ ខ្ពស់ខ្ពស់

restored *adj* /rja+ka-ka+je-1/ រៀនរៀន

resurrect *v* /sje+ti+th'o+ka-ka+je-1/ ឆ្ងល់ឆ្ងល់
der. ឆ្ងល់ឆ្ងល់
ឆ្ងល់ឆ្ងល់

resurrection *n* /te+sj+ti+th'o-1/ កម្មវិធី
កម្មវិធី

retaliate v /me:lje:shu-
ka:k^hje-/
ឈប់ប្រយុទ្ធនឹងគ្នា
រក្សាទុកទុក

retreat v /sə:kə:k^hje-/
ត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return v go back /kə-/
ត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return v give back /dje:ka:k^hje-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and ask phr
/kə-shu-dja-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and complete phr
/kə-me:t^hu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and do phr /kə-me-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and drink phr
/kə-o-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and eat phr
/kə-k^hje-te-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and explain phr
/kə-he:sho-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and give phr
/kə-dje-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and live phr /kə-o-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and meet phr
/kə-o-ku-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and place inside phr /kə-shu-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and report phr
/kə-dja-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and say phr /kə-he-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and send phr
/kə-su-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and sit phr
/kə-o-nja-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and stay phr
/kə-o-ku-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and visit phr
/kə-o-le-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and arrive phr
/kə-k^hje-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and enter phr
/kə-ka-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and see phr
/kə-lmja:shu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return with phr /kə-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

returned v /kə-kja-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

reveal v /dje:t^he-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

revelation n /te:dje:lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and report phr

/kə-dja-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and say phr /kə-he-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and send phr
/kə-su-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and sit phr
/kə-o-nja-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and stay phr
/kə-o-ku-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and visit phr
/kə-o-le-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and arrive phr
/kə-k^hje-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and enter phr
/kə-ka-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return and see phr
/kə-lmja:shu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

return with phr /kə-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

returned v /kə-kja-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

reveal v /dje:t^he-lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

revelation n /te:dje:lu-/
ដេញត្រឡប់មកវិញ
ដេញត្រឡប់មកវិញ

rip *n* a tear from shrinkage
 /tʰwaːta-ljwiː/ ជីកន្លាតដាច់ *der.*
 ជីកន្លាត
v to tear /la-lzaː/ ល្អិតន្លាត
der. ល្អិតន្លាត

ripe *adj* /miː/ ឆ្មារ
adj ready to harvest /toːkeː/ គ្រប់គ្រាន់
adj a ripe garden
 /preːtʰa-lhwaː/ ទេព្យុនិវេសន៍

rise *v* to get up from laying
 down /naːka-tʰwaː/ ឡើងវិញ
v when smoke or mist
 rises /kʰuːːtʰjaː/ ឧស្ម័នឡើង

river *n* /tʰje-ljaːmɯː/ ទន្លេ
 ជ្រកទន្លេមួយ *der.*
 ទន្លេមួយ
flowing river *phr*
 /tʰje-ljaːtʰje-kʰoː/ ទន្លេហូរ

riverbed *n* dry river bed /ljaː/ ទន្លេស្ងួត

road *n* street /kljaː/ ផ្លូវ
der. ផ្លូវលំដាប់; ផ្លូវលំដាប់

roadside *n* /kljaːtʰuː/ ផ្លូវលំដាប់

roadway *n* way to go
 /kljaːtʰuː/ ផ្លូវលំដាប់

roar *v* /kɔːkrɯː/ រោទិ៍
der. រោទិ៍; រោទិ៍ទេព្យុនិវេសន៍

roast *v* /i-kʰeː/ ខ្ទប់

rob *v* to steal or burglarize
 /e-luːːle-hiː/ ឆ្លើយមួន *der.*
 ឆ្លើយមួន

v /pɯːtʰe-ljeːpleːtʰeː/ ឆ្លើយមួនដោយឆ្លើយ *der.*
 ឆ្លើយមួនដោយឆ្លើយ;
 ឆ្លើយមួន; ពិសោធន៍;
 ឆ្លើយមួនដោយឆ្លើយ

robber *n* /preːle-lhɯːːle-hiː/ ឆ្លើយមួន

n /preːpɯːːtʰeː-ljeːpleːtʰeː-
 uː/ ឆ្លើយមួនដោយឆ្លើយ
 ឆ្លើយមួនដោយឆ្លើយ

robe *n* lit. long outer shirt
 /tʰaːklwaːtʰuː/ វែងខ្លី *der.*
 វែងខ្លីនិងមួនទេព្យុនិវេសន៍

rock *n* /lɔː/ ល្មម *der.*
 ល្មមដោយល្មមដោយល្មម
v usually used when a boat
 rocks back and forth
 /kwaːkliː/ រំកិល

roll *v* /tʰu-lwaː/ ជ្រកល្មម *der.*
 ជ្រកល្មម គ្រប់គ្រងគ្រប់គ្រង
v /ta-luː/ គ្រប់គ្រង

v /la-lwaː/ ល្អិតល្អន់
roll up *v* /tʰu-luː-dwoː/ ជ្រកល្មម

roof *n* /hi-kʰu-kliːwɔː/ ដំបូល
 ដំបូលខ្លី *der.* ដំបូលខ្លី;
 ដំបូលខ្លី គ្រប់គ្រងដំបូលខ្លី

room *n* /roː/ បន្ទប់ *der.* បន្ទប់

rooster *n* /ʃjeːtʰeː/ គោក

rumor *v* /he˧˥ro˧˥he˧˥re˧˥/
 ឃុំនឹកឃុំនឹក
v /he˧˥bo˧˥he˧˥bje˧˥/
 ឃុំនឹកឃុំនឹកហន្ត
run *v* /klja˧˥/ រត្សហន្ត
n a race /tɕ˧˥-klja˧˥ di˧˥tɕe˧˥/
 គម្រោងរត្សហន្ត ខននិទ្ទេ
run aground *phr* a ship that
 runs aground /sʰa˧˥ma˧˥-
 ne˧˥ta˧˥-klɔ˧˥/ កន្លង
 ទ្រង់កន្លងរត្ស *der.* កន្លង
 ទ្រង់រត្ស
run all over *phr*
 /klja˧˥-tʰo˧˥-klja˧˥-lja˧˥/
 រត្សហន្តជុំរត្សហន្តល្បឃុំ
run as a group *phr*
 /klja˧˥-plu˧˥-klja˧˥-pʰe˧˥/
 រត្សហន្តជុំរត្សហន្តនិទ្ទេ
run back *phr* /klja˧˥-ka˧˥/
 រត្សហន្តរត្ស
run and come see *phr*
 /klja˧˥-hja˧˥-tɕja˧˥/
 រត្សហន្តរត្សហន្តមហន្ត

run down *phr* /klja˧˥-ta˧˥/
 រត្សហន្តគម្រ
run and go take *phr*
 /klja˧˥-tɕu˧˥-pʰje˧˥/
 រត្សហន្តនិហន្តហន្ត
run and come in *phr*
 /klja˧˥-hja˧˥-tɕu˧˥-tɕ/
 រត្សហន្តរត្សហន្តនុយម្រ
run off on *phr* /klja˧˥-pʰe˧˥-/
 រត្សហន្តរត្ស
run out *phr* /klja˧˥-tʰe˧˥-/
 រត្សហន្តជុំ
run up *phr* /klja˧˥-tʰja˧˥-/
 រត្សហន្តជុំរត្ស
run away *phr* /tʰe˧˥-klja˧˥-/
 ជុំរត្សហន្ត *der.*
 ជុំរត្សហន្តមហន្ត;
 គម្រល្បឃុំរត្សហន្ត
Russia *n* /ra˧˥tɕja˧˥ ke˧˥/
 រុស្ស៊ីកមហន្ត រុស្ស៊ី
rust *n* /tʰe˧˥-i˧˥-tʰe˧˥-kre˧˥/
 ជុំរត្សហន្តជុំរត្សហន្ត *der.*
 គម្រម្រជុំរត្សហន្ត

S s

sackcloth *n* /hje˧˥bo˧˥-tɕa˧˥-bo˧˥/
 ឃុំហន្តកន្លងឃុំហន្ត
sacrifice *n* see offering
 /tɕe˧˥-lu˧˥-tɕe˧˥-tja˧˥/
 គម្រម្រល្បឃុំគម្រម្រល្បឃុំ *der.*
 គម្រម្រល្បឃុំគម្រម្រល្បឃុំ

គម្រម្រល្បឃុំគម្រម្រល្បឃុំ
v to make a sacrifice or
 offering /mɕe˧˥-lu˧˥-tʰja˧˥-/
 ឃុំរត្សហន្តជុំរត្សហន្ត

sad *adj* to feel sad

/sɛːpɫɛːsɛːtɔːl/
ឆ្ងម់ចល្យឆ្ងម់ចល្យឆ្ងម់ចល្យឆ្ងម់ *der.*
ឆ្ងម់ចល្យឆ្ងម់

adj to show sadness in your
face /mɛːsɛːpɫɛː/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

sadden *v* to cause to be sad

/mɛːsɛːpɫɛː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

sadness *n* /tɛːsɛːpɫɛː/

គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃ *der.*
គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

sail *n* the sail of a boat

/sɔːkljɛːduːl iːkɛːtɔːlɔːduːl/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

saint *n* lit. holy person

/kaːljaːtɔːsɛː/
គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃ *der.*
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ; ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

salary *n* payment for work

done /lɛːkʰwoːlɛːkɛː/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ *der.* ឆម្ងៃឆម្ងៃ;
ឆម្ងៃ; ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

n income /ruːkaːlɔː/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

salt *n* /iːsɛː/ ឆម្ងៃ *der.* ឆម្ងៃ

saltiness *n* /tɛːsɛːhɛː/
គម្បង្គឆម្ងៃ

salty *adj* /sɛːhɛː/ គម្បង្គ

salute *v* to show respect
/dʒaːzɔːtɔː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

salvation *n* deliverance, escape

/tɛːmɛːljɛːpɫɛːkaː/
គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ *der.*
គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ;
គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ;
គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

n Catholic term for
salvation

/tɛːmɛːluːtɛːkaː/
គម្បង្គឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

same *adv* /sʒaːlɔː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃ

der. ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ; ឆម្ងៃឆម្ងៃ

sanctified *adj* see 'holy'

/dʒaːsɛː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃ

sanctify *v* to make holy

/mɛːdʒaːsɛː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

sand *n* /lɔːtaːmaːmɔː/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ *der.* ឆម្ងៃឆម្ងៃ

n /hɛːsɔː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃ

sandals *n* /kʰuːpʰaː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃ

der. ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ;
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ; ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

sandbar *n* /hɛːsɔːkʰuː/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

sap *n* tree sap /sɔːdʒaːtɛː/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

sarong *n* a wrap-around skirt

for woman /hɛːpɫɛːmɔː/
ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ

satan *n* lit. head of demons,

devil /kʰiːnɛːtriːdʒaː/
kʰuːklɔː/ ឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃឆម្ងៃ
ឆម្ងៃឆម្ងៃ

satisfied *adj* also content
/sɛˈtɿpləʊ-mi-/ ឆ្ងល់ច្បងច្បង

Saturday *n* /məˈtʃɜː-ki-tɔː-/
សប្តិហែន

sausage *n* /tɛːzjɛ-plə-/
ភេូន

save *v* to keep or save
something for later
/beɪ-dwɔː/ រក្សាទុក ដេរ: ដេរ;
រក្សាទុក; រក្សាទុក
v to deliver or cause to

escape /meɪ-ʃiː-plɛˈtʃɑː-/
រត់គេវ ដេរ:
រត់គេវ;
រក្សាទុកអ្វីម្យ៉ាងម្យ៉ាង;
រត់គេវ

savior *n* person who delivers or
saves /prɛɪ-meɪ-ʃiː-plɛˈtʃɑː-/
អ្នករត់គេវ

saw *v* to cut wood /bɔː/ រក្សា

say *v* /heɪ/ យើ

scale *n* for weighing
/dʒɑːl-ɪ-ɪ-/ និរន្តរ៍

scalp *n* /kˈhɜː-klɔːpˈhɑː-/
ទ្រូងក្បាល

scant *adj* not enough
/ləʊ-bɑː-toː-/ ល្អិតល្អន់

scar *n* /dʒweɪ-/ និរន្តរ៍ ដេរ:
រន្ទាញ

scarce *adv* /kʃɑː-/ រហូត
adj /pɔː-toː-/ ខ្ពស់

scare *v* to cause to be afraid
/meɪ-sɛɪ-ɪ-ʃeɪ-/ រត់គេវ

scared *adj* /sɛɪ-ɪ-sˈhɛɪ-/ ឆ្ងល់ខ្លាច
der. រត់គេវ; រត់

adj timid /tɑː-ɪ-ɪ-/ រត់គេវ

scarlet *adj* /liː-kaː-lɪ-ɪ-ɪ-
ស្រពក្រហម ដេរ:
ស្រពក្រហម

scatter *v* to scatter by
throwing /viː-ɪ-ɪ-ɪ-
បំបាត់
v to run away in various
directions

/kljɑː-ɪ-ɪ-ɪ-ɪ-
រត់គេវ រត់គេវ
រត់គេវ ដេរ:
រត់គេវ រត់គេវ

v /ʃiː-prɔː-ɪ-ɪ-
រត់គេវ

v to disperse
/lɪ-ɪ-ɪ-ɪ-
រត់គេវ

scavenge *v* to go look for
food /dʒwɑː-ɪ-ɪ-
រក្សា

scholar *n* a knowledgeable
person, expert

/prɛɪ-ʃɪ-ɪ-ɪ-
រត់គេវ

school *n* /sʃwɔː-ɪ-ɪ-
សាលា

elementary level *phr* lit.
child's level of school
/tɔː-ɪ-ɪ-ɪ-
រត់គេវ

high school *phr* lit. high level of school

/tɔːtʰuːswoːli-hoː/
គុយចជ័ត្តិធិបាធិយុធិ

middle school *phr* lit. middle level of school

/tɔːtʰklaːmeːswoːli-hoː/
គុយចភយុធិធិធិធិបាធិយុធិ

scissors *n* /ruːrɛː/ ព្យត្តិព្យត្តិ *der.* ខ្សែនិខ្ស

scold *v* /iːsʰəːli-baː/ ខ្សកត្តិខ្សកត្តិ *der.* ខ្សកត្តិ

scoop *v* /kuːp/ ភយុធិ
v dip /dʒjeː/ និហុធិ

scorch *v* to burn /uː/ ត្រៃ
v to cause to wither
/sʰaːtkuːtʰnoː/ គុយចភយុធិត្រៃ

adj very hot and dry
ធិភយុធិធិធិធិធិធិ *der.*
គុយចធិធិធិធិធិធិ

scorpion *n* /daːtʰmɛː/ ធិធិធិធិ

scrape *v* scratch /taːkraːtʰ/
គុយចភយុធិ

scrape out *phr* /kraːtʰeː/
ភយុធិ *der.* ភយុ
v /ruːtʰeː/ ព្យត្តិជ័ត្តិ

scratch *v* i.e. to be scratched by a thorn /taːprɛːtʰ/ គុយចភយុធិ

v /taːkraːtʰ/ គុយចភយុធិ
v /kəːvɛːtʰ/ ភយុធិ *der.* ភយុធិ

scratch out *phr* to scrape out with the finger

/kaːluːtʰeː/ ភយុធិជ័ត្តិ

v scrape out /ruːtʰeː/
ព្យត្តិជ័ត្តិ

scream *v* to yell /ɛːtʰoːɛːtʰmoː/
ធិជ័ត្តិធិធិធិ *der.* ធិជ័ត្តិភយុធិធិធិ
ធិជ័ត្តិគុយចភយុធិ

screw *n* /iːtəːsɛː/ ខ្សកត្តិធិធិ

screwdriver *n* tool used for screwing /iːtəːsɛː-ɬoː/
ខ្សកត្តិធិធិធិធិ

scroll *n* /liːtaːluː/ ធិធិធិធិធិ
der. ធិធិធិធិធិធិ

scrotum *n* /dʒeːkəː/ ធិធិធិធិ

scrub *v* to scrub clean your hair
/iːpraː/ ធិធិធិ *der.* ភយុធិធិធិ
v to scrub together /tʰəːniːtʰ/
ជ័ត្តិធិធិ

sea *n* /tʰjeːduːtaː-ɬəː/
ជ័ត្តិធិធិធិធិ *der.* ធិធិធិធិ

seagull *n* /lɛːtʰjeː/ ធិធិធិជ័ត្តិ
der. ជ័ត្តិធិធិធិធិធិធិ

seal *v* to join together
/kleːliːtʰɬuːmaː/
ភយុធិធិធិធិធិ

n /tɛː-ɬeː-maːtʰeː-dʒaː/
គុយចភយុធិធិធិធិធិធិធិ

n stamp, badge /taːʃiː/
គុយចភយុធិ

search *v* look for carefully
/mjaːtʰpuː-ɬəː mjaːtʰpuː-ɬeː/
ធិធិធិធិធិធិធិ
ធិធិធិធិធិធិធិ *der.* ធិធិធិ

searing *adj* see scorching

/kuːlwoː/ ភ្នំច្របា

season *n* /keːl-/ រដូវ-

rainy season *phr*

/keːlɕuː-kʰeː/

រដូវវស្សា

hot season *phr* see

summer /keːlkuːkʰeː/

រដូវក្ដៅ

seat *n* a place for sitting

/leːtoːnɕaː/ ល្អិត

second *num* /njeːluːlɔː/

ពីរ

secret *n* that which is hidden

/teːdoːteːluː˦/

គម្លោះគម្លោះ *der.*

គម្លោះម្ដេច;

គម្លោះម្ដេចខ្លះៗ;

ចម្លោះម្ដេច

secretary *n* /kʰuːdɕaː/ មន្ត្រី

secretly *adv* /hɕuː˦/ មេឃុយ

v to do secretly

/meːluː˦meːluː˦weː/

មេឃុយមេឃុយ

secure *v* to cause to be firm

/meːklɔːmeːmaː/

មេឃុយភ្នំមេឃុយ

see *v* see, also find /mjaːtʰjeː/

ឃើញ *der.* ឃើញ

v /tuːtʰwoː/ មើល

seed *n* /teːklwiːteːlwiː/

គម្លោះភ្នំគម្លោះ *der.*

គម្លោះភ្នំ; ភ្នំ

seek *v* to try to find

/luːmjaːpuː/ ល្អិត

der. ល្អិត

seize *v* /kriːɕeː/ កាប់

select *v* choose /nwoːtheː/

ជ្រើស *der.* ជ្រើស

self *adv* to do by oneself

/niːlduː/ ខ្លួនឯង *der.*

ខ្លួនឯង; ខ្លួន; ខ្លួនឯង

n /-neː/ -ខ្លួន

self-control *n* the ability to

control yourself /teːkʰɔːpeː

niːdɕeː neː/ គម្លោះខ្លួន

គម្លោះខ្លួន *der.*

គម្លោះខ្លួនខ្លួន ឬ គម្លោះខ្លួន;

គម្លោះខ្លួនខ្លួន គម្លោះខ្លួន

គម្លោះ

selfish *adj* /mjaːduː niːlduː teː/

មហន្តរាយ គម្លោះ

sell *v* /iːsʰeː/ លក់ *der.* លក់

semen *n* /tʰiːtʰjeː/ ដុំ

send *v* send with the idea of

accompanying /suː/ ផ្ញើ *der.*

ផ្ញើលិខិត; ផ្ញើមតិ

send back *phr* /suːkaːkʰjeː/

ផ្ញើត្រឡប់ *der.* ផ្ញើត្រឡប់

send down *phr* /suːtaː/

ផ្ញើក្រោម *der.* ផ្ញើលិខិត

send in *phr* /suːɕuːnɕuː/

ផ្ញើលិខិតមក

send out *phr* /suːtʰeː/

ផ្ញើ

send up *phr* /sʊtʰja/ ផ្ញើជូន

send quickly *phr* /sʊtʰprja/ ផ្ញើឱ្យលឿន

senseless *adj* /ɯʰaʰja/ ឱ្យអន្តរាយ

n /ka-jaʰ aʰɯʰaʰjaʰ ka-jaʰ pʰɯʰtʰja/ គន្លង ឱ្យអន្តរាយ គន្លង ពិបាកជួបជុំ

sentence *n* /li-ɲoʰ/ ល្បួងឱ្យម ដេរ: ល្បួងព្រលឹង

separate *v* /i-be/ ខ្លាច់ ដេរ: ខ្លាច់មុខ; ខ្លាច់ពិធី

adv to be different from /kʰo-dw/ ទន្ទឹមទង

v /tʰoʰpɛ/ ជំនុំឱ្យ

v dispersed /li-ɲi-ɲi-prja-tɕɯʰ/ ល្បួងខ្លាច់ឱ្យអន្តរាយ ដេរ: ឱ្យខ្លាច់

separately *adv* to be and do seperately /o-kʰoʰme-kʰoʰ/ ច្របូកច្របល់ ឱ្យខុសគ្នា

adv /ɲoʰpʰa/ គោរពទូទៅ

serious *adj* solemn /dʒoʰzɔʰ/ និយមិត្ត

seriously *adv* /sʰaʰprɛʰja-tɕɛ/ គន្លងឱ្យមុខគួនិទ្ទិ

serpent *n* /pɲa/ ឱ្យមុខ

n snake /ruʰ/ ព្យុម

servant *n* also worker /prɛ-mɛ-tɛ-pʰuʰ/ ឱ្យមុខឱ្យគ្រប់គ្រង

n Shan word for servant /luʰleʰ/ ល្បួងល្បួង

fellow servant *n* /kʰo-lu-lleʰ/ ទន្ទឹមល្បួង

serve *v* to serve up (i.e. rice) /kʰwoʰe/ ទំលាក់

v to help /mɛ-tɕwoʰme-kɔʰ/ ឱ្យជួយឱ្យគ្នា ដេរ: ឱ្យជួយឱ្យគ្នា

set *v* to reserve /be-kɔʰ-be-maʰ/ រក្សាទុកឱ្យគ្នា

set aside *phr* put aside for saving /pʰjeʰdwoʰ/ ពិបាកខ្លាច់

settle *v* to settle (i.e. the account) /mɛ-lɔʰme-liʰ/ ឱ្យជួយឱ្យគ្នា

seven *num* /sʊʰsjoʰtaʰ/ ច្របូកច្របល់ ដេរ: ច្របូក

seventeen *num* /sjeʰsʊʰsʊʰtaʰ/ គោរពគោរពច្របូក ដេរ: គោរពច្របូក

seventy *num* /nwoʰsjeʰ/ ច្របូកគោរព

severe *adj* /tɕjeʰ/ និយមិត្ត ដេរ: និយមិត្ត

more severely *phr* /tɕjeʰkɔʰ/ និយមិត្តឱ្យ ដេរ: និយមិត្តឱ្យល្បួង; និយមិត្តល្បួង

sheep *n* /ʃiːmɪ/ ឆ្មោឃមុខ
sheet *n* paper /pliːt/ ទ្រព្យ
shelf *n* /krɛʃ/ ព្រងឃ្មុំ *der.*
 ព្រងឃ្មុំ
n on a large shelf /dʒoːkʰu/ ឃ្មុំធំ

shepherd *n* /prɛːkʃeɪ/ ទាញសត្វ
der. ទាញសត្វ
v /kʃeɪ/ ព្រងឃ្មុំ

shield *n* /kaːltʃə/ ព្រះស្រី

shin *n* /kʰjəːkʰi/ មាត់

shine *v* /taːkʰɔːtaːkʰeɪ/ ភ្លឺ
der. ភ្លឺ
adj full of splendor

/taːkʰeːpljəːtraːʃji/ ភ្លឺ
der. ភ្លឺ

ship *n* a large boat /ʃəːkljeːɪdu/ ឆ្នាំ

shirt *n* /tʃɑː/ ឃ្មុំ *der.* ឃ្មុំ

outer shirt *n* /tʃɑːkloː/ ឃ្មុំខាងក្រៅ

shirtless *adj* /oːtaːkli/ គ្មានឃ្មុំ

shiver *v* to shiver with chattering teeth
 /taːnʃəːkʰeːkloː/ ភ្លៀស

shocked *adj* in shock /tʰjəːʃjeɪ/ ច្រក

adj /taːpəːiːhuː/ ភ្លឺ

shoes *n* /kʰuːpʰə/ ទូ

shoot *v* with a gun /kʰeɪ/ ទាញ
v to shoot off, take off quickly /taːlwoː/ ភ្លឺ

der. ភ្លឺ
v to shoot elastics, slingshot /taːpljeɪ/ ភ្លឺ

shore *n* /kaːloːkʰu/ ឆ្នេរ
der. ឆ្នេរ
n ocean shore, beach

/paːleːtʰu/ ឆ្នេរ

short *adj* short person /-taːloː/ ខ្លី
der. ខ្លី

adv i.e. short of money /joː/ ខ្លី
der. ខ្លី

adj short in length /pʰuː/ ខ្លី
der. ខ្លី

short time *phr* brief amount of time /taːplɔːpʰu/ ខ្លី
der. ខ្លី
 ខ្លី
 ខ្លី

short-tempered *adj* /ʃeːtəːpʰu/ ភ្លឺ

shortly *adv* in a short time

/ʃjeɪpɑː/ គហឌីឌម្យ

should *v* /kɔːlbeɪ/ ភន្តីរន្តិ

v /toːkɔː/ គន្តភន្តី

shoulder *n* /plɑːkʰuː/ ឧល្លន្តទង្គិ

shout *v* to yell, call out

/ɛɪtʰoʊtɛɪmɔː/ ឌីប៊ូឌីឌម្យ

show *v* to guide /zʊːlɪuː/

ឧប្បន្តិល្លម្យ

v to give to see /dʒeɪlɪuː/

ឌហឌីល្លម្យ

shrewd *adj* clever /liːmjɑː/

ល្លឌឌហន្ត

shriek *v* /ɛɪtʰoʊtɛɪkɑː/

ឌីប៊ូគន្តភម្យ

shrink *v* when clothes shrink

/tɑːnɪuː/ គន្តន្តម្យ *der.*

ប៊ីគន្តន្តម្យគហម្យ

shrug *v* to shrug your shoulders

/tʰɔː/ ប៊ី

shut *v* to muzzle, hide

/tɑːklwɔːbɪ/ គន្តភល្លប៊ូឌឌ

v turn off, cover, shut

/meːbɪ/ ឈម្តីរន

v to close your eyes

/bɔːkriːbɪ/ រន្តីភព្យឌឌ

shut out *phr* hidden,

veiled /bɪtɑːlpaː/

រនគន្តឌម្យ

shy *adj* ashamed,

embarrassed /ʃeɪtɑːrɛɪ/

ឌូឌីគន្តព្យឌ

siblings *n* /pɪuːvɛɪvjɑː/

ឌម្យគហឌម្យហន

eldest *siblings n*

/pʰuːvɛɪvjɑːprɛɪ/

ពិឌីឌម្យហនឌព្យឌ

older sibling *n* /vɛɪˈdʊːklɔː/

ឌម្យហនឌឌភល្លឌ

younger sibling *n* /pɪuː/

ឌម្យគហ

sick *adj* to have a sickness

/sʰwɪsʰɛɪ/ គប្រឌឌ *der.*

គប្រឌ; ឌគប្រឌឌគន្ត;

គម្យឌគប្រឌ; ឌឌគប្រឌ;

ឌឌគប្រឌន្តម្យឌភម្យ

adj unwell /oʊmɔːrɛɪtɔː/

ឌឌម្យឌព្យហនគន្ត

n person who is sick

/kɑːljɑːsʰwɪlkɑːljɑːsʰɛɪ/

ភន្តហន្តគប្រឌភន្តហន្តគន្ត

der. ភន្តហន្តគប្រឌ

v to make sick, injure

/meːsʰwɪmeːsʰɛɪ/

ឈម្តីគប្រឌឌម្យឌគន្ត

sickle *n* /tɑːdʒeɪ/ គន្តន្ត

sickness *n* /tɛːsʰwɪtɛːsʰɛɪ/

គម្យឌគប្រឌគម្យឌគន្ត *der.*

គម្យឌគប្រឌ

unable to breath *phr*

/keɪlɑːʃeɪtɪuːbɪ/

ភម្យឌល្លឌឌឌគម្យឌគន្ត

side *n* on the side of /-tʰuː/

-ប៊ី

side by side *phr* /tɑːkroː/

គន្តភព្យឌ

sift v /ta-lle1se1/ គន្លៀតដកដំ *der.*
គន្លៀតដកដំ គ្រួសារមុន
v using a side to side motion

/ta-ltə1/ គន្លៀតមុខ

sigh v /sɛ1mɯ1/ ច្រងេយមុន *der.*
ច្រងេយមុនពាក្យមុន

sign n /tɛ1ma1tɛ1dja1/

គម្រិត្យនៃគម្រិត្យខ្លួន *der.*

គម្រិត្យនៃមនុស្សខ្លួន

adj /kʰa1kʰo1mja1bje1/

ទន់ទន់មហន្តរាយ

silent adj /sɯ1-kru1sɯ1-kre1/
ស្ងៀមពេញស្ងៀមពេញ *der.*

ស្ងៀមស្ងៀម: ស្ងៀមស្ងៀមពេញ

adj /o1dja1ta1klwo1/

ស្ងៀមស្ងៀមពេញ

silk n /sɪ1/ ក្រូច

silver n also money /ru1/ រូបិយ

silver and gold phr

/ru1tʰɛ1/ រូបិយប័ណ្ណ

similar prep like, similar to

/sja1/ ស្រដៀង *der.* ដូចគ្នាស្រដៀង:

ស្រដៀងគ្នា: ស្រដៀងគ្នាស្រដៀង:

ស្រដៀងគ្នាស្រដៀងគ្នា:

ស្រដៀងគ្នាស្រដៀងគ្នា

simmer v /do1bɯ1/ ខ្ទឹមមុន

simultaneously adj /ta1krə1/

គ្រួសារពេញ

sin v to do wrong /me1tɛ1-sɯ1/

មេត្តិកម្មនៃ *der.*

មេត្តិកម្មនៃកម្មនៃកម្មនៃ:

មេត្តិកម្មនៃមេត្តិកម្មនៃ: មេត្តិកម្មនៃ

n /tɛ1-sɯ1tɛ1-pla1/

កម្មនៃកម្មនៃ *der.*

កម្មនៃកម្មនៃ:

កម្មនៃកម្មនៃកម្មនៃ

since adv /dʒa1tʰja1bi1/

និងសម្រាប់

sing v /i-ro1li1/ ខ្សែស្រឡៅ *der.*

ខ្សែស្រឡៅ: ខ្សែស្រឡៅស្រឡៅ:

មុនពេល

sing song of mourning phr

song of mourning when

someone dies /i-ro1li1-he1/

ខ្សែស្រឡៅ *der.* ខ្សែស្រឡៅ:

ខ្សែស្រឡៅ

sing praise phr

/i-ro1tʰu1-sɛ1tʰja1/

ខ្សែស្រឡៅស្រឡៅ

singer n /pre1-i-ro1i-re1/

ព្យាបាលខ្សែស្រឡៅ

single adj not yet married

/pʰu1sɛ1/ រឹតតែ *der.*

រឹតតែរឹតតែ: ព្យាបាលមេត្តិកម្មនៃរឹតតែ:

ព្យាបាលមេត្តិកម្មនៃរឹតតែ

adj single elderly person

/du1-pre1/ ខ្មែរព្រឹទ្ធិ

single file phr to be

positioned one after

another /o1-ta1-la1/

គ្រួសារ

sink v to sink into the water

/ta1-dʒu1tʰje1/ គម្រិត្យនៃស្រទាប់

sinner n /tɛ1-sɯ1pʰu1/

កម្មនៃកម្មនៃ *der.*

ព្យាបាលមេត្តិកម្មនៃកម្មនៃ:

ព្យាបាលមេត្តិកម្មនៃកម្មនៃ:

គម្មត្តិទ្វេភេទគម្មត្តិទ្វេភេទ
ទេពម្មត្តិទ្វេភេទ ភរិយា
គម្មត្តិទ្វេភេទគម្មត្តិទ្វេភេទ

sister-in-law *n* term for sister-in-law who is the opposite sex from yourself /k^hi:/ មន្ត

n term for sister-in-law when your in-law is also female /ka-na-/ ភរិយា

sisters *n* siblings (male or female) /pɯ^o˧˥vja˧˥/ ឧបុត្រឬឧបុត្រី

younger sister *phr* /pɯ^o˧˥prɛ˧˥-lmo˧˥-/ ឧបុត្រឬឧបុត្រី ធីតា *der.* ឧបុត្រ

older sister *phr* /vja˧˥prɛ˧˥-lmo˧˥-/ ឧបុត្រឬឧបុត្រី ធីតា *der.* ឧបុត្រ

sit *v* /o-nja- / ជិះ *der.* ជិះ ជិះ ជិះ

sit and beg *phr* /o-nja-kwi˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit and listen *phr* /o-nja-ni˧˥da˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit and rest *phr* /o-nja-o-kɯ^o˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit and take *phr* /o-nja-p^hje˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit and talk *phr* /o-nja-the˧˥be˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit as a group *phr* /o-nja-to˧˥plɔ˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit close *phr* /o-nja-t^hu˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit down *phr* /o-nja-ta˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit with *phr* /o-nja-tɔ˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

sit back *phr* /o-nja-ta˧˥-ta˧˥- / ជិះ ជិះ ជិះ

situation *n* period of time /ʃw^ok^hɛ˧˥- / កាលបរិច្ឆេទ *der.* កាលបរិច្ឆេទ

six *num* /sɯ^o˧˥sjo˧˥- / ប្រាំបួន *der.* ប្រាំបួន

sixteen *num* /ʃje˧˥sɯ^o˧˥swo˧˥- / ប្រាំបួន *der.* ប្រាំបួន

sixty *num* /ʃje˧˥sɯ^o˧˥sjo˧˥- / ប្រាំបួន *der.* ប្រាំបួន

size *n* /ti˧˥- / ទំហំ

skewer *v* to skewer in order to hang up to dry, pierce /ki˧˥- / ភ្ជួរ *der.* ភ្ជួរ

skilled *adj* competent /tɕja˧˥de˧˥- / ជំនាញ *der.* ជំនាញ

skin n /p^haː/ ពិឝ

skinny adj thin /krjaː/ ពពុយពន្ល

skirt n /hjeː/ មុយម្លី *der.*
និមុននិបមុន

skull n /k^huːkloːkrwiː/
មន្តិកាល្លីមន្តិកាល្លី

sky n /mɔːlɛː/ ឆមុឝីល្លមុឝី

skyscraper n large buildings
/hiːduːhiːt^huː/ មុន្លឝមុន្លឝជមុន្លឝ

slander v /djaːmwiːt^hjeːtɔːː/
ឝហមឝបមុន្លឝជមុន្លឝ
n to speak destroying
someone's reputation or
name /tɛːheːtpeː
uːmwiː/ គមុឝីមុឝីឝហម
មុន្លឝបមុន្លឝ.

slant adj i.e. sleep on your
side /taːk^hiː/ គមុន្លឝ

slap v strike /pljaː/ ឝល្លមុយម

slash v to cut /iːtɾjaː/ ឝពុយពន្ល
der. -ពុយពន្ល

slave n /tɕuː/ និមុឝ

sleep v /oːmjeː/ ឝួមហម្លី *der.*
ឝួមហម្លីឝួម្លឝឝួមហម្លី;
ឝួមហម្លីគមុយពន្ល

sleep deeply phr
/oːmjeːfjoː/ ឝួមហម្លីគហម្លី
der. ឝួមហម្លីគមុយគមុន្លឝ

v /oːmjeːts^hoːtaːpaː/
ឝួមហម្លីគមុន្លឝឝួមហម្លី

sleep together phr
/oːmjeːtɔːːluː/
ឝួមហម្លីគមុយល្លមុន្លឝ

sleepy adj to want to sleep
/sɛːoːmjeː/ ឝួន្លឝឝួមហម្លី

adj to feel sleep, drowsy
/oːmjeːk^haː/ ឝួមហម្លីមុន្លឝ
der. ឝួមហម្លីមុន្លឝឝួមហម្លីគហម្លី

sleeve n /dzaːplaː/ និមុន្លឝឝួម

slender adj /təːluːːtwoː/
គមុន្លឝមុន្លឝគមុន្លឝ

slice v i.e. to slice fruit /kɛː/
ពន្លឝ

v to slice i.e. bamboo ties
for securing bamboo
joints together /iːbuː/
ឝួមមុន្លឝ

slingshot n /p^hjaːdɔːː/
ពិហមនិមុន្លឝ

slip v /laːlwoː/ ល្លមុន្លឝបមុន្លឝ *der.*
ល្លមុយពន្ល ល្លបមុន្លឝ

slit v cut /duː/ ឝឝ *der.* ឝឝជមុន្លឝ

slogan n /ŋoːlɛːt^hoː/ ឝមុន្លឝជមុន្លឝ

slow adj /zɔː/ ឝួន្លឝ *der.*
ឝួន្លឝគមុន្លឝ

adj slow in moving
/k^haːtpeːt^huː/
មុន្លឝឝួមហម្លីជមុន្លឝ

slowly adv /sɛːdoː/ ឝួន្លឝឝួម

sluggish adj lagging
/zɔːtbaːkaːt^hoː/ ឝួន្លឝមុន្លឝឝួម

adj inadequate
/taːk^haːtaːk^huːː/
គមុន្លឝមុន្លឝគមុន្លឝ

small adj /paːtiː/ ឝមុន្លឝ

small amount phr

/tɛ˧pa˧ti˧pʰu˧/ គម្ពីរតិចតួច

smaller adj /pa˧ti˧lɔ˧/

តិចតួច *der.* តិចតួចតិចតួច
តិចតួចតិចតួច

smart adj wise, capable

/dʒjɑ˧tɛ˧/ វិជ្ជាជន្ម *der.* ខ្លឹម

adj clever /li˧mja˧/ ល្អឯកសម្រាប់

smarter adj also more

shrewd /dɛ˧lɔ˧kɛ˧/ ខ្លឹមល្អឯកសម្រាប់

smell n odor /nu˧˧mja˧/

ស្អុយស្អាត

v /nu˧˧sja˧/ ស្អុយស្អាត

smells good adj /nu˧˧mɔ˧/

ស្អុយស្អាត *der.* ស្អុយស្អាត

smells bad phr /nu˧˧mja˧

rja˧to˧/ ស្អុយស្អាត ពុលស្អាត *der.* ស្អុយស្អាត
ស្អុយស្អាត

smidgeon n tiny amount

/tɛ˧pa˧ti˧pʰu˧/ គម្ពីរតិចតួច

smile v /nje˧/ ញញឹម *der.*

ញញឹមស្រស់ស្រាយ

smoke n smoke of a burning

fire /mi˧tu˧kʰu˧/ ឆេះស្អុយស្អាត *der.* ឆេះស្អុយស្អាត

smooth adj /kla˧/ រាបស្រួល

adj /sje˧/ រាបស្រួល *der.* រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

v to make smooth /mɛ˧sje˧/ រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ *der.*

រឹតតែស្រស់ស្រាយ

adj to brush clean your teeth

/mwɔ˧/ រឹតតែស្រស់ស្រាយ

snack n dessert /kɑ˧mu˧/

ភ្នំស្រួច

snag v /ta˧bɔ˧ o˧tja˧/ ត្រូវភ្នំ

ត្រូវភ្នំ

snail n land snail /klu˧/ រាបស្រួល

der. រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

snake n /ru˧/ ព្រាស្រួល *der.*

ព្រាស្រួលស្រស់ស្រាយ

n kind of large snake

/ru˧pɔ˧/ ព្រាស្រួលស្រស់ស្រាយ

snap v to break off by applying

pressure /i˧tɕɔ˧tu˧/

ខ្លឹមល្អឯកសម្រាប់

snare n trap /da˧do˧/ ខ្លឹមល្អឯកសម្រាប់

snatch v /kri˧ne˧/ រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

sneeze v /ka˧sja˧/ រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

sniff v /sɿ˧ri˧/ រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

snore v /o˧mje˧sɛ˧pra˧/

រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ *der.* រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

snot n mucus /kʰa˧i˧/ មន្ទិល

snow n /bu˧kʰu˧/ រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ *der.*

រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

snuff v to extinguish a fire

/mɛ˧pi˧/ រាបស្រួលស្រស់ស្រាយ

so conj lit. like that so

/pʰu˧tu˧tu˧/ រឹតតែស្រស់ស្រាយ

der. រឹតតែស្រស់ស្រាយ

so that phr /sja˧pʰu˧/

រឹតតែស្រស់ស្រាយ

soak v /pluə-/ ឆ្ងាយម្យា *der.*
និយម្ព

v /dʒwi-to-/ និយម្ព

sober adj serious /sʰa+prɛ-/
កម្ពធាយម្ព

socks n /kʰja-kɔ-/ មហន្តរាម្ព

soft adj /dʒɛ-/ និយម្ព *der.*
និយម្ពធានម្ព

soldier n /klje+phu-/ រាជយម្ព
der. រាជយម្ព

sole n of the foot /kʰa+ne+lɛ-/
មន្តម្ពធាយម្ព *der.*
មហន្តរាម្ពធាយម្ព;
មន្តម្ពធាយម្ព

solid adj hard /prje-/ ធារាម្ព
der. ធារាម្ពធានម្ព

some adj acts as a pluralizer
/ta+he-/ កម្ពធាយម្ព

adj some people, some
things, etc. /ta+he+he-/
កម្ពធាយម្ព

somebody n /ka+ja+
tə+prɛ+prɛ-/ រាជយម្ព
កម្ពធាយម្ពធាយម្ព

someone n /ka+ja+ tə+prɛ+prɛ-/
រាជយម្ព កម្ពធាយម្ពធាយម្ព

somersault v /vi+ta+klwi-/
ចន្តរាម្ពធាយម្ព

something n /ta+mi+ta+dʒə-/
កម្ពធាយម្ពធាយម្ព *der.*
កម្ពធាយម្ពធាយម្ព

sometimes adv /tə+phʰə+phʰə-/
កម្ពធាយម្ពធាយម្ព *der.*
កម្ពធាយម្ពធាយម្ព

son n /pʰu+prɛ+lkʰu-/
ពិម្ពធាយម្ពធាយម្ព *der.* ពិម្ពធាយម្ព

son-in-law n /mɛ+/ ធាយម្ព

song n /li+li+ro-/
ល្អធាយម្ព *der.*
កម្ពធាយម្ព

soon adv not long /nɛ+ta+to-/
ធាយម្ពធាយម្ព *der.* ធាយម្ពធាយម្ព
adv in just a moment,
shortly /ʃje+pa+/
កម្ពធាយម្ព

sorcery n or magic
/tɛ+me+ta+ple+ u+me+ʃe-/
កម្ពធាយម្ពធាយម្ពធាយម្ព ធាយម្ពធាយម្ព

sore n /va+/
ចន្តរាម្ព *der.* ចន្តរាម្ព
n scab /dʒu+/
និយម្ព

sorrow n /tɛ+ʃe+ple+ʃe+ʒə-/
កម្ពធាយម្ពធាយម្ពធាយម្ព

sorrowful adj /ʃe+ple+ne+be-/
ធាយម្ពធាយម្ពធាយម្ព *der.*
កម្ពធាយម្ពធាយម្ព

adj /ʃe+ple+ʃe+ʒə-/
ធាយម្ពធាយម្ពធាយម្ព

soul n life, existence
/ʃe+thwo+prɛ-/
ធាយម្ពធាយម្ព

sound n noise /pra+rwa+pra+te+/
ធាយម្ពធាយម្ពធាយម្ព *der.*
ធាយម្ព; ធាយម្ពធាយម្ព

n voice, tune /a+ta+la+/
ធាយម្ព

soup n lit. curry liquid
/i+ʃwitʰ+je+/
ធាយម្ពធាយម្ព

sour *adj* /a:ʃje-/ ទួនកាយ
south *n* /tʃu:thoʊ/ និរតី *der.*
 និរតីប្រទេស
sow *v* to thrown down/scatter
 /vi:taʊpa:ʃi/ បង្កាត់ចោល
der. បង្កាត់
v to sow and cover the
 seed /i:tʰoʊ/ ប្រែប្រួល
v to sow seed /praʊtaʊ/
 ដាំដុះ
n female pig /tʰjaʊmu:ʔ/ ជ្រូកស្រី
sower *n* the person who sows
 seed /pre:praʊtaʊ tɛ:klwi/ ដាំដុះ
soya bean *n* /bi:ʃaʊ/ គ្រាប់បូក
space *adj* have room or
 space /daʊ/ ទំនេរ *der.*
 ទំនេរ
spade *n* /ta:pɛd/ គ្រាប់បែក *der.*
 គ្រាប់បែក
Spain *n* /sa:pɛn/ អ៊ីស្ប៉ាញ
spank *v* /pliʊ/ បោក
spare *v* /ʃe:ɪloʊʃe:ɪzɔ:/
 ផ្លាស់ប្តូរ *der.* ផ្លាស់ប្តូរ
spark *n* /mi:pʰoʊsʰe:pʰuʊ/
 ភ្លើងគ្រាប់
sparrow *n* /tʰu:praʊ/ ក្រូច
speak *v* /he:ɪbeɪ/ ប្រាប់ *der.*
 ប្រាប់ ប្រាប់ប្រាប់
 ប្រាប់ប្រាប់

speak *gently* *phr*
 /he:ɪbeɪdʒɛ:ɪhe:ɪbeɪnɔ:/
 ប្រាប់យ៉ាងទន់ទាប
v /he:ɪbeɪdʒɛ:ɪhe:ɪbeɪnɔ:/
 ប្រាប់យ៉ាងទន់ទាប
speak *harshly* *to phr*
 /tʰe:ɪta:ʃaʊ sʰu:ʊ/
 ប្រាប់យ៉ាងដាច់ខាត
speak *boldly* *phr*
 /he:ɪbeɪkʰu:ɪhe:ɪbeɪhaʊ/
 ប្រាប់យ៉ាងឆ្លើយតប
speak *the truth* *phr*
 /he:ɪsʰoʊdʒɔ:ʃaʊ/
 ប្រាប់តម្រូវការ
speak *against* *phr* /he:
 ta:kʰwoʊta:kɛ:/ ប្រាប់
 គ្រប់គ្រង
speak *confidently* *phr*
 /he:ɪbeɪ prje:ɪka:ɪdiʊ/
 ប្រាប់យ៉ាងប្រាកដ
speak *nonsense* *phr* fooling
 around, joking /he:ɪbeɪ/
 ប្រាប់យ៉ាងប្រាកដ *der.*
 ប្រាប់យ៉ាង
soft *spoken* *phr*
 /he:ɪbeɪdʒɛ:ɪdeɪ/
 ប្រាប់យ៉ាងទន់ទាប
speaker *n* /pre:he:ɪbeɪ/
 ដាំដុះ *der.*
 ដាំដុះប្រាប់
speaking *n* conversation
 /tɛ:ɪhe:ɪbeɪhe:ɪʃu:ʊ/
 ការប្រាប់ប្រាប់ *der.*
 ការប្រាប់ប្រាប់

spear *v* to thrust through or pierce /s^hu-s^he-/ គង្គកង្គ

n a spear with a long handle /ta-lbja-/ គន្ធអោល

speck *n* pieces /a-krɔ-lakri-/ ត្រីក្រវាត្រីក្រវា

speech *n* /ŋo-the-lbe-/ ធម្មបទ
n /tɛ-lhe-lbe-/ គម្ពីរធម្មបទ

spelling *n* /plɔ-li-plɔ-/ ធម្មនិទ្ទេស

spend *v* /dza-le-/ ប្រើប្រាស់

spices *n* /a-mi-la-krɛ-l a-ho-la-dzi-/ ម្ហូបឆ្ងាញ់
ធម្មបទនិទ្ទេស *der.* ត្រីក្រវាត្រីក្រវា

spicy *adj* hot to taste /a-hja-/ ឆ្ងាញ់

spider *n* /p^hu^o-kja-l/ ត្រីក្រវា
spider web *n* /p^hu^o-kja-l dzo-l/ ត្រីក្រវាព្រួញ ព្រួញត្រីក្រវា

spill *v* to spill over /ta-klɔ-l/ គម្ពីរព្រួញ

spin *v* go in circles /lu-ta-ri-l/ ប្រើប្រាស់គន្ធអោល *der.* ប្រើប្រាស់គន្ធអោល
v to make yarn /i-hi-l/ ប្រើប្រាស់ *der.* ប្រើប្រាស់

spine *n* /na^o-krwi-l/ ឆ្នុក

spinning wheel *n* /kla-l/ គន្ធអោល

spirit *n* your spirit, soul /zo-l/ រូប *der.* រូប

n spirits, ghost /ne-l/ ផ្លូវ

spiritual *adj* /dɔ-lsu-dɔ-lsu-e-l/ ធម្មនិទ្ទេស

spit *v* /t^hu-pla-t^hu-si-l/ បញ្ចេញសាច់ដុំ *der.* បញ្ចេញសាច់ដុំ

n /pli-t^hje-l/ ធម្មបទ

splash *v* splash with water /ha-l/ ប្រើប្រាស់

spleen *n* /ne-l/ ផ្លូវ *der.* គន្ធអោល

split *v* to be split apart

/lu-tja-p^he-l/ ប្រើប្រាស់ *der.* ប្រើប្រាស់

v split apart, split pieces off, peel off /dza-la-l/ ប្រើប្រាស់

v cut with knife /p^hu^o-kja-l/ ប្រើប្រាស់

v to chop in pieces /pa^o-kja-l/ ប្រើប្រាស់

spoiled *adj* rotten, gone bad (i.e. food) /nu^o-su^o-l/ ធម្មបទ

spoon *n* /di-dzo-l/ ធម្មនិទ្ទេស *der.* ធម្មនិទ្ទេស

sport *n* /tɛ-la-lvi-la-lvo-l/ គម្ពីរធម្មនិទ្ទេស *der.* គម្ពីរធម្មនិទ្ទេស

spot *n* /k^ha-lɛ^o-da-l/ ធម្មនិទ្ទេស *der.* ធម្មនិទ្ទេស

spray *v* /k^hɛ-lji-prja-l t^hje-l/ ប្រើប្រាស់

spread v /pa:ʃi/ ធូនកខ្លូ *der.*

ធូនកខ្លូនិហល; ល្បម្លាត់ធូនកខ្លូ

v to become known

/lu:ʔpa:ʃi+ʈuʔ/

ល្បម្លាត់ធូនកខ្លូនិហល

v scatter (i.e. chicken

feed) /lwi:ta:ʃ/ ល្បឯងគម្បុន

v to spread hands or feet

/zɯ:ʔta:ʃdja/ ប្រថុយធូនឯង

spring n source of water

/tʰje:tʰe-kʰu/ ជ្រកទឹកជ្រកទឹក

sprinkle v /ke:ʔʈu:ʃta:ʃpri/

រាម្លាត់ល្បម្លាត់ធូនកខ្លូ

v /pra:ʃ/ ធូនកខ្លូ

v /ta:ʃi/ ធូនកខ្លូ

sprout v /ta:ʃma:tʰja/

ធូនកខ្លូជ្រកទឹក

v sprout and grow

/pʰe:tʰja:ʃdu:tʰja/

រីកចម្រើនធូនកខ្លូ *der.*

ធូនកខ្លូជ្រកទឹក

square n four corners

/na:ʃlwi:na:ʃ/ តួបួនជ្រកទឹក

der. ល្បម្លាត់ធូនកខ្លូ

squat v hunched down /o:nja:ʃ

pa:llo:ta:ʃ/ ធូនកខ្លូ

ធូនកខ្លូ

squeak n /pra:ʃkre:ʃ/ ធូនកខ្លូ

squeeze v squeeze in order to

pop /i:ʃno:ʃ/ ធូនកខ្លូ

adj squeezed /da:ʃdje:ʃ/

ធូនកខ្លូ

squirrel n /zɯ:ʃla:ʃma:ʃ/

ធូនកខ្លូ *der.*

ធូនកខ្លូ

stab v /sʰu:ʃ/ ធូនកខ្លូ *der.* ធូនកខ្លូ

stabilize v to secure

/ta:tʰwo:ʃma:ʃ/ ធូនកខ្លូ

staff n long stick /i:kʰja:ʃbo:ʃ/

ធូនកខ្លូ *der.* ធូនកខ្លូ

stagger v /dʒu:ʃlu:ʃta:ʃlwo:ʃ/

និហលល្បម្លាត់ធូនកខ្លូ

stain n ធូនកខ្លូ /vi:ʃ/ ធូនកខ្លូ

stair n /kʰja:ʃbo:ʃsu:ʃ/

ធូនកខ្លូ

stairway n /ka:ʃbo:ʃ/ ធូនកខ្លូ *der.*

ធូនកខ្លូ

stake v plant stakes in the

ground /i:ʃsʰo:ʃta:ʃma:ʃ/

ធូនកខ្លូ

n /ta:ʃma:ʃ/ ធូនកខ្លូ

stammer v /he:ʃbe:ʃ ka:ʃdo:ʃ/

ធូនកខ្លូ ធូនកខ្លូ

stand v to get up, stand up

/ka:ʃtʰo:ʃ/ ធូនកខ្លូ *der.* ធូនកខ្លូ:

ធូនកខ្លូ

stand and come running

phr /i:tʰo:ʃklja:ʃhja:ʃ/

ធូនកខ្លូ ធូនកខ្លូ

stand and go phr

/ka:ʃtʰo:ʃʈu:ʃ/ ធូនកខ្លូនិហល

der. ធូនកខ្លូនិហល

stand and go back phr

/i:tʰo:ʃka:ʃkʰje:ʃ/

ធូនកខ្លូ ធូនកខ្លូ *der.*

ធូនកខ្លូ

stand and leave *phr*

/i-t^hə-t^he-lkə-/

ខ្ជាប់ខ្ជួនគ្នាមុន

stand up and look *phr*

/ka-t^hə-lmjə-/ រក្សាជម្ងឺមាត់

stand and pray *phr*

/i-t^hə-lkwɪ-lɔ̃w-lbe-/

ខ្ជាប់ខ្ជួនរៀនសូត្រ

stand and read *phr*

/i-t^hə-lhə-/ ខ្ជាប់ខ្ជួនមើល

stand and say *phr*

/i-t^hə-lhe-/ ខ្ជាប់ខ្ជួននិយាយ

stand around *phr*

/ka-t^hə-lə-t^hə-/

ka-t^hə-lə-ljə-/ រក្សាជម្ងឺជុំជុំ

រក្សាជម្ងឺជុំជុំមុន

stand firmly *phr*

/i-t^hə-lta-lnja-/

ə-klɔ̃-ls^hə-lma-/

ខ្ជាប់ខ្ជួនគ្រឿង

គ្រឿងមុនគ្រឿង

star *n* /s^hɛ-/ ភ្លេច

stare *v* to stare straight at

/mjə-lto-lde-lhja-/

មាត់ក្រខ្លាចមុន

v /mjə-lka-lli-/ មាត់ក្រខ្លាច

start *v* begin /dʒə-lt^hja-/

និចរហ័ស

startle *v* /k^hje-/ ទាញចេញ

ទាញចេញច្របូកច្របល់

starvation *n* /tɛ-lə-lvi-lə-lkə-/

គ្រោះមហន្តរាយ

starving *v* /ə-lvi-lə-lkə-/

គ្រោះមហន្តរាយ *der.* គ្រោះមហន្តរាយ

v /sɛ-lvi-lɔ̃w-lbe-/ គ្រោះមហន្តរាយ

starve to death *phr*

/ə-lvi-lɔ̃w-lbe-/ គ្រោះមហន្តរាយ

state *n* also country /kɛ-/ រដ្ឋ

representative *n*

/kɛ-ltjə-lne-/

រដ្ឋមន្ត្រី

stay *v* /ə-l/ ធុរ

ធុរការ

stay awake *phr* /ə-lsə-lklja-/

ធុរការ

stay behind *phr* /ə-lkja-/

ធុរការ

steadfast *adj* to be firm

/ə-klɔ̃-lma-/ ធុរការមាំមួន *der.*

ធុរការមាំមួន

ធុរការមាំមួន

steal *v* /e-lhɯ^ə-le-lhi-/ ឆ្លើយ

der. ឆ្លើយ

v to steal another's food

/e-lp^he-/ ឆ្លើយ

v /pɯ^ə-lph^e-lje-lp^he-lp^he-/

ឆ្លើយពីមុនមុន

ពីមុនមុន

stealing *n* /tɛ-lə-lhɯ^ə-le-lhi-/

ឆ្លើយ

steam *n* /kɯ^ə-lɔ̃w-l/ ហ្លួង

steamed *adj* i.e. steamed rice

/u-l/ ឆ្លើយ

adj /ɔ̃w-l/ ហ្លួង

steep *adj* steep bank or side of a cliff /lɑːtɑːlprɪ/

ល្មមគន្លងទ្រព្យ *der.* គន្លងទ្រព្យ: គន្លងទ្រព្យខ្ពស់

steer *v* /bjuːr taːrɪdʒuː/ ឈ្មុយ គន្លងទ្រព្យ

step *v* /kʰɛː/ ទង្គិច *der.* ទង្គិចកម្រិត
v crush with the foot /zɪːbɛː/ ប្រមូលកម្រិត

n stair /kʰjaːboːsuː/ មហាមណ្ឌល

n level /tɔː/ គម្រិត

step around *phr*

/kʰɛːvɔːkjaː/ ទង្គិចកម្រិត

steps *n* /kʰaːboː/ ទង្គិច *der.* ទង្គិចកម្រិត

stew *v* /iːpʰoːtuː/ ខ្នុរក្នុង

stick *n* /iːkwoː/ ខ្នុរក្នុង
n /iːplɪː/ ខ្នុរក្នុង

sticky rice *n* /diːkuː/ ខ្នុរក្នុង

still *v* to continue to be /paː/ ទង្គិច *der.* ទង្គិច

sting *v* to be stung by /aːrjaː/ ទង្គិចកម្រិត *der.* ទង្គិចកម្រិត

v stings /taːdʒɔːsʰɛː/ គន្លងកម្រិត

stir *v* to stir up, inflame

/tʰuːrɪhjaːtʰjaː/ ជំនុំកម្រិតជំនុំ *der.* ជំនុំកម្រិត

stirred *adj* /taːpɪːkaːzjɔː/

គន្លងកម្រិត *der.* គន្លងកម្រិត

stomach *n* /pʰuː/ ពិបាក *der.* ឃ្មុំកម្រិត

stomach ache *phr* /sʰɛːpʰuː/ គន្លងពិបាក

stomach growling *phr* /hɔːkuː lwoː/ ឃ្មុំកម្រិត ល្មមកម្រិត

stone *n* /lɔː/ ល្មម

v throw stones to kill /taːsjeː/ គន្លងកម្រិត

stop *v* /oːkuː/ ច្រកកម្រិត *der.* ច្រកកម្រិត

store *v* to save /beːdwoː/ រក្សាទុក *der.* រក្សាទុក: រក្សាទុក

n place for selling /tɛːliːsʰɛːkʰaːlɛː/ គន្លងកម្រិត

v to cut and store the harvest /kɛːplɔːbeːdwoː/ កាត់កម្រិត *der.* កាត់កម្រិត

storm *n* /kɛːllaːljaː/ ភ្នំកម្រិត

story *n* /tɛːdjaː/ គន្លងកម្រិត

straddle *v* to straddle (i.e. a horse) /sɪːdjaː baːdaː/ គន្លងកម្រិត

straight *adj* /tɔːtraːneː/ កម្រិត *der.* កម្រិត

straighten v make the road
straight /me˧-tɕwɑ˧mɛ˧-pɛ˧-/
ឃុំនីមួយៗធូលី

strait n /klwɑ˧pɛ˧-/ រាងកាយខ្លី

strange adj different
/kʰo˧tʰjɛ˧-/ មិនស្រដៀង

strangle v to choke or
strangle /tɕi˧-/ និខ្ញុំ *der.*
និខ្ញុំឆ្មារ

strap n /sʰu˧-pɛ˧-pʰa˧-/
កង្វែរឆ្មារ

stream n /tʰjɛ˧-klo˧-/ រលាមួយ

street n road /klja˧-/ ផ្លូវ

street corner phr
/klja˧tʰu˧-klja˧to˧-/
រាងកាយជិតរាងកាយ
der. រាងកាយជិត

strength n /tɕ˧-hɛ˧-tɕ˧-re˧-/
កម្លាំងកម្លាំងកម្លាំង *der.* កម្លាំង;
កម្លាំងកម្លាំងកម្លាំងកម្លាំង

strengthen v to encourage, give
strength /dʒɛ˧-hɛ˧-dʒɛ˧-re˧-/
ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភ

v to make stronger
/me˧-ɽjjo˧-mɛ˧-sʰo˧-tʰja˧-/
ឃុំកម្លាំងឃុំកម្លាំង
der. ឃុំកម្លាំងឃុំកម្លាំង

v revive, strengthen
/hɛ˧-re˧-tʰja˧-/ ឃុំកម្លាំង

v to grow in strength
/ɽjjo˧-tʰja˧-sʰo˧-tʰja˧-/
កម្លាំងកម្លាំងកម្លាំង *der.*
កម្លាំងកម្លាំង; កម្លាំងកម្លាំង;
កម្លាំងកម្លាំង; កម្លាំងកម្លាំង

stretch v /dʒu˧-/ និខ្ញុំ
stretchy adj stretchy like an
elastic band /zwo˧-/ ឆ្មារ

stride v to walk with a long
stride /zja˧-dʒɛ˧-/ រាងកាយ

strike v with the fist, or slap
/plja˧-/ ឆ្មារ

string n see rope /sʰu˧-pɛ˧-/
កង្វែរ

string bean n /ko˧tʰi˧-ɽɛ˧-/
កង្វែរ

strip v to remove clothing, take
off /plwo˧tʰja˧-/ ឆ្មារ

striped adj /a˧-kre˧-/ គ្រាប់គ្រាប់ *der.*
គ្រាប់

strive v to labor hard /krɯ˧-lla˧-/
ព្រួយបារម្ភ *der.* ព្រួយបារម្ភ

strong adj to have strength
/hɛ˧-ɽjjo˧-re˧-sʰo˧-/
កម្លាំងកម្លាំងកម្លាំង *der.* កម្លាំង;
កម្លាំង; កម្លាំង; កម្លាំងកម្លាំង

adj to have a strong heart,
eagerness /sɽ˧-plɔ˧-ɽjjo˧-/
ស្រឡាត់ស្រឡាត់

v to do strongly (i.e. struggle
to do, etc.)

/me˧-ɽjjo˧-mɛ˧-sʰo˧-/
ឃុំកម្លាំងឃុំកម្លាំង

struggle v to fight with,
contend with /sʰa˧-ɽju˧-/
កង្វែរ

strum *v* to strum a guitar, beat a drum, play a piano /dɔː/ ខ្លី
v guitar /taːpljeː/ គន្ធប្រយោជន៍

stubborn *adj* lit. thick eared /kʰaːlɛːdɯː/ មន្ត្រីក្លាហាន
adj lit. hard headed /kʰuːklɔːprjeː/ មន្ត្រីក្លាហាន
der. មន្ត្រីក្លាហានមន្ត្រីក្លាហាន

stuck *adj* unable to move /oːthjaː/ ឆ្ងាយ
adv when a ship runs aground /jeːtaːklɔː/ ជួនកង្វល់
stuck together *phr* /iːtʃuː/ ខិតជិត *der.* ខិតជិត

student *n* /sʷoːliːhoːpʰuː/ ចូលរៀន

study *v* /mɛːsʷoː/ ឃ្នកសិក្សា
v seek to know /mjaːpɯːsɛːŋeː/ រកស៊ី

stumble *v* /ʃiːtaːklɔː/ ក្នុងការដើរ *der.* ក្នុងការដើរ
v គន្ធពី គន្ធពី ល្មម

stupid *adj* /taːkrɔː/ គន្ធពី *der.* គន្ធពី

sturdy *adj* strong /sʰɔː/ គន្ធពី
adj durable /kʰwoː/ មាំមួន *der.* មាំមួន

stutter *v* stammer /heːbeː/ ក្នុងការនិយាយ
 kaːdaːkaːdoː/ មន្ត្រីក្លាហាន

submission *n* humility /tɛːlʃjaːlʃjaː sɛːtɔː/ គុណបុណ្យ
 គុណបុណ្យ គុណបុណ្យ

submissive *adj* lit. having a heart willing to obey another's speaking /sɛːtɔːloː niːdaː uː tɛːheːbeː/ គុណបុណ្យ
 គុណបុណ្យ គុណបុណ្យ

submit *v* to humble oneself, lit. to push down the heart /ʃjaːlʃjaː sɛːtɔː/ គុណបុណ្យ
 គុណបុណ្យ គុណបុណ្យ

subtract *v* see minus /joːkjaː paːtiː/ ចេញចេញ *der.* ចេញចេញ
v to take away /pʰjeːtʰeːkjaː/ កាត់ចេញ

succeed *v* able to succeed /lɯːleː/ ល្អ
v /beː/ លឿន *der.* លឿន

suck *v* /tʃwiː/ លីប *der.* លីប
v to suck on in the mouth /pɯː/ ដើម្បី
v to suckle /oːnuː/ ដោះដោះ

suffer *v* /kʰjaːbeː/ ទុក្ខ *der.* ទុក្ខ
 ទុក្ខ ទុក្ខ
v to suffer persecution /kʰjaːdʒjeːkʰjaːdʒɯː/ ទុក្ខ
 ទុក្ខ ទុក្ខ

suffer death *phr* /kʰjaːsɛː/ ទុក្ខ

sufficient *adj* enough /lɔːbaːl/ ល្អណាស់

sugar *n* /iːʃɜːlʃwɜː/ ខ្លួនក្រូច

sugar palm *n* /tʰaːlŋɛːmɔːl/ ជ្រូតចម្រើន

sugar beet *n* /taːplɛːlʃwɜː/ កន្ទួតក្រូច

sugarcane *n* /diːkljɑːbɔːl/ ខ្លួនក្រូចក្រូច *der.* ខ្លួនក្រូចក្រូច

suicide *n* to kill oneself /tɛːlmɛːsjeːl nɪːdʊːl nɛːl/ កម្មវិធីសម្លាប់ខ្លួន ឥឡូវខ្លួន ឥឡូវ

suitable *adj* /tɑːtoːtɑːbɛːl/ កម្រិតកម្រិត

suitcase *n* /pjeːdʊːl/ ធុរកិច្ចខ្លួន

sulfur *n* /jɑːlʃuːrɪjɑːl/ ហ្វូស្វ័រ *der.* ល្អបំផុត

summer *n* /keːtkʊːkʰɛːl/ រដូវក្ដៅ

summit *n* the top of a mountain /sʰoːkʰjeːl/ កំពូលភ្នំ

sun *n* /taːmɔːl/ ពន្លឺ *der.* ឈ្មោះ: ពន្លឺថ្ងៃ

Sunday *n* /mɔːɲɛːdʊːl/ ឈ្មោះថ្ងៃអាទិត្យ

sunflower seed *n* /taːmɔːlplɔːl/ គ្រាប់ពូជពន្លឺ

sunrise *n* /taːmɔːlˈtʰjɑːl/ ពន្លឺថ្ងៃចេញ

sunset *n* /taːmɔːltʰɑːl/ ពន្លឺថ្ងៃចុះ *der.* ឈ្មោះថ្ងៃចុះ

sunshine *n* /keːtkʊːlɑːtʰjɑːl/ រស្មីពន្លឺពន្លឺ

suppose *v* also means "if" /heːtkʊːreːl/ ប្រសិនបើ

suppress *v* /ʃjɑːklɔːl dɑːbɪl/ កាត់បន្ថយ ខ្លាំង

sure *adj* careful /tɑːtɛːl/ កម្រិត

surface *n* land surface /kʰoːkʰuːl/ ផ្ទៃដី

n the surface of the water /tʰjeːkʰuːl/ ផ្ទៃទឹក

surprise *n* /tɛːlkʰjeːʃuːkʰjeːʃɛːl/ កម្រិតមហោស័យ

v to cause surprise to someone

/mɛːkʰjeːʃuːkʰjeːʃɛːl/ មហោស័យ

surprised *adj* /kʰjeːʃuːkʰjeːʃɛːl/ មហោស័យ

adj /taːpɑːkʰjeːʃuːl/ កម្រិតមហោស័យ

surrender *v* to put down something /beːtɑːtkjɑːl/ លុបបំបាត់ *der.* ល្អបំផុត

surround *v* /bɔːlɑːvɑːl/ រួមព័ទ្ធជុំវិញ

surrounding *n* nearby /kʰɑːsʰɑːkʰɑːlʃjeːl/ ជុំវិញ

adj around /taːvɪːlɑːvɑːl/ ជុំវិញ *der.* ជុំវិញ: ជុំវិញ: ជុំវិញ

swallow v /zuːtʃluː/ លុបចោល

v /piːtʃluː/ ចាប់ផ្តើម *der.*
ចាប់ផ្តើមស្រុក

v bird /tuːplɛt/ ជំងឺចាញ់

swamp n /noʊ/ ទឹកជំនន់

swarm v to swarm after or
follow in a large group
/krwɔːkrəʊ/ ព្រលឹងច្រើន

sway v to sway in the wind
/woʊ/ រំលោភ

swear v /bjaɪ-ə-ŋəʊ/ ពន្លឺប្រកាស

swear an oath phr

/e-ŋkɔː-eɪ-mə-/
ពន្លឺប្រកាស

sweat n /kjuːtʃə-/
កញ្ចក់

v /kjuːtʃə-tʃe-/
កញ្ចក់

sweater n /dʒɑː-ʃəʊ-tʃe-/
អាវកញ្ចក់

កញ្ចក់

sweep v /duː-pli-ɪ-ɪ-/
ស្រុក

ខ្លាចខ្លាចខ្លាច *der.* ខ្លាច

sweet adj /sʰiː-/
ស្រស់ *der.* ផ្លែឆ្ងាញ់

sweet potato n /krwɔː-/
ស្ពៃ

swell v /zə-
hjaɪ-/
រលួយ

swim v /i-
zɔː-tʃe-/
លេងទឹក

der. លេងទឹក

លេងទឹក

swimming pool n

/i-
zɔː-tʃe-ɪ-
du-/
លេងទឹក

លេងទឹក

swing v /tʃu-
woʊ-/
រំលោភ

swollen adj swollen bump

/jwoʊ-/
រំលោភ

sword n /di-
tʃə-
nɛɪ-
kɔː-/
កាំបិត

កាំបិត

n /nɛɪ-
/ កាំបិត

synagogue n /tɛ-
-dʒə-
vɔː-
bɛ-
-hoʊ-/
ស្នាក់នៅ

ស្នាក់នៅ

syringe n needle /tʃe-
-/
ជ្រូក

T t

t-shirt n /dʒɑː-
-tʃɔː-/
អាវកញ្ចក់

table n /kʰe-
-kljɑː-
-tʃe-/
តុ

តុ

tablet n writing tablet, see
chalkboard /lɔː-
-bɔː-/
កញ្ចក់

n medicine /tɛ-
-kʰe-
-plɔː-/
គ្រឿង

គ្រឿង

tadpole n pollywog

/di-
-plɔː-
-kʰe-/
កញ្ចក់

tail n an animal's tail /kʰe-
-tʃe-/
កញ្ចក់

កញ្ចក់

tailbone n /kʰe-
-tʃe-/
កញ្ចក់

កញ្ចក់

take v /pʰe-
-/
កញ្ចក់ *der.*

កញ្ចក់

v take a picture /mɪ-
-/
កញ្ចក់

កញ្ចក់ កញ្ចក់

take note of *phr* see and remember /mja'to-tma-/ យាងចាំដឹង

take by force *phr* /p^hje'tp^he-/ ហើមកម្លាន

take captive *phr* imprison /pwa'do-to-/ ខ្សឹបខ្សួន

take revenge *phr* repay, retaliate /me-lje-t^hu-ka-k^hje-/ យកតម្លៃបាត់បង់

take for a moment *phr* borrow /p^hje'tku^o-/ ហើមកម្រិត

take out *phr* remove /p^hje't^he-/ ហើមចេញ

take in *phr* /p^hje'tnu^o-/ ហើមទុក

take away from *phr* grab back /p^hje'tp^he-k^hje-/ ហើមកម្លាន *der.* ហើមកម្រិត

take care of *phr* /mja'tk^hwe-/ យាងថែទាំ

talk *v* speak /he'tbe-/ យកសំឡេង *der.* យកសំឡេង

talk together *phr* /he'tbe-k^hje-tlu-/ យកសំឡេង ទៅដឹងគ្នា

talk in circles *phr* /he'tbe-ta-tva-/ យកសំឡេងដេញដោល

talk incoherently *phr* unclear what the person is saying /he'tbe-t^hja-lja-/ យកសំឡេងមិនច្រើន

tall *adj* long /a-t^hu-/ ខ្ពស់ *der.* ខ្ពស់

tallest *adj* /du-t^hu-lə-/ ខ្ពស់បំផុត

tamarind *n* /ma-tkla'tsɛ-/ ឈើត្រាវ

tame *adj* /nja-/ ទាប

tapioca *n* /krɔ-tso-/ ធុរ្យា

tassle *n* on the edge of a shirt /tɕa-kja-t^ha-tmi-/ រន្ធគោល

n tassles on a bag /pje-tprja-/ ខ្សឹបខ្សួន

taste *v* to try tasting /o-tmja-/ ចម្រើន

v suck on-see/try /pwa-tmja-/ ចម្រើន

v /i-lje-tmja-/ ខ្លួនចម្រើន

n /so-tro-/ ច្រើន *der.* ចម្រើន

tasty *adj* /vi-/ ចម្រើន *der.* ចម្រើន

tax *n* /a-mo-ta-ta-/ ពន្ធដារ

tax collector *n* person who asks for the tax /pre-tkwi-ta-mo-ta-ta-/ អ្នកយកពន្ធដារ

tax office *n* lit. a place where they request the tax /le-tkwi-ta-mo-ta-ta-/ ការិយាល័យយកពន្ធដារ

taxi n /lɔːtʰkʰja-lʃur˦kʰoː/ ល្អឃុំទាញទូទៅ

tea n /niːlɛː/ ទន្លេល្វែង

n /tʰjeːkɯːlʃɛː/ បំបាត់ភ្នំភ្នំ

tea leaves n /niːlɛːkɾaː/ ទន្លេល្វែងរាជ

teach v /iːlʃjoːliːlʃjaː/ ខ្ញុំបាទខ្ញុំបាទ *der.* ខ្ញុំបាទ; ខ្ញុំបាទគ្រូ; មុនបាទមុនបាទ

teach clearly phr /iːlʃjoːliːlʃjoːliː/ ខ្ញុំបាទល្អឃុំខ្ញុំបាទល្អ

teach correctly phr /iːlʃjoːtoːliːlʃjoːlɛː/ ខ្ញុំបាទគ្រូខ្ញុំបាទគ្រូ

teach falsely phr teach wrongly /iːlʃjoːlʃur˦/ ខ្ញុំបាទទាប

teach to know phr /iːlʃjoːlʃɛːlʃneː/ ខ្ញុំបាទចេះខ្ញុំ

teacher n most common usage /ʃaːtɾaː/ គ្រូ *der.* គ្រូទាបខ្ពស់; គ្រូទាបមុន

n /prɛːliːlʃjoːliːlʃjaː/ ទាញមុខខ្ញុំបាទខ្ញុំបាទ

teaching n lesson, instruction /tɛːliːlʃjoːliːlʃjaː/ គ្រូខ្ញុំបាទខ្ញុំបាទ *der.* គ្រូខ្ញុំបាទ

team n sports group /tɛːlɑːlvɔː a-lmuː/ គ្រូល្អឃុំ គ្រូល្អឃុំ *der.* គ្រូល្អឃុំខ្ពស់

tear v rip /tʰɔːlʃɛː/ បំបាត់ *der.* បំបាត់; ល្អឃុំ; ល្អឃុំ **n** a rip /tʰɔːlɑːlʃwiː/ បំបាត់

n the tears of a person when they are crying /mɛːlʃɛːtʰjeː/ ឆ្លុះឆ្លុះបំបាត់

tease v to joke /sʰuːbɛː/ គំរាម **v** /paːlɑːlʃpʰɯːtʰjaː/ គំរាមគ្រូ

teeth n /kʰuːkʰjeː/ ទងទាប **canine teeth n** fang, eyetooth /kʰuːkʰjeːtʰwiː/ ទងទាបខ្ពស់

baby teeth n /paːldʒɛː kʰuːkʰjeː/ ទងទាប ទងទាប

telephone n borrowed word from English /tʰɛːliːpʰoː/ បំបាត់ខ្ញុំ

tell v to talk or tell about, explain /dʒaː/ ខ្ញុំបាទ *der.* ខ្ញុំបាទគ្រូ **v** to explain /hɛːlʃoː/ មុនគ្រូ *der.* មុន; មុនគ្រូខ្ពស់

temperate v to be sober, serious in character /tɛːjɛːlʃaːtɾaːlʃhːaːprɛː a-lneː/ ល្អឃុំមុនគ្រូ គ្រូ

temple *n* lit. offering palace

/tɛ-lu-tja-ho-/
គម្ពីរធម្មតា

គម្ពីរធម្មតា

tempt *v* /i-llo-i-lja-/
ខ្ញុំចង់ទិញ

der. ខ្ញុំចង់
ខ្ញុំចង់ទិញ

v to seek to persuade

/i-llo-t^ho¹dʒwi-/
ខ្ញុំចង់ទិញ

ខ្ញុំចង់ទិញ

tempt to go *phr* /i-llo-tʒw^o-/
ខ្ញុំចង់ទិញ

ខ្ញុំចង់ទិញ

temptation *n* /tɛ-li-llo-i-lja-/
គម្ពីរធម្មតា

គម្ពីរធម្មតា

tempter *n* /prɛ-li-llo-i-lja-/
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ten *num* /ʃje-/
ដប់

ten thousand *num* /tə-ʃtə-/
គម្ពីរធម្មតា

គម្ពីរធម្មតា

tenant *n* /prɛ-k^hja-e-/
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

der. នាយករដ្ឋមន្ត្រី

tendon *n* sinew, muscle to bone

/t^hwo-/
ជួរ

termite *n* a bug found in

bamboo /ka-rɔ¹m^op^he-/
ពូជកំបោក

ពូជកំបោក

der. ពូជកំបោក

termite dust *n* /ka-rɔ¹li-/
ពូជកំបោក

ពូជកំបោក

test *v* to test someone

/tɛ-lmja¹mɛ-lmja-/
ពិនិត្យ

ពិនិត្យ

der. ពិនិត្យ

ពិនិត្យ

n testing or trying out to see

/tɛ-lmɛ-lmja-/
ពិនិត្យ

ពិនិត្យ

n an exam /li-t^hu¹dʒe-/
ពិនិត្យ

ពិនិត្យ

testicle *n* lit. egg /dʒe-/
សរសៃ

testify *v* /k^hja¹l^o-/
បញ្ជាក់

បញ្ជាក់

v /he¹t^he-l^o-/
បញ្ជាក់

testimony *n* /tɛ-k^hja¹ʃtɛ-/
បញ្ជាក់

បញ្ជាក់

tetanus *n* /k^hɛ-ls^ho-/
ជំងឺក្រហម

Thailand *n* /pre¹zwi¹ke-/
ថៃ

ថៃ

thank *v* /he¹bwi¹the¹ta¹rje-/
អរគុណ

អរគុណ

der. អរគុណ

អរគុណ

thank you *phr* /tɛ-lbwi¹-/
អរគុណ

អរគុណ

thanks *n* /tɛ-lbwi¹tɛ¹ta¹rje-/
អរគុណ

អរគុណ

der. អរគុណ

អរគុណ

thanksgiving *n*

/tɛ-lhe¹bwi¹the¹ta¹rje-/
ថ្ងៃអរគុណ

ថ្ងៃអរគុណ

that *pron* /nu^o-/
នោះ

នោះ

conj i.e. he said 'that' /na¹-/
នោះ

នោះ

that is *phr* /nu^o-ma-/
នោះ

នោះ

theater *n* /tɛ-la-vi-la-vo-/
ទីក្រុង

ទីក្រុង

ទីក្រុង

theft *n* stealing, burglary

/tɛːleːlɯːˀleːhiː/

គម្មន្តិម្មកម្មន្តិម្ម

them *pron* 3rd person plural,

see 'they' /ɛːʃiː/ ម្តងៗ

then *conj* /tʰɯːˀrɔː/ បន្តិច

conj and, then, so /rɔː/ រួច

der. ម្តងៗ

conj then, and then /tuːˀrɔː/

គង់រួច

conj if it's like that, then

/heːmaː/ ម្តងៗ

there *adv* lit. at that /dɔːˀ nuːˀ/

ឧប នុហយ *der.* ឆនុហយ

therefore *conj* for that reason,

because of that

/aːkʰuːˀaːkʰjeː/ ម្តងៗ

der. ម្តងៗ

ពិសេសម្តងៗ

conj lit. it's like that, so

/pʰuːˀnuːˀrɔː/

ពិសេសម្តងៗ

these *pron* /jeːˀtaːˀheːˀnuːˀ/

ហម្តីកម្មន្តិម្មនុហយ *der.*

ហម្តីនុហយកម្មន្តិម្ម; ហម្តីកម្មន្តិម្ម;

ហម្តីនុហយ

these things *phr*

/tɛːˀjeːˀtaːˀheːˀ/

គម្មន្តិហម្តីកម្មន្តិម្ម *der.*

គម្មន្តិហម្តីកម្មន្តិម្មនុហយ;

គម្មន្តិហម្តីនុហយកម្មន្តិម្ម

they *pron* 3rd person plural

/ɛːˀʃiː/ ម្តងៗ

thick *adj* /duːˀ/ ឧបម្ម

thief *n* /prɛːˀleːˀhɯːˀleːhiː/

ឧបម្មន្តិម្មកម្មន្តិម្ម *der.*

ឧបម្មន្តិម្មកម្ម

thigh *n* /kʰjaːˀkjeː/ មហន្តរាស្ត្រ

thin *adj* used to describe people

and animals /krjaː/ ឆបមហន្ត

adj used to describe things

i.e. a thin book /buːˀ/

ឆន្ត *der.* ឆន្តកម្មន្តិម្ម; ម្តងៗ

thing *n* thing, also a

nominalizer of verbs /tɛːˀ/

គម្មន្តិ

n general word for things or

materials /tɔːˀmɯːˀtiˀtɛːˀ/

គម្មន្តិមហន្តរាស្ត្រកម្មន្តិ *der.*

គម្មន្តិកម្មន្តិម្ម

n something /taːˀmiˀtaːˀdʒɔːˀ/

គម្មន្តិកម្មន្តិម្ម

think *v* /taːˀneːˀ/ គម្មន្តិម្ម *der.*

គម្មន្តិម្មនុហយ

think ahead *phr* think

beforehand /taːˀneːˀloˀneːˀ/

គម្មន្តិម្មនុហយ

think incorrectly *phr* think

wrongly, mistaken

/taːˀneːˀʃuːˀ/ គម្មន្តិម្មនុហយ

think through *phr*

/taːˀneːˀtʰeːˀ/ គម្មន្តិម្មនុហយ

third *num* /ʃuːˀluːˀlɔːˀ/

មហន្តរាស្ត្រ

third level *phr*

/ʃuːˀtoːˀtoːˀtoːˀ/

មហន្តរាស្ត្រកម្មន្តិម្ម

third person *phr*

/sɯ˦˥+prɛ˨˩-tə˨˩-prɛ˨˩/
ទ្រហដ្ឋនព្យម្ពន្ធិកម្មនព្យម្ពន្ធិ

third thing *phr*

/sɯ˦˥+tɕə˨˩-tə˨˩-tɕə˨˩/
ទ្រហដ្ឋនិដ្ឋកម្មនិដ្ឋ

third time *phr*

/sɯ˦˥+pʰu˦˥-tə˨˩-pʰu˦˥/
ទ្រហដ្ឋពិប្បុសនកម្មពិប្បុសន

thirsty *adj* /sɛ˦˥to˨˩tʰje˦˥/

ទ្រង់ទ្រង់បាម្ពន្ធិ *der.* ទ្រង់បម្បន្ធិទ្រង់ទ្រង់

thirteen *num* /sje˦˥tɕɯ˦˥+/

កហមីទ្រហដ្ឋ

thirty *num* /sɯ˦˥+tʰje˦˥/

ទ្រហដ្ឋកហមី

this *pron* /je˦˥/ ហម្ពន្ធិ

n this thing /tɛ˦˥je˦˥/ គម្មន្ធិហម្ពន្ធិ

der. គម្មន្ធិហម្ពន្ធិនហដ្ឋ

this thing *phr* /tɛ˦˥je˦˥-tə˨˩-tɕə˨˩/

គម្មន្ធិហម្ពន្ធិកម្មនិដ្ឋ

thongs *n* flip flops, sandals

/kʰu˦˥-pʰa˦˥tʰja˦˥-ɛ˦˥/
ទង្កិកហម្ពន្ធិ *der.* ទង្កិកហម្ពន្ធិ

thorns *n* /sə˦˥-tʰja˦˥-sə˦˥-pru˦˥/

ទ្រង្គិកហម្ពន្ធិទ្រង្គិកហម្ពន្ធិ *der.*
ទ្រង្គិកហម្ពន្ធិ: ទ្រង្គិកហម្ពន្ធិ រាម្បន្ធិកហម្ពន្ធិ

thorn bush *n* /sə˦˥-tʰja˦˥-mə˦˥/

ទ្រង្គិកហម្ពន្ធិធម្មន្ធិ

those *dem* /nu˦˥-tə˨˩-tə˨˩-he˦˥/

នហដ្ឋកម្មន្ធិ

thought *n* /tɛ˦˥-tə˨˩-nɛ˦˥/

គម្មន្ធិកម្មន្ធិ *der.*
ទ្រង់ទ្រង់គម្មន្ធិកម្មន្ធិ:
គម្មន្ធិកម្មន្ធិ

thousand *num* /sə˦˥+/ ទ្រង់ *der.*

នព្វន

thousands *num* /a˦˥-si˦˥/ ទ្រង់

n /a˦˥-tʰi˦˥-tə˨˩-sə˦˥+ku˦˥/

នព្វនទ្រង់នព្វន

thread *n* yarn /lu˦˥+/ ល្បុស

three *num* /sɛ˦˥tɕɯ˦˥+/ ទ្រង់ទ្រហដ្ឋ

der. ទ្រហដ្ឋ

three days from now *phr*

/sʰo˦˥-kʰje˦˥+/ កន្លះបាម្ពន្ធិ

three hours *phr* /sɯ˦˥+tmu˦˥+/

ទ្រហដ្ឋធម្មន្ធិ

three people *phr* /sɯ˦˥+prɛ˨˩+/

ទ្រហដ្ឋនព្យម្ពន្ធិ

three things *phr* /sɯ˦˥+tɕə˨˩+/

ទ្រហដ្ឋនិដ្ឋ

three times *phr* /sɯ˦˥+pʰu˦˥+/

ទ្រហដ្ឋពិប្បុសន

three years *phr* /sɯ˦˥+na˦˥+/

ទ្រហដ្ឋនត្រី

throat *n* /kja˦˥-kro˦˥+/ រាម្បហម្ពន្ធិ

throne *n* /kʰu˦˥-kʰja˦˥-tʰja˦˥-lə˦˥+/

ទង្កិកហម្ពន្ធិ *der.*
ទង្កិកហម្ពន្ធិ:
ទង្កិកហម្ពន្ធិ

through *prep* /di˦˥-tu˦˥+/ ឧត្តរ

adv to pass through an area,
understand someone's

thoughts /lu˦˥-plu˦˥+/

ល្បុន្ធិទ្រង់ *der.* និហម

ល្បុន្ធិទ្រង់: ទ្រង់ទ្រង់ ល្បុន្ធិទ្រង់

throw *v* /vi˦˥+ បន្ទូ *der.* កន

v to throw with force /tə˦˥+/

គម្មន្ធិ

v throw water, splash /ha˦˥+/

មុន

throw down *phr* to scatter
(i.e. seeds) /vi-tə-tpa-lji-t/
ចង្កូតម្យ៉ាងដូចគ្នា *der.*
កម្រម្យ៉ាង; មុនកម្យ៉ាង

phr to spread (i.e. chicken
feed) /lwi-tə-t/ ល្បែងគម្យ៉ាង

throw away *phr* discard
/vi-tkja-t/ ចង្កូតរលាច

throw up *v* vomit /prja-t/
ទព្យហន *der.*

ទព្យហនឱ្យដឹងទព្យហនល្ងឿ

thrust through *phr* see
pierce /s^hu-t/ គង្វែ

thumb *n* /ka-lno-tm^u-du-t/
ពន្លួនដៃម្នាក់

thumbnail *n* /ka-lno-tdu-tle-t/
ពន្លួនដៃខ្លីល្ងឿ

thunder *n* /sje-lja-t/
សហន្តិល្បហន

n sound of thunder
/mɔ-tkrɔ-tmɔ-tɲu-t/

ឆ្លុះឆ្លុះព្យុតម្ល៉ាងដូចគ្នា
der. ឆ្លុះឆ្លុះព្យុតម្ល៉ាង; ព្យុតម្ល៉ាង

thunderstorm *n*
/mɔ-tkrɔ-tsje-lja-t/

ឆ្លុះឆ្លុះព្យុតសហន្តិល្បហន

Thursday *n* /mɔ-tlwi-tje-t/
ឆ្លុះឆ្លុះល្បហន

tibia *n* /k^hja-k^hi-krwit/
ទហន្តិល្បហន

tick *n* /k^hje-t/ ទហន្តិ

ticket *n* /li-tba-t/ ល្បហន្តិ

tickle *v* /ko-li-t/ ពន្លួនល្ងឿ

ticklish *adj* /ka-lzɔ-t/ ពន្លួនម្យ៉ាង

tie *v* tie into a bundle /kje-t/
រហន្តិ *der.* រហន្តិរហន្តិ

v to tie around the waist
/ɲa-t^hja-t/ ឱ្យមុនដៃ

v bind or tie up
/tɕɔ-tklɔ-tma-t/

និទ្ទិរល្បហន្តិ *der.* និទ្ទិរ;
និទ្ទិរល្បហន្តិ

tiger *n* /p^hu-tk^hi-t/ ពិម្ភុល្បហន្តិ

tight *adv* /klɔ-tma-t/ រហន្តិម្យ៉ាង

time *n* situation at that time
/s^hu-tk^hɛ-t/ សហន្តិ *der.*

ឱ្យសហន្តិម្យ៉ាង; ឱ្យម្យ៉ាង
n classifier for one-time,
two-times, etc. /-p^hu-t/
-ពិម្ភុល

n season of time (i.e. rainy
season/time) /kɛ-t/
ព្យុត-

n at that (time) /a-tk^hɛ-t/ ឱ្យម្យ៉ាង

n /hu-t/ ម្យ៉ាង *der.* គ្រប់ម្យ៉ាង

it's time *phr* /s^hu-tk^hɛ-tbe-t/
សហន្តិម្យ៉ាង

right time *phr* /s^hu-tk^hɛ-to-t/
សហន្តិម្យ៉ាង *der.*
គ្រប់សហន្តិម្យ៉ាង

time after time *phr* /hu-tple-t/
ម្យ៉ាងដូចគ្នា

timid *adj* /ta-t^hu-t/ គ្រប់ព្យុត

tingly *adj* numb /ta-tvit/ គ្រប់ដៃ

hurts and tingles *phr*

hitting the funny bone
will cause a pain and
tingling /s^hε-ta-lvi/
កន្លែកឆ្មួង

tiny *n* very small amount

/pa-ti1p^hu1/ ធម្មតាទិដ្ឋិ *der.*
ធម្មតាទិដ្ឋិទ្រព្យៈ; កម្រិតធម្មតាទិដ្ឋិ

tired *adj* tired and faint

/sε1pra1la-dja1/
ឆ្ងៃទ្រព្យៈឆ្ងៃទ្រព្យៈ *der.*
ឆ្ងៃទ្រព្យៈ; ឆ្ងៃទ្រព្យៈ

title *v* to give a name or title

to /po1t^hja-1/ ធម្មតាទិដ្ឋិ

to *prep* also 'at' /dε1/ ឧប

toast *n* bread that is toasted

/ko1mu-ti-bu-1/ ភ័ន្តិភ័ន្តិ
v to clink glasses together in
a toast /kla1/ ភ័ន្តិភ័ន្តិ

tobacco *n* /ta-rje-1/ គន្ធព្យាបាណ៍

der. គន្ធព្យាបាណ៍

tobacco pipe *n* /la-ko-1/ ល្អិតភ័ន្តិ

today *n* /je-tε-1ne-1/ ហ្នឹងក្រុមហ៊ុន

toe *n* /k^hja-lsε-1/ មហន្តត្រី

toe (middle) *n*

/k^hja-lno-1kla-tme-1/
មហន្តត្រីកណ្តាល

toe (second) *n* /k^hja-lno-1zu-1/

មហន្តត្រីទី២

toe (little) *n*

/k^hja-lno-1p^hu-1s^hε-1/
មហន្តត្រីតូច

toe (big) *n*

/k^hja-lno-1mu-1du-1/
មហន្តត្រីធំ

toe (fourth) *n*

/k^hja-lno-1du-1za-1/
មហន្តត្រីទី៤

toenail *n* /k^hja-lno-1mu-1ba-1/

មហន្តត្រីឈូក

together *adv* /tε1/ គម្បុរ *der.*

គម្បុរល្អិត; គម្បុរ;
គម្បុររាមកម្ម; គម្បុរល្អិត

adv /pro-1ku-1/ ទ្រព្យៈរាមកម្ម

adv /ro-1lu-1/ ព្យាបាណ៍ *der.*
ព្យាបាណ៍

together as a crowd *phr*

/o-1plo-1plu-1p^hε-1/
គ្រុធិស្វយត្រី

together in a group *phr*

/o-1tε-1o-1plo-1/
គម្បុរគ្រុធិស្វយត្រី *der.*
គ្រុធិស្វយត្រី;
គ្រុធិស្វយត្រីរាមកម្ម; គ្រុធិស្វយត្រី;
គ្រុធិស្វយត្រីរាមកម្ម; គ្រុធិស្វយត្រីរាមកម្ម;
ព្យាបាណ៍

toilet *n* /i-1pε-1/ ខ្នងរាង *der.*

កន្លែងស្រាបាត

toilsome *adj* tiring

/sε1pra1sε1tu-1/
ឆ្ងៃទ្រព្យៈឆ្ងៃទ្រព្យៈ

tomato *n* /kja-1je-1sε-1/

ភ្នំភ្នំភ្នំ

tomb *n* /lu-1k^hu-1/ ល្អិតភ័ន្តិ

der. ល្អិតភ័ន្តិ

tomorrow *n* /ʃjeʔpa-ro/ កហមីឌឿន *der.* ឌឿន

tongue *n* /pli-/ ឈ្មុយ

tonight *n* /je-tə-ʃe-/ ហមីក្រូឌឿន
n /je-tə-ʃe-/ ហមីក្រូឌឿន

tonsillitis *n* /kjaʔtʰi-zjaʔ/ ភយហន្តជ័ងហន

too much *phr* /ta-lwoʔta-lje-/ កន្តល្អបំពេញឈ្មុយ *der.* កន្តល្អបំពេញ

tooth *n* /kʰu-kʰje-/ ទង្គិក

toothbrush *n* /leʔtʰwʔkʰu-kʰje-boʔ/ ល្អមីដំទង្គិក

toothpaste *n* /kʰu-kʰje-leʔtʰwʔboʔ/ ទង្គិកល្អមីដំទង្គិក

top *n* /a-kʰu-/ ទ្រទង្គិក *der.* -ទង្គិក

top to bottom *phr* /ka-tʰja-ka-ljaʔ/ កន្តជ័ងកន្តល្អ

torch *n* lit. burning candle /mi-kjaʔ ta-rɛʔboʔ/ ឈ្មុយហន្ត កន្តឌឿន

torn *adj* /la-zjeʔ/ ល្អឌ្រហន្ត

tornado *n* /ta-lje-tʰoʔviʔ/ កន្តល្អមីដំទង្គិក

torrent *n* rushing water /tʰje-ljaʔtʰje-kʰoʔ/ ជ័ងល្អមីដំទង្គិក
n torrent /tʰje-lhjaʔtʰje-kʰoʔ/ ជ័ងល្អមីដំទង្គិក

tortoise *n* mountain turtle /ta-kliʔsʰoʔ/ កន្តល្អឌឿន

torture *v* to persecute /me-tʰje-me-tʰuʔ/ ឈ្មុយហមីឌឿន

touch *v* /təʔ/ គ្រូ *der.* គ្រូ
place hands on *phr* /tə-rɛʔ/ គ្រូហមីឌឿន

tough *adj* tough meat /zwoʔ/ ជ័ង

towel *n* /ka-tʰoʔ/ កន្តជ័ង

town *n* city /viʔ/ ឈ្មុយ

township *n* /viʔmuʔ/ ឈ្មុយឈ្មុយ

toy *n* something to play with /tɛʔlaʔvoʔ/ គ្រូល្អឌ្រហន្ត

trachea *n* windpipe /keʔlaʔʃeʔkloʔ/ ភយមីឌឿន

track *v* to track an animal /luʔ-rwoʔ/ ល្អមីឌឿន

trade *v* to do business /kuʔ/ ភយមី

tradition *n* custom of doing /leʔkloʔmeʔ/ ល្អមីឌឿន

train *n* railroad train /loʔmiʔwʔ/ ល្អមីឌឿន

v to teach /ʃwoʔʃjaʔ/ គ្រូហន្ត

training *n* teaching /tɛʔʃwoʔtoʔ/ គ្រូហន្ត
der. គ្រូហន្ត

trample v to step on and destroy /i-hzi-ta-pra/ ខ្ញុំប្រយុទ្ធគ្រប់យ៉ាង *der.* ប្រយុទ្ធគ្រប់យ៉ាង: ទង្វើប្រយុទ្ធគ្រប់យ៉ាង

translate v translate, publish /ra-po-t^he-/ ព្រះគម្ពីរ *der.* គម្ពីរ: គម្ពីរព្រះគម្ពីរ

translator n /pre-po-t^he-fu-ka-k^hje-/ អ្នកបកប្រែ អ្នកបកប្រែសៀវភៅ

transparent adj to be able to see through /mja-t^hje-lu-plu/ ឆ្លុះឆ្លាំង ល្អិតល្អន់

adj clear /s^he-tka-li/ ច្រើន ច្រើន

trap n *n* type of fish trap made with bamboo /sa/ គ្រាប់

n for catching small animals similar to a rat /da-t^hpa/ ខ្នុរ ខ្នុរ

n for catching small animals /da-to/ ខ្នុរ

n trap which lifts the animal off the ground by the feet or neck /ta-dzja/ គ្រាប់

n net for catching fish /ta-vi/ គ្រាប់

trash n /su-swi-su-do/ ទម្រង់ ទម្រង់ *der.* ទម្រង់

travel n /te-t^hu-t^hka/ គម្រោង គម្រោង *der.* គម្រោង

v /dzu-t^hka/ ទិសដៅ

tread v to tread out grain /i-hzi-ta-t^hsu/ ប្រយុទ្ធគ្រប់យ៉ាង

treasure n an expensive thing /te-ŋu-du-pri-du/ គុណតម្លៃ គុណតម្លៃ

treat v to treat, heal /za/ ព្រះ

tree n /su-ma/ ដើមឈើ *der.* ដើមឈើ

tremble v /ta-nja-ta-de/ ភ្នំ ភ្នំ *der.* ភ្នំ

tribe n /mje-dzo-pla/ មហាស្ថាន មហាស្ថាន *der.* -មហាស្ថាន

trip v to trip on something /ta-p^ho-be/ គ្រាប់ គ្រាប់ *der.* គ្រាប់

trouble v to cause trouble /me-t^hu-t^ha/ ប្រយុទ្ធគ្រប់យ៉ាង *der.* ប្រយុទ្ធគ្រប់យ៉ាង

n /s^hu-t^ha-di-t^hja/ គ្រាប់ គ្រាប់

n difficulty /te-pja-t^he-t^he/ គ្រាប់ គ្រាប់

troubled adj having a worried heart /se-t^ho-ku/

se-t^ho-ku/ គ្រាប់ គ្រាប់ *der.* គ្រាប់ គ្រាប់

trough n /klo/ រន្ធគោល

true adj /ma-t^hla-ko/ ឃ្លាត ឃ្លាត *der.* ឃ្លាត

n that which is really true /te-t^hu-t^hka/

គម្មត្តិមធម្មត្ថវាជ្ជ
n yes, that is true or sure

/a-lmɑːt/ ត្រូវធម្មត

adv for sure, real /sʰaːtprɛːt/

nja-dʒɛːt/ គន្លងព្យាម័
នុហន្តរិទ្ធី *der.* នុហន្ត

truly adv /sʰaːtprɛːtʰaːtmjaːt/
គន្លងព្យាម័គន្លងហន្ត *der.*
គន្លងព្យាម័; គន្លងព្យាម័នុហន្តរិទ្ធី

adv emphasizing the
greatest or the reality
of /laːkaːllaːkoːt/
ល្អិតរាមល្អិតរាជ្ជ

trumpet n /kwɔːt/ រាប័យ្យ *der.*
រាប័យ្យនព្វយ្យ; រាជ្ជ

trunk n the trunk of a tree
/sɔːtɰːt/ ត្រួតគម្មត្តិ

trust v to believe /zɰːtɛːt/
នុយ័ន័ន័ *der.* នុយ័ន័ន័រាម្ម

n belief /tɛːtɰːtɛːtɰːtɛːt/
គម្មត្តិនុយ័ន័ន័ន័ន័ន័ *der.*
គម្មត្តិនុយ័ន័ន័;
គម្មត្តិនុយ័ន័គម្មត្តិន័ន័ន័; គម្មត្តិនុ
យ័ន័

truth n /tɛːlmɑːtɛːtɰːtɛːt/
គម្មត្តិមធម្មតគម្មត្តិរិទ្ធី *der.*
គម្មត្តិមធម្មតរិទ្ធី

try v to seek to do something
/jaːtɰːtɰːtɰːtɰːtɰːtɰːt/
មហន្តរិទ្ធីមហន្តរិទ្ធី *der.*
មហន្តរិទ្ធី; មហន្តរិទ្ធីព្យាម័
v to experiment with or try
something new
/mɛːtmjaːt/ មធម្មត្តិមហន
v /taːruːt/ គន្លងព្យាម័

tuberculosis n TB /tʰɪːbiːt/
ជំងឺរាជ្ជ

Tuesday n /mɔːtʰɛːtʰɛːt/
មធម្មត្តិមធម្មត្តិ

tune n /tɛːtɰːtɰːtɰːtɰːtɰːt/
គម្មត្តិមធម្មតព្យាម័ ត្រួតគម្មត្តិ

turkey n lit. chicken-
elephant /ʃjeːtɰːtɰːtɰːtɰːt/
គហន្តិគន្លងហន្ត

turmeric n yellow colored
seasoning /miːtɰːtɰːtɰːtɰːtɰːt/
មធម្មត្តិរាមត្រួតគម្មត្តិ

turn v /taːrɪːt kɔːtɰːtɰːtɰːtɰːt/
គន្លងព្យាម័ រាជ្ជរាមត្រួតគម្មត្តិ *der.*
រាជ្ជ; គន្លងព្យាម័គន្លងព្យាម័
v i.e. to turn/screw the top
off the bottle /iːvɑːt/
ខ្ទង់ព្យាម័

turn upside down phr
/tʰɪːtɰːtɰːtɰːtɰːtɰːt/
ជំងឺល្អិតរាមល្អិតរាជ្ជ

turn around phr turn
around or back /taːtɰːtɰːtɰːt/
គន្លងព្យាម័
v to turn your back-side
towards (i.e. horse)
/kʰɪːtɰːt/ មធម្មត្តិ

turn down phr to lessen the
noise /mɛːtprɑːtɰːtɰːtɰːt/
មធម្មត្តិមធម្មត្តិមធម្មត្តិ

turn off phr /mɛːtɰːtɰːtɰːtɰːt/
មធម្មត្តិរាមត្រួតគម្មត្តិ

turn on phr /mɛːtmɔːt/
មធម្មត្តិមធម្មត្តិ

unbroken *adj* /pje'to-/
ឧបាស័ក្ខ

uncircumcised *v*
/du'ʔta-li'p^ha'to-/
ខន់កន្តល្ងាធិនក្រ

uncle *n* /p^he'du-/ ពិដ្ឋេខន្តិ

unclean *adj* not clean
/mwɔ'tpli-to-/ ឯងប្បធានល្ងាធិនក្រ
der. ពិប្បុសឯងប្បធានក្រ

uncomfortable *adj*
/o-k^ha-lɛ'ʂo-rja-/
ធូមធូល្យឃុនីកន្តព្យាធិន *der.*
ធិកន្តព្យាធិន

unconscious *v* in a coma
/sje'tɲu'ɔ-/
adj /t^hja-sje'ta-pa-/
បំហន្តធូហន្តីកន្តធិប្បធិន *der.*
បំហន្តកន្តធិប្បធិន

uncooked *adj* raw ទ្រុឌទ្រង់
undecided *v* ល្ងាធិន្តិល្ងាធិន្តិ *der.*
ធិ ល្ងាធិន្តិល្ងាធិន្តិ ធិន្តិ
ធិន្តិធិន្តិធិន្តិ

under *prep* underneath /-lɛ-/
-ល្ងាធិន្តិ *der.* ធិល្ងាធិន្តិ

understand *v* to know or
understand /sɛ'ŋe-/
ធិន្តិធិន្តិ
der. ធិន្តិធិន្តិបំហន្តិ;
ធិន្តិធិន្តិកប្បធិនធិន្តិ;
ធិន្តិធិន្តិធិន្តិធិន្តិព្យាធិន

v to think clearly
/ta-lne'tplo'ta-lne'tp^he-/
កន្តនុប្បធិន្តិធិន្តិកន្តនុប្បធិន្តិ
der. កន្តនុប្បធិន្តិធិន្តិ

not understand clearly *phr*
/sɛ'ŋe'tplo'to-/
ធិន្តិធិន្តិធិន្តិធិន្តិ

understanding *n* clarity
/tɛ-lsɛ'ŋe'tplo'tp^he-/
កប្បធិន្តិធិន្តិធិន្តិធិន្តិ

underwater *adj* /t^hje-lɛ-/
បំហន្តិល្ងាធិន

underwear *n* /hje-p^hu-/
ប្បធិន្តិពិធិ *der.* ប្បធិន្តិកន្តិពិធិ

undesirable *adj* not desired
/sɛ'tplo'to'to-/
ធិន្តិធិន្តិធិន្តិធិន្តិ

undone *adj* not yet done
/me'hi'to-/
ឯប្បធិន្តិប្បធិន

undress *v* /plwo'tkja- hje-tɕa-/
ធិល្ងាធិន្តិបំហន្តិ ប្បធិន្តិពិធិ

uneducated *adj* unschooled
/tɕja'li-to-/
ពិប្បធិន្តិធិន្តិធិន្តិ
der. កន្តិបំហន្តិ
ពិប្បធិន្តិធិន្តិពិប្បធិន្តិ ឯប្បធិន

unemployed *adj* without
work /tɛ-lme-to-to-/
កប្បធិន្តិឯប្បធិន

uneven *adj* raised on one side
/ta-dɕa-/
កន្តិពិធិ

unfinished *adj* /t^hu'ɔ'to-/
បំហន្តិក្រ

unhappy *adj* lit. an unhappy
heart /sɛ'tplo'tmo-to-/
ធិន្តិធិន្តិឯប្បធិន

adj to be severe /dɕje'la-/
ពិប្បធិន្តិធិន្តិ

unhealthy *adj* /ta-lzɯ^ota-lp^hɯ^o-/
គន្ធឺឧប្បមណគន្ធិពិប្បមណ្ឌ

adj not healthy

/o-s^hwo-lo-l-prja-to-/
ច្រកបច្ចុប្បនព្វហន្តកថ

unified *adj* /o-lɕɯ^ota-lu-/
ច្រនីត្រួតប្រយុទ្ធិ

uniform *n* /hje-lɕɯ^o-l-dwo-/
ប្រហន្តនីប្រមន្តបង្អ

unify *v* /me-lpɔ^ome-lɕɯ^o-/
ធម្មន្តិទ្រព្វនីប្រមន្ត

united *adj* /o-lpɔ^o-l-ɕɯ^o-/
ច្រទ្រព្វនីប្រមន្ត *der.* និទ្ទៈ
ច្រទ្រព្វនីប្រមន្ត

university *n* lit. high level
/tɔ^olɕɯ^o-l-tɔ^hu-/
គម្ពីរខន្តិគម្ពីរឋន្តិ

unlucky *adj* /bwi-lrja-to-/
រាបខព្វហន្តកថ

unmerciful *adj* /tɛ-lɕɯ^o-l-zɔ^o-
o-to-/
គម្មន្តិទ្រព្វនីប្រមន្ត ច្រកថ

unnecessary *adj* not needed
/lo-bɛ-l-to-/
ល្អប្រមន្តកថ

unoccupied *adv* not busy,
idle /o-lko-/
ច្រព្វ *der.* ច្រព្វ
គម្មន្តិទ្រព្វ

unpleasant *adj* /s^ho-lrja-/
គន្ធិព្វប្រមន្ត

unrighteous *v* not straight
/ɕɯ^o-l-tɛ-l-to-/
នីតិគម្មន្តិកថ *der.*
ច្រនីតិកថ

unroll *v* /t^hu-lje-lmo-/
ឋន្តិល្អហន្តិធម្ម

unseen *n* that which is unseen
or hidden /tɛ-lta-l-dwo-/
គម្មន្តិគន្ធឺឧបង្អ

unshrunk *adj* /ta-lnu^o hi-lto-/
គន្ធឺឧប្បមណ ប្រមន្តកថ

unsuccessful *adj* not able to
succeed /me-lbɛ-l-to-/
ធម្មន្តិគន្តិកថ
adj not able to win or do
/pe-lto-/
ធនិកថ

unsuitable *adj* not exact
/ta-lto-l-ta-lbɛ-l to-/
គម្មន្តិគន្តិគម្មន្តិកថ គន្តិ

unsure *adj* uncertain /ta-ltɛ-l-to-/
គម្មន្តិគម្មន្តិកថ

untie *v* /t^hu-lje-/
ឋន្តិល្អហន្តិ *der.*
ខ្រលហន្តិ; ខ្រលហន្តិឋន្តិ

untie and release *phr*
/i-lje-lpɔ^o-l-kja-/
ខ្រលហន្តិទ្រព្វបង្អហន្តិ

until *prep* /tɯ^o-/
គម្មណ
prep /t^hu-/
ឋន្តិ

untrue *adj* no, that is not
correct/true/sure /a-lma-l-to-/
ន្តិធម្មន្តិកថ

adv /ka-lni-lka-l-ŋɔ-/
ធន្តិទ្រព្វធន្តិទ្រព្វ

unwell *adj* /o-lmo-lrja-lto-/
ច្រធម្មច្រព្វហន្តិកថ

unworthy *adj* /ko-lto-/
ធនិកថ

up *prep* /t^hja-/
ឋហន្តិ

upon *prep* /lo-/
-ល្អប្រមន្ត

upper *adj* /a-k^hu-t^hja-/
 ខ្ពស់បំផុត

uproar *n* /tɛ-ta-lɔw-ta-lɔw-/
 គម្រោងគ្រឿងសម្លេង
der.
 គម្រោងគ្រឿងសម្លេង
n commotion, riot
 /tɛ-ta-lɔw-ta-lɔw-/
 គម្រោងគ្រឿងសម្លេង

uproot *v* /ɔw-t^he-lɔw-/
 ដកដីចេញពីដី
v /ɔw-t^he-lɔw-/
 ដកដីចេញពីដី

upside down *adv* /s^ha-ta-klwi-/
 មុខក្រោម

upstairs *n* /dɔt a-k^hu-tɔt-/
 ខាងលើ

upturn *v* to turn up the soil
 /mɛ-ta-lɔw-/ ដកដីចេញពីដី

urge *v* /ɔw-lɔw-tɔw-/ គំរាម
der. គំរាម

urinate *v* /i-lɔw-/ ទឹកនោម
urinary infection *phr*
 urinary track sickness

/ɔw-lɔw-tɔw-/
 គំរាម
der.
 គំរាម

urinary problem *phr*
 cystitis /i-lɔw-lɔw-/
 ជំងឺទឹកនោម

us *n* 1st person plural, see
 'we' /pɛ-/ យើង

use *v* /nɔw-tɔw-/ ប្រើ

used to doing *phr* /lɔw-tɔw-
 mɛ-lɔw-tɔw-/ ប្រើប្រាស់

useful *adj* profitable
 /a-lɔw-tɔw-lɔw-tɔw-/
 ប្រើប្រាស់បាន
der.
 ប្រើប្រាស់បាន

useless *adj* /kja-dɛ-/ គ្មានប្រយោជន៍
der. គ្មានប្រយោជន៍

usually *adj* /ɛ-ta-ki-/ ភាគច្រើន

uterus *n* womb /p^hu-t^ha-lɔw-tɔw-/
 ពោះ

uvula *n* /kja-tɛ-/ ភ្នំក្រហម
der. ភ្នំក្រហម

V v

vaccination *n* lit. medicine that
 protects and prevents
 /tɛ-k^hu-lɔw-ta-lɔw-tɔw-/
 ការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺ

vacuum *n* /lɛ-tɔw-tɔw-lɔw-/
 ល្អិតល្អន់

vagina *n* /li-tɔw/ ប្រាសាទ

valley *n* /kɛ-tɔw-lɔw-tɔw-/
 ជម្រក
der. ជម្រក

valuable *adj* /nɔw-du-pri-tɔw-lɔw-tɔw-/
 មានតម្លៃ

value *v* to consider great
 /ta-nei-du/ គន្លងឫទ្ធិខ្ពង់
n the price, cost or value
 /a-nu-a-pri-/
 ថ្លៃធុន្ត្រៃទ្រព្យខ្លួន *der.* ធុន្ត្រៃ
vapor *v* rising vapor or smoke
 from a hot pot when you
 open its lip /sɛtʰja-/
 ធុន្ត្រៃប្រហៃ
n like a mist /tɛ-kʰuʰ-tʰja-/
 គម្រង់ខ្យល់ប្រហៃ
vase *n* /pʰo-kɔ-/ ពិដ្ឋាន
vegetables *n* /i-swi-dɔ-bja-le-/
 ខ្លួនប្រភេទផ្លែឈើធុន្ត្រៃ *der.*
 ផ្លែធុន្ត្រៃផ្លែធុន្ត្រៃ
vegetation *n* /tɛ-mɔ-tɛ-bo-/
 គម្រង់ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ *der.*
 ផ្លែធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
 ផ្លែធុន្ត្រៃផ្លែធុន្ត្រៃ
n grass and flowers
 /mi-sɛ-ve-pʰo/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
veil *adj* lit. hide-obstruct
 /uʰtɔ-tu/ ប្រគល់គម្រង់
v /mɛ-kʰi/ ធុន្ត្រៃ *der.*
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
veiled *adj* to be shut or
 closed /bi-ta-pa/
 គម្រង់ធុន្ត្រៃ
vein *n* /rwipro-/ ព្រង់ធុន្ត្រៃ
n blood vessel, artery
 /swi-klo-/ ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ

verb *n* /ŋɔ-me-tɛ-/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
verge *v* about to do, on the
 verge of doing /kɔ-tɛ/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
verse *n* i.e. a verse in the
 Bible /a-ma-pʰu/ ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
vertebrae *n* spine /mɔ-kɔ-wi/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
very *adv* /nja-tɔ/ ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
adv /la/ ធុន្ត្រៃ
adv /ka-no-tɔ/ ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
Vietnam *n* /vi-jɛ-na/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
viewpoint *n* a person's view or
 thinking on a subject
 /tɛ-mja-tʰje-/
 គម្រង់ធុន្ត្រៃ
village *n* /dɔ/ ធុន្ត្រៃ *der.* ធុន្ត្រៃ
villagers *n* /dɔ-pʰu-sʰo-pʰu/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ *der.* ធុន្ត្រៃ
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
vine *n* /sɔ-kɔ-wi/ ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
vineyard *n* wine vineyard
 /sa-pji-tʰɛ-kʰu/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ *der.*
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
n fruit vineyard /sɔ-sɛ-pʰɛ/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
n /tɛ-kʰu/ ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ
virgin *n* /prɛ-mɔ-pʰu-sɛ/
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ *der.*
 ធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃធុន្ត្រៃ

visible *adj* clear /o-lu^o-li-t^ho-t/
ច្បាស់ឃើញ

vision *n* /tɛ-lmja-t^hje-lwo-tre-t/
គម្ពីរមហានិទ្ទេស
គម្ពីរមហានិទ្ទេសៈ
គម្ពីរមហានិទ្ទេសៈ
គម្ពីរមហានិទ្ទេសៈ
v have a vision

/mja-t^hje-lwo-tre-t/
មហានិទ្ទេស

visit *v* /tɕu^o-o-le-t/
der. ពិភពលោកៈ ល្ងីៈ
ច្បាប់រដ្ឋបាលៈ ច្បាប់រដ្ឋ

visitor *n* /ʃi-t^hpre-t/ ភ្ញៀវ

voice *n* noise /pra-t/ ទស្សនា
n sound, tune /a-ta-la-t/
សូន្យ

voluntarily *adj* to do freely
/me-lkra-t/ ធម្មតា

vomit *v* /prja/ ចេញទឹកដាវ
der. ចេញទឹកដាវ

vow *v* /ə-lja-t^hlja-t/
ស្នេហា
der. ប្រកាស
v swear, promise /bja-t/
សន្យា

W w

wage *n* /a-k^hwo-ta-ket/
ឥតិសារ

wail *v* /ŋu^o-he-t/ ទោស្ត

waist *n* /na-ta-t/ ព្រះដុំ
der. ដុំ

wait *v* /o-tjo-t^ho-pa-t/
der. ចាំៈ ចាំ
v wait to shoot /bo-t/ រង់ចាំ

v wait when hunting /do-t/
រង់ចាំ

wait as a crowd *phr*
/o-pa-t^hplu-t^ho-pa-t^hpa-t/
រង់ចាំដូចជាក្រុម

wait in hope *phr* to wait
with expectation or
hope /o-pa-t^hlmja-t^hu-t/
រង់ចាំដោយមានការរំពឹង

ចាំដោយមានការរំពឹង

wall *n* /vi-t^hu-t^hdu-t/
ជញ្ជាំង
der. ជញ្ជាំង

n the wall of a house /do-t/
ជញ្ជាំង

wallow *v* wallow or roll
/kra-t^hje-t/ រលួយ
der. រលួយ

walnut tree *n* /i-ʃe-t^hu-t^hu-t^hu-t/
ឈើក្រូច

wander *v* to walk around
/le-t^ho-t^hle-t^hja-t/
លេងលើដី

der. លេងលើដី
លេងលើដី

want *v* /ʃe-t^hu-t^hu-t^hu-t/
ចង់បាន
der. ចង់បាន

n wish, desire /tɛːsɛːtʃuː/
គម្ពីរច្នៃប្រយុទ្ធ der.
គម្ពីរច្នៃប្រយុទ្ធច្នៃល្អ

want to come *phr* /sɛːtʃaː/
ច្នៃមហន្ត

want to do *phr* /sɛːtʃuːtɔː/
ច្នៃប្រយុទ្ធជម្ពីរ

phr willing to do /sɛːtʃlɔː/
ច្នៃឧល្លឺ

want to go *phr*
/sɛːtʃuːtɔː/
ច្នៃប្រយុទ្ធនិហល der.
ច្នៃនិហល

want to go visit *phr*
/sɛːtʃuːtɔː-lɔː/
ច្នៃនិហលច្នៃល្អ

want to have done *phr*
/sɛːtʃuːtɔː-ɔː/
ច្នៃប្រយុទ្ធន្នៃធម្មតា

want to hold *phr*
/sɛːtʃuːtɔː/
ច្នៃប្រយុទ្ធចម្ពីរ

want to love *phr*
/sɛːtʃuːtɔː-ɔː/
ច្នៃប្រយុទ្ធជម្ពីរ

want to request *phr*
/sɛːtʃuːtɔː-ɔː/
ច្នៃប្រយុទ្ធគរង

want to say *phr* /sɛːtʃeː/
ច្នៃមុនី

want to speak *phr*
/sɛːtʃeː-ɔː/ ច្នៃមុនីកន្លែ

war *n* /tɛːsˈhɑːtɛːpɑː/
គម្ពីរកម្ពីរច្នៃប្រយុទ្ធ der.
គម្ពីរកម្ពីរ

warm *adj* /kuːlɛː/ រម្ងៃល្អ
der. គរង

v to warm oneself by the fire
/iːsˈwiː/ គរង der.
គរងឧល្ល; គរងឧល្លមុនី;
រម្ងៃរម្ងៃ

warn *v* /dʒeːrɔːdʒeːrɔː/
ឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភមុនី der.
ឧបត្ថម្ភមុនី; មុនី

warning *n* /tɛːdʒeːrɔːdʒeːrɔː/
គម្ពីរឧបត្ថម្ភឧបត្ថម្ភមុនី

wart *n* /zɔːtˈwɑː/ គរង

wash *v* /ʃiːplɪːʃiːplɛː/
គរងគរងគរង der.
គរងគរង; ច្នៃគរង
v to wash clothes /iːʃwɑː/
គរង der. គរងគរង;
គរងគរង

v to wash your face /iːplɛː/
គរងមុនី der. គរងគរង

v to immerse in order to
clean /dʒɛːplɪː/
និម្មិតគរង

washcloth *n* small cloth
/iːkɛːtˈpɑː/ គរងមុនី der.
គរងមុនី

waste *n* /kʃɑːtɛː/ គរងគរង der.
គរង

wasted *n* worthless
/taːtˈwɑː-ɔː/
គម្ពីរគរងគរង

watch *v* also see /mjaʔ/ ឃរាម

n clock /mur-toʔ/ ឆ្លុំកង្វែរ

watch over *phr* to take care of /mjaʔkʰweʔ/ ឃរាមទប់ទ្រង់

phr like a shepherd watches over his sheep /kjeʔ/ រាហ៍ឆ្លី

phr to guard /o-pɔʔtoʔsjaʔ/ ច្របូម្រីច្រកហាម

watchful *adj* to stay awake and watch /sʌʔkljaʔ/ ឆ្ងុះរាល្មហាម
der. ច្រឡុះរាល្មហាម

water *n* /tʰjeʔ/ ប្រហឹម *der.* ប្រហឹមគង់

water bucket *n* /tʰjeʔleʔtɔʔ/ ប្រហឹមល្មម៉ែនីម៉ែ

water buffalo *n* /paʔnɛʔ/ ធម្មនម៉ែ

watercress *n* /iʔnjeʔleʔ/ ខ្នុរហាមល្មម៉ែ

waterfall *n* /tʰjeʔtaʔlaʔ/ ប្រហឹមគម្មន្តល្មម៉ែ

waterfowl *n* /sjeʔtʰjeʔ/ កហឹមប្រហឹម

watermelon *n* small watermelon /djeʔmoʔsɛʔ/ ខហឹមឆ្លីឆ្លី
n large watermelon

/djeʔlɔʔsɛʔ/ ខហឹមល្មម៉ែនីម៉ែ

wave *v* to wave your hand /vɔʔvjaʔ/ បម្រុងបម្រាម *der.* បង់បម្រាម

v to cause a breeze or to fan /iʔhurʔ/ ខ្រប្រុង

n waves in the ocean or lake /tʰjeʔhaʔhoʔ/ ប្រហឹមមុមុម
der. មុមុម

strong buffeting waves *phr* tossing, buffeting waves /haʔhoʔduʔhaʔhoʔsʰoʔ/ មុមុមុមខ្លាំងមុមុមុមគង្គី *der.* មុមុមុមខ្លាំង

way *n* the way to do something, also road /kljaʔ/ រាល្មហាម

go the wrong way *phr* go astray /tɔʔsʌʔsʌʔkljaʔ/ និហាមឆ្ងុះរាល្មហាម

phr because of day-dreaming /tɔʔtaʔpaʔ/ និហាមគង្គធម្ម

on the way *phr* /kuʔlaʔkuʔ/ រាមុមហល្មមរាមុម

right way *phr* /kljaʔtoʔkljaʔbeʔ/ រាល្មហាមគង្គរាល្មហាមគង្គ

we *n* 1st person plural /pɛʔ/ ធម្មម៉ែ

weak *adj* /heʔtɔʔreʔtɔʔ/ ម៉ែនីម៉ែនីម៉ែនីម៉ែ *der.* ម៉ែនីម៉ែ: ម៉ែនីម៉ែនីម៉ែ

weakness *n* /tɛʔheʔtɔʔreʔtɔʔ/ គម្មន្តម៉ែនីម៉ែនីម៉ែនីម៉ែ

wealth *n* /tɛʔduʔzaʔtʰjaʔsɛʔ/ គម្មន្តខ្លាំងមុមុមុមប្រហឹមឆ្លី

wealthy *adj* rich

/du-lzə-t^hja-lsɛ-l/

ຂໍ້ຊື່ຊຸມຊົນ ດີ ດີ ດີ *der.* ຂໍ້ຊື່ຊຸມຊົນ

adj /e-lbɛ-lɔ-t^ho-l/ ຄົນອື່ນຮຸ້ນ

n a rich or wealthy person

/ka-lja-lɔ-lzə-l/

ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ *der.*

ຮຸ້ນຊື່ຊຸມຊົນ ດີ ດີ ດີ ດີ

ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ

ຂໍ້ຊື່ຊຸມຊົນ ດີ ດີ ດີ ດີ

weapons *n* also armor

/ta-lkɯ-lta-lbɛ-l/

ກະສັດກະສັດກະສັດ

wear *v* general word for all

garments /ku-lsja-l/ ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ

der. ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ ບຸນຊື່ຊຸມຊົນ

v for wearing lower

garments (skirt, longyi,

pants, shorts) /ku-l/ ກະສັດ

v for wearing upper body

garments (shirt, coat)

/sja-l/ ຊື່ຊຸມຊົນ *der.*

ຊື່ຊຸມຊົນ ດີ ດີ ດີ ດີ

v to put on a hat or crown

/klwɔ-l/ ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ

v to put on a bamboo hat

/kɯ-l/ ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ

v for wearing glasses, a belt,

knee rings, a watch,

shoes /kja-l/ ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ

v for wearing shoes, sandals,

flip flops /dja-l/ ຊື່ຊຸມຊົນ

v for wearing earrings /sja-l/

ຊື່ຊຸມຊົນ *der.* ຊື່ຊຸມຊົນ

v for wearing a necklace or

neck scarf /ka-lɔ-l/

ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ *der.*

ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ ດີ ດີ ດີ ດີ

v for wearing a tie /dʒɔ-l/ ນີ້

der. ນີ້

v for wearing socks,

gloves /ta-lplo-l/ ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ

v for wearing a ring

/ta-lplwɔ-l/ ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ

wear down *phr* to wear you

hair down /da-lde-l/ ຂະຂະ

weary *adj* tired and faint

/sɛ-lpra-lɔ-lɔ-l/

ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ *der.*

ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ

wearying *adj* tiring

/sɛ-lpra-lsɛ-lɔ-l/

ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ

adj to feel faint

/la-lɔ-lɔ-lɔ-l/

ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ

weather *n* /sje-lklo-l/ ສະພາບອາກາດ

der. ສະພາບອາກາດ ສະພາບອາກາດ

ສະພາບອາກາດ ສະພາບອາກາດ

weave *v* to weave bamboo

together /i-lt^ha-l/ ຊື່ຊຸມຊົນ

v to weave cloth /bo-lt^hɛ-l/

ນີ້ ດີ ດີ *der.* ນີ້: ດີ ດີ

wed *v* /ka-ls^ho-lmɛ-ls^ho-lɔ-l/

ກະສັດຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ ຊື່ຊຸມຊົນ

wedding *n*

/tɛːkʰoːmɛːkʰoːmaːl/
គម្ពីរទិវកម្ម គម្ពីរទិវកម្ម *der.*
គម្ពីរទិវកម្ម

n /kəːsʰoːmɛːsʰoːdjaːl/
ពិធីកម្មទិវកម្ម *der.*
ពិធីកម្មទិវកម្ម

wedge *v* /kʰaːl/ ទាញ

Wednesday *n* /mɔːsɔːtɰeː/
ម្សិលមិញ

weed *v* /kljaːlaːl/ រុក្ខជាតិល្អិត
n weeds /rweːmɔːl/
រុក្ខជាតិល្អិត *der.* រុក្ខជាតិល្អិត
n small wild plants
/sɔːtɰeːmɔːl/ ម្រុកម្រាម

week *n* /-kleːl/ -កាលបរិច្ឆេទ *der.*
កាលបរិច្ឆេទ

weevil *n* /bɔːlkrɛːl/
សត្វល្អិត

welcome *v* to invite /ɛːmɔːlɰeː/
ទិញមកទំនាក់ទំនង
n an invitation

/tɛːɛːmɔːlɰeː/
គម្ពីរទិញមកទំនាក់ទំនង *der.*
គម្ពីរទិញមកទំនាក់ទំនង

well *n* place to draw water
/ʰjeːklɔːl/ ប្រភពទឹក

adj to be healthy
/oːlɰoːmɔːl/
ស្ថិតស្ថេរ *der.*
ស្ថិតស្ថេរ ពុំស្ថិតស្ថេរ
ស្ថិតស្ថេរ

adv to be good /rjaːdeːl/
ល្អ *der.*
ល្អល្អ ល្អល្អ

went *v* /ɕɔːkjaːl/ ទៅ

west *n* /ɕɔːmɔːl/ លិច *der.*
លិច

wet *adj* /dɔːoːl/ រط *der.* រط

what *pron* /iːteːl/ អ្វី *der.*
អ្វី អ្វី

whatever *pron* /iːteːteːl/
អ្វីក៏អ្វី *der.* អ្វីក៏អ្វី

wheat *n* lit. english rice
/bɔːkuːlaːl/ គ្រាប់គ្រើង

when *conj* /biːl/ ពេល
adv at what period of
time /biːkʰeːteːl/
ពេលអ្វី *der.* ពេលអ្វី

adv when in the future
/jeːmaːhɔːteːl/
កាលពីមុខ

where *adv* /biːteːl/ ណា

wherever *adv* lit. whatever
place /biːteːtəːpʰoːl beːbeːl/
ណាក៏ណា ណា

whetstone *n* stone for
sharpening /lɔːrɔːl/
ល្មម

which *pron* which things
/krjaːtiːteːl/ អ្វី *der.* អ្វី

pron which specific thing
/biːteːtəːkɔːl/
អ្វីណាមួយ

whip *n* a whip made of rope

/s^hu-plje-i-pli/

គន្លឹះឈ្មួញដុំឈ្មួញ *der.*

ខ្នងឈ្មួញប្រមុខ

v to lash or whip /da-tmu/

ឧទ្ធចមឃ្លុំ

whisper *v* /he-lbe-lhu^o-lbe-lswe/

ម៉ែនមន្តិយុក្សមន្តិយុក្ស

whistle *n* /le-p^hri/ ល្បមន្តិយុក្ស

v to whistle with pursed

lips /swi-l k^ha-lu-p^ha/

ច្របាច់ មន្តិយុក្ស *der.* ច្របាច់

v to whistle between the

teeth /swi-l k^hu-lk^hje-lple/

ច្របាច់ មន្តិយុក្ស *der.*

ច្របាច់

white *adj* /bu/ ពន្លឺ *der.* ពន្លឺ

ពន្លឺ

whitewash *v* /pl^o-bu/

ឧល្យមន្តិយុក្ស

who *pron* /u-lpe/ តើ *der.*

មន្តិយុក្ស

pron /u/ តើ

whoever *pron* /u-lpe-l be-lbe-l/

តើ មន្តិយុក្ស

whole *adj* prefix to classifier

/ji-l/ គន្លឹះ-

whole (person) *adj* /ji-lpre-l/

គន្លឹះព្រម

whole (animal) *adj*

/ji-ldu^o/ គន្លឹះឧប្ប

whole (plant) *adj* /ji-lm^o/

គន្លឹះឈើ

wholeheartedly *adv*

/l^o-l^o-l^o-l^o-l^o/

ល្បមន្តិយុក្ស

whose *pron* /u-lte-lpe/ តើ តើ

why *adv* /ma-lme-lte/

មន្តិយុក្ស *der.* មន្តិយុក្ស

មន្តិយុក្ស

wick *n* /mi-lka-lpra/

មន្តិយុក្ស

wicked *adj* /ka-lplja-l/

មន្តិយុក្ស

wickedness *n* /te-lka-lte-lplja-l/

មន្តិយុក្ស

wide *adj* broad /lja/ ល្បម

der. គន្លឹះឈ្មួញ

wider *adj* /lja-lk^o/

ល្បម

widow *n* /mu^o-lkrja/

មន្តិយុក្ស *der.*

មន្តិយុក្ស

widowed *adj* widows,

orphans /o-lkrja/ មន្តិយុក្ស

der. មន្តិយុក្ស

មន្តិយុក្ស

wife *n* /me-l/ មន្តិយុក្ស *der.* មន្តិយុក្ស

wild animals *phr*

/te-lmi-lte-lmja/

មន្តិយុក្ស

wild fowl *n* /je-lmi-l/ គន្លឹះឈ្មួញ

will *v* /ku/ ព្រម

willing *adj* /se-lpl^o-lo-l/

មន្តិយុក្ស *der.* គន្លឹះឈ្មួញ

wilt *v* /no-lka-l/ មន្តិយុក្ស

wilted *adj* /noʔkja-kra-kja/ ទុរភពន្តរាពន្តរាពន្ត

win *v* to win or defeat /peʔ/ ធន់
der. គនធន់; ធន់ ខ្លៃ

n /tɛ-mɛ-peʔ/ គម្ពីរធន់ធន់

wind *n* /kɛʔla-sɛʔ/ រាម័ល្លធន់ធន់

window *n* /ka-da-pʰuʔ/ ភន្តធន់រិទិ

windpipe *n* the way for air to come /kɛʔla-sɛʔkljaʔhjaʔ/ រាម័ល្លធន់ធន់រាម័ល្លធន់ធន់ *der.* រាម័ល្លធន់ធន់រាម័ល្លធន់ធន់

windy *adj* strong winds /kɛʔla-sɛʔ la-lja-duʔ/ រាម័ល្លធន់ធន់ ល្លធន់ល្លធន់ធន់ធន់

wine *n* fermented liquid /tʰje-zəʔ/ ប័ហន្ត្រធន់ធន់ *der.* ប័ហន្ត្រធន់ធន់ធន់ធន់

n alcohol /tʰje-fi-prɛʔ/ ប័ហន្ត្រធន់ធន់ធន់ធន់

wine vinegar /tʰje-zə-ta-prɛʔ/ ប័ហន្ត្រធន់ធន់ធន់ធន់ធន់ធន់

wineskin *n* /tʰje-lo-pʰaʔ/ ប័ហន្ត្រធន់ធន់ធន់

wing *n* /daʔ/ ធន់ *der.* ប័ទ្រធន់

wink *v* /bo-klɛʔ/ រាម័ល្លធន់ធន់

winnow *v* /i-krɛʔsʰɛʔ/ ខ្នាតរាម័ល្លធន់ធន់

winnowing fork *n* /daʔkɔʔ- ធន់រាម័ល្លធន់ធន់

winter *n* lit. cold time /kɛʔroʔkʰɛʔ/ រាម័ល្លធន់ធន់ធន់ធន់

wipe *v* to wipe without using water /tʰuʔ/ ប័ទ្រ *der.* ប័ទ្រធន់ធន់ធន់

v to wipe dry and clean /tʰuʔsuʔpliʔ/ ប័ទ្រធន់ធន់ធន់ *der.* ប័ទ្រធន់ធន់ធន់

wisdom *n* thinking with expert knowledge /tɛ-ta-neʔdʒjaʔdɛʔ/ គម្ពីរគន្តធន់ធន់ធន់ធន់ *der.* គម្ពីរគន្តធន់ធន់ធន់ធន់ *n* referring to knowledge

/tɛ-θiʔtɛ-pʰɛʔ/ គម្ពីរគន្តធន់ធន់ធន់ធន់

elder's teaching /ŋoʔmuʔprɛʔ/ ចម្រើនរាម័ល្លធន់ធន់ធន់

wisdom teeth *n* /kʰuʔkʰɛʔ/ ទន្តធន់ធន់ធន់

wise *adj* /plo-pʰɛʔ/ ធន់ធន់ធន់ *der.* ភន្តធន់ធន់ធន់ធន់

adj to be an expert on or have the ability to do something /dʒjaʔdɛʔ/ ធន់ធន់ធន់ធន់ធន់

with *prep* /naʔ/ ទុន *der.* ធន់ធន់ធន់; ធន់ធន់ធន់

adv together or along with, also /kuʔʔ/ រាម័ល្លធន់ធន់ធន់

wither *v* /a-kuʔlwoʔkraʔ/ ធន់រាម័ល្លធន់ធន់ធន់ធន់

withered *adj* /kraʔsɛʔ- រាម័ល្លធន់ធន់ធន់ *der.* ទុរភពន្តរាពន្តរាពន្ត; ទុរភពន្តរាពន្តរាពន្ត

within *prep* /a-ku+/ ផ្ទៃក្នុង *der.*
 -ក្នុង

without *adv* not having, not included in /s^ho+do+/
adv to be lacking something /o-rja+/
 គ្មាន

withstand *v* /k^hja+be+/
der. ទប់ទល់; ទប់ទល់
v /le+ta+da+/
 ឈ្នះឈាត់

witness *v* /k^hja+se+/
der. ទោស; ទោស
n /te+k^hja+se+/
n person who is witness /pre+k^hja+ta+se+/
 ឧបត្ថម្ភករ
der. ឧបត្ថម្ភករ
 ឧបត្ថម្ភករ
 ឧបត្ថម្ភករ

false witness *n* /k^hja+la+ho+/
 មនោសញ្ចេតនា

woman *n* /pre+mo+/
der. ភរិយា

womb *n* /p^hu+ka+le+/
 ពោះ

wood *n* /so+be+/
der. ឧដ្ឋាន
n larger piece of uncut wood /so+kl+/
 ឧដ្ឋាន

woodpecker *n* /t^hu+ke+/
 ជ្រូកក្រូច

wool *n* a sheeps wool /si+mi+ts^hu+/
 ស្រូវ

word *n* /no+/
der. ពាក្យ
n words /te+la+te+no+/
 ពាក្យ

work *v* /e+rja+/
 ធ្វើការ
 ធ្វើការ
 ធ្វើការ
v to be hired out /da+ke+/
 ខ្ចី
v to do something, to work /me+te+/
 ធ្វើការ

n /te+p^hje+te+me+/
 ការងារ
der. ការងារ
 ការងារ

worker *n* /pre+me+te+p^hu+/
 កម្មករ

world *v* earth /he+k^hu+ne+k^hu+/
 ពិភពលោក
n referring to the people of the world /pre+lu+/
 he+k^hu+p^hu+/
 ពិភពលោក

worm *n* /za+/
der. ខ្នុរ
 លាមក

worried *adj* anxious /se+pl+ku+kja+/
 ភ័យខ្លាច
adj /be+z+be+se+/
 ភ័យខ្លាច

worry *v* /be+ku+be+kja+/
 ភ័យខ្លាច
der. ភ័យខ្លាច
 ភ័យខ្លាច
 ភ័យខ្លាច
 ភ័យខ្លាច
n /te+ku+te+kja+/
 ភ័យខ្លាច
 ភ័យខ្លាច

v to cause to worry
 /mɛːkɯːmɛːlkɰjaː/
 ឯម្លើងភ័យខ្លាចឯម្លើងភ័យខ្លាច
v to be afraid in the face of
 danger /bɛːzɔːlbɛːɬiː/
 អង្វែរឯម្លើងអង្វែរឯម្លើង
 អង្វែរឯម្លើង

worsen v /taːkljaː/ គន្ធារាជ្យហន្ត

worship v to sing praise
 /iːrɔːtʰuːɬɛːtʰjaː/
 ខ្ញុំពន្លឺបង្ហូរចំពោះ
v lit. request-pray
 /kwɛːtɔːlbɛː/ រាប់ខ្ញុំនឹមនឹម

v pray or worship
 /tɔːnbuːtɔːnbɛː/
 នឹមនឹមនឹមនឹម
n /tɛːtɔːnbuːtɔːnbɛː/
 គម្រងនឹមនឹមនឹមនឹម

worst adj /rjaːtɔːlɔː/
 ពុហនគន្ធារាជ្យ

worthless adj meaningless
 /kjaːdɛː/ រាហន្តខ្ញុំ

adj a waste
 /tɔːpʰuːːbɛːkʰuː/
 គម្រងពិបាកយល់ខ្លាច

worthy adj /kɔː/ រតី

wound n /taːmɛː/ គន្ធារាជ្យ *der.*

គន្ធារាជ្យ
n /tɛːtɔːnbuːtɛːtʰjaː/
 គម្រងនឹមនឹមគម្រងនឹមនឹម *der.*
 នឹមនឹម

wrap v /boːbiː/ រាបរាប *der.* រាបៈ
 រាបគន្ធារាជ្យ

v wrap up, pack /dʒɔː/ នឹមនឹម
v wrap up (your sarong)
 /pʰuːː/ ពិបាក

wrestle v /mɛːniːtɔː/
 ឯម្លើងប្រយុទ្ធគម្រង

wring v to wring out /iːvɛː/
 ខ្ញុំប្រយុទ្ធ

wrinkle n when a person's skin
 is wrinkled /taːzwiː/
 គន្ធារាជ្យ

adj when clothes are
 wrinkled /taːniːtɔːnɯː/
 គន្ធារាជ្យគន្ធារាជ្យ

wrist n /taːkjaːlmaː/
 គន្ធារាជ្យ *der.* គន្ធារាជ្យគន្ធារាជ្យ

n /taːkjaːboː/ គន្ធារាជ្យ

write v /raː/ ពន្លឺ *der.* ពន្លឺគម្រង

writer n /prɛːraːtɛː/
 គន្ធារាជ្យពន្លឺ

wrong adj not right, incorrect
 /toːtoː/ គន្ធារាជ្យ *der.* គន្ធារាជ្យ

adj a mistake, see also
 'sin' /sɯː/ គន្ធារាជ្យ *der.* គន្ធារាជ្យ

Y y

yam *n* /krw^o-/ រាពាម *der.*
ទាមកម្ម

yard *n* measurement /a-plɛː/
ទ្រព្យមាត្រ

n house yard /hi-lla-mja-/
មុខទ្រព្យ

yarn *n* /lɔː-/ ល្បាយ *der.* ទ្រព្យ

yawn *v* /ta-k^ha-/ គេង

year *n* /na-/ ឆ្នាំ

new year *phr* /na-t^he-lsɛ-/
ឆ្នាំថ្មី

yeast *n* /hw^o-mu-/ ម្រាស់
der. ម្រាស់ក្នុងក្រូច

yell *v* /ɛːt^h-o-ɛːmɔ-/
der. ទោស

yellow *adj* /bja-/ លឿង

yesterday *n* /pəˈtɛːnu-/
ម្សិលមិញ *der.* ម្សិលមិញ

yet *adv* /hi-/ ម្តង

not yet *phr* /hi-to-/
ម្តង

yolk *n* /sje-dje-ki-/
ស្រទាប់ក្នុងក្រូច *der.* ក្រូច; ក្រូច

you *pron* 2nd person
singular /nɛː-/
អ្នក

pron 2nd person plural /sɪ-/
អ្នក

you yourself *phr* /sje-nɛː/
អ្នកឯង

young *adj* /na-ɔː-/
der. ក្មេង

adj /p^h-uːdiːp^h-uː-/
ក្មេងក្មេង *der.* ក្មេង

young man *phr*

/prɛːk^h-uːp^h-uː-/
ក្មេងក្មេង *der.*
ក្មេងក្មេង; ក្មេងក្មេង
ក្មេង

young woman *phr*

/prɛː-mɔːp^h-uː-/
ក្មេងក្មេង

younger *adj* /pa-ɔː-klɔ-/
ក្មេងក្មេង

adj younger in years
/na-ɔː-klɔ-/
ក្មេងក្មេង

youngest *adj* youngest in the
family /ka-lɛː-ɛː-/
ក្មេងក្មេង

your *adj* lit. your-thing /nɛː-ɛː-/
អ្នក

yourself *pron* 2nd person
singular /nɛː-nɛː-/
អ្នកឯង

n lit. body-owner
/nɛː-bja-ɔː-/
អ្នកឯង

yourselves *pron* 2nd person
plural /sɪ-nɛː-/
អ្នក

Z z

zealous *adj* a strong desire or eagerness to do something
 /ʒeˈlɪəʊz/

ទ្វេធន្តិកហឫទ័យ *der.*
 ទ្វេធន្តិកហឫទ័យ
 ធម៌ល្អធម៌ទ្រព្យធម៌ទ្រព្យ
zero *n* /raˈiəʊ/ ពន្លឺ

Guide to Kayah Li Language Sounds

(written in the order of the Kayah Li Alphabet)

CONSONANTS

Kayah Alphabet	Phonetic Symbol	English equivalent or Sounds Like:	Comment	Kayah Li Example	Phonetic	English Meaning
က	k	k in 'strike'	unaspirated ^a	ကဠုပုဇွန်	ka.ltʰɔ.l	stand up
ခ	k ^h	k in 'kite'	aspirated ^a	ခဠုကလွန်	k ^h u.lklɔ.l	head
ဂ	g	g in 'good' <i>(if word-initial)</i>	rarely used except as part of diphthong / w ^ə /	ဂဠု မယုမယ	gi.l mu.w ^ə .l	yolk mother
ဇ	ŋ	ng in 'sing'	can also occur as the first letter in a word	ဇယုဇ	ŋɔ.l	language
စ	s	same as English	rare usage	စဠု ဇဟန်ဠုဠု	sa.lpje.l- sɛ.l	grape
က ¹	s ^h	s in 'sit' <i>when given as a strong comand 'Sit down!'</i>	aspirated	ကဠုဠုကဠုဠု	s ^h ɛ.l-e.l- s ^h ɛ.l-o.l	food- drink
က ²	sh	sh in 'shoot' before 'i' or 'j'		ကဟန်ဠု	ʃje.l	chicken
ဉ	z	same as English		ဉဠုဠု	a.lzu.l	easy
ဠ	ɲ	ny in nyet <i>(Russian)</i>	not in English inventory	ဠယုဠ	ɲja.l	five
က	t	t in 'stork'	unaspirated	ဠကပ်ယုဠ	a.ltuɔ.l	pretty
တ	t ^h	t in 'take'	aspirated	ဠ ပဟန်ဠ	o.l t ^h je.l	drink water

CONSONANTS *cont.*

Kayah Alphabet	Phonetic Symbol	English equivalent or Sounds Like:	Comment	Kayah Li Example	Phonetic	English Meaning
န	n	same as English		နပ်စ နယွဲ	nuo1 ne1	seven you
ဗ	p	p in 'spin'	unaspirated	ဗဗ္ဗာ ဗယွဲ	pa-ti1 pe1	little we
ပီ	p ^h	p in 'put'	aspirated	ပီဟဲ ပီဇွဲ	p ^h je1 p ^h e1	take father
မ	m	same as English		မယုမ	muo1	mother
ဇ	d	same as English		ဇဟဲ	dje1	give
စ	b	same as English		စဗ္ဗာ	be1duo1	save
ဂ	r	same as English		ဂုဂဟဲ	a1rja1	good
ဟ	j	y in 'yell'		ဟဲဂဲ	ja1dzu1	try
လ	l	same as English		လဟဲ	la1ba1	enough
ဝ	w	same as English		ဝဗ္ဗ	wo1	cooked
ဋ	ʃ		not in English <i>see comment^b</i>	ဋဗ္ဗ ဋဗ္ဗဗ္ဗ	ʃi1 ʃeplə1	you (pl) heart
ဖ ¹	h	same as English		ဖဟဲ ဖဲဗ္ဗ	hja1 he1be1	come speak
ဖ ²	..	symbol for breathy		ဖဟဲ	nuo1	enter
ဗ	v	same as English		ဗဗ္ဗ	va1	I
နီ	ɟ	j in 'judge'		နီဗ္ဗ	dʒe1ba1	paper

VOWELS

Kayah Vowels	Phonetic Symbol	English equivalent or Sounds Like:	Comment	Kayah Li Example	Phonetic	English Meaning
ᨧ	a	a in 'about'		ᨧ ᨧᨧᨧᨧ ᨧᨧᨧᨧ	a a-kal-ɔt a-lmɔt	he/she/it noisy happy
ᨨ	ə	similar to 'er' in 'her' <i>(but drop the 'r' and let your mouth stay slightly open and relaxed)</i>	not in English	ᨨᨨ ᨨᨨ	tət pət	box govern
ᨩ	i	ee in 'beet'		ᨩᨩᨩ	i-l-phɔt	cook
ᨪ	o	o in 'robe'		ᨪᨪ	oɔt	drink
ᨫ	u	oo in 'moot' <i>(but with the lips spread slightly apart instead of rounded)</i>	not in English	ᨫᨫᨫ ᨫᨫᨫ	mi-l-uɔt a-lbuɔt	fire burn fat
ᨬ	ɛ	e in 'pet'		ᨬᨬᨬ ᨬᨬᨬ	ɛ-ljɔt ɛ-lɛiɔt	welcome they
ᨭ	u	oo in 'boot'		ᨭᨭᨭ	u-lpeɔt	who?
ᨮ	e	ay in 'pay'		ᨮᨮ	eɔt	eat
ᨯ	ɔ	aw in 'thaw'		ᨯᨯᨯᨯᨯ	ɔ-ljaɔt	promise
ᨰ/ᨱ	u ^ə	diphthong; <i>begin with the /u/ sound (spread your lips) followed by /ə/</i>	not in English	ᨰᨰᨰ ᨱᨱᨱ	ɔtɔt pɔtɔt	go sibling (younger)

^aAspirated and Unaspirated Consonants: On unaspirated consonants, you should not feel any release of air when you hold your hand in front of your mouth, but with aspirated consonants, you will feel that slight puff of air. For example, the /p/ in the English word “spin” is unaspirated. The /p/ in “pin” is aspirated.

^bဣ /s̺/ is spoken as retroflexed /s̺/ by a native speaker when speaking unconsciously but due to the inability to write the sound /s̺/ in Burmese, people have chosen to write /θ/ which is like the “th” sound in the English word ‘think’. As a result, ဣ /θ/ is now also used interchangeably by some people. If you want to really speak Kayah more natively, try curling your tongue up and backwards just a tiny bit while making the English “s” sound. For example, try saying ဣဣဣဣ /s̺-ɪmɔ̃/ which means ‘tree.’ You will hear a slight whistle sound on the /s̺/ sound as you say it.

‘velar ficative /x/- this sound, though not part of the Kayah inventory of sounds, can be found in the words ‘uncooked rice’ ဣဣ /xə / or ‘hear’ ဣဣဣဣ /niʔxə/. First, form the English word “hurt.” Notice that your mouth is slightly closed. Now say “hurt” but drop the final “t.” Do not voice the “ur” and let there be friction up at the roof of your mouth. That is the sound of /x/.

Helpful Phrases Quick List

Helpful English Words & Phrases	Kayah Translation (IPA)	Kayah Li
GREETINGS at AIRPORT		
Hello (<i>to one person</i>)	tɛːrjaːt bɛːt nɛːt	គម្ពុជ្ជេព្យាម អង្គ តម្ពុជ្ជេ
Hello (<i>to more than one person</i>)	tɛːrjaːt bɛːt ʃiːt	គម្ពុជ្ជេព្យាម អង្គ ធួន
We welcome you to America!	pɛːt ɛːmɔːʃiːt ʃiːt dɔːt Aːmɛːrɪˈkɑːt	ធួម្ពុជ្ជេ ខ្ញុំឃ្យមកន់ ធួន ឧហ ធួម្ពុជ្ជេព្យាម
We're very happy you've come!	ʃiːt hjaːt biːtjɛːt rɔːt pɛːt ʃɛːtkrɪːt njaːtʒɔːt	ធួន ហ្យម អនហ្គ័ ព័ត្តិ ធួម្ពុជ្ជេ ធួនព្យាម តហ្គ័នី
Are you sleepy?	ʃɛːt ɔːmjɛːt ɛːt	ធួន ធួមហ្គ័ ហ្យម្ពុជ្ជេ?
Are your (<i>pl</i>) heads dizzy/ motion sick?	aːt mɪːt ʃiːt kʰuːkloːt ɛːt	ធួ ឃ្យម្ពុជ្ជេ ធួន មង្គ្រាម្ពុជ្ជេ ហ្យម្ពុជ្ជេ?
WHO/HOW ARE YOU?		
What is your name?	nɛːt mwɪːt naːt ɯːtpeːt?	តម្ពុជ្ជេ ឃ្យម្ពុជ្ជេ តម ត្និធួ?
My name is _____	vaːt mwɪːt naːt _____	ធួ ឃ្យម្ពុជ្ជេ តម _____
How old are you (<i>sing</i>)?	nɛːt ɔːhɔːt baːnaːtɛːt	តម្ពុជ្ជេ ធួម្ពុជ្ជេ អន តម តត្និ?
Where did you (<i>sing</i>) just come from?	nɛːt ɔːt biːtɛːt hjaːt	តម្ពុជ្ជេ ធួ អនតត្និ ហ្យម្ពុជ្ជេ?
How are you (<i>sing</i>)?	nɛːt ɔːmɔːloːrjaːt ɛːt	តម្ពុជ្ជេ ធួឃ្យម្ពុជ្ជេព្យាម ហ្យម្ពុជ្ជេ?
I am well (<i>in heart</i>).	ɔːmɔːloːryaːt prɛːt	ធួឃ្យម្ពុជ្ជេព្យាម ធួព្រន
I am physically well.	ɔːsʰjoːloːprjaːt prɛːt	ធួគហធួធួព្យាម ធួព្រន
Are you (<i>plural</i>) hungry?	ʃiːt ʃɛːt ɛːdiːt ɛːt	ធួន ធួន ត្និធួ ហ្យម្ពុជ្ជេ?
Are you (<i>plural</i>) thirsty?	ʃiːt ʃɛːt ɔːtʰyɛːt ɛːt	ធួន ធួន ធួហ្គ័ ហ្យម្ពុជ្ជេ?
Do you want to go to the bathroom?	ʃiːt ʃɛːtʒɪːt ɔːt dɔːt dɔːt kloːt ɛːt	ធួន ធួនព្រមន់ ណិហ ឧហ ធួនព្យាម ហ្យម្ពុជ្ជេ?

Helpful Phrases Quick List *cont.*

Helpful English Words & Phrases	Kayah Translation (IPA)	Kayah Li
COMING & GOING VOCAB		
Let's go!	pɛl dʒuɾ hɔɿ pɔɿ	ឧប្បត្តិ និហល ប្រើ ឧប្បត!
Will you come with me?	nɛɿ dʒuɾ kɯɾɔɿ vaɿ ɛɿ	ត្រូវធើ និហល រាបុគ្គ ចន្ត ប្រយុត្តិ?
Do you want to go?	nɛɿ ʃɛɿzɯɿ dʒuɾ kɯɾɔɿ ɛɿ	ត្រូវធើ ច្នៃធើប្រយុត្ត និហល រាបុគ្គ ប្រយុត្តិ?
I'm going home/leaving now.	vaɿ kɔɿ hɔɿ dɔɿ hiɿ	ចន្ត រាបុត្ត ប្រើ ឧប ប្រឌ
I'm leaving.	vaɿ kɔɿ hɔɿ	ចន្ត រាបុត្ត ប្រើ
May I help you?	lɔɿ mɛɿdʒuɾɔɿ nɛɿ ɛɿ	ល្អប្រយុត្ត ឯប្រយុត្តនិហល ត្រូវធើ ប្រយុត្តិ?
What curry have you eaten? <i>(more natural way of greeting)</i>	nɛɿ ɛɿ iɿʃwiɿ iɿtɛɿ	ត្រូវធើ ត្រី ឧប្បឧប ឧត្តត្រី?
Where are you <i>(plural)</i> going?	ʃiɿ dʒuɾ biɿtɛɿ	ច្នៃ និហល រាបុត្តត្រី?
We will come get you at _____ o'clock.	pɛɿ hjaɿ ɛɿ ʃiɿ biɿ (3) muɿ	ឧប្បត្តិ ប្រយុត្ត ចៃ ច្នៃ រាប ឯត្រី
SCHOOL VOCAB		
Do you like school?	tʃjaɿ hɔɿ maɿ aɿmoɿ ʃhaɿlɛɿ ɛɿ	ធើប្រយុត្ត ប្រយុត្ត ឯត្រី ឧបប្រយុត្ត កត្រីប្រយុត្តិ?
Do you have a problem?	tɛɿpjaɿtɛɿʃhɛɿ ɔɿ ɛɿ	ត្រូវធើឧបប្រយុត្តត្រី ឧប ប្រយុត្តិ?
If you have a problem, please tell me.	tɛɿpjaɿtɛɿʃhɛɿ kiɿ ɔɿ heɿ rɔɿ kʃjaɿʃɛɿdɔɿ heɿʃhɔɿrɛɿ vaɿ niɿ	ត្រូវធើឧបប្រយុត្តត្រី រាបុត្ត ឧប ប្រយុត្តិ ឯប្រយុត្តចៃឧប ប្រយុត្តិ ឯត្រី ចន្ត ត្រី
You can take <i>(this)</i> home.	jiɿtɛɿrɔɿ nɛɿ pʃjeɿkɔɿ dɔɿ hiɿ maɿ aɿniɿ prɛɿ	ប្រយុត្តិ ត្រូវធើ និហល ឧប ប្រយុត្ត ឯត្រី ឧប ប្រយុត្ត ឯត្រី
How do you say that in the Kayah language?	kaɿjaɿŋɔɿ maɿ ʃiɿ heɿ pʃuɿtɛɿ	រាបុត្តប្រយុត្ត ឯត្រី ច្នៃ ប្រយុត្ត ត្រី ត្រីត្រី?
Do you speak English?	nɛɿ heɿbɛɿdʒjaɿ kuɿlaɿŋɔɿ ɛɿ	ត្រូវធើ ប្រយុត្ត និហល រាបុត្តប្រយុត្ត ប្រយុត្តិ?

I am your teacher.	va1 ma1 ne1 sa1ra1	បង មន្ត អ្នកខ្ញុំ ទ្រព្យ
I am your teacher (<i>female</i>).	va1 ma1 ne1 sa1ra1muy1	បង មន្ត អ្នកខ្ញុំ ទ្រព្យ ម្តាយ
You may sit here.	o1n1ja1 bi1je1 ma1 a1ni1 pre1	ចូលមក អង្គុយ ទីនេះ បាន
This boy will help you.	pre1k1u1 ji1te1to1pre1 ku1 me1d3yo1 ne1 pa1	ពេទ្យកូនប្រុស នឹង ជួយ អ្នក
We're so happy you are here.	se1 h1a1o1 bi1je1 ro1 pe1 se1kru1se1l1o1 n1a1zo1	យើង ខ្លាំង ណាស់ ដែល អ្នក មក ទីនេះ យើង រីករាយ
Give this to your parents.	ji1te1ro1 dje1 na1 ne1muy1 na1 ne1p1e1 ni1	យក វានេះ ទៅ ឲ្យ ម្តាយ បិតា
Do you understand?	ne1 se1ne1 91	អ្នក យល់ ឬ ទេ?
I understand.	se1ne1 va1	យល់ ហើយ
I don't understand.	se1ne1 to1	មិន យល់ ទេ
Are you feeling sad?	ne1 se1ple1 91	អ្នក មាន អារម្មណ៍ ទុក្ខ ឬ ទេ?
paper	d3e1ba1	ក្រដាស
pen	t1je1li1bo1	ប៊ុយ ប៊ុយ
book	li1ba1	សៀវភៅ
school	su1li1ho1	សាលា
student	su1li1ho1p1u1	សិស្ស
teach	i1suo1i1sja1	បង្រៀន

Helpful Phrases Quick List *cont.*

Helpful English Words & Phrases	Kayah Translation (IPA)	Kayah Li
TIME RELATED VOCAB		
today	ji'te'tə-nje't	ហន្តីកប្បឡង្គី
tomorrow	.ʃje'pa-tro't	កហន្តីធម្មព្យា
yesterday	pa'the'nu't	ធម្មប្បន្តន្តិ
day after tomorrow	.ʃje'ts'ho'tvi't	កហន្តីកត្រួងខ
before too long	nje'tja'to't	ឡប្បន្តីកហន្តីកត្រួង
later (<i>more than a few days</i>)	.ʃje'tno'tpa't	កហន្តីត្រួងធម្ម
shortly in a few minutes	.ʃje'tno'tpa't	កហន្តីធម្ម
CLEANING VOCAB		
sweep floor	du'tpli't hi'tdo'tku't	ឧត្តិធម្ម ប្បធម្មធម្ម
make clean (<i>heart</i>)	me'tpli't me'tp'hu'a't	ធម្មធម្មធម្មធម្មធម្ម
wash/clean (<i>i.e. dishes</i>)	sh'tpli't	កត្រួងធម្ម
wash clothes	i'tʃu'a'tpli't hje'dʒa't	ឧត្តិធម្មធម្ម ប្បហន្តីធម្ម
take a bath/shower	i'tʃu'a't'je't	ឧត្តិធម្មធម្មធម្ម
dirty/not clean	a'ta'tpro't (<i>or</i>) a'tmwo'tpli't to't	ធម្មធម្មធម្ម / ធម្មធម្មធម្មធម្ម កត្រួង
CHURCH VOCAB		
Bible	li'dʒa'ts'he't	ធម្មធម្មធម្ម
sing song	i'tro't li't	ឧត្តិធម្ម ធម្ម
church	tʃe'dʒo'tbe'tho't	កត្រួងធម្មធម្មធម្ម
worship/pray	dʒo'tbe't	ធម្មធម្មធម្ម
bus	mi't'je't lɔ't	ធម្មធម្មធម្មធម្ម
Will you (<i>singular</i>) go to church?	ne't dʒu't dʒo'tbe't ɛ't	ធម្មធម្ម ធម្មធម្ម ធម្មធម្មធម្មធម្ម?
God	dʒo'tma'trja't	ធម្មធម្មធម្មធម្ម
Jesus Christ	Ye'tʃu't K'hri't	ហន្តីកហន្តី ធម្មធម្ម

QUESTION WORDS		
Qmarker Word—this word acts like a question mark at the end of a sentence	ឌ	ឃុឃ្លង់
Where?	bi'teɪ	ណនកន្លើ
Who?	u'tpeɪ	ង្គង្គង្គ
What?	i'teɪ	ង្គកន្លើ
How?	p ^h u'teɪ	វិង្គកន្លើ
When?	bi'k ^h e'teɪ	ណនមង្គកន្លើ
PRONOUNS		
I/me	vaɪ	មង្គ
you (<i>singular</i>)	neɪ	ឆុឃ្លង់
you (<i>plural</i>)	ʒiɪ	មង្គ
we	pɛɪ	ឆុឃ្លង់
they	ɛ-ʒiɪ	ង្គមង្គ
he/she/it	aɪ (<i>or</i>) ɛɪ	ង្គ / ង្គ
to him/her/it	luɪ	ល្លង្គ
VERBS		
come	hjaɪ	ឃុហង្គ
go	dʒuɪ	វិហង្គ
follow	kruoɪ	ករ្យង្គ

Helpful Phrases Quick List *cont.*

Helpful English Words & Phrases	Kayah Translation (IPA)	Kayah Li
VERBS <i>cont.</i>		
take	p ^h je1	ຕິບັອ
give	dje1	ຂບັອ
bring	p ^h je1hja1	ຕິບັອຍຸບູ
put	be1 (or) dja1	ທຊັ້ / ຂບູ
keep/save	be1duo1 (or) dja1duo1	ທຊັ້ຂບັອ / ຂບູຂບັອ
make/do	mɛ1	ຜຸຍັ້
help	mɛ1dʒuɔ1	ຜຸຍັ້ນິບຍຸ
run/walk	klja1	ກລູບູ
to leave/exit	t ^h e1 (or) t ^h e1dʒuɔ1 (or) t ^h e1dʒuɔ1klja1 (or) t ^h e1kja1	ດັ້ / ດັ້ນິບບ / ດັ້ ນິບບກບູ / ດັ້ກບູ
enter	nuɔ1	ຮຸຍຸຜູ
stand up	ka1t ^h ɔ1 (or) i1t ^h ɔ1	ກຸດດັ້ / ຂູດັ້
sit down	o1nja1	ອຸຮຸບູ

Grammatical Helps

‘Mumbo-Jumbo Free’*

**freedictionary.com* defines mumbo-jumbo as ‘Unintelligible or incomprehensible language; gibberish...’ So...prepare yourselves to utilize the following certified ‘mumbo-jumbo free’ quick overview of some important keys to understanding Kayah Li grammar! No attempt is made to present a comprehensive grammar but the author hopes that an overview with some grammatical examples of Kayah Li grammar may prove helpful to those who are motivated to attempt to learn a bit of Kayah. Before you begin, I would encourage you to review the Kayah sound system. I have used the International Phonetic Alphabet (*IPA*) to represent each Kayah word. Most of the symbols are similar to the traditional sounds you know in English but not all. If you want to learn to speak Kayah correctly, take the time to familiarize yourself with the IPA symbols that are different from English (*including tones*).

1) Who Copied Who at Babel? (Sentence Word Order)

Kayah Li sentence word order is Subject-Verb-Object (SVO) which is like English or perhaps English is like Kayah Li! Regardless, whether you are a Kayah speaker learning English or an English speaker learning Kayah, you can be thankful that you have the same sentence word order. When you say “I am washing the dishes” in English, it’s the same in Kayah Li but gratefully spoken more directly with fewer words.

Subject	Verb	Direct Object
ဗုၣ်	ကုၣ်လုၣ်	ခွၢ်ကိၣ်
vaɬ	ʃiɬpliɬ	diɬbeɬ
I	wash	dishes

I am washing the dishes.

Or for another example, a sentence everyone likes to hear:

Subject	Verb	Direct Object
ဗုၣ်	မၤယုၣ်န့ၣ်	န့ၣ်
vaɬ	mɔɬniɬ	neɬ
I	love	you

I love you.

Lastly, an example of a sentence using the verb “to be”. Again, the SVO order remains true.

Subject	Verb (<i>to be</i>)	Object
ဗုၣ်	မၤ	ဗုၣ်ဟဲၣ်လုၣ်ဗုၣ်ဂိၣ်
vaɬ	maɬ	ʃjoɬliɬhoɬp ^{hu} ɬ
I	am	student

I am a student.

2) Content to Stay Put (Indirect Objects)

But, one difference between English and Kayah Li sentence order is where the Indirect Object (IO) comes. For example, the Indirect Object of the sentence ‘He showed his pictures to us’ is ‘to us’. In English, the Indirect Object can be moved around and still result in a grammatical sentence. For example, we can say, “He showed his pictures to us” or “He showed us his pictures.” But in Kayah Li, the Indirect Object (*‘to us’*) doesn’t like getting moved around so it must always occur before the the Direct Object (*‘his pictures’*). So, in Kayah, you must say “He showed us his pictures.” Here’s how that would look:

Subject	Verb Phrase	Indirect Object	Direct Object	
၉	ຂဟັၣ်လှူၣ်ပုၣ်မူၣ်	ပုၣ်မူၣ်	၉	၉ပုၣ်မူၣ်
aɬ	djeɬlɯ˦˥pɛ˦˥	pɛ˦˥	aɬ	zɑ˦˥zɔ˦˥
he	show.for	us	his	pictures

He showed us his pictures.

Here’s another example; In English, we can say, ‘I will give a gift to you’ or ‘I will give you a gift’ but in Kayah, we must say, ‘I will give you a gift.’ The Indirect Object (*‘to you’*) must come before the Direct Object ‘gift.’

Subject	Verb Phrase	Indirect Object	Direct Object
၁၉	၁ပုၣ်မူၣ်	၉ပုၣ်မူၣ်	၁ပုၣ်မူၣ်
vaɬ	kɯ˦˥ djeɬ	ɛ˦˥	ʃjeɬzɔ˦˥
I	will give	you	gift
			future tense

I will give you a gift.

3) Popcorn On A String (Verbs)

‘He is going to get some food and bring it back to eat.’ That’s a nice English sentence but quite challenging for a non-native speaker of English to learn. It’s much easier to say that same sentence in Kayah because you can string all the verbs together like popcorn on a string and forget about all those small grammatical nuisances such as ‘ing’ ‘to’ ‘it’. For example, to say that your friend is ‘going to get some food and bring it back home to eat,’ you simple say:

၉	၉လၢ	၉လၢ	၁ပုၣ်မူၣ်	၉	၉ပုၣ်မူၣ်	၉ပုၣ်မူၣ်
aɬ	dʒɯ˦˥	pʰjeɬ	kɑ˦˥	eɬ	nɪ˦˥	aɬsʰɛ˦˥eɬ
He	goes	takes	returns	eats	gets	his.food

He goes and gets his food and brings it back to eat.

Often, only two or three popcorn verbs are strung together, though as you can see in the sentence above, we have five verbs in one clause. When verbs are strung together, they are technically called serial (*think ‘series’*) verbs. But that’s mumbo-jumbo so we’ll avoid using that word.

Now, let's take one verb and show how you can build on it with more verbs.

English	Kayah Equivalent			
go	និហយ dʒwɔ̃ go			
go enter in	និហយ dʒwɔ̃ go	នុយអ្នក nuwɔ̃ enter		
go in and get it	និហយ dʒwɔ̃ go	នុយអ្នក nuwɔ̃ enter	ពិហម៍ pʰjeɪ take	
go in and get it and bring it back	និហយ dʒwɔ̃ go	នុយអ្នក nuwɔ̃ enter	ពិហម៍ pʰjeɪ take	ឆយ្យ kaɪ return

So, remember, within a phrase, don't interrupt the verbs! Like friends, they stick together side by side.

4) Feeling Tense (Verb Tenses)

Kayah Li has several verb tenses for Past, Present and Future and this overview is only going to cover the basics. For our discussion below, you will see three ways in which tense is communicated in Kayah followed by example sentences.

Kayah tense is marked (or unmarked) by:

1) Present, Past and Future Tense Markers

a. Simple Present Tense

ឱ	ពិម្ព័	ឧឌ
aɪ	pʰoɪeɪ	diɪ
she	cooks	rice

She is cooking rice.

ឱ	ឱមហម៍	ឧឌ	ឧព្យម៍
aɪ	oɪmjeɪ	paɪ	preɪ
he	sleeps	still	just

He is still sleeping. (to communicate that something is still ongoing, /paɪ/ 'still' is added)

ឧបយ្យ រ្យឌរ្យឌ	ឱ	ឱព្យឌ	ឧឌ
pwoɪroɪroɪ	aɪ	eɪroɪ	diɪ
every morning	he	eats.early	rice

He eats breakfast early every morning.

b. Past Tense Markers

Note the following markers:

prepositional time phrase at the beginning of a phrase meaning ‘when ...time (past)’	ຂມ...ອຍື່	də1...kʰɛ1
prepositional time phrase at the beginning of a phrase meaning ‘when ...time (past)’	ກອ...ອຍື່	bi1...kʰɛ1
finished	ປ່າຍູ	tʰuə1
completely finished	ປ່າຍູຟື້	tʰuə1hə1
already; finished but ongoing and recent	ຟື້	hə1
emphasizing ‘already’	ຟື້...ຟື້	hə1...hə1
suffix on a verb which is similar to English past ‘-ed’	-ກາຍື່	-kja1

Let’s look at some examples of past tense:

ຂມ ຍື່ ຍື່ອຍື່ອຍື່ອຍື່ອຍື່, ຍື່ ນີບາຍ ປ່າຍູຟື້ ຂມ ກາຍື່ອຍື່ອຍື່ (ຟື້)
 də1 ə1 pa1dʒɛ1kʰɛ1nɯə1 ə1 dʒuə1 tʰuə1hə1 də1 ku1la1kɛ1 hə1
 when he child.time.that he went comp.already to England already
When he was a child, he went to England.

Here is an example using the suffix -ກາຍື່/-kja1/ which is similar to the ‘-ed’ suffix in English.

ກາຍື່ອຍື່ອຍື່ອຍື່ອຍື່ ກາຍື່ ອຍື່ອຍື່ອຍື່ ດື້ ຍື່ ຍື່ອຍື່ກາຍື່
 tɛ1ʃwi1ta1nɟa1 bɛ1 kʰu1tɯə1 rə1 ə1 ɟjɛ1kja1
 Malaria hit/affected Khu Ooreh and/so he died (die.past)
Malaria hit/affected Khu Oo Reh and he died.

ຍື່ ຍື່ ປ່າຍູ ຟື້ ຂຂູ່ມຟື້ອຍື່
 va1 ə1 tʰuə1 hə1 di1mɔ1i1
 I eat finish already rice morning
Late breakfast already.

c. Future Tense Markers

Note the following markers:

will/about to (<i>immediate future</i>)	រក្សាន់...(ឧប្បន្ន)	kɔt... (pa˧)
future	រក្សាន់ៗធម៌	kɔt rɛ˧
about to/immediate future	ឧប្បន្ន	pa˧

Let's look at some examples of future tense:

ប្អូន   **រក្សាន់**   និហល   ខល   ហ្នៀ
 va˧   **kɔt**   dʒɔ˧   dɔ˧   ho˧
 I   **will**   go   to   school

I will go to school. (*immediate future*)

ប្អូន   **រក្សាន់ៗធម៌**   និហល   ខល   ហ្នៀ
 va˧   **kɔt rɛ˧**   dʒɔ˧   dɔ˧   ho˧
 I   **about to**   go   to   school

I am about to go to school. (*immediate future*)

ប្អូន   **រក្សាន់**   និហល   ខល   ហ្នៀ   **ឧប្បន្ន!**
 va˧   **kɔt**   dʒɔ˧   dɔ˧   ho˧   **pa˧**
 I   **will**   go   to   school   **fut. mkr**

I will go to school. (*future, not immediate*)

ភស្តីឧទ្ធច្យា   ប្អូន   និហល   ខល   ប្រយុទ្ធភាសិត   **ឧប្បន្ន!**
 ʃje˧t pa˧ ro˧   va˧   dʒɔ˧   dɔ˧   vi˧t ku˧   **pa˧**
 tomorrow   I   go   to   city   **fut.**

Tomorrow, I will go to the city.

2) Time vocabulary related to past, present and future.

Time vocabulary such as ‘yesterday,’ ‘tomorrow,’ ‘in the future,’ are also helpful in determining tense.

	English Time Vocabulary	Kayah	Phonetic Description
Past Time			
	in the past/formerly	ឧបនុទ្ធិទង្គិ	də'nu:lkʰɛt
	yesterday	ឧបុមយុទ្ធិនុទ្ធិ	pə'he'nu:t
	when/at...time	ឧប...ទង្គិ	də...kʰɛt
Present Time			
	often	កន្លងកន្លង	ta:mo:tə:mo:t
	always	ឧបយុទ្ធិពិបុសពិបុស	pʰu:tə:pʰu:tə:pʰu:t
	usually	ទង្គិកន្លង	ɛ'ta:kɪt
	sometimes	កន្លងពិបុសកន្លងមាត្រ	ta:pʰu:tə'ta:kʰja:t
Future Time			
	in the future	កហទ្ធិនុទ្ធិឧបុម	ʃje'tno:pət
	tomorrow	កហទ្ធិឧទ្ធិព្យា	ʃje'tpa:trot
	later...future	កហទ្ធិ...ឧបុម	ʃje't...pət
	next year	នុទ្ធិឧបុម	na:be:pət

3) Context:

Unfortunately, for the non-native speaker, this means that the listener is able to distinguish whether something was in the past, in the present or will happen in the future by the context of what they hear. This, of course, requires becoming familiar with Kayah.

Note the following example question followed by a response. The past tense is not marked in the response because it is known by context.

តើ ម្នាក់ ខ្លាញ់បន្លែ ហ្នឹង
 u'tpe:t e:t di:klwi:tʃɛ:t je:t
 Who eats bananas this

Who ate the bananas?

ពួកគេ ម្នាក់
 tʰɛ:t're:t e:t
 Hte Reh eats

Hte Reh ate (them).

5) Floating on Air (Yes & No Questions)

If you have access to a Kayah person, get them to ask you the following question several times in succession: “Will you go with me?” Listen to the final airy word at the end of the sentence ပျဉ္ဇဲ /έ/ . It sounds a bit like if you said “air” in a breathy floating way without the ‘r’. This is what is called a YES-NO Question Marker (YNQM) in Kayah Li. The Kayah language uses this word at the end of a question in which they are expecting a response of ‘yes’ or ‘no’. English doesn’t have a yes-no question marker. In natural speech, English speakers use a rising intonation at the end of a sentence to indicate they are asking a question. In written form, they use a question mark. But, the Kayah are more interesting and they use this breathy ‘air.’

Compare the following clause which is then rewritten as a question. This was done by simply adding ပျဉ္ဇဲ /έ/ to the end of the clause in the second example.

ဇဲ   ဇဲ   ပဲဟပူ   ပျ   ခူ
 έ   e   t^hu^a   ho   di
 He   eat   completed   already   rice

He has eaten.

ဇဲ   ဇဲ   ပဲဟပူ   ပျ   ခူ   ပျဉ္ဇဲ?
 έ   e   t^hu^a   ho   di   έ
 He   eat   completed   already   rice   *Q-mker*

Has he eaten?

The question marker ပျဉ္ဇဲ /έ/ is only used for ‘yes-no’ answer question so don’t try to use it if you are asking a question that requires an answer to a where, when, what, why and how question! That’s a different word which we will now talk about.

6) What, Where, When, Who, Why & How Questions

For questions such as what, where, when, why and how, speakers use the suffix ‘-ကိဉ်’/-te/. The only odd question word is ‘who?’, where speakers use the suffix ‘-ပိဉ်’/-pe/. See examples below.

Question Word	Kayah Equivalent	Where Do You Put It?
What	ကိဉ် ti ^h te	at the end of the sentence can also be shortened to ကိဉ် ‘te’ or ပိဉ် ‘ite’
Where	ပိဉ် bi ^h te	at the end of the sentence (<i>usually</i>)
When	ပိဉ်ခိဉ် bi ^h te ^h te	at the end of the sentence
Who	ပိဉ် pe ^h te	at the end of the sentence
Why	မိဉ် me ^h te	occurs at either the beginning or end of the sentence
How	ပိဉ် pe ^h te	at the end of the sentence

Here is one example of each of the six Question words:

What នុយ៉ែ មយ៉ែ កខ្លកខ្ល?
 neɪ meɪ i'teɪ
 you do what
What are you doing?

Where នុយ៉ែ ហ៊ុន ឱ កខ្លកខ្ល?
 neɪ hiː oː bi'teɪ
 you house is where
Where is your house?

When នុយ៉ែ មទ្ធកមយ៉ែ ជហ្វ កខ្លកខ្ល?
 neɪ k'hɔːmɛɪ t'hɔː bi'teɪ
 you marry already when
When did you get married?

Who នុយ៉ែ មហ្វ ណា ខ្លកខ្ល?
 neɪ mwiː naɪ u'peɪ
 you name with who
What (who) is your name?

Why #1 នុយ៉ែ និហល ខល ទ្រហមល្អខ្លហ្ល គឺ មទ្រ មយ៉ែ មយ៉ែកខ្ល?
 neɪ dʒurəl dəɪ ʒwɔːliːhɔː toɪ mɑː meɪ'teɪ
 you go to school (neg) is why
Why don't you go to school?

Why #2 មយ៉ែកខ្ល កខ្ល នុយ៉ែ និហល ខល ទ្រហមល្អខ្លហ្ល គឺ?
 meɪ'teɪ'rɔː neɪ dʒurəl dəɪ ʒwɔːliːhɔː toɪ
 why you go to school (neg)
Why don't you go to school?

Note in the examples above that មយ៉ែកខ្ល /meɪ'teɪ/ 'why' can occur at the beginning or end of a sentence.

How វា គឺ រា ល្អ កែកខ្ល?
 vaɪ toɪ raɪ liː p'hʊ'teɪ
 I should write letter how
How should I write the letter?

7) Just Say No (Negatives)

a. You're smart...not!

The Kayah have used the English colloquial way of joking by adding the word 'not' to the end of the sentence hundreds of years before English speakers ever used it. Further, putting 'not' at the end of the sentence is perfectly grammatical in Kayah as opposed to English where it is...NOT. Still, it seems a bit unkind to get someone's hopes up by saying something like "I love you (*yeah!*)...NOT!

Here's are two examples of គ្រប់ /to/ 'not':

Subject	Verb Phrase		NEGATION
ខ្ញុំ	និយាយ	ខ្ញុំល្មមស្រាប់ហើយ	គ្រប់
aI	dʒwɪ	i-llɪwɪtʰjeɪ	to-ɪ
He	go	bathe	<i>not</i>

He didn't go to take a bath.

Subject	Verb Phrase		NEGATION
មនុស្ស	លើក	មិន	គ្រប់!
vaɪ	dʒɔɪ	peɪ	to-ɪ
I	lift	overcome/win	<i>not</i>

I am unable to lift it.

b. Please Don't Do That!

Don't is an important word to be able to use productively if you are helping Kayah refugees resettle in a new home and community where so many things are new or different. For example, "Don't stick your hand into the sink food disposal."

To say 'don't' in Kayah is actually a bit complex because it includes two words គ្រប់ /tɛɪ/ and គ្រប់ដាច់ /tɛɪmɛɪ/ and they occur in different parts of the clause. Sorry about that.

Below are some examples using គ្រប់...គ្រប់ដាច់ /tɛɪ...tɛɪmɛɪ/ 'don't' to illustrate. In the first two examples, the first គ្រប់ /tɛɪ/ is not necessary because the clause is only made up of a verb without a noun phrase present. But in the second two examples, generally when a noun or even a whole clause comes after the verb, then you must adhere to the structure គ្រប់...គ្រប់ដាច់ /tɛɪ...tɛɪmɛɪ/ 'don't'.

Verb	Neg.	
ដាច់	គ្រប់ដាច់	និរា
mɛɪ	tɛɪmɛɪ	niɪ
do	<i>neg</i>	particle (<i>softening the directive</i>)

Don't do that.

Verb	Neg.	
ក្រអូប	គ្រប់ដាច់	និរា
ŋwɔɪ	tɛɪmɛɪ	niɪ
cry	<i>neg</i>	particle (<i>softening</i>)

Don't cry.

7) Just Say No (Negatives) cont.

Verb	Neg.	N	Neg	
ឆ្លង់ខ្លាច ʃe˧i˧-tʃe˧	ក្លែ tɛ˧	ល្អឲ្យហ្លួង la˧-hja˧	ក្លែមឃ្លី tɛ˧-mɛ˧	ន្រា- ni˧
afraid/fear	neg (don't)	all (people)	neg (don't)	particle (softening)

Don't be afraid.

Verb	Neg.	N	Neg	
ឈឺខ្លីខ្លាចខ្លួន mɛ˧-di˧-tʃa˧	ឲ្យឲ្យ pa˧	ក្លែ tɛ˧	កន្លែងឲ្យឲ្យ ʃi˧-prɛ˧	ក្លែមឃ្លី tɛ˧-mɛ˧
bother	future	neg (don't)	guest	neg (don't)

Don't bother the guest.

ក្លែ /tɛ˧/always follows the verb with the final ក្លែមឃ្លី /tɛ˧-mɛ˧/ coming after the noun or at the end of the clause.

8) The Powerful Nominalizer* (Making Nouns)

*(mumbo-jumbo word that refers to changing some Kayah verbs or adjectives into nouns)

In English, to make a noun out of the verb ‘accomplish’, we add the suffix ‘-ment’ and get ‘accomplishment.’ Wah-lah! We now have a noun. Of course, this is not a rule that can be applied across the board in English, but the same idea happens in Kayah, EXCEPT that it occurs by adding one small prefix to the beginning of the verb or adjective. The prefix is ‘ក្លឺ-’ /tɛ˧-/ (it roughly means ‘thing(s)’) and it has the power to turn Kayah verbs and adjectives into nouns. Just like in English, it doesn’t work on every word, but it’s always worth a try.

Here are some examples to demonstrate the nominalizer’s (‘ក្លឺ-’ /tɛ˧-/) power on verbs:

VERB	Add the prefix ‘ក្លឺ-’ /tɛ˧-/ and it becomes a →	NOUN
ឃ្លីន he˧-tʃe˧ speak	ក្លឺ- tɛ˧-	ក្លឺឃ្លីន tɛ˧-he˧-tʃe˧ speech (speaking)
គិត ta˧-hɛ˧ think	ក្លឺ- tɛ˧-	ក្លឺគិត tɛ˧-ta˧-hɛ˧ thought
ស្លាប់ sje˧ die	ក្លឺ- tɛ˧-	ក្លឺស្លាប់ tɛ˧-sje˧ death
រស់ o˧-tʃwo˧-prɛ˧ live	ក្លឺ- tɛ˧-	ក្លឺរស់ tɛ˧-o˧-tʃwo˧-prɛ˧ life
គ្រូបង្ហាត់ i˧-ʃwo˧-i˧-ʃja˧ teach	ក្លឺ- tɛ˧-	ក្លឺគ្រូបង្ហាត់ tɛ˧-i˧-ʃwo˧-i˧-ʃja˧ teaching/lesson

Here are a few more examples to demonstrate the nominalizer’s
(‘គ្រប់’ /tɕ-/) power on adjectives:

ADJECTIVE	Add the prefix ‘គ្រប់’ /tɕ-/ and it becomes a →	NOUN
ល្អ rja1 good	គ្រប់- tɕ-1	គ្រប់ល្អ tɕ-1rja1 goodness
ឆ្នើម mu1mja1 ugly	គ្រប់- tɕ-1	គ្រប់ឆ្នើម tɕ-1mu1mja1 ugliness

9) The –er and –est Factors (Creating Comparatives)

What if I want to say, “I’m stronger (read “more buff”), cuter, and smarter than you! And you, well you are weaker, uglier and dumber than me”? Well, of course, those are not really nice things to say so we shouldn’t say them, but the principle for adding –er is still the same and you can then make your own kinder sentences. Kayah Li uses the same suffix for –er and –est words (i.e. stronger/strongest, smarter/smarter, weaker/weakest) distinguishing their meaning through additional emphasis words or context.

-ល្អ /ល្អ/ ‘-er/-est’ is the suffix that one adds to an adjective such as small, great, happy, sad, etc. to get smaller/smallest, greater/greatest, happier/happiest, etc. Additional structures based on -ល្អ /ល្អ/ are -ល្អល្អ /ល្អល្អ/ or -ល្អល្អល្អ /ល្អល្អល្អ/.

Here are a few more examples to demonstrate the nominalizer’s
(‘គ្រប់’ /tɕ-/) power on adjectives:

Adjective	Add the suffix -ល្អ /ល្អ/ and it becomes →	Comparative
តូច pa1ti1 small	-ល្អ -ល្អ	តូចល្អ pa1ti1ល្អ smaller/smallest
ធំ a1du1	-ល្អ -ល្អ	ធំល្អ a1du1ល្អ large/largest
	Or add: -ល្អល្អ -ល្អល្អ	ធំល្អល្អ a1du1ល្អល្អ
	-ល្អល្អ -ល្អល្អ	ធំល្អល្អល្អ a1du1ល្អល្អល្អ

Here is how -ល្អ /ល្អ/ is used in a sentence:

ល្អល្អល្អ lu1le1nu1	ធំល្អល្អល្អ a1du1ល្អល្អល្អ	នា na1	ម្ចាស់ a1bja1dɕe1	គ្រប់ tɕ	គ្រប់ tɕ
servant.that	greater	than	his.master		no one

No servant is greater than his master. (John 13:16)

10) Mother-Father Words

Now here’s something you won’t find in English but it’s **extremely** prolific in Kayah Li. Mother-father words are rich, full and sweet to the Kayah people’s ears. A mother-father word most commonly consists of four syllables of which the first and third syllable are usually the same.

Here’s an example for the word လှေဖျေလှေဖျေ ‘to tell a lie’:

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
လှေ	ဖျေ	လှေ	ဖျေ
la˧	ho˧	la˧	hja˧

to lie

Note that the first and third syllables are the same. Also, you can always use a shortened version of the mother-father word by using only the mother part, the first two syllables of the word (though this is not a definitive rule). In the above example, we can just use the shortened version of လှေဖျေ /la˧ho˧/ ‘to lie’ in a sentence but the second half of the mother-father word (လှေဖျေ /la˧hja˧/) cannot be used by itself.

Here are some more examples of mother-father words:

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
ခဏ	နိဗ္ဗာန်	ခဏ	နိဗ္ဗာန်
kʰja˧	dʒjɛ˧	kʰja˧	dʒu˧
experience	severity	experience	severity

to experience persecution or suffering

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
မပျံ့	ကုမ္ပဏီ	မပျံ့	ခဏ
mɛ˧	ku˧	mɛ˧	kʰa˧
do	business	do	business

to carry on business

syllable 1	syllable 2	syllable 3	syllable 4
ဗြဲ	ထွက်	ဗြဲ	ပျံ့
ʒɛ˧	tʰɛ˧	ʒɛ˧	ʒɛ˧
spirit/soul	exit	spirit/soul	boldness/confidence

to hate

11) Sorry, That’s Classified. (Quantifiers and Classifiers)

In English, if we analyze the sentence, ‘Today, I lost four pens,’ we can see that the number of pens ‘four’ precedes the noun ‘pens.’ So we could write a rule like this: In English, quantity precedes the noun that it is referring to. But, in Kayah, they not only use quantifiers like ‘four’ but you must also classify the noun you are referring to with special words called “classifiers.” For example, ‘pens’ are thin and long so they fall under a special category written as ၵၵၵ /boʔ/. Other things (*nouns*) that are classified by ၵၵၵ /boʔ/ are staff, rod, road, and river because these all things that are long and thin. (*English does not use a classifier system.*)

Here are some examples of Kayah classifiers: (this list is not exhaustive but you can see more in the dictionary under “Classifiers”)

Kayah Classifier	Phonetic Transcription	Classification For
-ၵၵၵ	dၵၵၵၵ	four-footed animals
-ၵ	uʔ	books
-ၵၵ	bɛʔ	fish, leaves, money, birds
-ၵၵၵ	meʔ	larger items, fruit, house
-ၵၵၵၵ	prɛʔ	people
-ၵၵၵၵ	mၵၵၵ	plants, trees, flowers
-ၵၵ	ɔʔ	pool, lake, well

So, let’s say we wanted to write ‘five cats’. In Kayah, the noun ‘cats’ comes first, then the quantifier ‘five’ and then the classifier for four footed animals /dၵၵၵၵ/. This is represented in the example below.

Noun	Quantifier	Classifier
ၵၵၵၵ	ၵၵၵၵ	ၵၵၵၵ
tʰwoʔ	naʔ	dၵၵၵၵ
cats	five	classifier for 4-footed animals

five cats

But, what if the sentence is longer and a little more complicated?

In the case of our example above (*‘Today, I lost four pens’*), in Kayah, it would look like this:

	NP		V		Quantifier and Classifier
ၵၵၵၵၵၵၵၵ	ၵၵ	ၵၵၵၵၵၵ	ၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵၵ	ၵၵၵၵၵၵ	ၵၵၵၵ
jeʔtəʔneʔ	vaʔ	liʔboʔ	təʔmɛʔkjaʔ	lwɪʔ	boʔ
Today	my	pen	lost	four	(classifier of lengthy things)

Today I lost four pens.

Notice that the noun ‘pen’ and ‘four long slim things’ are actually separated by the verb ‘lost’. Here is where I suggest that after you have learned some Kayah Li language, you might want to make some easy drills to practice getting the right order of a clause such as the one above.

12) Do Re Mi Fa So (More on Tones)

Though tones were covered in the beginning of the dictionary, we will review them again here. As was explained already, English does not have tones but the Kayah Li language does. The Kayah Li language is a tonal language with 4 tones (*low-tone, mid-tone, mid-high tone and high tone*) which are represented with the following Kayah and phonetic symbols.

Tones	Kayah Symbol <i>(under the vowel)</i>	Phonetic Representation
Low Tone	ㄣ	↓
Mid Tone	ㄤ	↑
Mid-High Tone	unmarked	↑
High Tone (<i>rarely used</i>)	.	↑

What *ARE* tones and can we just ignore them? Like Do Re Mi Fa So, each tone is different from each other and causes a word to change in meaning depending on how you say it. So, if you are saying a word with a low tone, you would seek to voice the word at a lower level. If you are saying a word with a mid-high tone, you will hear the word pronounced at a higher register. You may be thinking, “This is sounding too complicated, let’s just ignore the tones.” There are several problems with that approach. 1) Kayah people will find it difficult to understand what you are saying, 2) you will never sound natural and 3) you may say some funny or, at the worst, offensive things by simply saying certain words with the wrong tones. So, take the time to sit down with a Kayah Li speaker and spend time listening and practicing a variety of words with the different tones.

For example, let’s take the Kayah word ㄍㄨ /ʒu/ and add low tone, mid tone or mid-high tone to the word. Ask a Kayah person to say each word while you listen closely for the slight differences in voice register. After listening to the differences, ask them to repeat each word as you point to it and try to imitate their pronunciation and tone.

Low Tone

ㄍㄨ
ʒu↓
lungs

Mid Tone

ㄍㄨ
ʒu↑
send

Mid-High Tone

ㄍㄨ
/ʒu↑/
fat; oil